

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

Έρευνα για την Τοπική Κοινωνική Ανάπτυξη και Συνοχή

Θέμα διπλωματικής εργασίας: «*Αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την επίδραση της κατοχής επιπέδου Β΄ ηλεκτρονικών υπολογιστών στην επαγγελματική τους πρακτική*»

Τριμελής Επιτροπή: *Γιαβρίμης Παναγιώτης, Επίκουρος Καθηγητής (Επιβλέπων)*

Γεωργούλας Ευστράτιος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Ναγόπουλος Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Φοιτήτρια: *Δαγιέλλη Ελένη*

Μυτιλήνη, Αύγουστος 2017

Πίνακας περιεχομένων

Πίνακας περιεχομένων.....	3
Περίληψη	6
Εισαγωγή	7
Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ	11
Κεφάλαιο 1 ^ο : Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.....	11
1.1 Η κοινωνιολογική προσέγγιση της εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και ο ρόλος του εκπαιδευτικού	11
1.2 Η θέση του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην εκπαίδευση	16
1.3 Η εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.....	17
1.4 Ατομικοί παράμετροι που επιδρούν στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών από εκπαιδευτικούς.....	18
Κεφάλαιο 2 ^ο : Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην Ελλάδα-Ιστορική αναδρομή	21
2.1 Ο ρόλος των ΤΠΕ στις συνεργασίες σχολείων στην Ευρώπη.....	24
2.2 ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	26
2.3 Εξοικείωση της Σχολικής Κοινότητας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με τις ΤΠΕ	30
2.4 Ο Εκπαιδευτικός στο Μάθημα της Πληροφορικής στο Δημοτικό Σχολείο	34
2.5 Έργα ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και Φορείς Υλοποίησης τους	37
2.6 Σχολικά Εργαστήρια και Εξοπλισμός.....	45
Κεφάλαιο 3 ^ο :Έρευνες για την επιμόρφωση ΤΠΕ	48
3.1 Έρευνα 1 ^η : Διερεύνηση της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στα σχολεία και οι επιδράσεις αυτών στη διδασκαλία	51
3.2 Έρευνα 2 ^η : Εξέταση των πεποιθήσεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση: επιπτώσεις ενός προγράμματος προετοιμασίας των εκπαιδευτικών.....	52
3.3 Έρευνα 3 ^η : Οι πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών και η ενσωμάτωση της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών στα ιταλικά σχολεία.....	53

3.4 Έρευνα 4 ^η : Διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών για την αποτελεσματικότητα των ΤΠΕ στα σχολεία.....	54
3.5 Έρευνα 5 ^η : Διερεύνηση του επιπέδου γνώσεων των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στη χρήση υπολογιστών και της τεχνολογίας.....	55
3.6 Έρευνα 6 ^η : Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών, όσον αφορά τη χρήση των ΤΠΕ και την ένταξη τους στην εκπαίδευση: διαφορές μεταξύ Προσχολικής και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης	56
3.7 Έρευνα 7 ^η : Οι σχέσεις των εκπαιδευτικών με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στο σχολείο.....	57
3.8 Έρευνα 8 ^η : Οι στάσεις των εκπαιδευτικών και τα επίπεδα χρήσης της τεχνολογίας στις αίθουσες διδασκαλίας: Η περίπτωση των σχολείων της Ιορδανίας.....	58
3.9 Έρευνα 9 ^η : Οικειοποίηση των ΤΠΕ στα σχολεία, στις μειονεκτικές κοινότητες της Νότιας Αφρικής	59
3.10 Έρευνα 10 ^η : Εμπόδια στην εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, στις αναπτυσσόμενες χώρες: Το παράδειγμα του Μπαγκλαντές.....	60
Β΄ ΜΕΡΟΣ- ΜΕΘΟΔΟΣ.....	61
Κεφάλαιο 1 ^ο : Τεκμηρίωση της αναγκαιότητας της έρευνας	61
Κεφάλαιο 2 ^ο : Σκοποί και ερευνητικά ερωτήματα	61
Κεφάλαιο 3 ^ο : Δείγμα της έρευνας.....	62
3.1 Εργαλείο έρευνας.....	67
3.2 Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας	71
3.3 Δυσκολίες έρευνας.....	72
Γ΄ ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	73
Γ1. Πίνακας κωδικοποίησης.....	73
Γ2: Ανάλυση ερευνητικών δεδομένων	75
Γ2.1: 1 ^η Θεματική: Νέες τεχνολογίες , χαρακτηριστικά των ΤΠΕ.....	75
Γ2.2: 2 ^η Θεματική: Β΄ επίπεδο πιστοποίησης ηλεκτρονικών υπολογιστών	88
Γ2.3: 3 ^η Θεματική: Χρήση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη	105
Δ΄ ΜΕΡΟΣ: ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	111

Δ1. Ποιες ήταν οι αιτίες που οδήγησαν τους εκπαιδευτικούς στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης;.....	111
Δ2.Ποια ήταν η σχέση των εκπαιδευτικών με την τεχνολογία πριν την επιμόρφωσή τους στο εκπαιδευτικό τους έργο και στην καθημερινή τους ζωή;	113
Δ3. Η εφαρμογή των ΤΠΕ στην παιδεία ανταποκρίνεται στις προσδοκίες – απαιτήσεις της νέας γενιάς;.....	115
Δ4.Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση διαφοροποιεί τη συμμετοχή των παιδιών και την ανταπόκρισή τους στις ευκαιρίες;.....	116
Δ5.Ποιο είναι το αποτέλεσμα της χρήσης των ΤΠΕ στα μαθήματα των εκπαιδευτικών μετά την επιμόρφωση;	117
Δ6.Θεωρείτε πως οι ΤΠΕ θα αντικαταστήσουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού στο μέλλον;.....	118
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	120
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ	122
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	124
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	134
Α)Οδηγός συνέντευξης.....	134
Β)Συνεντεύξεις.....	137
Γ) Πίνακας κωδικοποίησης.....	240

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών για την επίδραση της κατοχής Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών στην επαγγελματική τους πρακτική. Συμμετέχοντες στην έρευνα είναι δεκαπέντε (15) εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν ολοκληρώσει την επιμόρφωση Β' επιπέδου στον νομό Λέσβου. Τα κυριότερα ευρήματα της έρευνας ήταν ότι οι εκπαιδευτικοί που παρακολούθησαν την επιμόρφωση Β' επιπέδου αξιοποιούν και κάνουν μεγαλύτερη χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών και εκπαιδευτικών σεναρίων στην εκπαιδευτική – διδακτική διαδικασία από τους εκπαιδευτικούς που δεν παρακολούθησαν την επιμόρφωση. Επίσης τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι οι νέοι εκπαιδευτικοί κάνουν μεγαλύτερη χρήση των Τ.Π.Ε στην εκπαιδευτική – διδακτική διαδικασία. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν στο πρόγραμμα της επιμόρφωσης Β' επιπέδου προκειμένου να εμπλουτίσουν το βιογραφικό τους και να μοριοδοτηθούν. Αντίθετα, ευρήματα από την έρευνα δείχνουν ότι εκπαιδευτικοί και σχολεία δυσκολεύονται να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες λόγω έλλειψης χρηματοδότησης υλικού εξοπλισμού και υποδομών.

Εισαγωγή

Αναμφίβολα, ο 20^{ος} αιώνας ήταν ένας αιώνας αλλαγών για την ανθρωπότητα. Λόγω της παύσης των πολέμων, του πολλαπλασιασμού των υλικών αγαθών και της ταχύτατης ανάπτυξης της τεχνολογίας, ο σύγχρονος άνθρωπος βρέθηκε προ κοινωνικών αλλαγών στις οποίες δεν προσαρμόστηκε ή ανταποκρίθηκε απαραίτητα με επιτυχία, ερχόμενος προ μιας κατάστασης δίχως ανάλογο ιστορικά προηγούμενο (Hughes&Kroehler, 2007:74).

Σε αντίθεση με την αύξηση των υλικών αγαθών και τη παύση των πολέμων, που δεν συνάντησαν ιδιαίτερες αντιστάσεις, η ραγδαία εξάπλωση της τεχνολογίας αντιμετωπίστηκε με σκεπτικισμό σε μια διαμάχη ανάμεσα στη τεχνοφιλία και τη τεχνοφοβία. Η τεχνοφιλία πρεσβεύει την άποψη ότι η εκστατική δυναμική των νέων ηλεκτρονικών μέσων θα οδηγήσει απροβλημάτιστα σε μια ιδανική κατάσταση αρμονικής συμβίωσης μεταξύ ανθρώπου και μηχανής. Επιπλέον, εκτιμάται πως η ουτοπία της χειραφέτησης των πολιτών από κρατικές και ηθικο-θρησκευτικές εξουσίες γίνεται ολοένα και ταχύτερα χάρη στο βιόφιλο χαρακτήρα των νέων τεχνολογιών (Γιαννακόπουλος, 2005:57-63).

Μια αντίθετη άποψη θεωρεί την τεχνολογία ως εχθρό του ανθρώπου. Κατά την άποψη αυτή η πηγή των δεινών της σημερινής κοινωνίας είναι η ανεξέλεγκτη εισβολή της τεχνολογίας σε όλο και περισσότερους τομείς της ζωής του ανθρώπου (π.χ. εργασία, εκπαίδευση, ψυχαγωγία). Εκτιμάται δε πως οδηγεί στη γέννηση ενός ανθρώπου μονόπλευρου, συναισθηματικά απονεκρωμένου, που σκέφτεται και συμπεριφέρεται με καθαρά μηχανιστικούς και οικονομικούς όρους. Θεωρείται επίσης πως η τεχνολογία προωθεί τη κοινωνική ανισότητα, αφού οι ασθενέστερες κοινωνικά τάξεις δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτή, δίνοντας στις ανώτερες τάξεις ένα συγκριτικά ισχυρό πλεονέκτημα για τη διαίωνιση της κοινωνικής τους κυριαρχίας (Γιαννακόπουλος, 2005:65-69).

Συχνά οι εκφραστές του ρεύματος αυτού περιγράφονται ως Νεολουδίτες. Στη πρώιμη φάση της βιομηχανικής επανάστασης στην Αγγλία μια οργισμένη ομάδα εργατών με αρχηγό της τον NedLud, φοβούμενη πως η είσοδος της μηχανής στα εργοστάσια θα αντικαταστήσει το ανθρώπινο εργατικό δυναμικό προχώρησε σε λεηλασίες και καταστροφές εις βάρος οτιδήποτε σχετικού με τη τεχνολογία. Εκτιμάται

πως οι άνθρωποι προέβησαν σε αυτές τις συμπεριφορές με στόχο τη καταστροφή του ανεξήγητου και ακατανόητου της τεχνολογίας μέσω της απλοϊκής σκέψης που κατείχαν. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της προσπάθειας τους ήταν απογοητευτικά, αφού η επικράτηση των μηχανών στη παραγωγική διαδικασία πραγματοποιήθηκε. Σήμερα, παρατηρείται μια ανάλογη αντίσταση αρκετών στην είσοδο της ηλεκτρονικής πλέον τεχνολογίας στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου (Γιαννακόπουλος, 2005:69-73).

Αναμφίβολα, πέραν της αντίληψης περί τεχνοφιλίας ή τεχνοφοβίας, η σύγχρονη τεχνολογία παρέχει ένα τεράστιο πλεονέκτημα σε όσους τη χρησιμοποιούν για οποιοδήποτε σκοπό, έναντι των υπολοίπων. Αυτό έχει ως συνέπεια την αναφορά σε ένα ψηφιακό χάσμα, εννοώντας την ανισοκατανομή δικαιωμάτων και δυνατοτήτων πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες (Γιαννακόπουλος, 2005:75-77).

Η ανισοκατανομή αυτή είναι παρούσα και στην εκπαίδευση, με ένα πεδίο της έρευνας να έχει ασχοληθεί με το κατά πόσο η μείωση του ψηφιακού χάσματος οφείλει να αποτελεί στόχο της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσω της κατασκευής μαθημάτων προώθησης της επάρκειας βασικών δεξιοτήτων χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών από τους μαθητές (Levinsen & Sørensen, 2015: 305-312).

Στην εκπαιδευτική πρακτική, πράγματι το πεδίο μεταβάλλεται λόγω της εισόδου των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Παρότι και σε αυτό το πεδίο υπάρχουν διαφωνούντες με την εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας (Clark, 2011:358-367), οι νέες εκπαιδευτικές μέθοδοι εντάσσουν τη χρήση της νέας τεχνολογίας στις εκπαιδευτικές του πρακτικές θεωρώντας την αναπόσπαστο τμήμα και εργαλείο του σύγχρονου εκπαιδευτικού. Εξ' άλλου, η μάθηση αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις εκάστοτε κοινωνικές απαιτήσεις. Εφόσον η σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα προτάσσει τη συστηματική χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή σε όλα τα πεδία της ανθρώπινης δραστηριότητας, θα ήταν αδύνατη η αγνόηση της προσταγής αυτής στην εκπαιδευτική πρακτική (Kalantzis & Cope, 2013:45-49).

Οι νέες εκπαιδευτικές διαδικασίες δεν χαρακτηρίζονται μόνο από την εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας, αφού παρατηρούνται ταυτόχρονα με μια γενικότερη άνευ προηγουμένου μεταβολή της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Kalantzis & Cope, 2013:55-64). Κατά τον Gupta (2011: 1-4), ο σύγχρονος εκπαιδευτικός οφείλει να διακρίνεται από τα κάτωθι:

- Να αναγνωρίζει πως ούτε οι μαθητές, ούτε οι εκπαιδευτικοί αναπτύσσονται επαρκώς μέσα από μια σχέση μονής κατεύθυνσης, αφού είναι άτομα τα οποία ζουν και δρουν μέσα στη κοινωνία, αποτελώντας μέλη της. Ο εκπαιδευτικός οφείλει να έχει επίγνωση της μεγάλης συνθετότητας και της εξαιρετικής πολυπλοκότητας της ζωής των παιδιών, ώστε να προσαρμόζει τη διδακτική του μέθοδο στις ανάγκες αυτές
- Να χαρακτηρίζεται από μια θετική διάθεση και θέληση να μάθει από τους άλλους εκπαιδευτικούς και τη γνώση, προσδοκίες και εμπειρίες που είχαν όταν βρίσκονταν στη θέση του
- Να αναγνωρίζει τον παντοδύναμο ρόλο που έχει το πολιτισμικό υπόβαθρο στον σχηματισμό των εκπαιδευτικών πρακτικών
- Να εντοπίζει τα κατάλληλα σημεία όπου πραγματοποιείται μια διαφοροποίηση και μετάβαση από την εκπαιδευτική θεωρία στην εκπαιδευτική πρακτική
- Να αποσυνδέει την ατομική πολιτισμική ταυτότητα του από τη ταυτότητά του ως επαγγελματία εκπαιδευτικός
- Να αναγνωρίζει την αναπόφευκτη σύνδεση μεταξύ της ανάπτυξης των παιδιών και του πολιτισμικού τους υποβάθρου, σχέση η οποία δεν δύναται να αγνοηθεί
- Να λαμβάνει υπ' όψιν όλα τα πιθανά διαφορετικά χαρακτηριστικά που οδηγούν σε μαθητές ή ομάδες μαθητών διαφορετικών ταχυτήτων.

Αναμφίβολα, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής μπορεί να έχει κάποιο κεντρικό ρόλο στις περισσότερες, αν όχι σε όλες, τις ανωτέρω προσταγές. Για παράδειγμα, η εκμάθηση από άλλους εκπαιδευτικούς συχνά πραγματοποιείται μέσω ηλεκτρονικών προγραμμάτων γνωστών με την ορολογία e-mentoring (Bierema&Merriam, 2002:211-227).

Είναι ωστόσο αμφίβολο το κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί πράγματι ανταποκρίνονται με επιτυχία σε αυτές τις απαιτήσεις έχοντας μια σχετική ικανότητα χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών ή το κατά πόσο η εκπαιδευτική πρακτική είναι αποκομμένη από τις προσταγές αυτές λόγω μιας χαμηλής εξοικείωσης των εκπαιδευτικών με τη σύγχρονη τεχνολογία και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Με βάση τα ανωτέρω, σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι η εξέταση της αντίληψης ενός δείγματος εκπαιδευτικών για το αν και κατά πόσον η γνώση τους πάνω στους

ηλεκτρονικούς υπολογιστές τους έχει καταστήσει αποτελεσματικούς κατά την επαγγελματική πρακτική.

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Κεφάλαιο 1^ο :Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Η ενσωμάτωση της τεχνολογίας, της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση αναφέρεται στην χρήση επικοινωνίας μέσω υπολογιστή στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία εντός της τάξης, (Young, 2003:447-461). Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση γενικά, σημαίνει, διαδικασία τεχνολογικής διδασκαλίας και μάθησης, άμεσα συνυφασμένη με την αξιοποίηση των τεχνολογιών μάθησης στα σχολεία. Σε συνδυασμό δε και με την τρέχουσα ψηφιακή εποχή, οι εκπαιδευτικοί θεωρούνται οι βασικοί συντελεστές στη χρήση των ΤΠΕ.

Η ανάπτυξη και διάδοση των Τ.Π.Ε. επηρεάζει καθοριστικά τις εκπαιδευτικές πρακτικές καθώς δεν περιορίζεται μόνο στην διδασκαλία, αλλά επιδρά και στον τρόπο χρησιμοποίησης των μέσων και της οργάνωσης των εκπαιδευτικών χώρων, δηλαδή στις μαθησιακές διαδικασίες. (Τζιμογιάννης 2000:88-104).

Έξάλλου, οι υπολογιστές και η τεχνολογία δεν λειτουργούν ως εργαλεία αντικατάστασης των εκπαιδευτικών, αλλά θεωρούνται ως συμπληρωματικά πρόσθετα που χρειάζονται για την καλύτερη διδασκαλία και μάθηση. Γι αυτό το λόγο, η ενσωμάτωση των ΤΠΕ δεν είναι μια διαδικασία μάθησης ενός βήματος, αλλά είναι μια συνεχής διαδικασία μάθησης που παρέχει ένα προληπτικό περιβάλλον διδασκαλίας-μάθησης (Young, 2003:447-461).

Συνεπώς, η ανάγκη προσθήκης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι ζωτικής σημασίας, καθώς η παιδεία πρέπει να προσαρμοστεί με την τεχνολογία που επηρεάζει τις ζωές μας σήμερα. Ως εκ τούτου, μια εκπαίδευση βασισμένη στα παραδοσιακά μοντέλα διδασκαλίας και μάθησης δεν θα μπορέσει να βοηθήσει τους νέους να επιτύχουν στην Κοινωνία της Πληροφορίας εάν δεν αναγνωρίσει τον ρόλο των Τ.Π.Ε. και δεν την συμπεριλάβει στο Πρόγραμμα Σπουδών της.

1.1 Η κοινωνιολογική προσέγγιση της εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και ο ρόλος του εκπαιδευτικού

Ο Castells (2000:67-92), αναφέρει ότι η Κοινωνία της Πληροφορίας είναι μια κοινωνία που συνεχώς μεταβάλλεται και απαιτεί την προσαρμογή των μελών της σ

αυτές τις αλλαγές αφήνοντας στην άκρη τα στερεότυπα σκέψης και συμπεριφοράς πολλών ετών και προσαρμόζοντας στους νέους κώδικες οργάνωσης και επικοινωνίας (Λαφατζή, 2005:44-56), (Μπρίκα, 2005:127-142). Στην Κοινωνία της Πληροφορίας, οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας ΤΠΕ αποτελούν το πρωτεύον και κυρίαρχο γνωστικό εργαλείο για την απαλλαγή των λειτουργικά αναλφάβητων (Μακράκης, 2000:99-108) και οι θεωρητικοί της εκπαίδευσης, οι ερευνητές, οι εκπαιδευτικοί αποτελούν τον συνδετικό κρίκο αυτών των μεταρρυθμίσεων (Λαφατζή, 2005:67-69). Ωστόσο σύμφωνα με τους Ράπτη και Ράπτη (2004:76-79), οι εκπαιδευτικοί διαφέρουν μεταξύ τους ανάλογα με την στάση που κρατούν στις νέες τεχνολογίες και στην χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, σε αυτούς που

- αρνούνται να αποδεχτούν τη χρησιμότητά τους και τις αντιμετωπίζουν με καχυποψία και συντηρητισμό, θεωρώντας τες ως απειλή για την εκπαίδευση μιας και διαφέρουν από τα παραδοσιακά παιδαγωγικά μοντέλα (Παπαδοπούλου, 2004:29-48)
- αναγνωρίζουν τη σημαντικότητά τους αλλά επισημαίνουν ότι η μη σωστή χρήση αυτών θα επιφέρει κινδύνους στην εκπαίδευση, αφού παραγκωνίζεται η άμεση επαφή και συνεργασία των μελών αυτής από τη βελτιστοποίηση της επεξεργασίας των πληροφοριών (Κούρτης, 2005:9-16)
- εστιάζουν μόνο στα θετικά των ΤΠΕ παραβλέποντας τελείως τα πιθανά προβλήματα και μειονεκτήματα αυτών και
- κατανοούν τη σημαντικότητα των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία και προσπαθούν να συμβαδίσουν με αυτές καθώς τα κίνητρά τους είναι κυρίως παιδαγωγικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και στοχεύουν στον τεχνολογικό αλφαριθμητισμό (Ράπτη και Ράπτη 2004:82-86).

Για τους παραπάνω λόγους η μελέτη των θεωριών μάθησης μπορεί να βοηθήσει στη σχέση των ΤΠΕ με την εκπαιδευτική πρακτική καθώς και με την αποτελεσματικότητα της χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση,

- θεωρία Συμπεριφορισμού: Βασικοί εκπρόσωποι αυτής της θεωρίας είναι οι Pavlov (1927), Watson (1913), Thorndike (1999) και Skinner (1950). Η

μάθηση, επιτυγχάνεται με την ενίσχυση της επιθυμητής συμπεριφοράς μέσω της ανταμοιβής είτε μέσω της τιμωρίας, (θετική ενίσχυση), (αρνητική ενίσχυση) αντίστοιχα. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί τα κατάλληλα ερεθίσματα και διαμορφώνει το κατάλληλο περιβάλλον για μάθηση. Οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν τους διδακτικούς στόχους με τη μορφή των συμπεριφορών και ο ρόλος αυτών είναι παθητικός. Η μάθηση και η απόκτηση γνώσης είναι αποτέλεσμα της συνύπαρξης αυτών και των ερεθισμάτων που δέχονται από το περιβάλλον. Δίνεται έμφαση στην παρατήρηση της συμπεριφοράς των ατόμων, (Πρέζας, 2003:28-64). Ωστόσο, οι αυστηροί κανόνες της συμπεριφοριστικής θεωρίας περιορίζουν την πρωτοβουλία των εκπαιδευόμενων (Τζιμογιάννης, 2001:45-49) και γι αυτό το λόγο τα συμπεριφοριστικά προγράμματα έχουν δεχθεί πολλή αρνητική κριτική (Ράπτης και Ράπτη, 2004:88-94).

- θεωρία Εποικοδομισμού: Βασικοί εκπρόσωποι αυτής της θεωρίας είναι οι Dewey (1884), Piaget (1961), Vygotsky (1925). Η μάθηση διαμορφώνεται με βάση τις προσωπικές εμπειρίες του κάθε ανθρώπου καθώς η γνώση δεν μπορεί να μεταφερθεί αυτούσια από άτομο σε άτομο. Συνεπώς ο κάθε άνθρωπος θα διαμορφώσει τη νέα γνώση ανάλογα με τις εμπειρίες του, (Μακράκης, 2000). Ο μαθητής αναλαμβάνει ενεργό ρόλο στην οικοδόμηση της γνώσης του, η οποία θα πρέπει να τροποποιηθεί και να επεκταθεί ως αποτέλεσμα της μάθησης. Ο εκπαιδευτικός αναλαμβάνει έναν υποστηρικτικό- συμβουλευτικό ρόλο στη δραστηριότητα των μαθητών. Οι ΤΠΕ, με τη χρήση και την παιδαγωγική αξιοποίηση των διαφόρων υπολογιστικών εργαλείων και του διαδικτύου, η μοντελοποίηση προβλημάτων, η προσομοίωση καταστάσεων πραγματικών ή μη, και η δημιουργία γνωστικών και άλλων ανοικτών περιβαλλόντων μάθησης, συμβάλουν στην εξασφάλιση εποικοδομιστικών μαθησιακών περιβαλλόντων στις σχολικές τάξεις. Γι' αυτό το λόγο ο εποικοδομισμός αποτελεί σήμερα ένα από τα κυρίαρχα μοντέλα στο σχεδιασμό σύγχρονου εκπαιδευτικού λογισμικού, (Λεούσης, 2006:124-135), καθώς η μάθηση συνίσταται στην τροποποίηση των γνώσεων.
- θεωρία Κοινωνικοπολιτιστικές Προσέγγισης: Με βάση τη σχολή της κοινωνικοπολιτιστικής προσέγγισης, η γνώση και η μάθηση είναι αποτέλεσμα των κοινωνικών φαινομένων που διαδραματίζονται μεταξύ των ατόμων και των κοινωνικών, οικονομικών, πολιτιστικών και ιστορικών παραγόντων,

(Βρασίδης, Ζεμπύλας και Πέτρου, 2005:33-58). Γι αυτό το λόγο ο εκπαιδευτικός δεν μπορεί να συμπεριφέρεται ως ένα απλό εκτελεστικό όργανο, αλλά πρέπει να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες αυτομόρφωσης, και αυτοβελτίωσης, (Μάραντος, 2001:169-192). Οι εκπαιδευόμενοι αντιθέτως συμμετέχουν σε δομημένα περιβάλλοντα πλαίσια, (Βρασίδης, Ζεμπύλας και Πέτρου, 2005:33-58) και οφείλουν να αναλαμβάνουν κοινωνικές δράσεις, να σκέφτονται κριτικά και να αλληλεπιδρούν με άλλα άτομα, (Αγγελόπουλος και συν., 2002:126-135). Η κοινωνικοπολιτιστική προσέγγιση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση επισυνάπτει τους κινδύνους που ελλοχεύουν μεταξύ των κοινωνικών, πολιτιστικών και συντηρητικών αντιλήψεων, ιδιαίτερα στην αρχική περίοδο εισαγωγής αυτών στην εκπαίδευση, (Ράπτης και Ράπτη, 2004:102-119). Ωστόσο με την πάροδο του χρόνου και την εξέλιξη του εκπαιδευτικού λογισμικού οι θεωρητικοί της κρητικής σκέψης αναγνώρισαν τα πλεονεκτήματα των ΤΠΕ στην εκπαίδευση υιοθετώντας εποικοδομιστικές αντιλήψεις μέσω των τεχνολογιών συνεργατικής μάθησης.

- θεωρία Γνωστικής Προσέγγισης της Επεξεργασίας των Πληροφοριών: Το μοντέλο της γνωστικής προσέγγισης της επεξεργασίας των πληροφοριών, εξαιτίας του ότι μιμείται τη λειτουργία του υπολογιστή για την ανάλυση των ανθρώπινων λειτουργιών, έχει δεχτεί αρκετές κριτικές. Ωστόσο αποκτά παιδαγωγικό ενδιαφέρον λόγω του προσφέρει τη θεωρητική βάση για τον καθορισμό των μέσων και των συνδυασμών που θα κάνουν αποδοτικότερη τη μετάδοση πληροφοριών και των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η αποτελεσματικότητα δε αυτών των μοντέλων, θα εξαρτηθεί από το βαθμό αξιοποίησης και εκμετάλλευσης των δυνατοτήτων των πληροφοριών και της αξιοποίησης των παιδαγωγικών δυνατοτήτων των ΤΠΕ στην πράξη, (Σιμάτος, 1995:123-128).

Η ένταξη και η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, πέρασε από 4 φάσεις, (Κόμης, 2005:111-121),

1. 1965-1970: προσπάθεια εισαγωγής και ένταξης στην εκπαίδευση διάφορων μέσων (ραδιόφωνο, τηλεόραση, βίντεο),

2. 1970-1980: προσπάθεια εισαγωγής της Πληροφορικής ως ανεξάρτητο αντικείμενο στο πρόγραμμα σπουδών και εκμάθηση προγραμματισμού σε ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
3. 1980-1990: εισαγωγή της Πληροφορικής ως γνωστικό αντικείμενο και ως εκπαιδευτικό μέσο για τα άλλα γνωστικά αντικείμενα. Εισαγωγή υπολογιστών στα σχολεία για την βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου
4. 1990 και μετά: εμφάνιση των ΤΠΕ ως μέσο διδασκαλίας και μάθησης. Προσπάθειες ενσωμάτωσης των ΤΠΕ σε όλο το εύρος του προγράμματος σπουδών και στην καθημερινή σχολική πράξη. Γενικευμένη ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία,

καθώς επίσης και ο τρόπος αντιμετώπισης των ΤΠΕ από τα εκπαιδευτικά συστήματα διαφόρων χωρών, πραγματοποιήθηκε με βάση το, (Κόμης, 2005:111-121),

1. τεχνοκεντρικό μοντέλο: η Πληροφορική και οι ΤΠΕ αντιμετωπίζονται ως αυτοτελές γνωστικό αντικείμενο. Κύριος στόχος αποτελεί η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τη λειτουργία των υπολογιστών και τον προγραμματισμό,
2. ολιστικό μοντέλο: οι ΤΠΕ αντιμετωπίζονται ως εργαλείο μάθησης σε όλο το εύρος του αναλυτικού προγράμματος και μαζί με την Πληροφορική ενσωματώνονται στα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος σπουδών,
3. πραγματιστικό μοντέλο: συνδυασμός των 2 παραπάνω μοντέλων με απώτερον στόχο την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στα υπόλοιπα γνωστικά αντικείμενα και εκπαιδευτική διαδικασία.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε, ότι οι θεωρίες του συμπεριφορισμού, οι γνωστικές θεωρίες και οι κοινωνικοπολιτιστικές προσεγγίσεις της μάθησης έχουν ασκήσει άμεση επιρροή στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών περιβαλλόντων και τη μεθοδολογία της διδασκαλίας με τις Τ.Π.Ε. Όλες οι βαθμίδες εκπαίδευσης ακόμη και η πρωτοβάθμια έχουν στη διάθεσή τους πλήθος εκπαιδευτικών λογισμικών, που μπορούν να αποτελέσουν αποτελεσματικά εργαλεία μάθησης στην διδασκαλία με τις Τ.Π.Ε. Και για να συμβεί αυτό χρίζει οι εκπαιδευτικοί να μην είναι απλά γνώστες των θεωριών

μάθησης και απλοί χρήστες των ηλεκτρονικών υπολογιστών αλλά γνώστες των θεωριών ΤΠΕ και εξειδικευμένοι χρήστες των ηλεκτρονικών υπολογιστών, (Κοντάκος, 2002). Γι αυτό το λόγο η κρίνεται αναγκαία η δημιουργία ενός δυναμικού και εξελισσόμενου μοντέλου που θα στηρίζεται στις θεωρίες μάθησης, στις διδακτικές μεθοδολογίες αλλά και στα μέσα που χρησιμοποιούνται για τις ΤΠΕ και θα είναι προσανατολισμένο στις επιμορφωτικές και γνωστικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και στις γνωστικές, συναισθηματικές και ψυχολογικές ανάγκες των εκπαιδευομένων, (Ματσαγγούρας, 2001:197-201).

1.2 Η θέση του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην εκπαίδευση

Είναι γεγονός πως η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή έχει εισχωρήσει σε όλους τους τομείς της επιστήμης και κάθε άλλης παραγωγικής δραστηριότητας συμβάλλοντας έτσι, με έμμεσο και άμεσο τρόπο, στην ίδια τη ραγδαία εξέλιξή τους. Από τη νέα αυτή παραγωγική δύναμη υπάρχουν σημαντικές, σύνθετες και, ως ένα σημείο, απρόβλεπτες κοινωνικές επιπτώσεις, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα της ζωής μας, ακόμη και τη διαμόρφωση του χαρακτήρα μας και τις κοινωνικές μας σχέσεις.

Από την πληθώρα των μέσων που προσφέρει σήμερα η εκπαιδευτική τεχνολογία, κυρίαρχη θέση κατέχει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, του οποίου η εισαγωγή και χρήση στην εκπαίδευση προχωράει με ραγδαίους ρυθμούς. Ο χώρος προσφέρεται για δημιουργική ενασχόληση και ειδικότερα για την διερεύνηση των δυνατοτήτων συμβολής της πληροφορικής στην εποπτικοποίηση της διδακτικής πράξης, γεγονός που αποτελεί συστηματική επιδίωξη της σύγχρονης διδακτικής. Σύμφωνα με τον McCormick (1993:34-39), οι υπολογιστές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διαφοροποίηση, την ανάπτυξη και τη βελτίωση της παιδαγωγικής σχέσης της διδασκαλίας και της μάθησης. Επίσης, η τεχνολογική ανάπτυξη μπορεί να ενισχυθεί μόνο μέσω της σωστής απόκτησης επιστημονικών γνώσεων, η οποία μπορεί να υλοποιηθεί μόνο μέσω σχετικής εκπαίδευσης στην επιστήμη, τα μαθηματικά και την εκπαίδευση / εκμάθηση υπολογιστών.

Χάρη στους υπολογιστές, η μετάδοση της εκπαίδευσης έχει γίνει ευκολότερη και πολύ πιο ενδιαφέρουσα από πριν. Λόγω των δυνατοτήτων μνήμης των υπολογιστών, μεγάλα κομμάτια δεδομένων μπορούν να αποθηκευτούν σε αυτά, επιτρέποντας τη

γρήγορη επεξεργασία δεδομένων με πολύ λιγότερες ή καθόλου πιθανότητες σφάλματος κατά την επεξεργασία. Τα πλεονεκτήματα των υπολογιστών στην εκπαίδευση περιλαμβάνουν κυρίως την αποθήκευση πληροφοριών, τη γρήγορη επεξεργασία των δεδομένων, τη χρήση οπτικοακουστικών βοηθημάτων στη διδασκαλία, την καλύτερη παρουσίαση των πληροφοριών, την άμεση πρόσβαση στο Διαδίκτυο και τη γρήγορη επικοινωνία μεταξύ φοιτητών, εκπαιδευτικών και γονέων. Με τον υπολογιστή σαν εκπαιδευτικό εργαλείο ο μαθητής πλέον, δεν είναι ένα παθητικός δέκτης αυτών που διαδραματίζονται στην τάξη, αλλά συμμετέχει ενεργά. Δρα, κάτι κάνει, παίζει αν θέλετε, δημιουργεί, οικοδομεί, φτιάχνει (Ματσαγγούρας Η 1997:176-185).

Συνεπώς, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής εκτιμάται πως έχει μια τριπλή διάσταση στην εκπαιδευτική διαδικασία (Tondeur et al., 2007:197-206) καθώς χρησιμεύει ως εργαλείο πληροφόρησης, ως εργαλείο εκπαίδευσης και αξιοποιείται για την εκμάθηση δεξιοτήτων αναφορικά με τη χρήση του ίδιου του ηλεκτρονικού υπολογιστή.

1.3 Η εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή

Η εκμάθηση της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι συχνά μια κρατικά κατευθυνόμενη πρωτοβουλία. Για παράδειγμα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, μεταξύ του 1999 και του 2004 δαπανήθηκαν περισσότερα από 230 εκατομμύρια λίρες σε ένα κρατικά επιχορηγούμενο πρόγραμμα εκμάθησης των δεξιοτήτων του European Computer Driving License (ECDL) και πιστοποίησης των εκπαιδευτικών στην ικανότητα χρήσης τους. Το εν λόγω πρόγραμμα έγινε σε γενικές γραμμές αποδεκτό από τους εκπαιδευτικούς και εκτιμάται πως οδήγησε σε αύξηση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την επαγγελματική τους πρακτική (Preston & Wegerif, 2005:35-38). Στην Ολλανδία και την Σουηδία η επαφή των μαθητών με την τεχνολογία και τους υπολογιστές γίνεται από τα πρώτα στάδια της μαθητικής τους πορείας ενθαρρύνοντας τους έτσι στην εξοικείωση τους με την τεχνολογία. Η αγορά εξοπλισμού και η στελέχωση των αιθουσών με τους κατάλληλους υπολογιστές και λογισμικά και ο τρόπος διδασκαλίας γίνεται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς για την υποστήριξη των διδακτικών αντικειμένων τους επάνω στην τεχνολογία. Το πρόγραμμα διδασκαλίας διαμορφώνεται με μια σχετική ελευθερία από τους ίδιους όσον αφορά τη

διδασκεία ύλη και τη μέθοδο διδασκαλίας και δεν ακολουθεί τυφλά την ύλη που περιγράφει για παράδειγμα το Υπουργείο Παιδείας στην Ελλάδα με το αντίστοιχο σχολικό βιβλίο (Αντωνάκης Π., Dyberk K., Καλαϊτζής Π. 2000:37-54).

Αντίθετα, σε κράτη στα οποία δεν δαπανάται μέρος του προϋπολογισμού στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή, τα επίπεδα γνώσης της χρήσης του είναι ιδιαίτερα χαμηλά. Μια τέτοια χώρα αποτελεί η Τουρκία, όπου σύμφωνα με μια σχετική έρευνα τα επίπεδα γνώσης δεξιοτήτων χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή μεταξύ των εκπαιδευτικών είναι ιδιαίτερα χαμηλά (Özsegeç, 2011: 13-21). Όπως επίσης και στην Ινδονησία όπου το 60% των χωριών είναι απομακρυσμένα ενώ πολλά από αυτά δεν διαθέτουν ούτε ηλεκτρικό ρεύμα αλλά ούτε και τηλεφωνική σύνδεση (Anderson J., 2003:18-20)

Η έρευνα πάνω στη διαφορά της επένδυσης στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή κατά την εκπαιδευτική πρακτική έχει επιχειρήσει να εντοπίσει παράγοντες που ενδεχομένως να παρεμποδίζουν τις πρωτοβουλίες χρηματοδότησης. Κατά μία θεώρηση, παράγοντες ενδοατομικοί, όπως η χαμηλή αποδοχή της χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή από τους εκπαιδευτικούς, έχουν μια αρνητική επίδραση στη λήψη πολιτικών για τη χρηματοδότηση της κατάρτισης στους υπολογιστές, δημιουργώντας ένα φαύλο κύκλο, όπου η μη χρηματοδότηση αλληλοτροφοδοτείται με τη χαμηλή αποδοχή της χρήσης (Legrisetal., 2003:1-14). Επιπλέον γεωγραφικοί παράγοντες όπως το μέγεθος του πληθυσμού, οικονομικοί όπως το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ), πολιτισμικοί όπως η γλώσσα αλλά και φυσικά εκπαιδευτικοί παράγοντες όπως τα ποσοστά αλφαριθμητισμού μπορεί να έχουν επιπτώσεις στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών ως προς τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

1.4 Ατομικοί παράμετροι που επιδρούν στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών από εκπαιδευτικούς

Πέραν των παραγόντων οι οποίοι σχετίζονται με τις πολιτικές του κράτους για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή κατά την επαγγελματική τους πρακτική, υπάρχουν μια σειρά ατομικών παραγόντων που επιδρούν στη χρήση του.

Ένας δομικός τέτοιος παράγοντας είναι η αυτό-αποτελεσματικότητα. Η αυτό-αποτελεσματικότητα αναφέρεται στη πεποίθηση του ατόμου πως είναι σε θέση να τα καταφέρνει και να ανταπεξέρχεται σε νέες μικρές ή μεγάλες προκλήσεις στη ζωή του (Bandura, 1977:191-215). Στους εκπαιδευτικούς, η αυτό-αποτελεσματικότητα στο χώρο εργασίας έχει ένα κεντρικό ρόλο, αφού σχετίζεται με την ικανοποίηση από την εργασία και τη καλή ποιότητα ζωής σε ένα γενικότερο επίπεδο (Caprara et al., 2006:473-490; Klassen & Tze, 2014:59-76). Η αυτό-αποτελεσματικότητα δεν είναι μια κεντρική μεταβλητή χωρίς υπομεταβλητές που τη συναποτελούν, αφού για το εκάστοτε έργο υπάρχει μια διαφορετικής «μορφής» αυτό-αποτελεσματικότητα (Bandura, 1977:191-215).

Η αντίληψη αυτοπεποίθησης αναφορικά με τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών νοείται ως η σχετική με τους υπολογιστές αυτό-αποτελεσματικότητα (Bong & Skaalvik, 2003:1-40). Η πεποίθηση του εκπαιδευτικού πως μπορεί να τα καταφέρει στο να ενσωματώσει τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην επαγγελματική του πρακτική δρα καταλυτικά στη πιθανότητα του να υιοθετήσει πράγματι τον ηλεκτρονική υπολογιστή για εκπαιδευτικούς σκοπούς (Teo, 2011:2432-2440; Wongetal., 2012: 1190-1207). Κατά αυτή την έννοια, η ενσωμάτωση της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην εκπαιδευτική πρακτική, εκτός από τις όποιες πρωτοβουλίες για την ενσωμάτωσή τους από κρατικούς φορείς, εξαρτάται και από παράγοντες ατομικούς. Παρεμφερείς μεταβλητές όπως για παράδειγμα η αυτοπεποίθηση κατά τη χρήση έχουν επίσης εξεταστεί και παρουσιαστεί ως θετικά συσχετιζόμενες με τη χρήση του από εκπαιδευτικούς (Jones, 2004:114-126).

Υπάρχει επίσης μια επίδραση του φύλου στη σχέση της αυτό αποτελεσματικότητας και της χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Σε μια σχετική μελέτη σε εκπαιδευτικούς στη Νορβηγία, βρέθηκε πως οι άντρες εκπαιδευτικοί είχαν μια υψηλότερη αυτό αποτελεσματικότητα ως προς τη χρήση του υπολογιστή, παρ' ότι δεν υπήρχε διαφορά μεταξύ της συχνότητας χρήσης από τα δύο φύλα, καταδεικνύοντας ωστόσο πως οι άντρες εκπαιδευτικοί ενδεχομένως να αισθάνονται πιο επαρκείς αναφορικά με τη χρήση του υπολογιστή στην επαγγελματική τους πρακτική (Scherer&Siddiq, 2015:48-57).

Εκτός της αυτό-αποτελεσματικότητας, υπάρχουν και άλλοι ατομικοί παράγοντες που σχετίζονται με την υψηλή πιθανότητα χρήσης. Η ευκολία κατά τη χρήση και η

αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα του υπολογιστή στο πλαίσιο της εκπαίδευσης παρουσιάζουν μια επίσης θετική συσχέτιση με τη χρήση του κατά την επαγγελματική πρακτική (Teo, 2011:2432-2440).

Τέλος, η υιοθέτηση κατά την επαγγελματική πρακτική δεν σημαίνει πως όταν συναντάται σε υψηλές συχνότητες είναι απαραίτητα στη σωστή κατεύθυνση για την επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων της εκπαίδευσης, δηλαδή της αύξησης της γνώσης και της ηθικής διάπλασης των μαθητών (Stern, 2009:211-239). Σε μια μελέτη στις Ηνωμένες Πολιτείες βρέθηκε πως παρ' ότι η χρήση ήταν υψηλή, οι εκπαιδευτικοί αντιμετώπιζαν περισσότερο τον υπολογιστή ως μια παιχνιδομηχανή, παρά ως ένα εργαλείο με χρήση για εκπαιδευτικούς σκοπούς (Becker, 2001). Παρομοίως, σε μια μελέτη στη Σιγκαπούρη, η χρήση των υπολογιστών από τους εκπαιδευτικούς εντός της σχολικής τάξης βρέθηκε να είναι μη αποτελεσματική (Lim&Khine, 2006:97-125).

Θα μπορούσε ωστόσο να θεωρηθεί πως αυτή η ανεπάρκεια αποτελεσματικής χρήσης είναι φαινόμενο της προηγούμενης δεκαετίας και πως πλέον οι εκπαιδευτικοί έχουν μια σημαντικά μεγαλύτερη εξοικείωση με τη χρήση της νέας τεχνολογίας που οδηγεί στην αποτελεσματικότερη χρήση του υπολογιστή για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Πράγματι, σε αντίθεση με την αντιμετώπιση του υπολογιστή ως παιχνιδομηχανή όπως φάνηκε από τη μελέτη του Becker (2001:134-147), ο σύγχρονος εκπαιδευτικός αξιοποιεί τον υπολογιστή για τη καλύτερη οργάνωση του διδακτικού του υλικού, τη δημιουργία εύληπτων από τους μαθητές εκπαιδευτικού περιεχομένου παρουσιάσεων και την ηλεκτρονική επικοινωνία μαζί τους (Hinostrozaetal., 2016:1595-1610). Επομένως, φαίνεται πως η εσφαλμένη αντιμετώπιση της προηγούμενης δεκαετίας έχει αλλάξει.

Κεφάλαιο 2^ο : Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην Ελλάδα-Ιστορική αναδρομή

Η δια βίου εκπαίδευση και επιμόρφωση όλων των εργαζομένων καθίσταται πλέον αναγκαία λόγω της συνεχόμενης ανάπτυξης της επιστήμης και της τεχνολογίας, καθώς και της σύγχρονης πραγματικότητας της παγκοσμιοποίησης. Από αυτήν την ανάγκη για συνεχόμενη εκπαίδευση, δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση ο κλάδος της εκπαίδευσης. Ειδικά σ αυτόν τον χώρο όπου αντικατοπτρίζονται όλες οι ελπίδες της κοινωνίας για πρόοδο και ανάπτυξη, η ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος είναι πολύ σημαντική. Και φυσικά η αναβάθμιση αυτή σαφώς και δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί χωρίς την απαραίτητη και διαρκή επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού (Ανδρέου & Παπακωνσταντίνου, 1994:45-67).

Η ταχύτατη ανάπτυξη των Επιστημών της Τεχνολογίας, της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχει οδηγήσει σε μια νέα πραγματικότητα όλους τους τομείς της ζωής μας. Η εκπαιδευτική διαδικασία οφείλει να εντάξει τις ΤΠΕ σε όλα τα στάδια του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε να είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις σύγχρονες απαιτήσεις μόρφωσης και κατάρτισης και στις ραγδαίες εξελίξεις της αγοράς εργασίας. Η εισαγωγή των ΤΠΕ στο σύγχρονο σχολείο έχει επιφέρει καταλυτικές αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα. Το παραδοσιακό σχολείο που κατά κύριο λόγο βασιζόταν στον εκπαιδευτικό που κατείχε την πληροφορία και τη γνώση και τη μετέδιδε στο μαθητή, μετατρέπεται σε ένα νέο τύπο σχολείου, όπου ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός και συμβουλευτικός και ο μαθητής αποκτά την πληροφορία και τη γνώση μέσω του υπολογιστή και των νέων τεχνολογιών. Μ αυτόν τον τρόπο ο μαθητής λειτουργεί ως ερευνητής, καθοδηγούμενος από τον εκπαιδευτικό και καλλιεργώντας έτσι τις δεξιότητες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Ο μαθητής μαζί με τον εκπαιδευτικό, σχεδιάζουν τις μαθησιακές δραστηριότητες και ο πρώτος είναι σε θέση να εκφράζει ελεύθερα τις απόψεις και τις αντιλήψεις του.

Η ταχύτατη ανάπτυξη των ΤΠΕ ωθεί την κοινωνία προς νέες κατευθύνσεις και το σχολείο / παιδεία, ως βασικός παράγοντας της ανάπτυξης αυτής, οφείλει να παρακολουθεί την εξέλιξη αυτή και να προσαρμόζεται σε αυτούς τους ρυθμούς. Για να επιτευχθεί αυτό, είναι αναγκαία η υποστήριξή του από όλους τους φορείς, έτσι ώστε οι ΤΠΕ να αξιοποιηθούν με τρόπο κατάλληλο και να βελτιώσουν την εκπαιδευτική

διαδικασία. Οι σημερινοί μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης πρέπει να εκπαιδεύονται σωστά και μεθοδευμένα, ώστε να είναι ικανοί να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας. Σύμφωνα με έρευνα της Eurymdice σχετικά με την χρήση των ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, οι ΤΠΕ αποτελούν μέρος του προγράμματος σπουδών των μαθητών σχεδόν παντού στην Ευρώπη.

Στην Ελλάδα, το Υπουργείο Παιδείας, λαμβάνοντας υπόψη αυτήν την αναγκαιότητα, υλοποίησε δύο προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στις Νέες Τεχνολογίες. Το πρώτο με τίτλο «Απόκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων στην χρήση των ΤΠΕ», (επιμόρφωση Α' επιπέδου) έλαβε χώρα στις αρχές του 2000 – 2004. Το δεύτερο με τίτλο «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στη Χρήση και Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική - Διδακτική Διαδικασία», (επιμόρφωση Β' επιπέδου), περιλάμβανε τέσσερις επιμορφωτικές περιόδους και διεξήχθη στο διάστημα 2009 – 2013. Στο πρώτο επιμορφώθηκαν 70.000 εκπαιδευτικοί ενώ στο δεύτερο 27.500, καθώς κύριο μέλημα του δεύτερου προγράμματος ήταν η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη διδακτική πρακτική, (Τζιμόπουλος & Καραλής, 2005).

Οι στόχοι από την διεξαγωγή και των δύο αυτών προγραμμάτων ήταν οι επιμορφωμένοι εκπαιδευτικοί να είναι σε θέση:

1. να κατανοήσουν τις προϋποθέσεις και τις δυνατότητες της παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, για την αναβάθμιση της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης και την επίτευξη των στόχων που θέτει το Πρόγραμμα Σπουδών,
2. να χρησιμοποιήσουν αποδοτικά τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ για την ενεργό συμμετοχή τόσο τη δική τους όσο και των μαθητών σε κοινότητες μάθησης,
3. να αποκτήσουν συνολική εποπτεία για το υπάρχον Εκπαιδευτικό λογισμικό καθώς και τα υπάρχοντα γενικά και ειδικά εργαλεία (διαδίκτυο, επεξεργαστής κειμένου, λογιστικά φύλλα) που μπορούν να αξιοποιήσουν για την ένταξη των ΤΠΕ στην διδακτική πράξη,

4. να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν το κατάλληλο για την ειδικότητά τους εκπαιδευτικό λογισμικό εντός της τάξης,
5. να κατανοήσουν τις αρχές σχεδιασμού μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας, ώστε να μπορούν να την εντάξουν στην διδακτική πράξη
6. και τέλος να γνωρίσουν τις βασικές αρχές οργάνωσης και διαχείρισης της χρήσης των ΤΠΕ στην τάξη.

Έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από το 2001 έως και σήμερα στο χώρο των εκπαιδευτικών τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατέγραψαν θετική τη στάση τους για την εισαγωγή των ΤΠΕ στα σχολεία, ενώ παράλληλα καταδεικνύουν τη δυναμική και το πόσο σημαντικό ρόλο μπορούν να προσφέρουν στη μαθησιακή διαδικασία (Μικρόπουλος, 2000:56-58). Υπάρχουν πολλοί όμως που υποστηρίζουν πως η χρήση και η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική - διδακτική διαδικασία, παραμένει κυρίως στην παρουσίαση και όχι στην πρακτική πλευρά. Οι υποστηρικτές αυτής της άποψης ανήκουν και στις δύο πλευρές, και στους επιμορφωτές και στους επιμορφωμένους. (Μακράκης, 2000:112-117).

Η υλοποίηση των αντιστοιχών έργων ανάπτυξης και προσαρμογής εκπαιδευτικού λογισμικού έγινε από Ελληνικούς Φορείς με την επίβλεψη και επιστημονική παρακολούθηση των αρμοδίων Ινστιτούτων και Διευθύνσεων του Υπ.Ε.Π.Θ.. Συγκεκριμένα, το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών - Ε.Α.Ι.Τ.Υ. (Ενέργεια «ΟΔΥΣΣΕΙΑ», έργα: «Σειρήνες», «Ναυτικά», «Πηνελόπη», «Οδυσσέας», «Λαέρτης», «Ελπήνωρ», «Κίρκη»), το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και οι Διευθύνσεις Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΣΔΕ), Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων (ΔΣΕΠΕΔ), Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΔΚΠΣ) και Γραφείο «Κοινωνίας της Πληροφορίας». Το έργο «ΠΛΕΙΑΔΕΣ» («Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού και Ολοκληρωμένων Εκπαιδευτικών Πακέτων για τα Ελληνικά σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης & Διάθεση Προϊόντων Εκπαιδευτικού Λογισμικού στα Σχολεία») είχε διάρκεια υλοποίησης από 1/3/2003 έως 31/12/2006 και συνολικό προϋπολογισμό 7.202.560 €.

Το συγκεκριμένο έργο «ΠΛΕΙΑΔΕΣ» πιο αναλυτικά περιλάμβανε:

- την ανάπτυξη επτά (7) ολοκληρωμένων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού, σε γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με στόχο την επέκταση της βασικής διαθέσιμης υποδομής του Υπ.Ε.Π.Θ. (υποέργο «Χρυσασαλλίδες»),
- την ανάπτυξη ενός μεγάλου αριθμού (45-50) «ολοκληρωμένων εκπαιδευτικών πακέτων», δηλαδή συνόλων από σενάρια για εκπαιδευτικές δραστηριότητες που δίνουν έμφαση στις γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που πρέπει να αποκτήσει ή να καλλιεργήσει ο μαθητής στα διάφορα στάδια της εκπαίδευσής του, με αξιοποίηση της υπάρχουσας υποδομής σε εκπαιδευτικό λογισμικό και ψηφιακό περιεχόμενο (υποέργο «Νηρηίδες»),
- την απόκτηση μεγάλου αριθμού αντιτύπων εκπαιδευτικού λογισμικού και συνοδευτικού υλικού από τα διαθέσιμα προϊόντα λογισμικού για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ώστε να διανεμηθούν σε σημαντικό αριθμό σχολείων.

2.1 Ο ρόλος των ΤΠΕ στις συνεργασίες σχολείων στην Ευρώπη

Ο τρόπος ανάπτυξης της εκπαίδευσης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εξέλιξη του ρόλου των εκπαιδευτικών. Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), και ιδίως το Διαδίκτυο, θεωρείται ότι έχουν επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο με τον οποίο οι καθηγητές κάνουν τις δουλειές τους. Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών στην Ευρώπη (85%) ισχυρίζονται ότι μέσω των ΤΠΕ έχουν βελτιώσει τη διδασκαλία τους ενώ τα 2/3 αυτών ισχυρίζονται ότι συνδυάζουν διάφορα μέσα ΤΠΕ ως πόρους για τη διδασκαλία τους (Cachia, Ferrari, Ala-Mutka & Punnie, 2010).

Ωστόσο αναγνωρίζεται ευρέως ότι οι εκπαιδευτικοί εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν οργανωτικά προβλήματα στα σχολεία που τα καθιστούν λιγότερο πρόθυμα να αξιοποιήσουν στο έπακρο τους τεχνολογικούς πόρους που διαθέτουν. Τα προγράμματα σπουδών, σε πολλές περιπτώσεις, δεν ανταποκρίθηκαν στις απαιτήσεις της σημερινής κοινωνίας της γνώσης για δεξιότητες και ικανότητες. Επιπλέον, τα αυστηρά χρονοδιαγράμματα που επιβάλλουν εμποδίζουν τους εκπαιδευτικούς να διερευνήσουν καινοτόμες παιδαγωγικές μεθόδους (Cachia, et al., 2010).

Σε αυτό το πλαίσιο, το Διαδίκτυο μέσω των ΤΠΕ δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς, να μοιράζονται εμπειρίες και να συνεργάζονται με άλλα σχολεία και περιοχές, ακόμη και πέρα από τα εθνικά σύνορα. Τα εργαλεία δικτύωσης σε απευθείας σύνδεση παρέχουν πλατφόρμες όπου οι πόροι μπορούν εύκολα να μοιραστούν, αντί να πρέπει να επανασχεδιαστούν από τον εκάστοτε εκπαιδευτικό, μειώνοντας έτσι τον φόρτο εργασίας τους. Παρέχουν επίσης χώρο για την επαγγελματική τους ανάπτυξη και εξέλιξη, καθώς και μια πλατφόρμα για την ενσωμάτωση του ποικίλου και κατακερματισμένου τοπίου διά βίου μάθησης. Επιπλέον, στην Ευρώπη, η κατάλληλη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική εκπαίδευση θεωρείται βασικός παράγοντας για τη βελτίωση της ποιότητας σε αυτό το εκπαιδευτικό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί τη χρήση των ΤΠΕ στις διαδικασίες μάθησης μέσω του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση, ένας από τους στόχους του οποίου είναι να βελτιωθεί η ποιότητα της μάθησης με τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε πόρους και υπηρεσίες, καθώς και απομακρυσμένης ανταλλαγής και συνεργασίας. Και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μειώνονται οι κοινωνικές και πολιτιστικές ανισότητες και διακρίσεις που προκαλούνται κυρίως από τη γεωγραφική και πολυεθνική κατανομή των μαθητών.

Ωστόσο, το δυναμικό των δικτύων των εκπαιδευτικών για το μέλλον της εκπαίδευσης δεν έχει μελετηθεί ακόμη σε βάθος. Υπάρχουν ελάχιστα στοιχεία για την ενημέρωση σχετικά με το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικής για την ανανέωση του πλαισίου εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη διά βίου μάθηση. Σε αυτό το πλαίσιο, δημιουργήθηκε ένα Δίκτυο Δια Βίου Εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών (TeLLNet)¹ για να προσδιορίσει τη βασική συμβολή των δικτύων των εκπαιδευτικών στο μέλλον της Ευρώπης.

Για να επιτύχει το στόχο της, το TeLLNet επικεντρώνεται στο δίκτυο eTwinning, μια κοινότητα σχολείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αποτελείται από περισσότερα από 100.000 μέλη και προσφέρει μια πλατφόρμα για το προσωπικό (καθηγητές, διευθυντές, βιβλιοθηκονόμους κλπ.) οι οποίοι εργάζονται στα ευρωπαϊκά σχολεία, για να επικοινωνούν, να συνεργάζονται, να αναπτύξουν έργα και να μοιραστούν πρακτικές και να αποτελέσουν μέρος μιας διασυνοριακής μαθησιακής κοινότητας. Συνεπώς μ αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται μια πιο ενεργητική και προοδευτική διδασκαλία,

---

¹ <http://www.tellnet.eun.org/web/tellnet>

διευρύνονται τα σύνορα της μάθησης, και αξιοποιούνται οι ΤΠΕ από τον εκπαιδευτικό για παιδαγωγικούς σκοπούς.

Το πρόγραμμα eTwinning δημιουργήθηκε το Νοέμβριο του 2004 ενώ επίσημα ξεκίνησε στις 14 Ιανουαρίου του 2005. Το πρόγραμμα eTwinning αποτελεί μία από τις τέσσερις δράσεις του προγράμματος eLearning της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το eTwinning είναι μια συνεργατική δράση στην οποία, σχολεία από δύο ή περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), συνεργάζονται ώστε να αποκομίσουν παιδαγωγικά, κοινωνικά και πολιτισμικά οφέλη. Μέσω της δράσης eTwinning όλοι οι μαθητές, με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών τους, έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε κοινές εκπαιδευτικές εργασίες με κάποιο σχολείο από άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Το eTwinning βελτιώνει την παιδαγωγική διαδικασία, αναβαθμίζοντας τη συμβατική μάθηση και στοχεύοντας σε μια πλήρη και συστηματική συνεργασία σε όλα τα επίπεδα (μαθητές, εκπαιδευτικοί, σχολικές τάξεις, διευθύνσεις σχολικών μονάδων²).

2.2 ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι ο μεγαλύτερος υποτομέας οποιουδήποτε εκπαιδευτικού συστήματος και προσφέρει τη μοναδική ευκαιρία να συμβάλει στον μετασχηματισμό των κοινωνιών μέσω της εκπαίδευσης των νέων. Προκειμένου οι νέοι να προσαρμοστούν και να ανταγωνιστούν στο ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον του σύγχρονου κόσμου, πρέπει να έχουν ένα σύνολο δεξιοτήτων ζωής, που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, δεξιότητες επικοινωνίας, ανάλυσης και επίλυσης προβλημάτων για δημιουργικότητα, ευελιξία, κινητικότητα και επιχειρηματικότητα. Έτσι, μια εκπαιδευτική στρατηγική πρέπει να προσανατολιστεί στη νέα έννοια του τρόπου ζωής και στην αντίστοιχη ανάπτυξη δεξιοτήτων παράλληλα με τις τεχνολογικές καινοτομίες, (Hanley & Ruane, 2014).

Η ερευνητική βιβλιογραφία και η εμπειρία από πολλά σχολικά προγράμματα αποδεικνύουν ότι το περιβάλλον της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης υποστηρίζει εξαιρετικά καλά τη καινοτομία και τη μετάβαση στη σύγχρονη και διερευνητική εκμάθηση. Ένας από τους λόγους είναι ότι, για κάθε τάξη, τα περισσότερα μαθήματα

---

² <http://www.etwinning.gr/>

διδάσκονται τυπικά από τον ίδιο δάσκαλο. Αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ σε όλα τα θέματα διευκολύνοντας την ανάπτυξη των ουσιαστικών νέων παιδαγωγικών μεθόδων.

Ας δούμε λοιπόν ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Οφέλη για την συνολική εικόνα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Hanley & Ruane, 2014):

1. Οι ΤΠΕ στα σχολεία δημιουργούν ένα καλύτερο περιβάλλον επικοινωνίας, μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, των ομάδων συζήτησης ακόμη και μέσω των ζωντανών συνομιλιών.
2. Οι μαθητές εκφράζουν πιο θετικά συναισθήματα προς την εργασία και την εκπαίδευση όταν χρησιμοποιούν υπολογιστές για να ολοκληρώσουν τα καθήκοντά τους.
3. Μέσω της καλύτερης παρακολούθησης των μαθητών, οι δάσκαλοι βελτιώνουν τη συμπεριφορά τους, δημιουργώντας έτσι μια πιο θετική σχολική ατμόσφαιρα τόσο για τους φοιτητές όσο και για τους ίδιους.

Οφέλη για τους εκπαιδευτικούς στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, (Hanley & Ruane, 2014):

1. Μεγαλύτερη ευελιξία σε σχέση με το πότε και πού μπορούν να εκτελεστούν οι εργασίες.
2. Εύκολη πρόσβαση σε μια βάση δεδομένων με ενημερωμένα δεδομένα και πληροφορίες μαθητών οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας, η οποία θα αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμη στις συναντήσεις για παράδειγμα γονέων-εκπαιδευτικών.
3. Η χρήση υπολογιστών κατά τη διάρκεια των μαθημάτων θα παρακινήσει τους μαθητές να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν υπολογιστές για να μάθουν εκτός των σχολικών ωρών.

Οφέλη για τους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, (Hanley & Ruane, 2014):

1. Αναβάθμιση της ποιότητας των μαθημάτων - καλύτερη συνεργασία και επικοινωνία εκπαιδευτικού και μαθητή όσον αφορά τον σχεδιασμό και την προετοιμασία των υλικών της τάξης.
2. Καλύτερη ανάλυση των δεδομένων, τα μαθήματα μπορούν να προσαρμοστούν στις δυνάμεις και τις αδυναμίες των μαθητών.
3. Ενθάρρυνση της ανεξάρτητης και ενεργού μάθησης, της υπευθυνότητας και της ωριμότητας της μάθησης από μέρους των μαθητών.
4. Ευελιξία πρόσβασης - ανά πάσα στιγμή και οπουδήποτε
5. Ανάπτυξη δεξιοτήτων γραφής μέσω της χρήσης προγραμμάτων λέξεων, ευχέρειας λόγου, πρωτοτυπίας και επεξεργασίας.
6. Οι μαθητές που χρησιμοποίησαν την εκπαιδευτική τεχνολογία στο σχολείο αισθάνονταν πιο επιτυχημένοι στο σχολείο, είχαν περισσότερο κίνητρα να μάθουν και να έχουν αυξημένη αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση.

Μειονεκτήματα των ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Θα ήταν τελείως άδικο να ισχυριστεί κανείς ότι δεν υπάρχουν μειονεκτήματα που να συνδέονται με την εισαγωγή των ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό σύστημα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Γι αυτό το λόγο μερικά από αυτά είναι τα εξής, (Hanley & Ruane, 2014:3-31):

Κόστος:

- Ένας αυξανόμενος αριθμός πόρων και κονδυλίων αντλείται για την τοποθέτηση των ΤΠΕ στα σχολεία αυτή τη στιγμή. Το κόστος των φορητών υπολογιστών, της ασύρματης ευρυζωνικότητας, ακόμη και των προβολέων συνεισφέρει σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό σχολικού προϋπολογισμού, γεγονός που επιδεινώνεται από το σημερινό οικονομικό κλίμα.

Κακή χρήση:

- Μη σεβασμός στον εξοπλισμό - καταστροφή του εξοπλισμού
- Οι μαθητές αντί να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές για εκπαιδευτικούς σκοπούς, συχνά τους χρησιμοποιούν για να επισκέπτονται ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook ή το Twittern ή να παίζουν παιχνίδια

ΤΠΕ και Εκπαιδευτικοί

- Κάποιοι το βλέπουν ως ένα ευέλικτο εργαλείο μάθησης, ενώ άλλοι θεωρούν ότι παρεμποδίζει τη μάθηση.
- Πολλοί εκπαιδευτικοί δεν είναι ενημερωμένοι με τα νεότερα κομμάτια της τεχνολογίας και νιώθουν ανήσυχοι με αυτήν την αλλαγή στις μεθόδους διδασκαλίας

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι τα οφέλη ενσωμάτωσης της τεχνολογίας, της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση υπερτερούν έναντι των μειονεκτημάτων. Υπό την προϋπόθεση ότι ένας δάσκαλος είναι λογικός και πρόθυμος να μάθει νέες μεθόδους, οι μελλοντικές γενιές θα ωφεληθούν εξαιρετικά από τον τρόπο με τον οποίο θα εκπαιδευτούν (Hanley & Ruane, 2014:3-31). Στην Ελλάδα, το “Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών Πληροφορικής” [ΕΠΠΣΠ], το οποίο σχεδιάστηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο το 1997, είχε ως στόχο την εισαγωγή και ένταξη των ΤΠΕ σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Σύμφωνα με το ΕΠΠΣΠ οι τελειόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης πρέπει να είναι σε θέση να:

- αναγνωρίσουν τα βασικά στοιχεία αρχιτεκτονικής των υπολογιστών και των τρόπων χρήσης τους
- αναγνωρίσουν τις κύριες περιφερειακές συσκευές και τον τρόπο χρήσης τους
- μπορούν να εργάζονται αυτόνομα χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λογισμικό για να εκφράζουν τις ιδέες τους
- επικοινωνούν και να αναζητούν πληροφορίες χρησιμοποιώντας τον παγκόσμιο ιστό πληροφοριών

- κάνουν χρήση εφαρμογές πολυμέσων εκπαιδευτικού περιεχομένου
- αναζητούν πληροφορίες από απλές βάσεις δεδομένων
- αντιλαμβάνονται ότι όλα τα παραπάνω αποτελούν μέρος ενός ενιαίου συστήματος

Το “Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών Πληροφορικής” [ΔΕΠΠΣΠ], το οποίο παρουσιάστηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο το Νοέμβριο του 2003 προς τροποποίηση του ΕΠΠΣΠ ανέφερε ότι σκοπός της εισαγωγής της Πληροφορικής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι στο να μπορούν οι μαθητές να το χρησιμοποιήσουν ως γνωστικό και διερευνητικό εργαλείο, ως εποπτικό μέσο διδασκαλίας σε βασικά γνωστικά αντικείμενα, ως εργαλείο επικοινωνίας και αναζήτησης πληροφοριών και τέλος να αναγνωρίζουν της δυνατότητες της υπολογιστικής τεχνολογίας - πληροφορικός αλφαριθμητισμός, (Η Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια, 2006).

Τέλος για τη δημιουργία μιας σύγχρονης και ευρείας δικτυακής υποδομής που θα καλύπτει όλη την Ελλάδα, θα διασύνδεει όλα τα σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε ένα εκπαιδευτικό intranet, αναπτύχθηκε ένα Σχολικό Δίκτυο (Π.Σ.Δ.) το οποίο λειτουργεί ως μαθησιακό, επικοινωνιακό εργαλείο, προσφέροντας χρήσιμες δικτυακές και τηλεματικές υπηρεσίες. Το Π.Σ.Δ, σχεδιάστηκε, υλοποιήθηκε και λειτούργησε σύμφωνα με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου για τα έτη (1999 – 2005) ανέρχεται στα 44 εκ. Ευρώ και υλοποιείται με τη συνεργασία του Υπ.Ε.Π.Θ., δύο Ερευνητικών Κέντρων, οκτώ Πανεπιστημίων και δύο Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, (Η Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια, 2006).

2.3 Εξοικείωση της Σχολικής Κοινότητας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με τις ΤΠΕ

Η ολοκληρωμένη ενοποίηση των ΤΠΕ συνδέεται με δράσεις που λαμβάνονται σε επίπεδο σχολείου, όπως η ανάπτυξη σχεδίου ΤΠΕ, υποστήριξης ΤΠΕ και κατάρτισης ΤΠΕ (Tondeur & van Keer, 2008:212-223). Ο ρόλος των ηγετών των σχολείων, στην οικοδόμηση της ικανότητας των εκπαιδευτικών να υποστηρίζουν και να διευκολύνουν την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση είναι συνεπώς πολύ σημαντικός. (Schiller, 2003:171-185). Στους σχολικούς ηγέτες έγκειται η ευθύνη για

την εκκίνηση και την εφαρμογή της σχολικής αλλαγής και τη λήψη των σωστών αποφάσεων για την υποστήριξη της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στις παιδαγωγικές πρακτικές. Η γνώση των διαφορετικών αναπτυξιακών σταδίων που μπορούν να περάσουν οι καθηγητές σε μια φάση υλοποίησης και η γνώση του τρόπου παροχής επαρκούς υποστήριξης, είναι ουσιαστικής σημασίας για την επιτυχή ολοκλήρωση των ΤΠΕ.

Πολλά σχολεία σε όλο τον κόσμο αδυνατούν να ενσωματώσουν επιτυχώς τις ΤΠΕ, εξαιτίας πολλών παραγόντων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται

1. η έλλειψη πρόσβασης σε ΤΠΕ (Hermans, Tondeur, Valcke, & van Braak, 2008),
2. η έλλειψη πρόσβασης σε συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη και κατάρτιση (Davis, Preston, & Sahin, 2009, Hermans, et al., 2008:861-878),
3. η έλλειψη διαθεσιμότητας τεχνικής υποστήριξης (Kearney & McGarr, 2009:87-102),
4. μια θεσμική κουλτούρα που δεν ευνοεί την αλλαγή και την καινοτομία (Hammond, et al., 2009, Hess & Kelly, 2007:59-73).

Η εφαρμογή των ΤΠΕ στα σχολεία είναι ευθύνη του διευθυντή του σχολείου, ο οποίος πρέπει να διασφαλίσει ότι εξυπηρετούνται τα συμφέροντα των μαθητών μέσω της αποτελεσματικής υποδομής ΤΠΕ και της επαγγελματικής ανάπτυξης του προσωπικού (Gronow, 2007). Ωστόσο, δυστυχώς, πολλοί διευθυντές δεν έχουν προετοιμαστεί για το νέο ρόλο τους ως ηγέτες τεχνολογίας και κατά συνέπεια δεν αγωνίζονται να αναπτύξουν τόσο τους ανθρώπινους όσο και τους τεχνικούς πόρους που είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των αποτελεσμάτων των ΤΠΕ στα σχολεία τους. Πολύ λίγοι διευθυντές έχουν χρησιμοποιήσει τους ίδιους τους υπολογιστές με τρόπο ουσιαστικό για τα παιδιά και επομένως δεν διαθέτουν το απαιτούμενο παιδαγωγικό όραμα και την εμπειρία για να καθοδηγούν τους εκπαιδευτικούς. Λόγω αυτού του προβλήματος έχουν προκύψει άτυπες ηγεσίες σε πολλά σχολεία από τις αίθουσες διδασκαλίας, τις βιβλιοθήκες και τα εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών για να αναλάβουν το δύσκολο έργο του σχεδιασμού για την τεχνολογική ολοκλήρωση και να υποστηρίξουν τις κατανεμημένες και συχνά ασυντόνιστες προσπάθειες από ενθουσιώδεις καθηγητές (Flanagan, 2003:124-142). Η ηγεσία αποτελεί επομένως

κρίσιμη συνιστώσα στην επιτυχή ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση (Kearney & McGarr, 2009:87-102, Kirkland & Sutch, 2009).

Η σημασία της ηγεσίας στη διαχείριση της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ έχει αποκαλυφθεί σε πολλές έρευνες. Για να είναι αποτελεσματικοί, οι ηγέτες πρέπει να αναπτύξουν τρεις περιεκτικές κατηγορίες ηγετικών πρακτικών: καθοδήγηση, ανάπτυξη των ανθρώπων και οργάνωση της εργασίας (Leithwood, Louis, Anderson & Wahlstrom, 2004). Ένας άλλος κύριος παράγοντας που ασκεί μεγάλη επιρροή στην ικανότητα των ηγετών να επηρεάζουν την ενσωμάτωση των ΤΠΕ, είναι η πολιτική και οι ορθές πρακτικές. Οι Groff και Mouza (2008:21-46) υποστηρίζουν ότι τα έγγραφα εθνικής πολιτικής που δεν καταρτίζουν σαφείς συστάσεις για πρακτική καθιστούν δύσκολο το έργο του προσωπικού να ερμηνεύει την πολιτική στην πράξη. Τα σχολεία – σχολικές κοινότητες πρέπει να αναπτύξουν και να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την εφαρμογή πολιτικών για να διασφαλίσουν ότι υπάρχουν κοινά κατανοητά πρωτόκολλα και πρακτικές που λειτουργούν σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού και από όλο το προσωπικό. Αυτά τα πρωτόκολλα και οι πρακτικές είναι ευθύνη του σχολικού ηγέτη και πρέπει να εξασφαλιστεί ότι οι εγκαταστάσεις του σχολείου / οι πόροι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται κατάλληλα και νόμιμα και ότι τόσο το προσωπικό όσο και οι σπουδαστές έχουν την μέγιστη δυνατή προστασία από προβλήματα.

Οι ηγέτες – σχολικές κοινότητες πρέπει επίσης να αναγνωρίσουν την παιδαγωγική χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και να προετοιμαστούν για να οδηγήσουν αυτές τις μεταρρυθμίσεις. Αυτές οι πολιτικές επικρίθηκαν από τους Comber et. al (2006), καθώς οι περισσότερες από αυτές περιλαμβάνουν μόνο «στενά τεχνικά σχέδια» που αφαιρούν ευκαιρίες συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών ηγετών για την παιδαγωγική, τις σχολικές υποδομές και το πρόγραμμα σπουδών. Σύμφωνα λοιπόν με τον Robert Kozma, φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί που ανήκουν σε σχολεία που ασχολούνται με τον σχεδιασμό ΤΠΕ έχουν περισσότερες πιθανότητες να εφαρμόσουν τις ΤΠΕ με καινοτόμο τρόπο (Kozma, 2003).

Πριν από την εφαρμογή μιας πολιτικής ΤΠΕ, πρέπει να αυξηθεί και να ενισχυθεί η εισαγωγή υποδομών, η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και οι ικανότητες (Tedla, 2012:199-207). Πολλές μελέτες (π.χ., Anderson & Dexter, 2000:85-88, Dawson & Rakes, 2003:29-49) υποστηρίζουν ότι η ηγεσία που προωθεί την αλλαγή είναι ένας βασικός παράγοντας όταν πρόκειται για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ και της

διδασκαλίας. Ο σκοπός μιας τοπικής προσέγγισης, πρακτικής και πολιτικής προσέγγισης της σχολικής πολιτικής είναι να ενισχυθεί η ικανότητα των σχολείων για διαχείριση της αλλαγής (Creemers, 2002:343-362). Η επιτυχία της εφαρμογής μιας σχολικής πολιτικής έγκειται στην ικανότητα του αρχηγού να οδηγεί αποτελεσματικά και να αναπτύσσει αλλαγές, να δημιουργήσει μια κοινότητα μάθησης. Για να παρασχεθεί αυτή η μαθησιακή κοινότητα, οι άνθρωποι πρέπει να συνεργαστούν με ένα κοινό επίκεντρο που παρέχει στα μέλη την ταυτότητα, την ανικανότητα και τη συμμετοχή δίνοντας μια αίσθηση κατεύθυνσης, τάξης και νόημα στον οργανισμό (Gronow, 2007). Κατά συνέπεια, η κατάρτιση των αρχών πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.

Εντούτοις, η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στις οδηγίες της τάξης παραμένει πολύ πίσω λόγω πολυάριθμων ανασταλτικών παραγόντων, όπως η ανεπάρκεια των υποδομών (πρόσβαση στο Internet, εύρος ζώνης, λογισμικό, υλικό, υπολογιστές), έλλειψη ρεαλιστικής πολιτικής σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ, - η υπηρεσία και η ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση, η κακή ευημερία και το ηθικό των δασκάλων, η έλλειψη γονικής και κοινοτικής συμμετοχής, οι πολιτικές και κοινωνικές συγκρούσεις (Tedla, 2012:199-207). Οι δάσκαλοι, όπως όλοι οι εκπαιδευόμενοι, μαθαίνουν νέες δεξιότητες πολύ εύκολα όταν υπάρχει ανάγκη να το πράξουν. Γενικά, αντιστέκονται σε τεχνολογικές καινοτομίες που δεν ταιριάζουν με το περιβάλλον στο οποίο εργάζονται, ειδικά όταν αυτές οι τεχνολογίες δεν αντιμετωπίζουν πραγματικά προβλήματα στην τάξη, καταστάσεις και μαθησιακούς στόχους. Για να ξεπεραστεί αυτή η αντίσταση, είναι σημαντικό να παρέχονται πραγματικά καθήκοντα στους εκπαιδευτικούς, να τους επιτρέπεται να καθορίζουν τους στόχους τους, να αποκτούν τις δεξιότητες για να επιτύχουν αυτούς τους στόχους και να έχουν ευκαιρίες να σκεφτούν τις μαθησιακές τους εμπειρίες.

Η αποτελεσματική ολοκλήρωση των ΤΠΕ απαιτεί επίσης την εισαγωγή κινήτρων και την παροχή ενός περιβάλλοντος που θα κινητοποιεί. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται ώθηση και κίνητρα όπως επιδόματα, αναγνώριση και απονομή βραβείων για εξαιρετικές επιδόσεις, δημιουργικότητα και καινοτομικότητα. (Nyenwe & Ishikaku, 2012:68-73). Πολλοί δάσκαλοι αντιστέκονται στις καινοτομίες ΤΠΕ που δεν ταιριάζουν με το περιβάλλον στο οποίο εργάζονται και τείνουν να ενσωματώνουν την τεχνολογία όταν αντιμετωπίζουν πραγματικά προβλήματα στην τάξη, καταστάσεις και

μαθησιακούς στόχους. Οι εκπαιδευτικοί υιοθετούν την αλλαγή όταν είναι σε θέση να θέσουν τους στόχους, να έχουν ευκαιρίες να αποκτήσουν τις απαιτούμενες δεξιότητες και να προβληματιστούν για τη μάθησή τους. (Nan-Zhao, 2003:18).

Το γεγονός ότι οι ΤΠΕ δεν περιλαμβάνονται ακόμη στο επίσημο πρόγραμμα σπουδών σε πολλές χώρες έχει περιορίσει το προσωπικό τους αντίκτυπο στο σημερινό επίπεδο ενσωμάτωσης τους στα σχολεία. Τα εργαστήρια υπολογιστών είναι λιγότερο αποτελεσματικά επειδή ο διαχωρισμός μεταξύ υπολογιστή και τάξης μειώνει την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στις μαθησιακές δραστηριότητες (Salomon, 1990). Σε μια χώρα όπως η Φινλανδία, για παράδειγμα, ο συντονισμός των ΤΠΕ έχει ως κύριο στόχο να καθοδηγήσει την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση (υποστήριξη προγραμμάτων σπουδών).

Οι εκπαιδευτικοί είναι ήδη οι δάσκαλοι της παιδαγωγικής και της γνώσης περιεχομένου στην τάξη. Για πολλούς όμως, η τεχνολογική γνώση δεν είναι ο καθημερινός τους τομέας ειδικών γνώσεων. Συνεπώς, οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται τη στήριξη από τις σχολικές κοινότητες και τους σχολικούς ηγέτες, προκειμένου να διευκολύνουν αυτή την εξέλιξη, ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να λαμβάνουν τις τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με το πότε είναι σωστό να χρησιμοποιούν (ή να μην χρησιμοποιούν) την τεχνολογία μέσα στην τάξη.

2.4 Ο Εκπαιδευτικός στο Μάθημα της Πληροφορικής στο Δημοτικό Σχολείο

Είναι σαφές ότι η εισαγωγή μιας νέας τεχνολογίας σε οποιαδήποτε μαθησιακή κατάσταση απαιτεί πολλή σκέψη και προγραμματισμό και πολλές τεχνικές ανάπτυξης. Αυτή η επάρκεια προϋποθέτει ποικίλες προσεγγίσεις με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, ερευνητών, τεχνολόγων, προγραμματιστών και φοιτητών (Hartley, 2007:42-62). Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη δημιουργία του μαθησιακού περιβάλλοντος (Lim, 2007:83-116). Τα καθήκοντα του δασκάλου περιλαμβάνουν την εισαγωγή εργαλείων των ΤΠΕ, την αξιολόγηση των δεξιοτήτων ΤΠΕ των μαθητών, θέτοντας σαφείς προσδοκίες, τη διαπραγμάτευση των στόχων με τους μαθητές, την προετοιμασία αυτών (Lim, 2007:83-116).

Η διδασκαλία των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς να ενεργούν σαν να ήταν οι ίδιοι οι μαθητές στο περιβάλλον με βελτιωμένο υπολογιστή (Hardy και Kirkwood, 1994:231-251). Το Διαδίκτυο, είναι μια σημαντική πτυχή των ΤΠΕ, αλλά το Διαδίκτυο είναι γεμάτο με παραπλανητικές και ακατάλληλες πληροφορίες που μπορεί να βλάψουν τους νέους πρωτοβάθμιους φοιτητές. Οι εκπαιδευτικοί στο μάθημα της Πληροφορικής στο δημοτικό σχολείο τείνουν να έχουν υψηλή ευαισθησία και να είναι αποτελεσματικοί στην παροχή παιδαγωγικής καθοδήγησης, την προώθηση της ασφάλειας στο Διαδίκτυο, τη διδασκαλία των ηθικών συμπεριφορών των μαθητών κατά την πλοήγηση στο Διαδίκτυο για εκπαιδευτικούς, ψυχαγωγικούς και διαπροσωπικούς σκοπούς.

Καθώς οι μαθητές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δεν έχουν τη δυνατότητα για αυτοδίδακτη μάθηση, η αξία των ΤΠΕ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις στρατηγικές των εκπαιδευτικών. Η μελέτη Hudson (1997:257-270), η οποία διεξήχθη σε ένα σχετικά πρώιμο στάδιο υλοποίησης των ΤΠΕ, διαπίστωσε ότι οι εκπαιδευτικοί είναι σημαντικοί για την προώθηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των μαθητών σε δραστηριότητες που βασίζονται σε πολυμέσα. Οι εκπαιδευτικοί κατέχουν τον κύριο ρόλο της παρατήρησης, του προβληματισμού, της καταγραφής, της συζήτησης και της ανατροφοδότησης. Οι εκπαιδευτικοί όχι μόνο παρακολουθούν τη διδασκαλία της αλληλεπίδρασης αλλά και χρησιμοποιούν την άμεση παρέμβαση (π.χ. θέτοντας ερωτήσεις για να τονώσουν τη συζήτηση) για να διευκολύνουν τη σκέψη, την κατανόηση και την εκμάθηση του θέματος από τους μαθητές. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν το ρόλο της 1) άμεσης ή έμμεσης καθοδήγησης των μαθητών μέσω των μαθησιακών τους δραστηριοτήτων και 2) παρέμβασης στις μαθησιακές δραστηριότητες των σπουδαστών, όπου αυτό είναι απαραίτητο, για να βελτιωθεί η μαθησιακή απόδοση και τα επιτεύγματα.

Ο Postholm (2006:155-175) αναφέρει ότι οι εκπαιδευτικοί ενεργούν ως σύμβουλοι στην τάξη ΤΠΕ μέσω διαλόγων με τους μαθητές. Οι ΤΠΕ μπορούν να μεσολαβήσουν στην αλληλεπίδραση μεταξύ διδασκόντων και μαθητών για να διευκολύνουν τη μάθηση, αλλά τελικά οι δάσκαλοι έχουν αποφασιστική σημασία να συμβεί αυτή η αλληλεπίδραση μέσω καθοδήγησης (Uibu and Kikas, 2008:459-80). Η ανθρώπινη αλληλεπίδραση δεν μπορεί να αντικατασταθεί από τις ΤΠΕ και οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην υποστήριξη των αλληλεπιδράσεων

μεταξύ και μεταξύ των μαθητών σε οποιοδήποτε περιβάλλον εκμάθησης που βελτιώνεται από τις ΤΠΕ.

Στην Ελλάδα, το μάθημα της πληροφορικής και των ΤΠΕ στο δημοτικό σχολείο υπάρχει και διδάσκεται μόνο στο πρόγραμμα σπουδών του ολοήμερου δημοτικού σχολείου, του οποίου η παρακολούθηση δεν είναι υποχρεωτική από τους μαθητές. Μόνη εξαίρεση αποτελούν τα πιλοτικά ολοήμερα σχολεία, στα οποία η παρακολούθηση όλου του προγράμματος σπουδών είναι υποχρεωτική από το σύνολο των μαθητών. Μέχρι τώρα, δεν έχει παρθεί καμία απόφαση για την πλήρη ένταξη των ΤΠΕ στην ελληνική Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Σύμφωνα με την έρευνα της Κορδάκη (2000), οι αντιλήψεις των καθηγητών πληροφορικής για την σημασία και την φύση του μαθήματος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση τείνει στην εισαγωγή τα πληροφορικής ως γνωστικό αντικείμενο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και σε όλο το εύρος του προγράμματος σπουδών.

Συνεπώς, ο σκοπός του εκπαιδευτικού στο μάθημα της πληροφορικής στο δημοτικό σχολείο είναι στο να

- αποκτήσουν οι μαθητές μια αρχική αλλά συγκροτημένη και σφαιρική αντίληψη για τις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή
- να έρθουν σε επαφή με τις διάφορες χρήσεις του υπολογιστή ως εποπτικού μέσου διδασκαλίας, ως γνωστικού και διερευνητικού εργαλείου, ως εργαλείου αναζήτησης πληροφοριών και επικοινωνίας, στο πλαίσιο των καθημερινών σχολικών δραστηριοτήτων.

2.5 Έργα ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και Φορείς Υλοποίησης τους

▪ Έργο ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Σύμφωνα με την Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας (Η Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια, 2006), η ένταξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση ξεκίνησε με το έργο ΟΔΥΣΣΕΙΑ. Το συγκεκριμένο έργο αποτελεί μέρος του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και υλοποιείται από τη Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τη Διεύθυνση Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (ΙΤΥ). Επιπλέον οι παραπάνω φορείς έχουν αναλάβει, το σχεδιασμό, την τεχνική στήριξη και την παρακολούθηση της υλοποίησης των 19 έργων της Ενέργειας. Το έργο ΟΔΥΣΣΕΙΑ, αποτελεί μια πλήρη και ολοκληρωμένη προσέγγιση στις νέες τεχνολογίες με κύριο μέλημα την αξιοποίηση της πληροφορικής με τρόπο ώστε να αναγνωριστεί ως εργαλείο καθημερινής χρήσης για τη διδασκαλία, τη μάθηση και την επικοινωνία.

Ειδικότερα, για την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η «Οδύσσεια» στο ξεκίνημα της υλοποίησε πιλοτικά προγράμματα εφαρμογής σε 15 δημοτικά σχολεία (υπόεργο «Νησί των Φαιάκων», 1999-2001), (Η Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια, 2006)

«Αντικείμενο του υποέργου «Νησί των Φαιάκων» ήταν η πιλοτική εφαρμογή υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών σε 15 δημοτικά σχολεία στις περιοχές Αττικής, Λάρισας, Βόλου, Ρεθύμνου και Ηρακλείου. Τα σχολεία αυτά εξοπλίστηκαν με εργαστήρια υπολογιστών και συνδέθηκαν δικτυακά μεταξύ τους και με το Internet. Για την ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών των παραπάνω σχολείων εφαρμόστηκε ένα πρόγραμμα που κάλυπτε τεχνικά και παιδαγωγικά θέματα. Παράλληλα στα πλαίσια του έργου αναπτύχθηκε και προσαρμόστηκε εκπαιδευτικό λογισμικό, το οποίο αξιοποιείται σε ενδοσχολικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Με τον τρόπο αυτό το «Νησί των Φαιάκων» έδωσε την ευκαιρία να αναπτυχθεί και να συσσωρευτεί χρήσιμη εμπειρία για την ευρύτερη αξιοποίηση των υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση».

▪ Επιμόρφωση Α' επιπέδου ΤΠΕ

Σύμφωνα με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Υπ.Ε.Π.Θ. για την Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.), η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων Κ.Π.Σ. / Υπ.Ε.Π.Θ. ,ως φορέας υλοποίησης και τελικός δικαιούχος, υλοποιήθηκε η πράξη «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας & δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε βασικές δεξιότητες των τεχνολογιών πληροφορίας & επικοινωνιών (ΤΠΕ στην εκπαίδευση)». Η επιμόρφωση Α΄ επιπέδου η οποία υλοποιήθηκε στο διάστημα 2001-2005, είχε ως αποτέλεσμα την επιμόρφωση 83.315 εκπαιδευτικών.

Κύριος σκοπός αυτής της επιμόρφωσης ήταν η

1. απόκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων στη χρήση των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση, καλύπτοντας εισαγωγικές έννοιες της πληροφορικής και βασικά στοιχεία χρήσης προσωπικού Η/Υ, χρήση επεξεργαστή κειμένου, υπολογιστικών φύλλων και λογισμικού παρουσίασης, καθώς και σύνδεσης και επικοινωνίας μέσω του διαδικτύου
2. η απόκτηση ορισμένων βασικών γνώσεων για την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω της χρήσης προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού.

Η επιμόρφωση Α΄ επιπέδου, διενεργήθηκε και χρηματοδοτήθηκε εξ ολοκλήρου στο πλαίσιο της Πράξης «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση» του Μέτρου 1.2 του Ε.Π. ΚτΠ. Δυνατότητα συμμετοχής στο έργο είχαν οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί των δημόσιων σχολείων της Α/Θμιας και Β/Θμιας εκπαίδευσης (Ειδικό Εκπαιδευτικό προσωπικό της Ειδικής Αγωγής, Διευθυντικά Στελέχη της Εκπαίδευσης, αναπληρωτές και ένα ποσοστό ιδιωτικών εκπαιδευτικών Α΄ βάρθμιας και Β΄ βάρθμιας εκπαίδευσης). Για την υλοποίηση της επιμόρφωσης απαιτούνταν κατάλληλος χώρος , ο οποίος θα διέθετε τον απαιτούμενο υπολογιστικό, δικτυακό και τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό. Γι αυτό το λόγο χρησιμοποιήθηκαν τα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης (ΚΣΕ), τα οποία πιστοποιήθηκαν εκ νέου από τις Ε.Ε., μετά από επιτόπιο έλεγχο καταλληλότητας. Ο αριθμός των επιμορφωμένων εκπαιδευτικών ανά τμήμα ήταν 10-15 άτομα και η επιμόρφωση θα διεξαγόταν εκτός του σχολικού ωραρίου των εκπαιδευτικών. Κάθε πρόγραμμα επιμόρφωσης είχε

διάρκεια 8 εβδομάδες και οι επιμορφούμενοι είχαν το δικαίωμα 5 απουσιών τους. Σε κάθε περίπτωση θα έπρεπε να παρακολουθήσουν 43 πλήρεις διδακτικές ώρες. Επιπλέον στους επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς Α΄ επιπέδου χορηγήθηκε από την Πράξη το ποσό των 587 ευρώ, για την προμήθεια προσωπικού ηλεκτρονικού υπολογιστή σε δύο δόσεις. Η πρώτη, μετά το πέρας της ολοκλήρωσης του προγράμματος και η δεύτερη μετά την πιστοποίησή τους.

Τέλος, η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονικά μέσω του διαθέσιμου πληροφοριακού συστήματος μέσα σε συγκεκριμένες προθεσμίες, οι οποίες θα ανακοινώθηκαν από τις Επιτροπές Επιμόρφωσης κάθε Διεύθυνσης. Ο κάθε εκπαιδευόμενος μπορούσε να δηλώσει συμμετοχή σε όσα προγράμματα επιθυμούσε χωρίς όμως να υπερβαίνει το όριο των 6 με όποια σειρά ήθελε και υποβάλλοντας μόνο μία αίτηση και για μία και μόνο Επιτροπή Επιμόρφωσης της επιλογής τους. Για την επιλογή τους στα προγράμματα επιμόρφωσης ενημερώθηκαν, πάντα με δική τους ευθύνη είτε μέσω της σχολικής μονάδας που υπηρετούσαν με τη χρήση του πληροφοριακού συστήματος είτε μέσω της οικείας Επιτροπής Επιμόρφωσης³.

▪ **Επιμόρφωση Β΄ επιπέδου ΤΠΕ**

Το έργο Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη «Επιμόρφωση Β΄ επιπέδου ΤΠΕ», στόχευε στην επιμόρφωση, μεγάλου αριθμού εκπαιδευτικών, ελληνικών σχολείων, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη διδακτική αξιοποίηση των ΤΠΕ στην τάξη. Η επιμόρφωση Β΄ επιπέδου η οποία υλοποιήθηκε στο διάστημα 2009-2015, από πιστοποιημένους επιμορφωτές του Μητρώου επιμορφωτών Β΄ επιπέδου, είχε ως αποτέλεσμα την επιμόρφωση 27.500 εκπαιδευτικών.

Το αντικείμενο της επιμόρφωσης ήταν

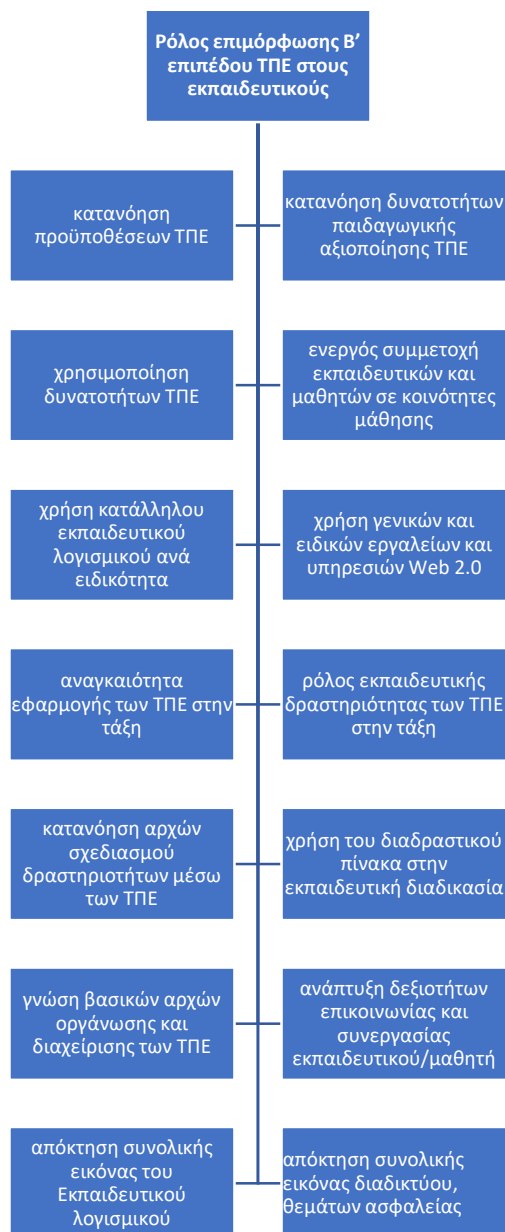
1. η εκμάθηση των αρχών παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ,

---

³ <http://www.pi-schools.gr/programs/ktp/epeaek/ergo.html>

2. η απόκτηση δεξιοτήτων, κατά κλάδο εκπαιδευτικών, για την παιδαγωγική αξιοποίηση εκπαιδευτικού λογισμικού και εργαλείων γενικής χρήσης
3. η καλλιέργεια των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων των εκπαιδευτικών
4. η κατάρτιση γνώσης και χρήσης των διαδραστικών συστημάτων διδασκαλίας και των συστημάτων διαχείρισης εκπαιδευτικού περιεχομένου.

Για την αναβάθμιση και το μετασχηματισμό της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης και την επίτευξη των στόχων που θέτει το Πρόγραμμα Σπουδών ο κύριος στόχος αυτής της επιμόρφωσης ήταν οι εκπαιδευτικοί να κατανοήσουν τις προϋποθέσεις και τις δυνατότητες παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Επιπλέον να μπορούν να χρησιμοποιήσουν αποδοτικά τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ για την ενεργό συμμετοχή των ιδίων και των μαθητών σε κοινότητες μάθησης και να αποκτήσουν συνολική εποπτεία για το υπάρχον Εκπαιδευτικό λογισμικό, τα υπάρχοντα γενικά και ειδικά εργαλεία, καθώς και το Διαδίκτυο και τα θέματα ασφαλούς χρήσης του, τα οποία θα μπορούν να αξιοποιήσουν για την ένταξη των Τ.Π.Ε στην διδακτική πράξη. Επιπροσθέτως, να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν το κατάλληλο για την ειδικότητά τους εκπαιδευτικό λογισμικό, να αντιληφθούν την αναγκαιότητα και το ρόλο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας για την εφαρμογή των Τ.Π.Ε στην τάξη και να κατανοήσουν τις αρχές σχεδιασμού μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας ώστε να μπορούν να την εντάξουν στην διδακτική πράξη. Τέλος να γνωρίσουν τις βασικές αρχές οργάνωσης και διαχείρισης της χρήσης των Τ.Π.Ε στην τάξη και να αναπτύξουν τη δεξιότητα της επικοινωνίας και συνεργασίας τόσο με τους μαθητές τους, όσο και με τους συναδέλφους τους με τη βοήθεια των τεχνολογιών Web 2.0. Συνοπτικά ο ρόλος επιμόρφωσης των ΤΠΕ Β' επιπέδου στους εκπαιδευτικούς φαίνεται στην εικόνα 1 που ακολουθεί

Εικόνα 1: Ρόλος επιμόρφωσης Β' επιπέδου ΤΠΕ στους εκπαιδευτικούς

Η επιμόρφωση Β' επιπέδου, υλοποιήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση», (ΕΣΠΑ 2007-2013), από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής Ι.Τ.Υ.Ε. "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ", με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ελληνικού Δημοσίου. Δυνατότητα συμμετοχής στο έργο είχαν οι εκπαιδευτικοί Α/Θμιας και Β/Θμιας εκπαίδευσης των κλάδων ΠΕ02, ΠΕ03, ΠΕ04, ΠΕ05/06/07, ΠΕ19/20, ΠΕ70 και ΠΕ60, (φιλολόγων, μαθηματικών, καθηγητών φυσικών επιστημών, καθηγητών γαλλικής, αγγλικής και γερμανικής γλώσσας, καθηγητών πληροφορικής, δασκάλων και νηπιαγωγών) καθώς και συναφών κλάδων, δηλαδή εκπαιδευτικοί που έχουν δυνατότητα διδασκαλίας μαθημάτων των παραπάνω κλάδων, ως πρώτη ή δεύτερη ανάθεση. Θα πρέπει επίσης να είναι μόνιμοι

εκπαιδευτικοί δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων και να υπηρετούν σε σχολείο κατά τη χρονική περίοδο της επιμόρφωσης, καθώς και να έχουν ήδη πιστοποιηθεί ως προς τις βασικές δεξιότητες ΤΠΕ Α' επιπέδου.

Για την υλοποίηση της επιμόρφωσης απαιτούνταν κατάλληλος χώρος, όπως συνέβη και στην επιμόρφωση Α' Επιπέδου, ο οποίος θα διέθετε τον απαιτούμενο υπολογιστικό, δικτυακό και τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό. Γι αυτό το λόγο χρησιμοποιήθηκαν τα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης (ΚΣΕ) και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ο αριθμός των επιμορφωμένων εκπαιδευτικών ανά τμήμα και κοινό κλάδο ήταν 11-15 άτομα και τα ΚΣΕ που λειτούργησαν για τον σκοπό αυτό, ανέρχονταν στα 450. Τέλος για την ολοκλήρωση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου πραγματοποιήθηκαν 768.000 ανθρωπόωρες επιμόρφωσης, υλοποιήθηκαν 664 προγράμματα επιμόρφωσης με διάρκεια 96 ωρών, έγιναν 10.700 απόπειρες πιστοποίησης και εκπονήθηκαν 20 μελέτες⁴.

Για την κάλυψη των επιμορφωτικών αναγκών των απομακρυσμένων περιοχών και των νησιών, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, υλοποίησε το μεικτό μοντέλο μάθησης, δηλαδή μάθηση εξ αποστάσεως και λιγότερων δια ζώσης συνεδριών. Πρόκειται για ένα μοντέλο, όπου σύμφωνα με το πλαίσιο της Πράξης «Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη» (επιμόρφωση Β' επιπέδου στις ΤΠΕ), στόχο είχε την αλληλεπίδραση (καλή επαφή και επικοινωνία), μεταξύ του επιμορφωτή με τους επιμορφωμένους και των επιμορφωμένων μεταξύ τους καθώς διαφέρει από το παραδοσιακό μοντέλο επιμόρφωσης λόγω της αποστάσεως και της μη άμεσης συνεργασίας και συνύπαρξης αυτών. Γι αυτό το λόγο, και για τη δημιουργία ενός κλίματος ομάδας – κοινότητας μάθησης και τόνωσης των συναισθημάτων τους, επεδίωξε τη δημιουργία πλατφορμών σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και περιορισμένου αριθμού δια ζώσης συνεδριών, με κάθε πρόγραμμα να περιλαμβάνει από 8 έως και 12 επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς ενός από τους κλάδους ειδικότητας όπως συμβαίνει και στο παραδοσιακό μοντέλο εκπαίδευσης. Η συνολική διάρκεια των προγραμμάτων μεικτής μάθησης ήταν 6 μηνών, με τις δια ζώσης συναντήσεις να γίνονται τις μη εργάσιμες

---

⁴ <http://b-epipedo2.cti.gr/el-GR/typography/about-project-bepipedo-m>

ημέρες της εβδομάδας και τις σύγχρονες μέσω ψηφιακού περιβάλλοντος σύγχρονης τηλε-εκπαίδευσης Blackboard Collaborate ενώ οι ασύγχρονες μέσω συστημάτων διαχείρισης μάθησης Moodle. Σε όλες τις συνεδρίες ο επιμορφούμενος καλούνταν να αναλάβει δραστηριότητες και εργασίες, ατομικές ή ομαδικές και να επικοινωνεί με τον επιμορφωτή ή με τους άλλους επιμορφούμενους μέσω ασύγχρονων ή σύγχρονων συστημάτων και εργαλείων που διαθέτει το Έργο. Τέλος, κατά τη διάρκεια του μεικτού προγράμματος επιμόρφωσης ο επιμορφούμενος καλούνταν να υλοποιήσει και εκπαιδευτικές δραστηριότητες με αξιοποίηση των ΤΠΕ. με τους μαθητές εντός της τάξης, βάση των αναλυτικών σεναρίων που διατίθενται από το Έργο και με την καθοδήγηση και υποστήριξη των επιμορφωτών τους, ώστε να προβεί στην τελική εξέταση για την πιστοποίηση ΤΠΕ Β' επιπέδου. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η εκπαίδευση των επιμορφωτών Β' επιπέδου έγινε μέσω ανοιχτού διαγωνισμού σε Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης (ΠΑΚΕ), έτσι ώστε οι επιμορφωτές να είναι σε θέση

- να πραγματοποιήσουν με ακρίβεια και σαφήνεια τα προγράμματα επιμόρφωσης για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη
- να υποστηρίξουν τους επιμορφούμενους στην απόκτηση των αναγκαίων γνώσεων και δεξιοτήτων
- να στηρίζουν την εφαρμογή και αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία

Ολοκληρώνοντας, στην επιμόρφωση Β' επιπέδου ΤΠΕ των εκπαιδευτικών περιλαμβάνονται και οι επιμορφώσεις Β1 και Β2 επιπέδου – μετεξέλιξη της επιμόρφωσης Β' επιπέδου, οι οποίες απευθύνονται σε όλους τους κλάδους και ειδικότητες των εκπαιδευτικών και οδηγεί στην ολοκληρωμένη απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Σύμφωνα λοιπόν με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», ΕΣΠΑ 2014-2020⁵, η επιμόρφωση Β1 επιπέδου αποτελεί εισαγωγική επιμόρφωση σε θέματα εκπαιδευτικής αξιοποίησης ΤΠΕ και αφορά 30.000 εκπαιδευτικούς ενώ η επιμόρφωση Β2 επιπέδου αποτελεί Προχωρημένη επιμόρφωση για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη και

---

⁵ <https://www.eduportal.gr/epimorfosi-stis-t-p-e-v1-ke-v2-epipedou/>

αφορά 5.000 εκπαιδευτικούς. Η επιμόρφωση B1 επιπέδου στοχεύει στην χρήση και αξιοποίηση των νέων ψηφιακών υποδομών που αναπτύσσονται για τα σχολεία μέσα από δράσεις και έργα του Υπουργείου Παιδείας και στη χρήση και αξιοποίηση των εργαλείων γενικής χρήσης και του διαδικτύου εντός της τάξης. Η επιμόρφωση B2 επιπέδου στοχεύει στην σε βάθος επέκταση των γνώσεων και δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών στην εκπαιδευτική αξιοποίηση του διαδικτύου και των web 2.0 εφαρμογών και ψηφιακών πόρων, στην ολοκληρωμένη απόκτηση γνώσεων σχεδίασης και χρήσης εκπαιδευτικών λογισμικών και προγραμμάτων και στην εξοικείωσή τους με τα παραπάνω έτσι ώστε αφενός να μπορούν να τα εισάγουν και να τα χρησιμοποιήσουν στη διδασκαλία τους, αφετέρου να τα χειριστούν με τρόπο παραγωγικό που θα αποτελούν εργαλεία μάθησης για την καθημερινή πρακτική των μαθητών και του εκπαιδευτικού συστήματος γενικότερα. Συνεπώς στόχοι της B1 και B2 επιπέδου επιμόρφωσής είναι

Στόχος επιμόρφωσης B1 επιπέδου	Στόχος επιμόρφωσης B2 επιπέδου
Η γνώση των χαρακτηριστικών, της λειτουργίας και της χρήσης των διαδραστικών συστημάτων διδασκαλίας στην εκπαιδευτική διαδικασία	Η εις βάθος κατανόηση των νέων ψηφιακών περιβαλλόντων του διαδικτύου και η ένταξή τους στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική
Η εκπαιδευτική αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες και η διαθεσιμότητα του ψηφιακού υλικού	Η κατανόηση των αρχών σχεδιασμού μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας και η εξοικείωση τους με τα κατάλληλα για την ειδικότητά τους λογισμικά, περιβάλλοντα
Η κατανόηση των προϋποθέσεων και των δυνατοτήτων των ψηφιακών τεχνολογιών στο σχολείο για την αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	Η αναδιοργάνωση των διδασκαλιών στις σύγχρονες διδακτικές απαιτήσεις και η ένταξη των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία

<p>Η ευαισθητοποίηση σε θέματα ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου, και των σύγχρονων εργαλείων γενικής χρήσης</p>	<p>Η συνολική και ολοκληρωμένη αντίληψη χρήσης των ΤΠΕ και των τεχνολογικών εργαλείων στην εκπαίδευση,</p>
---	--

Για την ολοκλήρωση του προγράμματος επιμόρφωσης Β1 επιπέδου ΤΠΕ απαιτούνται 36 διδακτικές ώρες με συνολική διάρκεια 3 μηνών (12 εβδομάδες), στο οποίο οι επιμορφούμενοι θα πρέπει να υλοποιήσουν μικρές εργασίες και δραστηριότητες ενώ για την ολοκλήρωση του προγράμματος επιμόρφωσης Β2 επιπέδου ΤΠΕ απαιτούνται 42 διδακτικές ώρες στις οποίες οι επιμορφούμενοι θα πρέπει αντίστοιχα να υλοποιήσουν εργασίες και εκπαιδευτικές δραστηριότητες καθώς και επιπλέον δράσεις προετοιμασίας και εφαρμογής εντός της τάξης.

2.6 Σχολικά Εργαστήρια και Εξοπλισμός

Με τον όρο Σχολικό Εργαστήριο Πληροφορικής-ΤΠΕ αναφερόμαστε σε θεσμοθετημένα από ΠΥΣΠΕ ή άλλον αρμόδιο φορέα εργαστήρια, εργαστήρια πιστοποιημένα από αρμόδιες αρχές, ή εργαστήρια που έχουν παραληφθεί από επιτροπές παραλαβής έργων με προδιαγραφές παραλαβής. Ο κανονισμός λειτουργίας των εργαστηρίων πληροφορικής των δημοτικών σχολείων, σύμφωνα με το Ενιαίο αναμορφωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει σταθερά ή κινητά εργαστήρια Πληροφορικής-ΤΠΕ, μεμονωμένους υπολογιστές έργων του ΥΠΑΜΘ για την εκπαιδευτική διαδικασία, εξοπλισμό δικτυακής σύνδεσης του σχολείου με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ) καθώς και δικτυακό εξοπλισμό σε αίθουσες ή Γραφεία⁶.

Το εργαστήριο της Πληροφορικής θα πρέπει να στεγάζεται σε μια ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα του σχολείου, να διαθέτει τα απαραίτητα υπηρεσιακά βιβλία και έντυπα σχετικά με αυτό και να περιλαμβάνει υπολογιστικό εξοπλισμό (υλικό και λογισμικό Η/Υ), περιφερειακές συσκευές, δικτυακό εξοπλισμό (διανομείς I Hubs, κατανεμητές I Switches, δρομολογητές I Routers κ.λπ.), βιντεοπροβολείς κ.ά. Επιπλέον θα πρέπει να διαθέτει το απαραίτητο λογισμικό αποθηκευμένο σε οπτικά ή μαγνητικά

⁶ <https://edu.klimaka.gr/nomothesia/dioikhtika/1574-kanonismos-leitourgias-ergasthrio-plhroforikhs-dhmotiko.html>

μέσα (CDs, DVDs, δισκέτες), συνοδευτικά εγχειρίδια λογισμικού, άδειες χρήσης λογισμικού, μονάδες αποθήκευσης (εξωτερικοί σκληροί δίσκοι, flash disks, σαρωτές), όπως και αναλώσιμα υλικά (χαρτί εκτυπωτών, οπτικοί δίσκοι, μαρκαδόροι, κ.ά.). Τέλος θα πρέπει να είναι εξοπλισμένο με πάγκους θρανία, καρέκλες, βιβλιοθήκες, πίνακες όπως και με τα επιπλέον αντικείμενα εποπτικού υλικού (προβολικό πανί, γραφική ύλη, κλιματιστικό, πυροσβεστήρας, κάδοι απορριμμάτων κ.ά.) σύμφωνα με τις πλήρεις προδιαγραφές που έχουν ορίσει οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας.

Ο βασικότερος σκοπός ενός εργαστηρίου Πληροφορικής είναι η υποστήριξη της διδασκαλίας του μαθήματος της Πληροφορικής και των ΤΠΕ, της διδασκαλίας των άλλων μαθημάτων με την υποστήριξη των Τ.Π.Ε., της παιδαγωγικής αξιοποίησης του Διαδικτύου, της υποστήριξης συνθετικών εργασιών και τις δράσεις συνεργασίας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Γι αυτό το λόγο υπεύθυνοι για την δημιουργία, συντήρηση, διατήρηση και εποπτεία του εργαστηρίου είναι ο Διευθυντής του σχολείου, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου και οι αρμόδιες Διευθύνσεις του ΥΠΑΜΘ.

Για κάθε σχολικό εργαστήριο ορίζεται μόνο ένας υπεύθυνος εργαστηρίου, με την προϋπόθεση ότι το εργαστήριο λειτουργεί τουλάχιστον πέντε ώρες την εβδομάδα. Ο υπεύθυνος εργαστηρίου ορίζεται στην αρχή του σχολικού έτους και παύει να εκτελεί τα καθήκοντά του με τη λήξη αυτού. Ο υπεύθυνος εργαστηρίου εκλέγεται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων μετά από πρόταση του Διευθυντή του σχολείου με την προϋπόθεση ότι έχει τουλάχιστον 15 ώρες διδασκαλίας εβδομαδιαίως και ότι δεν είναι υπεύθυνος σε κάποιο άλλο εργαστήριο. Ο υπεύθυνος του εργαστηρίου Πληροφορικής πρέπει να είναι εκπαιδευτικός του κλάδου της Πληροφορικής (ΠΕ19-ΠΕ20), ή πιστοποιημένος επιμορφωτής ΤΠΕ Β' Επιπέδου, ή εκπαιδευτικός με πιστοποιημένη επιμόρφωση Β' Επιπέδου, ή εκπαιδευτικός με πιστοποιημένη επιμόρφωση Α' Επιπέδου ή, αν δεν πληροί καμία από τις παραπάνω προϋποθέσεις, εκπαιδευτικός με γνώσεις Πληροφορικής. Στην περίπτωση που δεν έχει οριστεί υπεύθυνος, τότε την ευθύνη του εργαστηρίου την έχει ο ίδιος ο Διευθυντής του σχολείου. Η χρήση του εργαστηρίου της πληροφορικής επιτρέπεται, σύμφωνα με τα διατάγματα και τους νόμους του κράτους, μόνο για εκπαιδευτικούς, επιμορφωτικούς ή ερευνητικούς σκοπούς, από τους εκπαιδευτές, τους εκπαιδευόμενους, τους επόπτες, τους τεχνικούς τεχνικής υποστήριξης και τους επισκέπτες – καθαρά για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Σε

οποιαδήποτε άλλη περίπτωση απαιτείται έγκριση από το διευθυντή του σχολείου και τον διευθυντή της διεύθυνσης εκτός της χρήσης από άλλα συνεργαζόμενα σχολεία.

Στα ελληνικά σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με το ΚτΠ του Υπ.Ε.Π.Θ, άνω των 50% των δημοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης διαθέτει εργαστήριο πληροφορικής. Όσον αφορά τον εξοπλισμό, στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» (Ε.Π.Κ.τ.Π.), το Υπ.Ε.Π.Θ. χρηματοδοτεί τις σχολικές επιτροπές των δημοτικών σχολείων για την προμήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού στις ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες του σχολείου. Ο μέγιστος, δε, αριθμός μαθητών ανά υπολογιστή σύμφωνα και πάλι με το υπουργείο δεν θα πρέπει να ξεπερνάει τους τρεις μαθητές.

Το εργαστήριο πληροφορικής, όπως αναφέραμε και παραπάνω πρέπει να πληροί όλες τις προϋποθέσεις ασφάλειας και υγιεινής καθώς και εξοπλισμού χώρου, διαδικτυακού και υπολογιστικού για την σωστή προετοιμασία και διεκπεραίωση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Συν της άλλης μια σωστή και σύγχρονη εγκατάσταση – τεχνολογική υποδομή, δελεάζει τους μαθητές, πόσο μάλλον εάν πρόκειται και για έναν σύγχρονο ψηφιακό εξοπλισμό ο οποίος βελτιώνει τις βασικές ικανότητες των μαθητών στην επιστήμη και την τεχνολογία, δημιουργεί προϋποθέσεις για ανάπτυξη κινήτρων μάθησης και ανάληψης πρωτοβουλιών και αξιοποιεί τις ΤΠΕ εις βάθος.

Κεφάλαιο 3ο :Έρευνες για την επιμόρφωση ΤΠΕ

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, η ταχεία ανάπτυξη των ΤΠΕ έγινε ένα από τα σημαντικότερα θέματα που συζητήθηκαν από τους μελετητές της εκπαίδευσης. Αυτό οφείλεται στην ικανότητα των ΤΠΕ να παρέχουν ένα δυναμικό και εξελιγμένο περιβάλλον διδασκαλίας και εκμάθησης. Σύμφωνα με την τρέχουσα ψηφιακή εποχή, οι εκπαιδευτικοί καλούνται να ενσωματώσουν τις ΤΠΕ στην καθημερινή διδασκαλία τους και να αντικαταστήσουν τις παραδοσιακές τους μεθόδους με σύγχρονα εργαλεία και εγκαταστάσεις.

Η τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχει περάσει από καινοτομίες και έχει μεταμορφώσει την κοινωνία μας, η οποία έχει αλλάξει εντελώς τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι σκέπτονται, εργάζονται και ζουν (Grabe, 2007). Στο πλαίσιο αυτό, τα σχολεία και τα άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα οποία προετοιμάζουν τους μαθητές για να ζήσουν σε μια κοινωνία της γνώσης πρέπει να εξετάσουν την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στο πρόγραμμα σπουδών τους (Ghavifekr, Afshari & Amla Salleh, 2012). Σε συνδυασμό με την προετοιμασία των φοιτητών για την τρέχουσα ψηφιακή εποχή, οι δάσκαλοι θεωρούνται οι βασικοί συντελεστές στη χρήση των ΤΠΕ στις καθημερινές αίθουσες διδασκαλίας τους. Μέσω της εκμάθησης δεξιοτήτων ΤΠΕ, οι μαθητές είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν μελλοντικές προκλήσεις με βάση την ορθή κατανόηση αυτών (Grimus, 2000).

Οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχουν καταστεί το πιο βασικό δομικό στοιχείο της σύγχρονης βιομηχανικής κοινωνίας σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Η κατοχύρωση της τεχνολογίας της πληροφορίας και η κατανόηση των βασικών δεξιοτήτων και των εννοιών των ΤΠΕ αξιολογούνται τώρα από πολλές χώρες (Daniels, 2002, Rampersad, 2011). Οι ΤΠΕ αυξάνονται με εκπληκτικό ρυθμό στην εκπαίδευση των δασκάλων.

Η ανάγκη ανάπτυξης των ΤΠΕ αποτέλεσε αντικείμενο μεγάλης σημασίας για όλη την ανθρωπότητα (Olaofe, 2005). Αυτές οι τεχνολογίες έχουν καταστεί κεντρικές στις σύγχρονες κοινωνίες. Η τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών είναι μια σύντομη περιγραφή για τους υπολογιστές, το λογισμικό, τα δίκτυα, τους δορυφορικούς συνδέσμους και τα συναφή συστήματα που επιτρέπουν στους ανθρώπους να έχουν πρόσβαση, να αναλύουν, να δημιουργούν, να ανταλλάσσουν και να χρησιμοποιούν

δεδομένα, πληροφορίες και γνώσεις με τρόπους που μπορούσαν να φανταστούν. Οι Jones και Preece (2006) ανέφεραν ότι τόσο οι σπουδαστές όσο και οι εκπαιδευτικοί πρέπει να μάθουν να εμπιστεύονται την τεχνολογία για τις τεχνολογικές επιδόσεις, καθώς και να ενισχύουν την πρόσληψη και να μειώνουν την αντίσταση στην τεχνολογία. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι σίγουροι και ικανοί να χρησιμοποιούν διάφορα εργαλεία ΤΠΕ για να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη τους στην τεχνολογία. Χωρίς τις δεξιότητες των εκπαιδευτικών και τις δεξιότητες του κυρίαρχου της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ που είναι κατάλληλες για τις ανάγκες τους, οι ΤΠΕ δεν θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σωστά για εκπαιδευτική παράδοση. Σε αυτό το πλαίσιο, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διαθέτουν μια σειρά από διαφορετικές τεχνικές και επικοινωνιακές δεξιότητες που περιλαμβάνουν τη χρήση χώρων συνομιλίας, δεξιοτήτων επεξεργασίας κειμένου, δημιουργίας ιστοσελίδων και τη χρήση διαφόρων ειδών εργαλείων ΤΠΕ.

Σ' αυτό το κεφάλαιο γίνεται επισκόπηση μερικών ερευνών από την Ελλάδα και διεθνώς, σχετικά με την επιμόρφωση ΤΠΕ. Συγκεκριμένα αναφέρονται στη διερεύνηση της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στα σχολεία και τις επιδράσεις αυτών στη διδασκαλία, στη διερεύνηση των πεποιθήσεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τις αντιλήψεις αυτών για την αποτελεσματικότητα των ΤΠΕ στα σχολεία, στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών, όσον αφορά τη χρήση των ΤΠΕ και την ένταξη τους στην εκπαίδευση, στις σχέσεις των εκπαιδευτικών με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στο σχολείο και τέλος για τα εμπόδια εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Τέλος οι έρευνες που μελετήθηκαν είναι οι εξής:

- I. Al-Zaidiyeen, Mei, & Fook, (2010), με τίτλο «Teachers' Attitudes and Levels of Technology Use in Classrooms: The Case of Jordan Schools»,
- II. Chigona, A., Chigona, W., Kayongo, P., & Kausa, M. (2010), με τίτλο «An empirical survey on domestication of ICT in schools in disadvantaged communities in South Africa»,
- III. Giavrimis (2011), με τίτλο «Informatics and Communication Technologies (ICT)»,

- IV. Ghavifekr et al., (2014), με τίτλο «ICT Integration In Education: Incorporation for Teaching & Learning Improvement»,
- V. Ghavifekr, S. & Rosdy, W.A.W. (2015), με τίτλο «Teaching and learning with technology: Effectiveness of ICT integration in schools»,
- VI. Gobbo, C., & Girardi, M. (2006, 12 20), «Teachers' beliefs and integration of information and communications technology in Italian schools»,
- VII. Jimoyiannis, A., & Komis, V. (2007, 7). «Examining teachers' beliefs about ICT in education: implications of a teacher preparation programme»,
- VIII. Pegalajar, C. P. (2015), «Teacher training in the use of ICT for inclusion: differences between Early Childhood and Primary Education».
- IX. Shahadat, H. K., Mahbub, H., & Clement, C. K. (2012, 7), «Barriers to the introduction of ICT into education in developing countries: The example of Bangladesh»,
- X. Τάσση, Ό. (2014), «Οι σχέσεις των εκπαιδευτικών με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στο σχολείο»

3.1 Έρευνα 1^η: Διερεύνηση της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στα σχολεία και οι επιδράσεις αυτών στη διδασκαλία

Στην Ελλάδα, οι περισσότεροι δάσκαλοι που εργάζονται στο εκπαιδευτικό σύστημα, δεν εκπαιδεύονται στη χρήση των ΤΠΕ, καθώς οι τεχνολογίες αυτές ενσωματώθηκαν στο επίσημο σύστημα μόνο στις αρχές της δεκαετίας του '90. Ωστόσο, μέχρι στιγμής έχουν γίνει κάποιες προσπάθειες για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών για τη χρήση των ΤΠΕ (σεμινάρια, έργο «Οδύσσεια», διάφορες δράσεις). Στην έρευνά του ο Γιαννιμής (2011), διερευνά τις ανάγκες της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τις εφαρμογές των ΤΠΕ στα ελληνικά δημοτικά σχολεία και τις επιπτώσεις τους στη διδασκαλία, τη μάθηση και τις γνωστικές διαδικασίες. Επιπλέον εξετάζεται και η ανάπτυξη κριτικής σκέψης των μαθητών σ' αυτές τις αλλαγές, σύμφωνα με τους καθηγητές. Στην έρευνα, η οποία διεξήχθη το 2011, συμμετείχαν 118 δάσκαλοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από την Ελλάδα και συγκεκριμένα από το νομό Λέσβου, σε σύνολο 720 δασκάλων, εκ των οποίων οι 36 ήταν άνδρες και οι 82 γυναίκες. Τα όρια ηλικίας των δασκάλων κυμαίνονταν από μικρότερο των 30 έως και 60 ετών. Όσον αφορά την κατάρτιση των δασκάλων, ΤΠΕ Α' επιπέδου και ΤΠΕ Β' επιπέδου και την περαιτέρω κατάρτιση αυτών, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι μόλις το 19,66% των δασκάλων κατέχει πιστοποίηση ΤΠΕ Β' επιπέδου ενώ το 80,34% έχει πιστοποιηθεί μόνο στις ΤΠΕ Α' επιπέδου, και μόνο το 37,61% έχει παρακολουθήσει προγράμματα περαιτέρω κατάρτισης στις ΤΠΕ (ΤΠΕ Β' επιπέδου).

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι δεν ακολουθείται η σωστή εκπαιδευτική πρακτική για την κατάρτισή τους στον τομέα των ΤΠΕ αφενός λόγω της μη συστηματικής και συνεχής εκπαίδευσής τους αφετέρου λόγω ανεπάρκειας σωστών εκπαιδευτών. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να γίνουν εκ νέου προσπάθειες για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών στις νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις σχετικά με τη διδασκαλία, τη μάθηση και τη διαχείριση της τάξης. Τέλος, το Υπουργείο Παιδείας θα πρέπει να προσαρμόσει την κατάρτιση των εκπαιδευτικών στις ανάγκες αυτών και του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος καθώς επίσης να μεριμνήσει για τον επαναπροσδιορισμό του προγράμματος σπουδών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, την χρηματοδότηση αυτών καθώς και την κάλυψη επαρκούς υλικής και τεχνικής υποδομής.

3.2 Έρευνα 2^η: Εξέταση των πεποιθήσεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση: επιπτώσεις ενός προγράμματος προετοιμασίας των εκπαιδευτικών

Η έρευνα των Jimoyiannis & Komis (2007), εξετάζει τις πεποιθήσεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών για τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση. Κύριος σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση των αντιλήψεων και των πεποιθήσεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση και οι διαφορές στις πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με τα χαρακτηριστικά τους, όπως το φύλο, η ειδικότητα του υποκειμένου, η προηγούμενη εμπειρία στις ΤΠΕ και η διδακτική εμπειρία. Στην έρευνα, η οποία διεξήχθη στο νομό Ιωαννίνων, Ελλάδα, σύμφωνα με το πρόγραμμα εκπαίδευσης ΤΠICTE, εκπαιδευτικό πρόγραμμα ΤΠΕ που υλοποιούνταν στην Ελλάδα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Κοινωνία της Πληροφορίας (2003), συμμετείχαν 1165 εκπαιδευτικοί προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, 540 άνδρες και 625 γυναίκες,

Τα αποτελέσματα της έρευνας των Jimoyiannis & Komis (2007), έδειξαν ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών έχει θετική στάση απέναντι στον γενικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση και την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών αναγνωρίζει τις ριζικές αλλαγές στην εκπαίδευση που προκαλούν οι ΤΠΕ, όσον αφορά τον ρόλο του σχολείου, τον ρόλο του εκπαιδευτικού και τα εκπαιδευτικά μέσα ενημέρωσης. Ωστόσο, οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται περισσότερους πειστικούς λόγους σχετικά με τη χρησιμότητα και την αποτελεσματικότητα των ΤΠΕ στη διδακτική διαδικασία. Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών θεωρεί τις ΤΠΕ ως αναγκαιότητα στη σύγχρονη κοινωνία μας, επιδεικνύοντας μια καταναλωτική προσέγγιση στις ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Επιπλέον κάποιοι παράμετροι καθιστούν πολλούς εκπαιδευτικούς σκεπτικούς και προσεκτικούς σχετικά με την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πρακτική. Τέλος, από την ανάλυση των Jimoyiannis & Komis (2007), διαπιστώθηκε ότι οι προσωπικοί παράγοντες (θέμα, διδακτική εμπειρία και φύλο) συνδέονται στενά με τις πεποιθήσεις και τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Ωστόσο υπάρχουν κάποιες επιπτώσεις σχετικά με την αποτελεσματική προετοιμασία των εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

3.3 Έρευνα 3^η: Οι πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών και η ενσωμάτωση της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών στα ιταλικά σχολεία

Οι Gobbo & Girardi (2006), στην μελέτη τους εξέτασαν τις μορφές διδασκαλίας με τις ΤΠΕ στα ιταλικά σχολεία και ειδικότερα τη σχέση μεταξύ των προσωπικών θεωριών της διδασκαλίας και της μάθησης, των επιπέδων ικανότητας στις ΤΠΕ και του τρόπου ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στις δραστηριότητες της τάξης. Οι κύριοι στόχοι της έρευνας τους ήταν να αντλήσουν τις προσωπικές θεωρίες των διδασκόντων σχετικά με την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία και να παρατηρήσουν ποια η πιθανή σχέση μεταξύ του επιπέδου των ικανοτήτων/δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ σχολείο.

Στην έρευνα, η οποία διεξήχθη το 2006, έλαβαν μέρος εθελοντικά 24 εκπαιδευτικοί από τις βορειοανατολικές περιοχές Τρέντο και Πάντοβα της Ιταλίας με εφάμιλλη διδακτική εμπειρία και επίπεδο επάρκειας με τις ΤΠΕ. Τα αποτελέσματα αυτής της προκαταρκτικής μελέτης των Gobbo & Girardi (2006), έδειξαν ότι οι προσωπικές θεωρίες της διδασκαλίας και το επίπεδο επάρκειας με τις ΤΠΕ παίζουν σημαντικό ρόλο στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν τις ΤΠΕ στην τάξη, στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τις ΤΠΕ και το κίνητρο των μαθητών τους. Γενικά, η μεγαλύτερη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών βρήκε θετικές πτυχές όσον αφορά την εισαγωγή του υπολογιστή στο σχολικό πλαίσιο ενώ η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών είναι πιο εύκολη και η συμπεριφορά αναζήτησης βοήθειας από άλλους προσφέρει καλύτερο περιβάλλον μάθησης για μαθητές και εκπαιδευτικούς. Ωστόσο, δεν επέδειξαν άκριτη αποδοχή και δεν ανυπομονούσαν να αντικαταστήσουν την παραδοσιακή διδασκαλία από κάθε άποψη. Επιπλέον, οι μισοί συμμετέχοντες ανέφεραν, ότι συμπάσχουν με τον ρόλο του «οδηγού» για την προσθήκη των ΤΠΕ στα σχολεία. Με την χρήση των ΤΠΕ στα μαθήματα μπορούν πλέον να επικεντρωθούν στην ατομική υποστήριξη των μαθητών, όπου ο μαθητής έχει την ευκαιρία να εργάζεται με περισσότερη αυτονομία. Αν και η αυτόνομη εργασία των μαθητών που προκαλεί η χρήση των ΤΠΕ εντός της τάξης, δημιουργεί προβλήματα και περισσότερο στρες στους εκπαιδευτικούς, ειδικά όταν η ατομική υποστήριξη είναι υψηλή που συμβαίνει σε προβληματικές τάξεις.

3.4 Έρευνα 4^η: Διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών για την αποτελεσματικότητα των ΤΠΕ στα σχολεία

Η έρευνα των Ghavifekr, Razak, Ghani, Ran, Meixi, και Tengyue (2014), στόχευε στην διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και συγκεκριμένα στον προσδιορισμό του επιπέδου ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία στην τάξη από καθηγητές δημοτικών σχολείων, στην κοιλάδα Klang Valley της Μαλαισίας. Στην έρευνα, η οποία διεξήχθη το 2014, συμμετείχαν 61 εκπαιδευτικοί από 10 δημόσια δημοτικά σχολεία στην κοιλάδα Klang Valley της Μαλαισίας εκ των οποίων οι 24 ήταν άνδρες και οι 37 γυναίκες. Μεταξύ τους δεν υπήρχαν διαφοροποιήσεις ικανοτήτων θέσης στα σχολεία και πιστοποιήσεων αντίστοιχα. Το σύνολο δε, των δασκάλων των δημόσιων δημοτικών σχολείων δεν αναφέρεται στην έρευνα. Ο σκοπός έρευνας, σύμφωνα με τον Ghavifekr, et al, (2014), ήταν να προσδιοριστεί το επίπεδο γνώσεων των ΤΠΕ, των εκπαιδευτικών Α'βάθμιας μέσα στην τάξη και να διερευνηθεί κατά πόσο οι δεξιότητες και οι γνώσεις των αυτών εξελίσσονται - επεκτείνονται.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι εκπαιδευτικοί εκμεταλλεύονται τις γνώσεις αυτές περισσότερο για γραφειοκρατικές εργασίες παρά για εκπαιδευτικούς. Επιπλέον η κατάρτιση και η ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δεν παρέχονται επαρκώς από το Υπουργείο Παιδείας (KPM). Τέλος, το υψηλότερο ποσοστό των εκπαιδευτικών (75,4%), ανέφεραν ότι η απόκτηση ικανοτήτων και γνώσεων σχετικά με τη χρήση του υπολογιστή και των ΤΠΕ έγινε κατόπιν δικόν τους προσπαθειών για τη διασφάλιση της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης εντός της τάξης. Ωστόσο, για την προώθηση καλύτερων μαθησιακών αποτελεσμάτων, η έρευνα έδειξε ότι οι δάσκαλοι πρέπει να είναι καλά ενημερωμένοι και με θετική άποψη προς τις ΤΠΕ. Γι' αυτό το λόγο, οι έρευνες πρέπει να βλέπουν από διαφορετικές σκοπιές την επίλυση αυτού του προβλήματος, για να παρέχουν καλύτερα σχέδια, πολιτικές και στρατηγικές για την βελτίωση της παιδείας. Ως εκ τούτου, το στοιχείο των ΤΠΕ έχει συμπεριληφθεί ως μια από τις μετασχηματιστικές αλλαγές στο εκπαιδευτικό σχέδιο της Μαλαισίας 2013-2025 ως εθνική εκπαίδευση στο επίκεντρο της μελλοντικής ανάπτυξης.

3.5 Έρευνα 5^η: Διερεύνηση του επιπέδου γνώσεων των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στη χρήση υπολογιστών και της τεχνολογίας.

Η έρευνα των Ghavifekr και Rosdy, (2015), η οποία γράφτηκε από το προσωπικό του πανεπιστημίου της Malaya της Μαλαισίας και αφορούσε τα δημόσια σχολεία στην Κουάλα Λουμπόρ, στόχευε στην ανάλυση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με την αποτελεσματικότητα της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην υποστήριξη της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας στην τάξη. Συγκεκριμένα, ο κύριος σκοπός της έρευνας ήταν η ανάλυση της αποτελεσματικότητας της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η αποτελεσματικότητα της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ από τις προοπτικές διδασκαλίας και μάθησης και τα αποτελεσματικά στοιχεία της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στη διδασκαλία στα δημόσια σχολεία. Στην έρευνα, η οποία διεξήχθη το 2015, συμμετείχαν 101 εκπαιδευτικοί από 10 δημόσιες πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες σχολές της Κουάλα Λουμπόρ της Μαλαισίας, ανεξαρτήτου φύλου, φυλής και διδακτικής εμπειρίας καθώς οι ερωτώμενοι έρχονταν με διδακτικό υπόβαθρο ειδικά στο δημοτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Κουάλα Λουμπόρ.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η προσάρτηση των ΤΠΕ έχει μεγάλη αποτελεσματικότητα τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές. Αυτή η επίδραση των ΤΠΕ είναι αποτελεσματική μόνο αν οι εκπαιδευτικοί και τα σχολεία είναι επαρκώς εξοπλισμένα με σύγχρονο υλικό. Οι ΤΠΕ συμβάλλουν στη βελτίωση της διαχείρισης της τάξης καθώς οι μαθητές έχουν καλή συμπεριφορά και μεγαλύτερη εστίαση. Επιπλέον είναι πιο δημιουργικοί και ευφάνταστοι και αναπτύσσουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για καλύτερη επικοινωνία, εκφράζουν ελεύθερα τις σκέψεις και τις ιδέες τους. Στον αντίποδα αυτής της έρευνας οι Ghavifekr και Rosdy (2015), διαπίστωσαν ότι οι καθηγητές δημοσίων σχολείων δεν έχουν αρκετό χρόνο για να μάθουν και να είναι άνετοι με τις ΤΠΕ. Η χρήση των ΤΠΕ, ιδίως στη διδασκαλία και τη μάθηση, αφορά περισσότερο την πρακτικότητα σε σύγκριση με τις θεωρίες και γι' αυτό πρέπει να δοθεί χρόνος στους εκπαιδευτικούς να το μάθουν και να το εξερευνήσουν, να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα και τις δυσκολίες έτσι ώστε να είναι σε θέση να το χρησιμοποιήσει για τη διδασκαλία και τη μάθηση.

3.6 Έρευνα 6^η: Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών, όσον αφορά τη χρήση των ΤΠΕ και την ένταξη τους στην εκπαίδευση: διαφορές μεταξύ Προσχολικής και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Η μελέτη της Pegalajar, (2015) στόχευε στην ανάλυση των αντιλήψεων που έχουν οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί της Προσχολικής και της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ στην τάξη, στην παροχή εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές με ειδικές ανάγκες και στον προσδιορισμό των διαφορών σχετικά με την επαγγελματική τους εξέλιξη στις ΤΠΕ. Στην έρευνα, η οποία διεξήχθη το 2015, έλαβαν μέρος 231 τεταρτοετείς φοιτητές του Καθολικού Πανεπιστημίου της Μούρθια της Ισπανίας, εκ των οποίων το 79,1% ήταν γυναίκες και το 20,9% άνδρες. Οι ηλικίες των φοιτητών κυμαίνονταν, περίπου 25 χρονών το 85,1% των περιπτώσεων και έως 26 ετών και άνω το 14,9% των περιπτώσεων. Επιπλέον το 52,2% του δείγματος ήταν εγγεγραμμένοι φοιτητές σε πανεπιστημιακό πτυχίο στο Καθολικό Πανεπιστήμιο της Μούρθια, ενώ το 47,8% φοιτητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στο ίδιο πανεπιστήμιο.

Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν θετική την στάση των φοιτητών ως προς την ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες χρησιμοποιώντας τις ΤΠΕ στην τάξη. Ωστόσο, παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές στην διάσταση "Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών σε ΤΠΕ", ανάλογα με το πρόγραμμα σπουδών που ακολουθούν (Προσχολική εκπαίδευση ή Πρωτοβάθμια εκπαίδευση), με ευνοϊκότερες εκτιμήσεις από τους φοιτητές της Προσχολικής εκπαίδευσης. Επιπλέον οι φοιτητές της Προσχολικής και της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης τόνισαν ότι τα εργαλεία των ΤΠΕ στην τάξη βελτιώνουν την ψηφιακή ικανότητα των εκπαιδευτικών, εφαρμόζοντάς τα στην πράξη, συμβάλλοντας έτσι στην επαγγελματική τους εξέλιξη και στην επαγγελματική τους αναγνώριση από τις αρμόδιες αρχές. Επιπλέον ανέφεραν ότι τα εργαλεία ΤΠΕ ενθαρρύνουν την περιέργεια μεταξύ των μαθητών για ορισμένα θέματα που θεωρούν ενδιαφέροντα, δημιουργώντας νέους διαύλους επικοινωνίας και συνεργατικής εργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, οι εκπαιδευόμενοι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν ότι πρέπει να λάβουν ειδική κατάρτιση στις ΤΠΕ και καθοδήγηση για να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα αυτά τα εργαλεία.

3.7 Έρευνα 7^η: Οι σχέσεις των εκπαιδευτικών με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στο σχολείο

Η Τάσση (2014), μέσω βιβλιογραφικής μελέτης, εξέτασε τις σχέσεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στις ΤΠΕ, τη διάσταση του ψηφιακού χάσματος και τις καταστάσεις άγχους και φόβου, που δημιουργεί η χρήση της νέας τεχνολογίας και κατά συνέπεια των ηλεκτρονικών υπολογιστών στους εκπαιδευτικούς, στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, σχετικά με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ανέφερε ότι πολλά προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτικών βασίζονται στην ενθάρρυνση αυτών ως προς την χρήση των ΤΠΕ και στη βελτίωση των δεξιοτήτων τους. Γι αυτό το λόγο η επιμόρφωση θα πρέπει είναι μια συνεχής και επαναλαμβανόμενη διαδικασία, η οποία θα στοχεύει στην υποστήριξη της επαγγελματικής και ατομικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Επιπλέον θα πρέπει να διερευνηθούν οι ανάγκες αυτών και του εκπαιδευτικού συστήματος προτού υλοποιηθούν τα εκάστοτε επιμορφωτικά προγράμματα και τέλος ότι θα πρέπει να γίνεται αξιολόγηση κάθε επιμέρους επιμορφωτικού προγράμματος.

Από την πλευρά τους οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αναδιαμορφώσουν την στάση τους και τις πεποιθήσεις τους ως προς τις νέες τεχνολογίες ώστε να εκμεταλλευτούν στο έπακρο τις δυνατότητες των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πρακτική. Τα αίτια των στάσεων των εκπαιδευτικών απέναντι στις ΤΠΕ οφείλονται σε εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Τα προσωπικά χαρακτηριστικά (φύλο, συμπεριφορά, αρνητική συναισθηματική αντίδραση, άγχος, φόβος), η εμπειρία, η αυτεπάρκεια, ο βαθμός εξοικείωσης τους με τις ΤΠΕ, ο βαθμός αποδοχής των ΤΠΕ ως εργαλεία υποστήριξης της εκπαιδευτικής και μαθησιακής διαδικασίας αποτελούν μερικούς εσωτερικούς παράγοντες. Αντιθέτως, η τεχνοφοβία και τα κοινωνικά στερεότυπα, η διοίκηση του σχολείου, οι ανεπαρκείς οργανωσιακές δομές του εκπαιδευτικού συστήματος, η δημοσιόπαλληλική κουλτούρα ορισμένων εκπαιδευτικών και η μοιρολατρία αποτελούν μερικούς από τους εξωτερικούς παράγοντες που επιδρούν αρνητικά στην στάση των εκπαιδευτικών ως προς στην οικειοποίηση των ΤΠΕ στο σχολείο. Συνεπώς, οι διαφορές των σχέσεων των εκπαιδευτικών με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στο σχολείο είναι πολύπλοκες γιατί είναι συνάρτηση πολλών μεταβλητών όπως πολιτισμικών, κοινωνικών, οικονομικών, ηλικίας, εθνότητας, θεσμικών.

3.8 Έρευνα 8^η: Οι στάσεις των εκπαιδευτικών και τα επίπεδα χρήσης της τεχνολογίας στις αίθουσες διδασκαλίας: Η περίπτωση των σχολείων της Ιορδανίας

Η έρευνα των Al-Zaidiyeen, Mei, & Fook (2010), η οποία διαξήχθη τον Οκτώβριο του 2008, και στην οποία συμμετείχαν 460 εκπαιδευτικοί, στόχευε στην διερεύνηση του επιπέδου χρήσης των ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς και τη στάση αυτών ως προς τη χρήση των ΤΠΕ για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Τα ευρήματα της μελέτης τους, αποκάλυψαν ότι το επίπεδο χρήσης των ΤΠΕ για εκπαιδευτικούς σκοπούς είναι χαμηλό, ωστόσο οι δάσκαλοι διατηρούν θετική στάση απέναντι στη χρήση των ΤΠΕ στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης. Όσον αφορά το βαθμό χρήσης των ΤΠΕ και της στάσης τους απέναντι στις ΤΠΕ υποδεικνύουν ότι οι ΤΠΕ για εκπαιδευτικούς σκοπούς θα πρέπει να τύχουν μεγαλύτερης προσοχής από αυτήν που λαμβάνει αυτή τη στιγμή. Συνεπώς, τα ευρήματα της συσχέτισης αποκάλυψαν ότι υπήρξε σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ του επιπέδου χρήσης των ΤΠΕ από τους δασκάλους και των επιπέδων συμπεριφοράς τους.

Οπότε τα ευρήματα της έρευνας των Al-Zaidiyeen, Mei, & Fook (2010), έδωσαν μεγαλύτερη προσοχή στο επίπεδο της χρήσης των ΤΠΕ προκειμένου να αυξηθεί και να ενθαρρυνθεί η χρήση εργαλείων ΤΠΕ στα Ιορδανικά σχολεία γενικά και στα αγροτικά δευτεροβάθμια σχολεία ειδικότερα. Κατέληξαν λοιπόν στο συμπέρασμα ότι ναι μεν η μελέτη τους συνέβαλε στην υπάρχουσα έρευνα σχετικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ για εκπαιδευτικούς σκοπούς στις αναπτυσσόμενες χώρες ωστόσο συνιστούν ότι οι μελλοντικοί ερευνητές πρέπει να εξετάσουν τις εις βάθος ποιοτικές μελέτες όπως οι παρατηρήσεις στην τάξη και τις σε βάθος συνεντεύξεις για να ερευνήσουν το επίπεδο χρήσης των ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς. (Jimoyiannis & Komis, 2007).

3.9 Έρευνα 9^η: Οικειοποίηση των ΤΠΕ στα σχολεία, στις μειονεκτικές κοινότητες της Νότιας Αφρικής

Η μελέτη των Chigona, Chigona, Kayongo, & Kausa, (2010), στόχευε στη διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση και συγκεκριμένα στην οικειοποίηση των ΤΠΕ στα σχολεία των μειονεκτικών κοινοτήτων της Νότιας Αφρικής. Για την διεξαγωγή της έρευνας επιλέχθηκαν τυχαία 3 σχολεία, τα οποία υπάγονταν στο πρόγραμμα Khanya και βρίσκονταν στις μειονεκτικές περιοχές της Νότιας Αφρικής. Η έρευνα διεξήχθη το 2010 και το δείγμα αποτελούνταν από 3 διευθυντές σχολείων, γένους αρσενικό και εκπαιδευτική εμπειρία άνω των 10 ετών, και 9 εκπαιδευτικούς (γυναίκες και άνδρες).

Τα αποτελέσματα της έρευνας των Chigona, Chigona, Kayongo, & Kausa (2010), έδειξαν ότι, παρόλο που τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν τα οφέλη των ΤΠΕ στη διδασκαλία τους και είναι πρόθυμοι να υιοθετήσουν την τεχνολογία, υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που παρεμποδίζουν την ενσωμάτωση των ΤΠΕ. Συγκεκριμένα, μόνο ένα από τα τρία σχολεία της Νότιας Αφρικής είχε προσχωρήσει στο στάδιο της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στις αίθουσες διδασκαλίας, ενώ πριν από το έργο Khanya, όλοι οι εκπαιδευτικοί δεν ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση των ΤΠΕ και δεν ήταν άνετοι με τη χρήση υπολογιστών γενικά, λόγω χαμηλού επιπέδου γνώσεων και δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες και λόγω έλλειψης εξοπλισμού στα σχολεία. Επίσης, οι κοινωνικοοικονομική κατάσταση τόσο των ιδρυμάτων όσο και των εκπαιδευτικών επηρέασε αρνητικά την οικειοποίηση των ΤΠΕ (περιορισμένοι πόροι σε επαρκής τεχνολογία και τεχνική υποστήριξη του δικτύου). Τέλος, εμπόδια όπως η πρόσβαση στον εξοπλισμό, οι πιέσεις του χρόνου, η έλλειψη μέντορα και οι ευκαιρίες μαθητείας επηρέασαν την ικανότητα των εκπαιδευτικών να υιοθετήσουν και να αξιοποιήσουν τις ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση.

Παρόλο λοιπόν, της προθυμίας των εκπαιδευτικών σε αυτές τις περιοχές, να ενσωματώσουν τις ΤΠΕ στη διδακτική και μαθησιακή τους διαδικασία, η οικονομική κατάσταση των σχολείων και των κοινοτήτων τους δυσκολεύει τους εκπαιδευτικούς να επιτύχουν αυτούς τους στόχους. Ακόμη και τα σχολεία σε εύπορες περιοχές που μπορούν να αντλήσουν κεφάλαια, δεν είναι σε θέση να αυξήσουν τους δικούς τους πόρους. Συνεπώς, η παροχή υλικής υποδομής χωρίς παροχή πόρων για τη διατήρηση της τεχνολογίας θα οδηγούσε πιθανότατα σε μη βέλτιστη χρήση της τεχνολογίας.

3.10 Έρευνα 10^η: Εμπόδια στην εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, στις αναπτυσσόμενες χώρες: Το παράδειγμα του Μπαγκλαντές

Η έρευνα των Shahadat, Mahbub, & Clement, (2012), βασίστηκε σε διεθνή άρθρα και στην βιβλιογραφία που υπήρχε σχετικά με την εκπαίδευση στο Μπαγκλαντές. Στόχος της έρευνας ήταν ο εντοπισμός των παραγόντων που εμποδίζουν την εισαγωγή των ΤΠΕ στις αίθουσες διδασκαλίας και συγκεκριμένα τη διερεύνηση των εμποδίων της εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, στο Μπαγκλαντές.

Σύμφωνα με τους Shahadat, Mahbub, & Clement, (2012), ο κύριος λόγος της μη αποτελεσματικής χρήσης και διάδοσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση στο Μπαγκλαντές είναι η φτώχεια, η οποία περιορίζει την ελεύθερη ροή πληροφοριών. Βάση λοιπόν της βιβλιογραφικής ανασκόπησης που πραγματοποίησαν οι παραπάνω, σχετικά με τους παράγοντες που εμποδίζουν την εισαγωγή των ΤΠΕ στις αίθουσες διδασκαλίας του Μπαγκλαντές κατέληξαν ότι

- απαιτείται η δέσμευση της κυβέρνησης του Μπαγκλαντές, των διοικητικών στελεχών, των εκπαιδευτικών και όλων των αρμόδιων φορέων, στο να αναγνωρίσουν τη σημασία της τεχνολογίας για την ανάπτυξη της μάθησης των μαθητών και να προσπαθήσουν να ξεπεράσουν τα εμπόδια που εμποδίζουν τη χρήση της τεχνολογίας σε περιβάλλοντα τάξης.
- οι ενδιαφερόμενοι φορείς και οι σχολικές αρχές θα πρέπει να διαθέτουν επαρκείς εγκαταστάσεις και πόρους για την αποτελεσματική εφαρμογή των ΤΠΕ.
- χωρίς την κατάλληλη ενδυνάμωση των γυναικών, δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.
- οι τοπικές εταιρείες λογισμικού θα πρέπει συνεργαστούν με τους εκπαιδευτικούς για να παράγουν προγράμματα λογισμικού Bangla κατάλληλα για τους δασκάλους και τους σπουδαστές που δεν γνωρίζουν τα αγγλικά.
- θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των διευθυντών, καθώς και στην προετοιμασία των νεοδιορισθέντων καθηγητών για τον

σημαντικό ρόλο της τεχνολογίας στα σχολικά περιβάλλοντα και την χρησιμότητα των ΤΠΕ.

- η αλλαγή των αρνητικών στάσεων των εκπαιδευτικών είναι απαραίτητη για την αύξηση των δεξιοτήτων τους στον τομέα της πληροφορικής. Επομένως, εάν οι εκπαιδευτικοί θέλουν να χρησιμοποιήσουν με επιτυχία την τεχνολογία στις τάξεις τους, πρέπει να έχουν μια θετική στάση απέναντι στη χρήση της τεχνολογίας.

Β΄ ΜΕΡΟΣ- ΜΕΘΟΔΟΣ

Κεφάλαιο 1^ο: Τεκμηρίωση της αναγκαιότητας της έρευνας

Βασική αιτία που ωθεί κάθε εκπαιδευτικό της Α' βάθμιας εκπαίδευσης, στην έρευνα αυτή είναι να διερευνηθεί η σημασιολογική αξία της επιμόρφωσης ΤΠΕ β' επιπέδου σε εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Οι Νέες Τεχνολογίες δεν πρέπει να θεωρηθούν ως εργαλεία που θα υποκαταστήσουν το ρόλο του εκπαιδευτικού, παρά μόνο ως εργαλεία βελτίωσης του εκπαιδευτικού τους έργο. Γι' αυτό η προσάρτηση ΤΠΕ στην εκπαίδευση δεν είναι απλά επίτευξη ενός στόχου παρά μια συνεχής διαδικασία έρευνας και μάθησης.

Πρέπει να τονιστεί πως οι Νέες Τεχνολογίες δεν αποτελούν μια συνήθεια που θα ξεπεραστεί, αλλά πρόκειται για μια οικουμενική αλλαγή του πλανήτη σήμερα. Εκπαιδευτικά μοντέλα βασισμένα σε παραδοσιακούς τρόπους διδασκαλίας και μάθησης δεν αποτελούν επιτυχημένη συνταγή προσάρτησης των νέων στην αγορά εργασίας, αφού η σύγχρονη οικονομία έχει ψηφιοποιηθεί. Η προσάρτηση ΤΠΕ στο πρόγραμμα σπουδών είναι αναγκαίο βήμα κάθε χώρας για να μπορέσει να είναι ανταγωνιστική στη σύγχρονη εποχή, τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε πολιτισμικό.

Κεφάλαιο 2^ο: Σκοποί και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν ωφεληθεί από την επιμόρφωση Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών στην εργασία τους αλλά και στην καθημερινή τους ζωή.

Ειδικότερα διερευνώνται τα αίτια που οδήγησαν τους εκπαιδευτικούς στην παρακολούθηση αυτής της επιμόρφωσης, το ψηφιακό χάσμα και τα αποτελέσματα της χρήσης των ΤΠΕ στην παιδεία.

Ερευνητικά ερωτήματα:

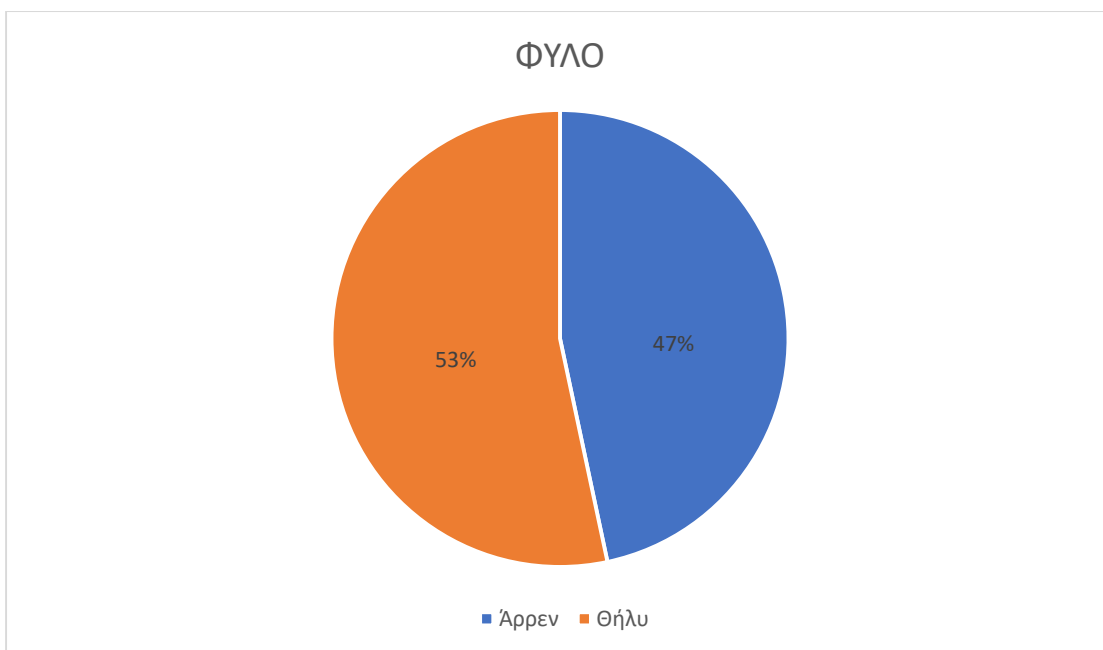
- Ποιες αιτίες οδήγησαν τους εκπαιδευτικούς στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Ποια η σχέση εκπαιδευτικών με την τεχνολογία πριν την επιμόρφωση στο εκπαιδευτικό τους έργο και στην καθημερινή τους ζωή.
- Η εφαρμογή των ΤΠΕ στην παιδεία ανταποκρίνεται στις προσδοκίες – απαιτήσεις της νέας γενιάς.
- Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση διαφοροποιεί τη συμμετοχή των παιδιών και την ανταπόκριση τους στις ευκαιρίες.
- Ποιο το αποτέλεσμα της χρήσης των ΤΠΕ στα μαθήματα, μετά την επιμόρφωση.
- Οι ΤΠΕ θα αντικαταστήσουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού στο μέλλον.

Κεφάλαιο 3^ο : Δείγμα της έρευνας

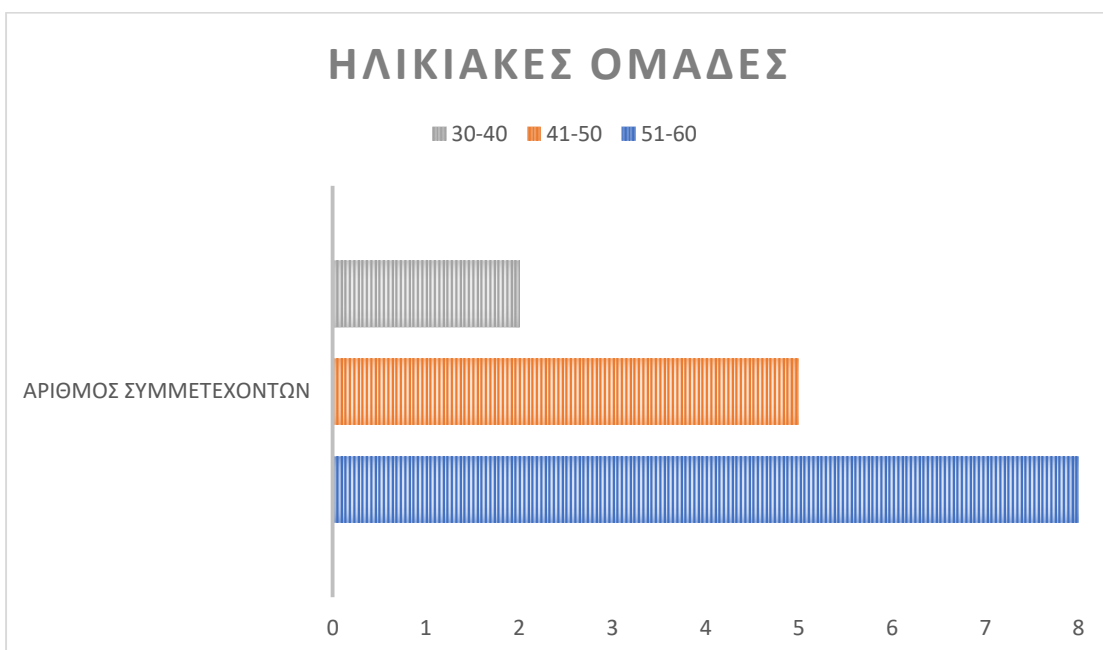
Η μέθοδος δειγματοληψίας που εφαρμόστηκε είναι η σκόπιμη δειγματοληψία ή δειγματοληψία κατά κρίση. Κατά τη μέθοδο αυτή οι μονάδες παρατήρησης επιλέγονται μεν από έναν πληθυσμό, όμως όχι κατά τυχαίο τρόπο αλλά με συγκεκριμένα κριτήρια.

Στην παρούσα έρευνα επελέγησαν εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς την επιμόρφωση Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών. Ο σκοπός αυτής της επιλογής ήταν η μελέτη των απόψεών τους αναφορικά με την επίδραση αυτής της πιστοποίησης στην εργασία τους.

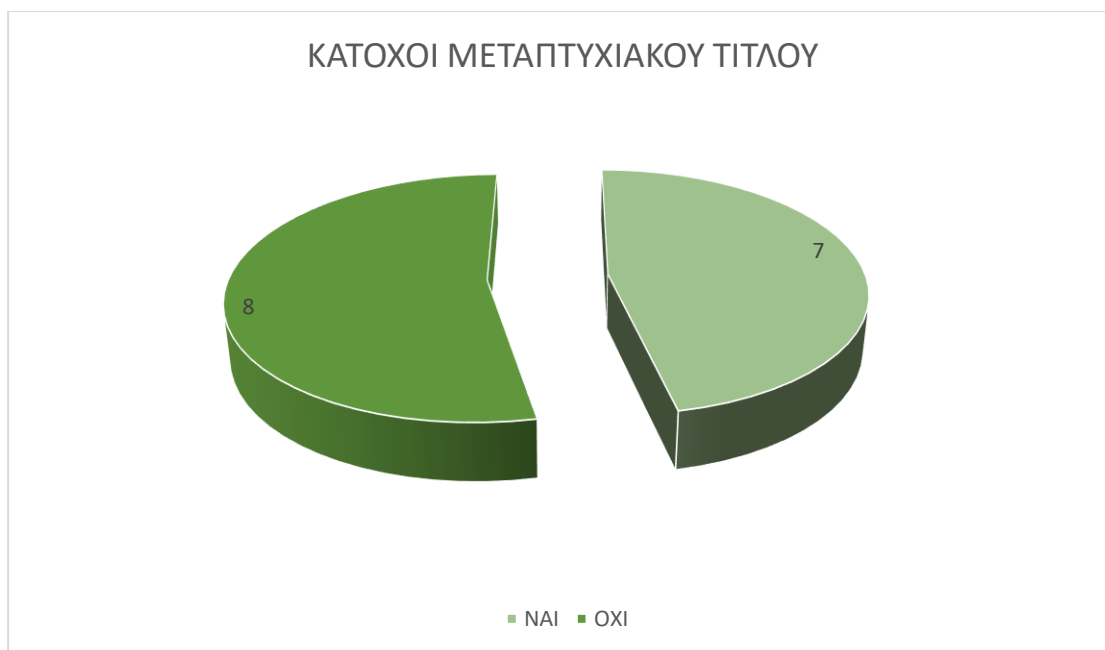
Συνολικά επελέγησαν 15 εκπαιδευτικοί της Α/βάθμιας εκπαίδευσης του δήμου Λέσβου εκ των οποίων 7 ήταν άνδρες και 8 γυναίκες διαφόρων ηλικιών. Και οι 15 εκπαιδευτικοί είναι πτυχιούχοι του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών του δείγματος:

Υπόμνημα 1 : Γράφημα πίτας συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην έρευνα ανά φύλο.

Υπόμνημα 2 : Γράφημα ράβδων ηλικιακών ομάδων των συμμετεχόντων.

Υπόμνημα 3 : Γράφημα πίτας συμμετεχόντων εκπαιδευτικών για την κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου.

ΣΥΝΕΝΤ/ ΕΝΟΣ	ΗΛΙ ΚΙΑ	ΕΤΗ ΥΠΗΡΕ ΣΙΑΣ	ΜΕΤ/ΧΙ ΑΚΟ	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΟΝΕΩΝ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΓΟΝΕΩΝ	ΟΡΓΑΝΙΚ ΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΕΙΟ Υ
1	48	17	ΝΑΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ : ΑΕΙ ΜΗΤΕΡΑ : ΑΠΟΦΟΙΤΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ :ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ Σ ΜΗΤΕΡΑ :ΟΙΚΙΑΚΑ	6ΘΕΣΙΟ
2	33	11	ΝΑΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ: ΜΕΤΑΔΕΥΤΕΡ ΟΒΑΘΜΙΑ ΜΗΤΕΡΑ :ΑΕΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ:ΕΛΕΥ ΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑ Σ	2ΘΕΣΙΟ

					ΜΗΤΕΡΑ :ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ	
3	56	33	ΝΑΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ:ΑΕΙ ΜΗΤΕΡΑ : ΑΠΟΦΟΙΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ:ΕΚΠΑΙ ΔΕΥΤΙΚΟΣ ΜΗΤΕΡΑ:ΟΙΚΙΑ ΚΑ	6ΘΕΣΙΟ
4	50	21	ΝΑΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ :ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ:ΕΡΓΑΤ ΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΜΗΤΕΡΑ :ΟΙΚΙΑΚΑ	6ΘΕΣΙΟ
5	51	22	ΝΑΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ : ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ :ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΜΗΤΕΡΑ : ΟΙΚΙΑΚΑ	6ΘΕΣΙΟ
6	48	23	ΝΑΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ :ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ : ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΛΙΜΕΝΕΡΓΑΤΩ Ν ΜΗΤΕΡΑ : ΟΙΚΙΑΚΑ	12ΘΕΣΙΟ
7	51	24	ΝΑΙ (ΥΠΟ ΕΚΠΟΝ ΗΣΗ)	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ : ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ :ΑΓΡΟΤΕΣ	12ΘΕΣΙΟ

8	46	17	ΟΧΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ : ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ :ΑΓΡΟΤΕΣ	12ΘΕΣΙΟ
9	53	30	ΟΧΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ : ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ: ΑΓΡΟΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑ : ΟΙΚΙΑΚΑ	11ΘΕΣΙΟ
10	53	26	ΟΧΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ : Τ.Ε.Ι ΜΗΤΕΡΑ:ΑΠΟ ΦΟΙΤΗ ΛΥΚΕΙΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ :ΙΕΡΕΑΣ ΜΗΤΕΡΑ:ΟΙΚΙΑ ΚΑ	11ΘΕΣΙΟ
11	49	20	ΟΧΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ :ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ :ΑΓΡΟΤΕΣ	11ΘΕΣΙΟ
12	36	14	ΟΧΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ :ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΛΥΚΕΙΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ : ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΜΗΤΕΡΑ:ΟΙΚΙΑ ΚΑ	11ΘΕΣΙΟ
13	52	25	ΟΧΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ : ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ :ΑΓΡΟΤΕΣ	11ΘΕΣΙΟ
14	53	32	ΟΧΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ : ΨΑΡΑΣ,	ΠΑΤΕΡΑΣ : ΨΑΡΑΣ,	10ΘΕΣΙΟ

				ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΜΗΤΕΡΑ : ΟΙΚΙΑΚΑ	
15	52	28	ΟΧΙ	ΠΑΤΕΡΑΣ, ΜΗΤΕΡΑ : ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	ΠΑΤΕΡΑΣ :ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΡΧΗΣ ΜΗΤΕΡΑ :ΟΙΚΙΑΚΑ	10ΘΕΣΙΟ

3.1 Εργαλείο έρευνας

Λόγω της πολυπλοκότητας του ζητήματος που μελετάται, θεωρήθηκε πως ένα ερωτηματολόγιο που θα μοιραζόταν σε εκπαιδευτικούς Α/βάθμιας εκπαίδευσης με πιστοποίηση Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών, δεν θα ανταποκρίνονταν σε αυτά που ζητούνταν. Επομένως, δόθηκε έμφαση στις ποιοτικές μεθόδους συλλογής δεδομένων με σκοπό την περαιτέρω εμβάθυνση του φαινομένου αυτού.

Οι ποιοτικές έρευνες έχουν ως στόχο τόσο τη διερεύνηση όσο και τη κατανόηση νοημάτων αλλά και αναπαραστάσεων που δίνουν οι ερωτώμενοι σε κοινωνικά φαινόμενα. Επίσης, με τη βοήθεια των ποιοτικών ερευνών διευκολύνεται η ανάλυση και μελέτη των κοινωνικών σχέσεων ανάμεσα σε άτομα. Η εφαρμογή της κάθε μεθοδολογίας αποτελεί συνάρτηση παραγόντων όπως το θέμα, οι επιλογές του ερευνητή κλπ. (Ιωσηφίδης, 2008: 21-22)

Για να πραγματοποιηθεί η παρούσα έρευνα, χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο συλλογής των δεδομένων η συνέντευξη και συγκεκριμένα η ημιδομημένη συνέντευξη. Επελέγη αυτό το ποιοτικό ερευνητικό εργαλείο προκειμένου να αναπτύχθει μια σωστή επικοινωνιακή σχέση μεταξύ συνεντευξιζόμενου και ερευνητή, ώστε οι πληροφορίες που θα εξάγονταν να είναι αντικειμενικές, βγαλμένες από μια συνέντευξη – συζήτηση, που διακρίνεται για τη χαλαρή δομή των ερωτήσεών της. Ο συμμετέχων συζητά με ειλικρίνεια πάνω στο θέμα που εξετάζεται χωρίς να επηρεάζεται από κάτι.

Η επιλογή της παραπάνω μεθόδου, στοχεύει στη συλλογή λεπτομερέστερων πληροφοριών, για τις εμπειρίες, τις απόψεις, τις στάσεις και τις αναπαραστάσεις των συμμετεχόντων. Επιπλέον, η επιλογή αυτή γίνεται λόγω του ότι η ημιδομημένη συνέντευξη χαρακτηρίζεται από ευελιξία ως προς την σειρά των προκαθορισμένων

ερωτήσεων, ως προς τη τροποποίηση του περιεχομένου των ερωτήσεων ανάλογα με τον ερωτώμενο και ως προς την προσαφαίρεση ερωτήσεων και θεμάτων για συζήτηση όπου κρίνεται απαραίτητο (Ιωσιφίδης, 2008:21-22).

Για να οδηγηθεί κανείς σε αυτό που θέλει να μάθει ως ερευνητής, πρέπει να ακολουθήσει μια ξεχωριστή προσέγγιση, στοιχείο που καθιστά ακόμα πιο κατάλληλη την ημιδομημένη συνέντευξη. Πρόκειται για μια κοινωνική διάδραση, κατά την οποία πηγή των δεδομένων είναι είτε ο ερωτώμενος, στην παρούσα ερευνά δηλαδή οι εκπαιδευτικοί που έχουν πιστοποίηση Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών, είτε αυτή καθ' αυτή η διάδραση (Mason, 2003: 90).

Μέσω του μεθοδολογικού αυτού εργαλείου, θα επιτευχθεί η εμπλοκή του ερευνητή σε μια διαδραστική σχέση με τους εκπαιδευτικούς (υποκείμενα της συνέντευξης) για την παραγωγή των δεδομένων που αφορούν στις απόψεις τους σχετικά με την επίδραση της πιστοποίησης Β' επιπέδου στις ΤΠΕ στην εργασία τους.

Για την επιτυχή πραγμάτωση της έρευνας απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η εμπειρία του ερευνητή όσον αφορά τη διεξαγωγή της συνέντευξης, καθώς ενδέχεται να προκύψουν διαφόρου τύπου εμπόδια. Αυτά μπορεί να σχετίζονται με την άρνηση ή τον δισταγμό του ερωτώμενου να απαντήσει σε μία ερώτηση, τους περισπασμούς από τρίτα πρόσωπα ή ακόμη και παρεμβολές από το περιβάλλον. Όλα αυτά καλείται να τα ξεπεράσει ο ερευνητής ώστε η έρευνα να ανταποκριθεί και να καλύψει τους αρχικούς στόχους και τις προσδοκίες που έχει θέσει.

Σημαντικό χαρακτηριστικό που πρέπει να διακρίνει τον ερευνητή είναι η αναστοχαστικότητα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Η αναστοχαστικότητα σχετίζεται με τις συναισθηματικές αντιδράσεις που προκαλεί ο ερευνητής στον ερωτώμενο και τον τρόπο με τον οποίο χειρίζεται εν γένει τη διαδικασία. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί η σπουδαιότητα των μην λεκτικών δεδομένων, καθώς αυτά βοηθούν στη σύνθεση ενός πιο ολοκληρωμένου πλαισίου στις απαντήσεις του ερωτώμενου (Ρόντος και Παπάνης, 2006: 31-35).

Ο οδηγός έρευνας κατασκευάστηκε σε συνεργασία του ερευνητή με τον επιβλέποντα καθηγητή, κ. Παναγιώτη Γιαβρίμη. Αρχικά οι συμμετέχοντες απαντούν στα κλειστού τύπου ερωτήματα που αφορούν το φύλο, την ηλικία τα έτη υπηρεσίας, το πτυχίο που έχουν ή κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο. Στη συνέχεια ακολουθούν

ερωτήσεις που σχετίζονται με το μορφωτικό επίπεδο αλλά και το επάγγελμα των γονιών τους καθώς επίσης αναφέρουν και την οργανικότητα του σχολείου που υπηρετούν.

Στη συνέχεια ακολουθούν τρεις θεματικές ενότητες. Η πρώτη ασχολείται με τις γνώσεις και τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τις νέες τεχνολογίες. Οι συνεντευξιαζόμενοι εκφράζουν την άποψη τους για τις νέες τεχνολογίες, για το αν πιστεύουν πως θα βοηθηθεί η εκπαίδευση εξαιτίας αυτών. Στην ερώτηση 3 οι εκπαιδευτικοί καλούνται να απαντήσουν στο αν η χρήση των νέων τεχνολογιών κινδυνεύει να υποκαταστήσει τον ρόλο τους. Στη συνέχεια, ερωτώνται για το αν οι συνάδελφοι τους στο σχολείο χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες και τι δυσκολίες συναντώνται στα σχολεία που αποτρέπουν την ένταξη των τπε στη διδασκαλία. Μέσα στη πρώτη θεματική ενότητα διερευνάται η σχέση που είχαν οι συμμετέχοντες με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωση καθώς και τις αιτίες που τους ώθησαν να ασχοληθούν με αυτές. Η ερώτηση 9 πραγματεύεται το αν η τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών επηρέασε την ένταξη των τπε στην εκπαίδευση.

Η δεύτερη θεματική αναφέρεται στις αιτίες που οδήγησαν τους συνεντευξιαζόμενους στην παρακολούθηση αυτής της επιμόρφωσης. Πιο αναλυτικά, στη θεματική αυτή γίνονται γνωστοί οι λόγοι συμμετοχής αλλά και οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών για την επιμόρφωση Β' επιπέδου, ενώ ζητείται από τους ίδιους να περιγράψουν τη μορφή και το περιεχόμενο αυτού του προγράμματος. Ταυτόχρονα, το αξιολογούν και αναφέρονται στα θέματα που τους βοήθησε. Τέλος, στην ερώτηση 6 οι συμμετέχοντες πρέπει να αναφέρουν τι συζήτησαν με τους συναδέλφους τους αναφορικά με τη συμμετοχή τους σε αυτό το πρόγραμμα.

Η τρίτη και τελευταία θεματική πραγματεύεται το αν η κατοχή πιστοποίησης Β' επιπέδου επηρέασε τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς στην διδακτική πράξη. Οι ερωτώμενοι απαντούν στον τρόπο που εντάσσουν τις τπε στα μαθήματά τους, στη συχνότητα και περιγράφουν ένα μάθημα με χρήση των νέων τεχνολογιών. Οι ίδιοι κάνουν λόγο για την ανταπόκριση των μαθητών και στο τι τους δυσκολεύει περισσότερο με τις νέες τεχνολογίες στην τάξη. Στην ερώτηση 6, οι εκπαιδευτικοί καλούνται να αναφέρουν τους μαθησιακούς τομείς που βοηθούν τους μαθητές οι ΤΠΕ και αν η χρήση τους διευκολύνει την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση. Η τρίτη θεματική συνεχίζει με την ερώτηση 8, όπου οι συμμετέχοντες αναφέρονται στην

αλλαγή ή μη της συμμετοχής και των επιδόσεις των μαθητών εξαιτίας της χρήσης των τπε και κλείνει με την ερώτηση 9 και τον τρόπο που βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες των εκπαιδευτικών με άλλους συναδέλφους αλλά και στην καθημερινή τους σχολική ζωή.

Οι βασικότεροι τύποι ερευνητικής εγκυρότητας είναι:

- η περιγραφική, η οποία αφορά κυρίως το στάδιο συλλογής δεδομένων
- η ερμηνευτική, η οποία αναφέρεται στο βαθμό που αντιστοιχούν τα ποιοτικά δεδομένα που προκύπτουν από αυτά
- η θεωρητική, η οποία αναφέρεται στη διαδικασία σχηματισμού και διατύπωσης θεωρητικών θέσεων που έχουν ευρύτερες συνέπειες
- η αξιολογική, που αφορά τρόπους και τεχνικές αξιολόγησης, για το αν υπάρχει εγκυρότητα (Winter, 2000)

Ένας από τους τρόπους για να ελεγχθούν οι προκαταλήψεις και να παραχθούν αξιόπιστα δεδομένα για την ανάλυση, αποτελεί η καταγραφή των πληροφοριών μετά το πέρας της συνέντευξης. Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε ως μέσο καταγραφής του εμπειρικού υλικού χρησιμοποιήθηκε το μαγνητόφωνο. Με αυτό τον τρόπο, ήταν δυνατή η ακρόαση των απόψεων των συνεντευξιαζομένων ξανά και ξανά αλλά και η ταυτόχρονη καταγραφή βοηθητικών σημειώσεων.

Η χρήση μαγνητοφώνου σε μια συνέντευξη έχει πολλά θετικά καθώς παρέχονται ακριβή και αμερόληπτα δεδομένα. Παρέχεται η δυνατότητα στον ερευνητή να ακούσει πολλές φορές το περιεχόμενο της μαγνητοφώνησης. Τέλος, τα δεδομένα που συλλέχθηκαν μπορούν να αποτελέσουν ένα μόνιμο ακουστικό αρχείο που μπορεί να χρησιμοποιήσουν και άλλοι ερευνητές.

Η αξιοπιστία στην ποιοτική έρευνα έχει να κάνει:

- με το βαθμό ακρίβειας της αναπαράστασης από την πλευρά του ερευνητή και των αντιλήψεων των συμμετεχόντων
- με το βαθμό που τα αποτελέσματα της έρευνας έχουν αξία και για παρόμοιες περιπτώσεις
- με το βαθμό κατά τον οποίο άλλοι ερευνητές χρησιμοποιώντας και αναλύοντας τα ίδια δεδομένα καταλήγουν σε παρόμοια συμπεράσματα

- με το βαθμό κατά τον οποίο η θεωρία και η ερμηνεία μπορεί να εξηγούν ευρύτερα φαινόμενα (Ιωσηφίδης, 2008:269-273)

Μετά το πέρας της συνέντευξης, απαραίτητη είναι η άμεση καταγραφή της. Αν δε γίνει αυτό, το υλικό που έχει ήδη συγκεντρωθεί, πολύ πιθανόν να χαθεί ή να αλλοιωθεί. Για το λόγο αυτό, είναι απαραίτητη η αφιέρωση χρόνου στην απομαγνητοφώνηση, από τη στιγμή της ολοκλήρωσης της συνέντευξης και μετά, από τον ερευνητή.

Έγκυρη ποιοτική έρευνα θεωρείται εκείνη που τα αποτελέσματά της αντιστοιχούν με το σκοπό και τις υποθέσεις ή και τα ερευνητικά ερωτήματα. Ακόμη, αξιόπιστη θεωρείται η έρευνα που εφόσον επαναληφθεί με τους ίδιους όρους θα δώσει ίδια ή παρόμοια αποτελέσματα.

3.2 Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας

Στην παρούσα έρευνα οι συμμετέχοντες ήταν πλήρως ενημερωμένοι για τον σκοπό και τους στόχους της, καθώς επίσης ενημερώθηκαν και για την τήρηση της ανωνυμίας αυτών, στην ερευνητική διαδικασία. Ενημερώθηκαν από την αρχή για την ιδιότητά του ερευνητή και συμμετείχαν με απόλυτη συναίνεση.

Σχετικά με την ηχογράφηση, σαφώς και ζητήθηκε η άδεια των ερωτώμενων προτού γίνει χρήση του μαγνητοφώνου και επίσης ενημερώθηκαν πως σε περίπτωση που δεν θέλανε να ηχογραφηθούν κάποιες από τις απαντήσεις τους, θα μπορούσαν ανά πάσα ώρα και στιγμή να ζητήσουν από τον ερευνητή να διακόψει την ηχογράφηση. Σε κάθε άλλη περίπτωση και οι δεκαπέντε συμμετέχοντες ήταν ενήμεροι για την ηχογράφηση της συζήτησής τους, δίνοντας την έγκρισή τους, χωρίς να έχουν κανένα απολύτως πρόβλημα.

Πολύ συχνά διαχωρίζονται οι όροι της δεοντολογίας και ηθικής. Μολονότι και οι δύο όροι ασχολούνται με το τι είναι καλό ή κακό, η δεοντολογία θεωρείται ότι αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών σχετικά με το τι πρέπει να κάνει κάποιος, ενώ η ηθική αναφέρεται συνήθως στο εάν μια συγκεκριμένη πράξη είναι συνεπής με την αποδεκτή έννοια του σωστού ή του λάθους ή όχι (Robson,2007:78).

Στην παρούσα εργασία οι όροι θα χρησιμοποιηθούν εναλλακτικά για να δηλώσουν την αρμόζουσα συμπεριφορά για κάθε βήμα της ερευνητικής διαδικασίας.

Τα ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας στην ποιοτική έρευνα πρέπει ίσως να ληφθούν περισσότερο υπόψη απ' ό τι στην περίπτωση μιας ποσοτικής έρευνας. Αυτό συμβαίνει διότι υπάρχει άμεση επαφή του ερευνητή με την κοινωνική ζωή των υποκειμένων. Τα ζητήματα αυτά αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ερευνητικής διαδικασίας και σαφώς συνιστούν πρωταρχικό μέλημα του ερευνητή. (Ιωσηφίδης, 2008:277)

Καθίσταται αναγκαία η εμβάθυνση στις δεοντολογικές πτυχές των προτάσεων σε ένα πολύ πρώιμο στάδιο των προετοιμασιών για τη διεξαγωγή της διερεύνησης. «Δεν προσπαθούμε μόνο να παράγουμε και να αναλύσουμε τα δεδομένα μας, αλλά πρέπει να ξεκινάμε διατυπώνοντας δεοντολογικά ερευνητικά ερωτήματα». (Mason,2011:61).

Μπορεί να είναι πολύ πιο εύκολο για έναν ερευνητή, να συλλέξει μόνο τις πληροφορίες που χρειάζεται για να συνεχίσει την έρευνά του αλλά είναι καταστροφικό λάθος από μεριάς του. Αυτό αιτιολογείται με το ότι οι συμμετέχοντες με τον τρόπο αυτό μετατρέπονται σε παθητικούς δέκτες, παρέχοντας απλά και μόνο πληροφορίες.

«Είναι σημαντικό να υπάρχει ποιοτική αλληλεπίδραση, την οποία την ενισχύει η πλήρης επίγνωση των συμμετεχόντων περί του θέματος και η άμεση ανταπόκρισή τους» (Crow, etal., 2008:116).

3.3 Δυσκολίες έρευνας

Κατα τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας παρουσιάστηκαν αρκετά προβλήματα. Πρώτο και βασικό πρόβλημα ήταν η αδυναμία εύρεσης συμμετεχόντων που να πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής, δηλαδή να έχουν ολοκληρώσει την επιμόρφωση Β' επιπέδου. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί του νομού Λέσβου είχαν ολοκληρώσει μόνο το Α' επίπεδο ή είχαν ξεκινήσει τις παρακολουθήσεις του Β' επιπέδου, χωρίς ωστόσο να το ολοκληρώσουν. Επομένως, ο αριθμός των εκπαιδευτικών που είχαν ολοκληρώσει την Β' επιμόρφωση ήταν αρκετά περιορισμένος.

Μια άλλη δυσκολία αποτέλεσε το ότι ήταν δύσκολη η εύρεση των εκπαιδευτικών που είχαν ολοκληρώσει επιτυχώς το Β' επίπεδο επιμόρφωσης γιατί δεν υπήρχαν οργανωμένα τα στοιχεία τους και ούτε και ενημέρωση από την αρμόδια υπηρεσία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Τέλος, παρατηρήθηκε άρνηση συμμετοχής στην παρούσα έρευνας από πολλούς εκπαιδευτικούς που είχαν την πιστοποίηση Β' επιπέδου. Ένα μεγάλο ποσοστό από αυτούς δεν ήθελε να θυσιάσει το χρόνο του διαλείμματος ή κάποιας κενής ώρας για να δώσει συνέντευξη. Εντύπωση προκαλεί ο φόβος πολλών εκπαιδευτικών στο άκουσμα πως η συνέντευξη ασχολείται με το Β' επίπεδο επιμόρφωσης, καθώς οι ίδιοι όπως υποστήριζαν είχαν πραγματοποιήσει αυτήν την επιμόρφωση αρκετά χρόνια πριν και δεν θυμούνταν πολλά πράγματα.

Γ' ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γ1. Πίνακας κωδικοποίησης

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΥΠΟ-ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΥΠΟ- ΥΠΟ ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
1.ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	1.1 Χαρακτηριστικά ΤΠΕ	<u>1.1.1 Μαθησιακά χαρακτηριστικά</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Αλλάζει ο τρόπος επικοινωνίας μαθητή- δασκάλου 2. Βοηθά στην προσοχή των μαθητών 3. Μπορούν να βελτιώσουν σε μεγάλο βαθμό το μαθησιακό τους επίπεδο και να ανεβάσουν την ψυχολογία τους, 4. Αναπτύσσεται η κριτική σκέψη των μαθητών 5. όλα οπτικοποιούνται
		<u>1.1.2 Διδακτικά χαρακτηριστικά</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η διδασκαλία είναι βιωματική 2. Αλλάζει ο τρόπος διδασκαλίας 3. τεράστια υπεροχή του οπτικοακουστικού υλικού σε σχέση με το βιβλίο
		<u>1.1.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Αλλαγή του τρόπου επικοινωνίας και μάθησης, 2. Ανάγκη εποχής είναι η ταχύτερη γνώση, 3. όλα γίνονται πια ηλεκτρονικά, 4. όλα πλέον κινούνται βάσει των νέων τεχνολογιών
		<u>1.1.4 Δυσκολίες</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Έλλειψη υλικοτεχνικού εξοπλισμού, 2. Ανύπαρκτες τεχνολογικές υποδομές στα δυσπρόσιτα μέρη, 3. Τεχνολογικός εθισμός, 4. Έλλειψη κονδυλίων για εξόπλιση και συντήρηση σχολείων, 5. Μειωμένη επαφή των μαθητών με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, 6. Το ημερήσιο σχολικό πρόγραμμα δεν επιτρέπει από χρονικής απόψεως την ένταξη των ΤΠΕ στο μάθημα.
	1.2 Ψηφιακό χάσμα	<u>1.2.1 Εκπαιδευτικοί με ΤΠΕ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Οι εκπαιδευτικοί ενημερώνονται ταχύτερα και ευκολότερα. 2. Διδάσκοντες με τεχνολογική εμπειρία συνεργάζονται πιο αποτελεσματικά. 3. Έχει βελτιωθεί η απόδοση του έργου των εκπαιδευτικών.

		<u>1.2.2 Εκπαιδευτικοί χωρίς ΤΠΕ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Καχύποπτη αντιμετώπιση των νέων εργαλείων, 2. Αντιμετώπιση με φόβο
2.Β' ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ Η/Υ	2.1 Χαρακτηριστικά πιστοποίησης	<u>2.1.1 Δυσκολίες</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δυσνότητα και εκτενής θεωρία, 2. Άχρηστος όγκος πληροφορίας 3. Μη εφαρμόσιμες 4. Ελλιπής ή μη σύγχρονος υλικοτεχνικός εξοπλισμός 5. Ανεπαρκείς υποδομές 6. Η δημόσια εκπαίδευση υστερεί τεχνολογικά.
		<u>2.1.2 Διδακτικές εφαρμογές</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Έχουν βιωματική εμπειρία, 2. η χρήση των νέων εκπαιδευτικών λογισμικών μπορεί να σε βοηθήσει σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, το μάθημα γίνεται πιο ποιοτικό, με περισσότερες λεπτομέρειες, 3.
		<u>2.1.3 Ωφέλειες</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γνωριμία με νέα εκπαιδευτικά λογισμικά 2. Δημιουργία αρχείου με λογισμικά και σεναρία διδασκαλίας, 3. γνωριμία σε βάθος με τη τεχνολογία 4. διευκολύνεται η διεκπεραίωση
	2.2 Αιτίες συμμετοχής	<u>2.2.1 Επαγγελματική ανέλιξη</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ανάπτυξη βιογραφικού, 2. Απόκτηση εφοδίων
		<u>2.2.2 Διδακτική υποστήριξη</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. προσφορά γνώσεων, 2. ενημέρωση παιδαγωγικής διδασκαλίας, 3. Εκμάθηση διδακτικού σεναρίου, εξέλιξη εκπαίδευσης, 4.
	2.3 Αξιολόγηση	<u>2.3.1 Θετικά</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Απόκτηση γνώσεων, 2. Βελτίωση ποιότητας μαθήματος, 3. Ολοκληρωμένη και δομημένη επιμόρφωση
		<u>2.3.2 Αρνητικά</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. δεν ανταποκρίνονται στους εκάστοτε στόχους κάθε διδακτικής ενότητας, 2. Δεν υπάρχει ανατροφοδότηση στην αξιολόγηση, 3. Μη παροχή εργαλείων και υλικών για σωστή χρήση, 4. Αυξημένος βαθμός δυσκολίας στα διδασκόμενα, 5. Περισσότερη θεωρητική προσέγγιση παρά πρακτική, 6. Έλλειψη κινήτρων για χρήση των γνώσεων, 7. Μη οργανωμένα αναλυτικά προγράμματα με χρήση των ΤΠΕ
3.ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	3.1 Τρόπος ένταξης-εφαρμογής	<u>3.1.1 Χρησιμότητα των ΤΠΕ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βοηθά στη διεκπεραίωση και κατανόηση, 2. Βιωματική προσέγγιση, 3. Προσφέρουν εποπτεία,

	<u>3.1.2 Σύγχρονες απαιτήσεις</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κάλυψη όλων των τύπων μάθησης των παιδιών 2. Ανάγκη ένταξης των νέων τεχνολογιών για πρόκληση ενδιαφέροντος μαθητών
--	-----------------------------------	---

Η ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων και η παρουσίαση των δεκαπέντε(15) συνεντεύξεων θα γίνει με βάση τις τρεις θεματικές (κατηγορίες ερωτήσεων) πάνω στις οποίες στηρίχτηκε και κατασκευάστηκε ο οδηγός συνέντευξης. Κατά τη διάρκεια της ανάλυσης θα παρατίθενται αυτούσια κάποια αποσπάσματα από τις απαντήσεις των ερωτώμενων, παράλληλα με το σχολιασμό του ερευνητή.

Γ2: Ανάλυση ερευνητικών δεδομένων

Γ2.1: 1^η Θεματική: Νέες τεχνολογίες , χαρακτηριστικά των ΤΠΕ

1.1 Χαρακτηριστικά τπε

Η συγκεκριμένη θεματική ενότητα και κατηγορία που διαμορφώθηκε με βάση τον πίνακα κωδικοποίησης, προσπαθεί να περιγράψει τα χαρακτηριστικά των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση.

1.1.1 Μαθησιακά χαρακτηριστικά

Αναδεικνύεται το πόσο έχει αλλάξει ο τρόπος επικοινωνίας μεταξύ μαθητή και δασκάλου αλλά και πόσο οι νέες τεχνολογίες έχουν βοηθήσει στην προσοχή των μαθητών. Όλα πλέον οπτικοποιούνται και το μαθησιακό τους επίπεδο αλλά και η ψυχολογία τους μπορούν να βελτιωθούν λόγω των νέων τεχνολογιών. Η κριτική σκέψη των μαθητών αναπτύσσεται και μπορούν να αντιληφθούν περισσότερα πράγματα σε λιγότερο χρόνο.

Αναλυτικότερα, ο συνεντευξιζόμενος Σ1 υποστήριξε πως : *«πάρα πολύ τους βοηθούν(οι νέες τεχνολογίες τους μαθητές), τραβάει την προσοχή τους σε σχέση με την παραδοσιακή διδασκαλία, με το συγκεκριμένο σχολικό εγχειρίδιο και τους προσφέρει μια διαφορετική διδασκαλία που είναι πιο ενδιαφέρουσα γι' αυτά, γιατί μπορεί να βλέπουν την εικόνα μπροστά, να συμμετέχουν βιωματικά μέσα στην όλη διαδικασία και να επικοινωνούν, να ανακαλύπτουν... Κι ακόμα και οι μέτριοι μαθητές σε αυτήν την διαδικασία μπορούν να γίνουν καλύτεροι και να ωφεληθούν».*

Και ο Σ5 ανέφερε το πόσο έχουν βοηθήσει σε μαθησιακό επίπεδο οι νέες τεχνολογίες τους μαθητές, αφού συνδυάζουν πλέον τη μάθηση με το παιχνίδι και έτσι το ενδιαφέρον τους παραμένει αμείωτο: *«Ο μαθητής πλέον ούτε χρειάζεται να αποστηθίσει γιατί δυσκολεύεται να κατανοήσει ούτε τίποτα. Όλα οπτικοποιούνται και μαθαίνονται με τη μορφή παιχνιδιού και με αυτόν τον τρόπο η μάθηση φαντάζει στα μάτια των παιδιών διασκεδαστική και σαν ένα παιχνίδι. Δεν βαριούνται πια οι μαθητές το βιβλίο».*

Πολλοί εκπαιδευτικοί τόνισαν τη σημαντική βοήθεια των ΤΠΕ στα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες αφού κατανοούν καλύτερα και συμμετέχουν ευκολότερα. Οι απόψεις των Σ8, Σ12 και Σ6 συμφώνουν σε αυτό το κομμάτι και παρατίθενται ως εξής:

- Σ8: *«Ειδικά (βοηθούνται) παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα όρασης, ακοής κτλ. Γιατί προσφέρουν ήχο, εικόνα που είναι πολύ σημαντικά για τα παιδιά. Γοητεύονται κι έτσι τα παρακολουθούν με μεγαλύτερο ενδιαφέρον»*
- Σ12: *«Παρατήρησα ότι τα παιδιά που έχουν κάποια μαθησιακή δυσκολία τους βοηθάει αρκετά. Είναι τόσο δελεαστική η οθόνη του υπολογιστή που όπως ένα παιδί που δεν έχει κάποια μαθησιακή δυσκολία κολλάει στην οθόνη του υπολογιστή, έτσι και ένα παιδί που έχει κάποια μαθησιακή δυσκολία κολλάει πάνω στον υπολογιστή. Και παρατήρησα ότι μπορεί να εκτελέσει κάποια πράγματα πολύ πιο εύκολα, απ' ότι όταν τα δει σε κάποιο τετράδιο ή σε κάποια φωτοτυπία. Αυτό με έκανε να προσπαθήσω να τις εντάξω».*
- Σ6: *«κάποια παιδιά εξατομικεύονται περισσότερο. Ειδικά τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Επιπλέον, μέσα από τις νέες τεχνολογίες τα παιδιά επιβραβεύονται εικονικά, ανεβαίνει η αυτοπεποίθησή τους έτσι. Ταυτόχρονα, η εικόνα πολλές φορές είναι χίλιες λέξεις. Τα παιδιά αποτυπώνουν πολύ πιο εύκολα κάτι αν τους το δείξεις με εικόνα, παρά με ένα ξερό και ανιαρό κείμενο. Κι αυτό μπορώ να στο επιβεβαιώσω αν θες».*

Βέβαια, υπάρχουν και κάποιοι που εμμένουν στην παραδοσιακή διδασκαλία τονίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η προσήλωση και η χρήση των νέων τεχνολογιών χωρίς μέτρο. Ο συνεντευξιαζόμενος Σ15 θεωρεί σημαντικό να χρησιμοποιούμε τον υπολογιστή με μέτρο *«Όχι κάθε μέρα, όλη την ώρα στον*

υπολογιστή. Όχι και ο υπολογιστής όμως έξω από τη ζωή μας. Όλα με μέτρο, όπου τηρείται το μέτρο πιστεύω πως ο υπολογιστής βοηθά».

Παρόμοιες απόψεις εκφράζει και ο Σ14: «Ναι αρκετά θα έλεγα αλλά όχι να το πάμε και στο άλλο άκρο... πάντα με μέτρο. Γιατί παρατηρείται και το άλλο άκρο να χρησιμοποιούμε τους υπολογιστές άσκοπα, μόνο και μόνο για να πούμε ότι τους εντάσσουμε στη διδασκαλία μας. Και όταν εννοώ άσκοπα εννοώ χωρίς να συσχετίζεται με αυτό που μελετάμε και με τη στοχοθεσία του εκάστοτε μαθήματος. Πάντα χρησιμοποιώ την παραδοσιακή διδασκαλία απλά προσπαθώ να εντάσσω βοηθητικά και συμπληρωματικά τις ΤΠΕ. Βοηθούν για εξάσκηση και καλύτερη εμπέδωση οι ΤΠΕ τους μαθητές».

1.1.2 Διδακτικά χαρακτηριστικά

Στην υποκατηγορία των διδακτικών χαρακτηριστικών, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που ρωτήθηκαν κατέληξαν στο ότι η διδασκαλία πλέον μέσω των νέων τεχνολογιών γίνεται βιωματική, καθώς αλλάζει ο τρόπος διδασκαλίας και παρατηρείται τεράστια υπεροχή του οπτικοακουστικού υλικού σε σχέση με το βιβλίο. Η διδασκαλία γίνεται πολύ πιο ενδιαφέρουσα και οι νέες τεχνολογίες θεωρούνται τελείως απαραίτητες στην εκπαιδευτική διαδικασία. Χρέος τόσο του σχολείου, όσο και του εκπαιδευτικού είναι να προσαρμόζονται στην εξέλιξη της τεχνολογίας, προκειμένου να συνεχίσουν να ελκύουν και να μαγνητίζουν την προσοχή των μαθητών.

Ο Σ2 αναφέρει πόσο βοηθήθηκε από τις νέες τεχνολογίες καθώς είναι ένα πολύ καλό εργαλείο για κάθε εκπαιδευτικό: «αποτελούν εκπαιδευτικά εργαλεία. Έχουν δώσει μια άλλη νότα στην εκπαίδευση. Μεθοδολογικά έχουν βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς και προσωπικά εμένα με έχουν βοηθήσει στο να μπορώ να επιτυγχάνω τους διδακτικούς στόχους κάθε ενότητας με περισσότερη ευκολία και κάνοντας το μάθημα πιο ελκυστικό στους μαθητές μου. Πιστεύω πως πραγματικά είναι χρήσιμες, αρκεί να χρησιμοποιούνται ως εργαλείο και όχι ως στόχος, γι' αυτό και οι συνάδελφοι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι για να μπορούν να τις χρησιμοποιούν σωστά.».

Και ο συνεντευξιζόμενος Σ5 υπογραμμίζει τον καταλυτικό ρόλο που έχουν διαδραματίσει οι νέες τεχνολογίες στη διδασκαλία του: «Είναι ένα πολύ καλό εργαλείο. Μπορεί και βοηθά στον συντονισμό της παρουσίασης και τραβάει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να κρατήσει την προσοχή των παιδιών. Για παράδειγμα, σε ένα πολύ

καλά οργανωμένο και στοχευμένο πρόγραμμα μπορεί ο μαθητής την ίδια ώρα που εσύ κάνεις την παρουσίασή σου στον πίνακα μέσω του διαδραστικού, ο μαθητής να είναι απόλυτα συντονισμένος και να ακολουθεί ακριβώς γιατί το μάθημα και η γενική παράδοση του μαθήματος στον πίνακα, οπτικοποιείται. Πέραν δηλαδή των δραστηριοτήτων, ως εφόρμηση είναι πολύ καλό, κρατάει δηλαδή την προσοχή τους πολύ δυνατά».

Ο Σ15 υποστήριξε πως με τη χρήση κάποιων νέων λογισμικών μπόρεσε να μεταμορφώσει το μάθημά του, κάνοντάς το πιο ελκυστικό στους μαθητές και γι' αυτό πιστεύει πως οι νέες τεχνολογίες είναι το όπλο του για να κάνει το μάθημά του περισσότερο θελκτικό στους μαθητές : *«είδα πόσο με βοηθάει στο σχολείο η γνώση των υπολογιστών και πόσο μπορείς να μεταμορφώσεις το μάθημά σου με δύο τρία καινοτόμα λογισμικά. Δείχνοντας κάτι πολύ απλό στα παιδιά, όταν βλέπεις ότι αυτό τους κερδίζει και τραβάς την προσοχή τους, τότε χαίρεσαι και ψάχνεις όλο και περισσότερα τέτοια προγράμματα. Νιώθεις ικανοποίηση. Επίσης στις μέρες μας είναι πολύ δύσκολο να κρατήσεις την προσοχή των παιδιών πάνω από 3 λεπτα, τα χάνεις μετά, δύσκολα τα κρατάς. Ο υπολογιστής , αν τον χειριστείς σωστά, μπορεί να γίνεται το όπλο σου πάνω σε αυτό το κομμάτι».*

1.1.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά

Από τη συζήτηση με τους εκπαιδευτικούς προέκυψε η ανάγκη αλλαγής του τρόπου επικοινωνίας και μάθησης καθώς τα παιδιά σήμερα έχουν μια τεράστια τεχνολογική εξέλιξη ήδη από την βρεφική ηλικία. Ανάγκη της εποχής επομένως θεωρείται η ταχύτερη γνώση, καθώς όλα πλέον γίνονται ηλεκτρονικά και κινούνται βάσει των νέων τεχνολογιών. Αυτό επιβεβαιώνεται και στη συνέντευξη που μας παραχώρησε ο Σ9: *«Όλοι το ξέρουμε ότι τα παιδιά σήμερα έχουν μια τεράστια τεχνολογική εξέλιξη από την βρεφική μπορούμε να πούμε ηλικία, οπότε πολύ εύκολα εντάσσονται στο σχολείο στις νέες τεχνολογίες και αν υπάρχει η θέληση από τον δάσκαλο σίγουρα τα αποτελέσματα θα είναι πολύ ενθαρρυντικά».*

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί όταν ρωτήθηκαν για τον λόγο που τους οδήγησε στην επιμόρφωση Β' επιπέδου απάντησαν πως ήθελαν να μην μείνουν πίσω, να ακολουθήσουν τις νέες εξελίξεις της τεχνολογίας ώστε και να κάνουν το μάθημά τους περισσότερο ενδιαφέρον στους μαθητές τους. Ο Σ14 χαρακτηριστικά αναφέρει: *«Ήθελα να ακολουθήσω τις τεχνολογικές εξελίξεις αφού είναι και κάτι που μου αρέσει πολύ... Πόσο μάλλον αν διευκολύνει τη δουλειά μου και κάνει το μάθημά μου προσίτο και ενδιαφέρον στους μαθητές μου. Το κανα καθαρά για μένα, να ανεβάσω το επίπεδο της δουλειάς μου».*

Ένας άλλος εκπαιδευτικός (Σ15) τόνισε πως τα παιδιά σήμερα είναι εξαρχής τεχνολογικά εγγράμματα, αναφέροντας προσωπική του εμπειρία: *«Τα παιδιά είτε το θέλουμε, είτε όχι, έχουν γεννηθεί με τις νέες τεχνολογίες, ξέρουν άπταιστα να τις χειρίζονται και αυτό εμένα προσωπικά με κάνει να το θαυμάζω. Έχω εγγόνι 3,5 ετών και του έδειξα μία φορά πως ανοίγουν το τάμπλετ, μία φορά μόνο και από τότε δεν σταματάει να το χρησιμοποιεί. Μόνο του έμαθε να παίζει παιχνίδια, να το χειρίζεται. Εγώ το έπιασα στα 40 μου, άντε 38 και δεν μπόρεσα να προσαρμοστώ όσο το εγγόνι μου, από κούνια πια τα παιδιά ξέρουν να χειρίζονται το τάμπλετ».*

Στην εξοικείωση των παιδιών από μικρή ηλικία με τις νέες τεχνολογίες αναφέρθηκε και ο Σ6: *«Οι μαθητές πια στην πλειονότητά τους γνωρίζουν πολύ καλά τις νέες τεχνολογίες, χρησιμοποιούν τα κινητά. Οποιαδήποτε εργασία κι αν τους βάλω δεν χρησιμοποιούν τόσο πολύ το τετράδιό τους τώρα, αλλά κάνουν εκτυπώσεις από τον*

υπολογιστή και η γνώση έτσι γίνεται ταχύτερη. Τα παιδιά έχουν με τον υπολογιστή μεγαλύτερη εξοικείωση σε σχέση με το παρελθόν. Κι αυτό σαφώς και βοηθά τους δασκάλους, γιατί σήμερα οι μαθητές έχουν από το σπίτι τους αυτή την βάση, την βασική σχέση με τους υπολογιστές. Δεν πας εσύ για να τους παρουσιάσεις κάτι τελείως ξένο».

Λόγω της υψηλής εξοικείωσης των μαθητών με τις νέες τεχνολογίες, παρατηρείται επίσης και ανάπτυξη της κριτικής τους σκέψης, καθώς μολονότι βρίσκονται σε μικρή ηλικία, τα παιδιά από νωρίς μαθαίνουν να ξεχωρίζουν τις χρήσιμες πληροφορίες από τις άχρηστες και να αξιολογούν το καθετί. Ο Σ2 αναφέρει: *«πραγματικά σήμερα βλέπουμε τα παιδιά και ειδικά στα μεγάλα αστικά κέντρα, να ξέρουν να χρησιμοποιούν υπολογιστές γενικά ή άλλα προγράμματα ή ηλεκτρονικά παιχνίδια κτλ. Υπάρχει μια μεγάλη εξοικείωση. Όμως, η ένταξη των νέων τεχνολογιών είναι πραγματικά απαραίτητα, διότι και μέσω αυτής της διαδικασίας, πέρα από το εκπαιδευτικό κομμάτι, το δικό μας που έχει να κάνει με τη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων είτε σε ένα γνωστικό είτε διαθεματικά, νομίζω ότι βάζει τη διαδικασία της κριτικής ανάπτυξης των παιδιών, ώστε να μπορέσουν μέσα σε όλο αυτό το χάος, της υπερπληροφόρησης που υπάρχει, να μπουν στη διαδικασία να κρίνουν πλέον την αξιόλογη πληροφορία που τους είναι απαραίτητη. Νομίζω πως και αυτό βοηθά πολύ».*

Ο Σ3 παρατηρώντας την τόσο καλή σχέση των μαθητών με τις νέες τεχνολογίες οδηγείται στο συμπέρασμα πως αν οι εκπαιδευτικοί δεν καταφέρουν να τις συνδυάσουν στη διδασκαλία τους, τότε τα παιδιά θα νιώθουν πολύ μεγάλη πλήξη, οπότε οι νέες τεχνολογίες είναι αναγκαίες: *«Καθιστά τις νέες τεχνολογίες σαν μέσο και περισσότερο αναγκαίο από παλιά. Απλά καλώς ή κακώς οι σύγχρονες απαιτήσεις αναγκάζουν το σχολείο να συνδυάσει την νέα τεχνολογία για να συμβαδίσει με τις σύγχρονες απαιτήσεις».*

Στην αναγκαιότητα επίσης της χρήσης των νέων τεχνολογιών αναφέρθηκε και ο Σ14, που υποστήριξε πως είναι αδύνατον οι εκπαιδευτικοί να εμμένουν στον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας ενώ υπάρχουν νέοι καινοτόμοι τρόποι για να τραβήξουν την προσοχή των μαθητών. Επομένως κάθε ένας εκπαιδευτικός δεν έχει παρά να προσαρμόζεται στις νέες εξελίξεις *«Γιατί δεν γίνεται από μικρό ένα παιδί να ξέρει να χειρίζεται έναν υπολογιστή και εμείς να εμμένουμε στην κλασική διδασκαλία. Τα ενδιαφέροντά του σαφώς και επηρεάζουν την παιδαγωγική που θα ακολουθήσουμε. Δεν γίνεται σπίτι του να έχει τόσο έντονα ερεθίσματα και εμείς στο σχολείο να*

χρησιμοποιούμε πάντα ένα βιβλίο για να του τραβήξουμε την προσοχή. Είναι αδύνατον όσο καλός δάσκαλος και να είσαι. Πάντα προσαρμόζεις τη διδασκαλία σου στα νέα δεδομένα. Αν θες να έχεις αποτέλεσμα δεν πρέπει να μένεις στάσιμος και αυτό το λέω όχι μόνο για το επάγγελμα του δασκάλου, κάθε επάγγελμα χρειάζεται εξέλιξη»..

1.1.4 Δυσκολίες

Όσον αφορά τώρα τις δυσκολίες των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, και οι δεκαπέντε εκπαιδευτικοί που ρωτήθηκαν έθιξαν το πρόβλημα της έλλειψης υλικοτεχνικού εξοπλισμού. Πιο αναλυτικά, τα περισσότερα σχολεία σήμερα έχουν παλιούς αργούς υπολογιστές που είναι αδύνατον να σηκώσουν τα νέα λογισμικά ή εκπαιδευτικά προγράμματα. Τις περισσότερες φορές το ίντερνετ είναι αργό ή και ανύπαρκτο. Παρακάτω παρατίθενται οι απόψεις των συμμετεχόντων που αφορούν αυτό το κομμάτι και συμφωνούν μεταξύ τους:

- Σ9 : «Δεν υπάρχει υλικοτεχνική υποδομή . Για να ενταχθούν οι ΤΠΕ στην διδακτική πράξη θα έπρεπε να έχουμε είτε ένα υπερσύγχρονο εργαστήριο που δεν το έχουμε ή να έχουμε σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας έναν υπολογιστή ή λαπτοπ είτε σταθερό, μαζί με έναν προτζέκτορα, έτσι ώστε να μπορείς να τον χρησιμοποιήσεις και να γίνει καλύτερη, να βελτιωθεί η διδασκαλία και η ευρύτερη διδακτική πράξη. Με ένα εργαστήριο παλιό και με λίγους παλιούς υπολογιστές είναι σίγουρο ότι είναι δύσκολο να ενταχθούν έτσι όπως θέλουμε οι ΤΠΕ στην διδακτική πράξη».
- Σ6 : «Δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή και υποστήριξη. Περιοριζόμαστε σε μια απλή αίθουσα, δεν έχει κάθε τάξη τον δικό της υπολογιστή. Δεν υπάρχει δίκτυο δηλαδή για να καλύψει όλες τις τάξεις, ειδικά στα πολυθέσια σχολεία».
- Σ8 : «Η έλλειψη υπολογιστών. Επειδή το εργαστήριο είναι μόνο για ένα μάθημα, το μάθημα πληροφορικής, δεν μπορούμε δηλαδή να πάμε όποια ώρα θέλουμε στο εργαστήριο, δεν είναι κοινής χρήσης και είναι για το συγκεκριμένο μάθημα, θέλουμε υπολογιστή στην τάξη».
- Σ14: «Δεν έχουμε υπολογιστές καινούριους που να μπορούν να συνδεθούν στο διαδίκτυο και να μπουν στις σελίδες που θέλουμε. Αν δεν έχεις λοιπόν αυτό που είναι βασικό πως να σκεφτείς να εντάξεις τις ΤΠΕ στο μάθημά σου. Φαντάζει κάτι μακρινό και άγνωστο.... Δεν γίνεται να εντάξεις τις ΤΠΕ χωρίς

κατάλληλο εξοπλισμό. Ούτε θεωρώ πως οι δάσκαλοι είναι κατάλληλα καταρτισμένοι στο να κάνουν κάτι τέτοιο».

Δυσκολία παρατηρείται και στα δυσπρόσιτα σχολεία να χρησιμοποιήσουν και να εντάξουν στο μάθημά τους τις νέες τεχνολογίες καθώς οι τεχνολογικές υποδομές χαρακτηρίστηκαν από τους περισσότερους εκπαιδευτικούς ανύπαρκτες. Ενδεικτικά αναφέρω την απάντηση της Σ2: *«Καλώς ή κακώς, βρισκόμαστε σε ένα νησί που τα περισσότερα σχολεία είναι απομακρυσμένα. Πολλά σχολεία δεν έχουν καν πρόσβαση στο ίντερνετ. Το βασικό, δηλαδή γραμμές κτλ. Σε δεύτερο επίπεδο, οι υποδομές, ο εξοπλισμός των σχολείων είναι σε υποβαθμισμένα επίπεδα. Είναι φοβερό έξοδο και είναι ελλιπής η υποστήριξη της λειτουργίας των τμημάτων πληροφορικής. Αυτά χρειάζονται μια συντήριση, εξειδικευμένο προσωπικό κτλ. Υπάρχει κέντρο πληροφορικής και νέων τεχνολογιών στο νησί, το οποίο 2-3 άτομα να εξυπηρετήσουν 150-140 σχολικές μονάδες που έχει το νησί είναι πολύ δύσκολο και σε αυτές τις αποστάσεις».*

Άλλο ένα πρόβλημα που παρατηρείται είναι και ο τεχνολογικός εθισμός των μαθητών στις νέες τεχνολογίες. Σήμερα η τεράστια τεχνολογική εξάρτηση των μαθητών από το διαδίκτυο αλλά και γενικότερα από τις νέες τεχνολογίες τους οδηγεί στην απομόνωση και την αποχαύνωση, γι' αυτό και το σχολείο πρέπει να χειριστεί με ιδιαίτερη λεπτότητα το όλο ζήτημα και να εντάξει τις νέες τεχνολογίες στο σχολείο, χωρίς να προάγει τον εθισμό. Ο συνεντευξιαζόμενος Σ3 αναφέρει χαρακτηριστικά: *«Σαφώς και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν βελτιώσει την ανθρώπινη ζωή, αλλά όλα θεωρώ πρέπει να γίνονται με μέτρο. Σήμερα παρατηρώ τεράστια τεχνολογική εξάρτηση των ανθρώπων με το διαδίκτυο που θεωρώ θα έχει πολλές αρνητικές συνέπειες, τόσο στην υγεία του όσο και στην ψυχολογία του. Καλλιεργείται η αποξένωση και η αποχαύνωση».* Την ίδια παρατήρηση έκανε και ο Σ14: *«Απλά δεν πρέπει να εθιζόμαστε σε αυτήν, γιατί σήμερα παρατηρείται αυτό το φαινόμενο. Να 'ναι όλοι χωμένοι στα κινητά και στα τάμπλετ τους και να μην σηκώνουν το κεφάλι τους να δουν τι γίνεται γύρω τους».*

Η έλλειψη κονδυλίων για εξοπλισμό και συντήρηση των σχολείων είναι κάτι που τόνισαν όλοι οι εκπαιδευτικοί, καθώς οι φτωχές υλικοτεχνικές υποδομές τους αποτρέπουν από το να εντάξουν τις τπτε στη διδασκαλία τους. Οι περισσότεροι ανέφεραν πως ό,τι γίνεται, γίνεται καθαρά από προσωπική τους προσπάθεια, αφού οι ίδιοι φέρνουν δικούς τους υπολογιστές από το σπίτι τους ή «ζητιανεύουν» από άλλες υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, ο Σ5 αναφέρει: *«Δεν υπάρχουν λεφτά ώστε τα σχολεία να*

εξοπλιστούν κατάλληλα. Με άλλα λόγια, πως εμείς οι εκπαιδευτικοί να εντάξουμε τις ΤΠΕ στην τάξη μας αν δεν έχουμε καν υπολογιστή. Έχουμε όλη την καλή διάθεση να το κάνουμε και επιμορφωνόμαστε γι' αυτό με τα απαραίτητα σεμινάρια, αλλά αυτό από μόνο του δεν μπορεί να κάνει κάτι. Το παν είναι ο σωστός εξοπλισμός. Το σχολείο μας υστερεί σε μεγάλο βαθμό σε αυτόν τον τομέα. Μόνοι μας μόνο ό τι κάνουμε, αν θέλουμε να φέρουμε τους δικούς μας υπολογιστές. Αλλά από έναν ατομικό υπολογιστή, 17 ιντσών τι μπορείς να κάνεις σε μια τάξη με 22 παιδιά;».

Στις ελλιπείς υποδομές και στις ανύπαρκτες αίθουσες για υπολογιστές αναφέρθηκε και ο Σ1, που σημείωσε πως είναι πολύ δύσκολο να μοιράζεται ένα σχολείο με 6 δασκάλους μία αίθουσα υπολογιστών: «στα δικά μας σχολεία δεν υπάρχει αίθουσα υπολογιστών, ή εργαστήριο πληροφορικής. Έχουμε έναν υπολογιστή και συγκεκριμένα ένα λάπτοπ, που υστερεί σε σχέση με τους σταθερούς. Είναι συνδεδεμένος με τον διαδραστικό πίνακα, οπότε καταλαβαίνετε πως έχουν πρόσβαση σε αυτόν όλες οι τάξεις του σχολείου σε αυτήν την αίθουσα, μία αίθουσα, ένας υπολογιστής, ένας διαδραστικός πίνακας και έξι δάσκαλοι με έξι τάξεις που πρέπει να δουλέψουν πάνω σε αυτόν και είναι δύσκολο».

Οι φτωχές υλικοτεχνικές υποδομές δυσκολεύουν και τον Σ10 να εντάξει τις τπε στη διδασκαλία του, καθώς τα λογισμικά είναι ελαττωματικά όπως αναφέρει και ο διαδραστικός που υπάρχει στο σχολείο του χρησιμοποιήθηκε εξαρχής ως απλή οθόνη καθώς είχε κάποιο τεχνικό πρόβλημα: «υπάρχει ένας διαδραστικός πίνακας που πήραμε, όπου με τον που το πήραμε το λογισμικό μέσα ήταν χαλασμένο, δηλαδή δεν μπορούμε να τον χρησιμοποιούμε σαν διαδραστικό, τον χρησιμοποιούμε μόνο σαν οθόνη και μέσω cd δείχνουμε ό,τι θέλουμε στους μαθητές μας. Δεν τον έχουμε χρησιμοποιήσει ποτέ σαν διαδραστικό, γιατί το λογισμικό ήταν κινέζικο και χάλασε, δεν αντικαταστάθηκε το λογισμικό και γι' αυτό ποτέ και δεν τον χρησιμοποιήσαμε ως διαδραστικό.. Εξαρχής είχε πρόβλημα».

Στην ίδια ερώτηση συμπλήρωσε και ο Σ12 την ανάγκη εξοπλισμού αλλά και κονδυλίων προκειμένου να εκσυγχρονιστεί το σχολείο: «Το να υπάρχει μια αίθουσα που να χει έναν υπολογιστή ή έναν διαδραστικό πίνακα. Το ξέρεις...οι υπολογιστές των σχολειών είναι παλιοι και η απουσία νέων κάνουν πολύ δύσκολο τον εκσυγχρονισμό του σχολείου. Σε κάποια άλλα σχολεία υπάρχει καλύτερη στήριξη πάνω σε αυτόν τον τομέα, αλλά αν πάρουμε παράδειγμα από το συγκεκριμένο σχολείο, ακόμα και αν ο

εκπαιδευτικός φέρει τον δικό του υπολογιστή, πάλι δεν καλύπτει ..το όλο πρόβλημα. Χρειάζονται διαδραστικοί πίνακες, χρειάζεται υλικό».

Το θέμα της έλλειψης τεχνικής υποστηρίξης που θα έπρεπε να πλαισιώνουν τα σχολεία επισήμανε ο συνεντευξιαζόμενος Σ4, ο οποίος ανέφερε τα εξής : «Το θέμα είναι όμως πως δεν υπάρχει η τεχνική υποστήριξη (γέλιο)... Δηλαδή, καλό θα ήταν κάθε τάξη να έχει τον δικό της υπολογιστή, ώστε να μπορεί ανά πάσα στιγμή ο δάσκαλος να αναζητάει στο διαδίκτυο, σε συγκεκριμένα αλλά και εγκεκριμένα sites, εκπαιδευτικά λογισμικά και να συμπληρώνει τη διαδικασία της μάθησης. Εμείς τώρα προσπαθούμε να στήσουμε ένα εργαστήριο πληροφορικής, αλλά δεν υπάρχει η κατάλληλη τεχνική υποστήριξη. Ό, τι γίνεται, γίνεται καθαρά από προσωπική μας προσπάθεια».

Εκτός όμως από αυτά , στις δυσκολίες προστίθεται και η μειωμένη επαφή των μαθητών με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα . Αυτό και μόνο δυσκολεύει πολύ ορισμένα παιδιά να μπορούν να χρησιμοποιούν τα νέα μέσα κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας τους. Ο Σ8 υπογραμμίζει πως «Εδώ, δεν μπορούμε να εντάξουμε όλα τα παιδιά σε μια ομάδα.Οτι και καλά όλα τα παιδιά έχουν την ίδια εξέλιξη. Δεν την έχουν την ίδια εξέλιξη όλα τα παιδιά δυστυχώς. Υπάρχουν και παιδιά που δεν έχουν καμία σχέση με τους υπολογιστές και παιδιά που έχουν πάρα πολύ καλή σχέση. Οπότε, η απάντηση είναι διαφορετική. Τα παιδιά που δεν έχουν την εξέλιξη από το σπίτι δεν βοηθούνται ενώ τα παιδιά που έχουν αυτήν την εξέλιξη βοηθούνται εξαιτίας της ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση».

Ως δυσκολία πολλοί εκπαιδευτικοί θεωρούν και το γεγονός ότι το ημερήσιο σχολικό πρόγραμμα δεν επιτρέπει από χρονικής απόψεως την ένταξη των νέων τεχνολογιών στο μάθημα. Στις συνεντεύξεις που δόθηκαν κυριάρχησε η άποψη πως η ένταξη των τπε δεν είναι εφικτή σε όλα τα σχολεία ούτε από άποψη χρόνου, καθώς ο χρόνος για να προετοιμάσεις το εκάστοτε εργαστήριο υπολογιστών ή να συνδέσεις τον προτζέκτορα ή τον διαδραστικό είναι πολύ λίγος και αποτρέπει τον εκπαιδευτικό. Οι απόψεις των Σ3, Σ2 αλλά και Σ11 συμφωνούν μεταξύ τους και παρατίθενται ως εξής:

- Σ3: «Συνήθως η διδακτική ώρα των 45 λεπτών δεν επαρκούσε στο να ετοιμάσεις το εργαστήριο, να βάλεις τα παιδιά και να δουλέψεις στη συγκεκριμένη ενότητα που ήθελες μετά».
- Σ2: «πολλές φορές θεωρείται μέσα στην καθημερινότητα πολύ δύσκολο να αφιερώσεις χρόνο σε αυτό. Αυτή είναι η άποψη των συναδέλφων».

- Σ11: *«Ο χρόνος είναι ήδη λίγος και δεν μας επαρκεί. Για να εντάξω την πληροφορική στην διδασκαλία μου χρειάζομαι ακόμα περισσότερο χρόνο και πολύ περισσότερη προετοιμασία. Ήδη στο σπίτι για να κάνω τη δουλειά που θέλω χρειάζεται αρκετή προετοιμασία, αν κάνω κι αυτή την προετοιμασία για να εντάξω τις ΤΠΕ, ο χρόνος θα είναι υπερβολικός».*

1.2 Ψηφιακό χάσμα

Το ψηφιακό χάσμα οδηγεί στο διαχωρισμό των εκπαιδευτικών σε δύο μεγάλες κατηγορίες, σε αυτούς που χρησιμοποιούν και έχουν ενταξει τις νέες τεχνολογίες στη διδασκαλία τους και σε αυτούς που τις φοβούνται και τις βλέπουν με καχυποψία.

1.2.1 Εκπαιδευτικοί με τπε

Όσον αφορά την πρώτη μεγάλη κατηγορία των εκπαιδευτικών που έχουν ολοκληρώσει την πιστοποίηση Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι ίδιοι σημείωσαν πως χάριν των νέων τεχνολογιών ενημερώνονται ταχύτερα και ευκολότερα, πολλές φορές μέσω ενός email. Συγκεκριμένα, ο Σ3 είπε πως: *«Μπορούμε να στείλουμε όλη την ενημέρωση που μας έρχεται και αφορά τους εκπαιδευτικούς του σχολείου μέσω ενός email, στο email των συναδέλφων και να ενημερωθούν. Μέσω μέσων κοινωνικής δικτύωσης μπορούμε να επικοινωνούμε για διάφορα ζητήματα».*

Ο Σ7 αναφέρει πως οι νέες τεχνολογίες διευρύνουν τους ορίζοντές του και του λύνουν οποιονδήποτε προβληματισμό. Παρατηρείται δηλαδή πως έχει βελτιωθεί η απόδοση του έργου των εκπαιδευτικών με τη χρήση των νέων τεχνολογιών: *«με τον υπολογιστή έχεις όλον τον κόσμο ανοιχτό μπροστά σου με οποιονδήποτε άνθρωπο σε οποιοδήποτε μήκος και πλάτος. Άρα ανταλλάσσεις πληροφορίες, σκέψεις προβληματισμούς και λύσεις για ό,τι πρόβλημα συναντάς».*

Ο Σ14 υποστηρίζει τον εκσυγχρονισμό της διδασκαλίας μέσω των νέων τεχνολογιών, καθώς αν θες να έχεις αποτέλεσμα δεν πρέπει να μένεις στάσιμος και αυτό θεωρεί πως συμβαίνει σε κάθε επάγγελμα: *«πιστεύω πως πρέπει να ενημερωνόμαστε σε αυτό το επάγγελμα, να μαθαίνουμε συνεχώς νέα πράγματα με σκοπό να εκσυγχρονίζουμε την διδασκαλία μας. Να βελτιωνόμαστε. Ποτέ καμιά επιπλέον γνώση δεν μας έβλαψε...».* Προφανώς και σε αυτό οφείλεται το γεγονός ότι δεν γίνεται ο μαθητής σπίτι του να έχει τόσο έντονα ερεθίσματα και οι δάσκαλοι στο σχολείο να χρησιμοποιούν πάντα ένα βιβίο για να του τραβήξουν την προσοχή, είναι αδύνατον να

το πετύχουν αυτό όσο καλοί δάσκαλοι κι αν είναι. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να προσαρμόζουν τη διδασκαλία τους στα νέα δεδομένα και να εξελίσσονται διαρκώς.

Μάλιστα, παρατηρούν πως έχει βελτιωθεί η απόδοση του έργου τους και πλέον η συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς έχει γίνει πιο αποτελεσματική. Τις περισσότερες φορές παρατηρείται το γεγονός ότι οι διδάσκοντες με τεχνολογική εμπειρία μπορούν και συνεργάζονται πιο αποτελεσματικά, σε σύγκριση με αυτούς που δεν τις γνωρίζουν. Ο Σ9 υπογράμμισε τις συνεργασίες που γίνονται ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, καθώς καθώς και τις συζητήσεις τους σχετικά με τα εκπαιδευτικά λογισμικά: *«έχουμε συνεργασίες στην καθημερινή μας σχολική ζωή στις συνεργασίες μεταξύ των εκπαιδευτικών και στις συζητήσεις μας και σε διάφορα λογισμικά που πιθανόν χρησιμοποιεί ο καθένας και κάποια φύλλα εργασίας που συνεργάζονται οι εκπαιδευτικοί μεταξύ τους»*.

Και ο Σ1 μίλησε για τη δυνατότητα που σου προσφέρουν οι τπε ,ώστε να συνεργάζεσαι και να ανταλλάσσεις απόψεις , συζητήσεις κτλ.: *«Έχω σκεφτεί και με άλλα σχολεία μπορείς να συνεργαστείς αλλά δεν το έχουμε κάνει. Το έχουμε προτείνει, το έχουμε συζητήσει να συνδεθούμε με άλλο σχολείο να δούμε και εκεί πως κάνουν το μάθημα ή να ανταλλάζουμε απόψεις, συζητήσεις»*.

Στη συνεργασία αναφέρθηκε και ο Σ15, ο οποίος ανέφερε χαρακτηριστικά τα εξής : *«μπορείς να συνεργαστείς με κάποιο άλλο σχολείο, μέσω από skype να μιλήσεις με άλλο σχολείο , να γνωριστούν τα παιδιά, να ανταλλάξουν με email πληροφορίες, ζωγραφιές...»*

Αξίζει να αναφερθεί η απάντηση που έδωσε ο Σ2, καθώς υποστήριξε πως με τους εκπαιδευτικούς που έχουν ολοκληρώσει την πιστοποίηση Β' επιπέδου είναι να σαν μιλάνε την ίδια γλώσσα όταν συζητούν ή συνεργάζονται στο σχολείο: *«εκπαιδευτικοί που είχαν το β' επίπεδο πραγματικά ήταν σαν να μιλούσαμε μια άλλη γλώσσα μεταξύ μας. Συνεργαστήκαμε σε προγράμματα για να υλοποιήσουμε κάποιες δραστηριότητες από κοινού ή να ανταλλάξουμε πληροφορίες, κάτι που ενδεχομένως είχε εστίασει περισσότερο κάποιος άλλος συνάδελφος. Οι εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν σε κοιτούν με περισσότερη συμπάθεια, οι υπόλοιποι σε κοιτούν και λίγο με μία καχυποψία, ότι θα κάνεις κάτι διαφορετικό από αυτούς και γιατί το κάνεις. Δηλαδή υπάρχει μια γενική καχυποψία με διάφορες ερμηνείες»*.

1.2.2 Εκπαιδευτικοί χωρίς τπε

Παρατηρείται λοιπόν μια καχύποπτη στάση εκ μέρους των εκπαιδευτικών που δεν έχουν την πιστοποίηση Β' επιπέδου, εις βάρος αυτών που την έχουν. Αυτή η στάση μπορεί να ερμηνευτεί ποικιλοτρόπως.

Σαφώς και ένας λόγος μπορεί να θεωρηθεί το άγχος και ο φόβος απέναντι σε ένα τόσο σύγχρονο και καινοτόμο εργαλείο. Αυτό αναφέρει και ο Σ2 : *«υπάρχει το άγνωστο, η επιφύλαξη, ο φόβος, η δυσκολία στο καινούριο και η προσαρμογή σε κάτι έτσι «ξένο».* Στο άγχος αναφέρθηκε και ο Σ14: *«το να χρησιμοποιήσουν υπολογιστή φαντάζει κάτι πολυσύνδετο και ακατόρθωτο, που αγχώνονται μόνο στη σκέψη».* Και ο Σ4 θεωρεί πιθανό λόγο άρνησης χρήσης των τπε από τους εκπαιδευτικούς, το φόβο και το άγχος, καθώς όπως αναφέρει το αντιμετωπίζουν ως κάτι τελείως ξένο γι' αυτούς. Σ4: *«άρησαν να χρησιμοποιήσουν κι αυτοί τις τεχνολογίες στην εκπαιδευτική πράξη. Πάνω κάτω όλοι λόγω του φόβου και άγχους που είχαμε, επειδή ήταν κάτι ξένο για μας. Φανταστείτε, την εποχή που σπουδάσαμε δεν υπήρχαν καν τα κινητά στους περισσότερους, όχι το ίντερνετ»..* Σαν κάτι ξένο, σαν «άβατο», πιστεύει πως θεωρούν τον υπολογιστή και γενικότερα τις νέες τεχνολογίες πολλοί εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με τον Σ3 : *«θεωρούσανε τον υπολογιστή «άβατο» και καθώς αυτός γινόταν καθημερινότητα μέσα στο σχολείο και έπρεπε να αρχίσουν να χρησιμοποιούν και να μάθουν υπολογιστές».*

Είναι όμως και αυτοί οι εκπαιδευτικοί που νομίζουν πως ο υπολογιστής θα τους αντικαταστήσει και πολύ πιθανόν να εμμένουν στην αρνητική τους στάση απέναντι στις νέες τεχνολογίες. Όπως αναφέρει ο Σ5: *«Οι περισσότεροι από το σχολείο μου δεν έχουν κάνει αυτήν την επιμόρφωση και ενώ προσπάθησα να τους αλλάξω γνώμη, εμμενουν στην αρχική τους απόφαση , για δικούς τους προσωπικούς λόγους και αντιλήψεις. Νομίζουν πως με αυτόν τον τρόπο ο υπολογιστής θα τους αντικαταστήσει».*

Στην αδράνεια και απάθεια πολλών εκπαιδευτικών να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες, να ασχοληθούν με αυτές κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας τους αλλά και να επιμορφωθούν αναφέρθηκαν πολλοί συνεντευξιαζόμενοι, όπως ο Σ15 και ο Σ6.

- Σ15: *«συνήθισαν να δουλεύουν με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και τώρα αρνούνται να προσαρμοστούν σε κάτι τόσο ξένο γι' αυτούς. Άσε που να σου πω την αλήθεια αυτοί το μόνο που σκέφτονται πια, τόσο κουρασμένοι που είναι , είναι πότε θα πάρουν σύνταξη...»*

- Σ6: «δεν ασχολήθηκαν καθόλου, ούτε που το συζήτησαν. Μια αδικαιολόγητη απάθεια βρε παιδί μου. Τους ήταν κάτι τόσο μακρινό... Άρνηση για γνώση που πραγματικά δεν δικαιολογείται».

Ο Σ7 τόνισε πως ακόμα και υποδομές να υπήρχαν για να εξοπλιστούν τα σχολεία με σύγχρονα μέσα διδασκαλίας, ακόμα και τότε οι εκπαιδευτικοί αυτοί δεν θα χρησιμοποιούσαν τις τπε, γιατί απλά δεν ενδιαφέρονται και το μόνο που θέλουν είναι να συνταξιοδοτηθούν: «Θα έλεγα ότι οι παλαιότεροι δάσκαλοι και το λέω αυτό γιατί αυτοί κατά κύριο λόγο υπηρετούν στα σχολεία της πόλης της Μυτιλήνης, στο κέντρο, κινούνται βάσει του νόμου της αδράνειας, και να είχαν κατάλληλες υποδομές τα σχολεία, ήταν εξοπλισμένα δηλαδή με υπολογιστές κτλ. Ορισμένοι εκπαιδευτικοί και πάλι θα αρνούσαν να τις χρησιμοποιήσουν γιατί πολύ απλά δεν θέλουν ή βαριούνται να μάθουν κάτι καινούριο. Το μόνο που θέλουν είναι να βγουν στην σύνταξη και δεν νοιάζονται για κάτι παραπάνω»,

Γ2.2: 2^η Θεματική: Β' επίπεδο πιστοποίησης ηλεκτρονικών υπολογιστών

2.1 Χαρακτηριστικά πιστοποίησης

2.1.1 Δυσκολίες

Στο σημείο αυτό θα επισημανθούν τα χαρακτηριστικά της επιμόρφωσης αυτής, τονίζοντας αρχικά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν όσοι εκπαιδευτικοί ολοκλήρωσαν το Β' επίπεδο ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Οι δυσκολίες αυτές σχετίζονται τόσο με θεωρητικό μέρος όσο και με το πρακτικό. Στο θεωρητικό κομμάτι, σχεδόν όλοι υπογράμμισαν τη δυσνόητη και εκτενής θεωρία και τον άχρηστο όγκο πληροφοριών που περιείχε. Ενδεικτικά, ο Σ7 αναφέρει: «Ήταν τεράστια η ύλη της θεωρία, αυτό ήταν που δεν μου άρεσε καθόλου μπορώ να πω, και στις εξετάσεις ήταν αυτό που μας δυσκόλεψε περισσότερο, γιατί όπως καταλαβαίνεις ήταν όροι που ήταν παντελώς άγνωστοι σε εμάς τους σχετικά παλιούς δασκάλους».

Το ίδιο μας τόνισε και ο Σ1, ο οποίος δεν δίστασε να παραδεχτεί πως λόγω του τεράστιου όγκου της θεωρίας ο ίδιος αλλά και πολλοί συνάδελφοί του απαντούσαν τυχαία στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, καθώς ήταν αδύνατον να τις απομνημονεύσουν όλες: «Είχανε θεωρία, πάαααα πολύ θεωρία, την οποία θεωρία πρέπει να έχεις εξειδικευμένες γνώσεις. Θυμάμαι ότι όταν δώσαμε για να πάρουμε το

χαρτί της πιστοποίησης, ήταν τόσες πολλές ερωτήσεις που σε κάποιες από αυτές απαντούσαμε χωρίς να γνωρίζουμε, τυχαία. Ευτυχώς ήταν πολλαπλής επιλογής. Δεν μπορούσαμε καν να αποκωδικοποιήσουμε την ερώτηση».

Ο Σ10 αναφέρεται στις δυσκολίες που αντιμετώπισε κατά τη διάρκεια της εοιμόρφωσής του: «το περιεχόμενο ήταν πάρα πολύ μεγάλο. Γι' αυτό και τώρα το έσπασαν μου φαίνεται σε B1 και B2. Ήταν πολλά λογισμικά, πολλές τάξεις, ήταν πολύ κουραστικό, ήταν πάρα πολλά λογισμικά με αποτέλεσμα να δυσκολεύεσαι να τα απομνημονεύσεις όλα. Στη συνέχεια καλούμασταν να εξετασθούμε σε γραπτές εξετάσεις πολλαπλής επιλογής αλλά και να φτιάζουμε κι εμείς ένα δικό μας λογισμικό ανάλογα με το ποια τάξη έχουμε. Ήταν αρκετά απαιτικές εξετάσεις, είχα διαβάσει πάρα πολύ..και ειδικά για μας τους πιο μεγάλους μας δυσκόλεψε ιδιαίτερα».

Η μεγάλη ύλη ήταν κάτι που δυσκόλεψε και τον Σ8, που μάλιστα την χαρακτήρισε και άχρηστη, καθώς πέρα από τις εξετάσεις θεωρεί πως δεν θα του χρειαστεί πουθενά αλλού : «αλλά είχε και μεγάλη ύλη, δύσκολη και μπορώ να πω άχρηστη , αφού εξαρχής ξέραμε ότι δεν θα την χρησιμοποιήσουμε ποτέ στο μάθημα, αλλά μόνο στις εξετάσεις πολλαπλής επιλογής».

Ο Σ4 αναφέρθηκε στο ότι είναι πολύ δύσκολο για κάποιον να αφομοιώσει τόσο μεγάλο όγκο λογισμικών αν δεν τα εφαρμόσει: «Ήταν πολλά βέβαια τα λογισμικά, πάρα πολλά. Δεν μπορούσαμε να τα αφομοιώσουμε όλα. Κι αν δεν κάνεις άμεση χρήση, αν δεν τα χρησιμοποιήσεις να τα δεις, τα ξεχνάς, κακά τα ψέματα δηλαδή».

Η πλειονότητα των ερωτώμενων εξέφρασαν την δυσαρέσκειά τους για το ότι η επιμόρφωση αυτή απαιτούσε από τους ίδιους να αφιερώσουν αρκετό από τον προσωπικό τους χρόνο. Συγκεκριμένα, ο Σ13 χαρακτήρισε αυτού του είδους τα προγράμματα «πιστικά», γιατί ήταν πολύ δύσκολο για τον ίδιο να ανταπεξέλθει στις υπόλοιπες υποχρεώσεις του :«Ήταν πιστικά, θα μπορούσαν να ήταν καλύτερα. Πιστικά διότι ήταν 4ωρο , δύο φορές την εβδομάδα, που δεν είναι και εύκολο όταν έχεις και άλλες υποχρεώσεις. Έφηνες από το σχολείο, πήγαινες να φας και μετά τέλειωνες από κει 8-9 το βράδυ, ήταν δύσκολο γιατί εργαζόμασταν και έπρεπε κάποια απογεύματα να αφιερώνουμε σε αυτό. Ήταν αρκετά δύσκολο».

Την ίδια άποψη φαίνεται να είχε και ο Σ12, που μάλιστα αφιέρωνε αρκετές ώρες μελέτης για αυτό το σεμινάριο, όπως παραδέχεται : «Δεν έπαυε όμως να είναι ένα

σεμινάριο με πολλές ώρες κι είναι και απογευματινές ώρες , για μένα που έχω οικογένεια και παιδιά ήταν πάρα πολύ δύσκολο. Και οι εργασίες που έδωσα ήτα πολύ δύσκολες. Θυμάμαι για τις εξετάσεις διάβαζα από τις 11 το βράδυ μέχρι τις 3 και από τις 5 μέχρι τις 7».

Κάτι που δεν παρέλειψε να αναφέρει κανένας από τους συνεντευξιαζόμενους ήταν το γεγονός πως η δημόσια εκπαίδευση υστερεί σε μεγάλο βαθμό τεχνολογικά, καθώς ο υλικοτεχνικός της εξοπλισμός χαρακτηρίζεται ελλιπής ή ως μη σύγχρονος, ενώ οι υποδομές της κρίνονται ανεπαρκείς.

Αναλυτικότερα ο Σ1 είπε χαρακτηριστικά : *«Με δυσκολεύει ο εξοπλισμός μας, το λαπτοπ θέλει φτιάξιμο, και τώρα να φανταστείς το έχουμε δώσει στο κεπληνετ, για να το αναβαθμίσουν. Το ίντερνετ είναι τραγικά αργό γιατί το «καημένο» χρησιμοποιείται από πολλούς , «υποφέρει», επόμενο είναι να καθυστερεί. Λογικό είναι. Επίσης ο διαδραστικός που έχουμε έχει επάνω του τα προγράμματα του διαδραστικού, αλλά είναι χαλασμένος. Δεν μπορείς να τα χρησιμοποιήσεις online από κει και να για να ξεκινήσεις τη διαδικασία. Να χρησιμοποιήσεις τον διαδραστικό σαν διαδραστικό, παρουσιάζοντας το βιβλίο σαν μάθημα».*

Στις ελλειπείς υποδομές αναφέρθηκε και ο Σ7: *«Το γεγονός ότι οι τεχνολογίες είναι σε ένα συγκεκριμένο χώρο κυρίως και εκεί υπάρχει ένας διαγωνισμός με το ποια τάξη θα πρωτοπάει για να τις χρησιμοποιήσει. Δεν υπάρχουν υπολογιστές σε κάθε τάξη, σε κάθε θρανίο και μπροστά σε κάθε καρέκλα, οπότε δεν μπορείς να έχεις την χρήση όλων αυτών των δυνατοτήτων που έχει ο υπολογιστής ανά πάσα ώρα και στιγμή αλλά μόνο κάποιες συγκεκριμένες ώρες».*

Ο Σ11 έκανε λόγο τόσο για τον μικρό αριθμό υπολογιστών, όσο και για το χρόνο προετοιμασίας που απαιτείται προκειμένου ο ίδιος να προετοιμάσει την αίθουσα : *«Είναι πολύ μικρός ο αριθμός των υπολογιστών, δηλαδή αν κατεβάσω στην αίθουσα υπολογιστών 17 παιδιά θα πρέπει 4 να δουλεύουν και οι άλλοι να παρακολουθούν. Πρώτον αυτό. Δεύτερον, πρέπει να προετοιμάσεις το χώρο από πριν να τα έχεις όλα έτοιμα γιατί είναι λίγο αργό το σύστημα , δεν είναι τελευταίας τεχνολογίας. Πιο πολύ αυτό, ο χώρος και τα μηχανήματα».*

Για τη δυσκολία πρόσβασης στο διαδίκτυο αλλά και για τον ένα και μοναδικό υπολογιστή μίλησε ο Σ2 , θίγοντας και αυτός με τη σειρά του την ελλιπή τεχνολογική

οργάνωση των σχολείων σήμερα :«*Το προβληματικό στοιχείο στο συγκεκριμένο σχολείο είναι ότι το ίντερνετ είναι αργό, πολλές φορές μπορεί να μην υπάρχει κιάλας. Οι γραμμές δεν είναι καλές. Επομένως μπορεί κάποια στιγμή να έχω οργανώσει ένα μάθημα που να απαιτεί τη χρήση του ίντερνετ και ζαφνικά να μην έχουμε ίντερνετ. Επομένως, είναι πάρα πολύ δύσκολο να χρησιμοποιηθεί.Επίσης, δεν έχουμε υπολογιστές. Υπάρχει ένας υπολογιστής.Υπάρχει γωνία υπολογιστή που πάνε οι μαθητές. Επομένως αυτό δυσκολεύει τους μαθητές εξαιτίας της μειωμένης επαφής τους στο εκπαιδευτικό εργαλείο».*

Για τους παλιούς υπολογιστές που δεν ανταποκρίνονται πάντα στα προγράμματα που διατίθενται καθώς και το αργό ίντερνετ μίλησε και ο Σ9 : «*Οι υπολογιστές που έχουμε είναι παλιοί, δυσκολεύονται με τα νέα λογισμικά επειδή είναι και βαριά προγράμματα, είναι αργοί, θέλεις γρήγορο ίντερνετ. Δεν έχουμε υπολογιστες μέσα στις τάξεις έτσι ώστε να μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε την ώρα που γίνεται το μάθημα».*

Στα προγράμματα που αρκετές φορές είναι βαριά και οι υπολογιστές κολλάνε αναφέρθηκε ο Σ3 :«*Οι υπολογιστές που έχουμε δεν ανταποκρίνονται πάντα στα προγράμματα που διατίθενται. Συνήθως είναι παλιοί, τα προγράμματα αρκετές φορές είναι βαριά και οι υπολογιστές κολλάνε. Για παράδειγμα, πας σε έναν υπολογιστή του 2000 να βάλεις τις σύγχρονες απαιτήσεις μιας googlearth , η οποία κολλάει συνεχώς. Έτσι, να πούμε το πιο απλό. Τα προγράμματα δεν είναι μόνο ο κειμενογράφος ή ένα excelaki, μπορεί να είναι τρισδιάστατες απεικονίσεις, το ίντερνετ να μη βοηθάει και ο υπολογιστής επίσης έχει έναν επεξεργαστή που να κρεμάει συνέχεια».*

Ο Σ10 υπογράμμισε το ότι δεν έχουν εργαλεία για να χρησιμοποιήσουν αυτά που έμαθαν κατά τη διάρκεια της επιμόρφωσής τους στη διδασκαλία τους: «*Ωραία πήγα επιμορφώθηκα, αλλά δεν άλλαξε αυτό κατι στη διδασκαλία μου. Όσους υπολογιστές είχαμε πριν επιμορφωθούμε , έχουμε και τώρα που επιμορφωθήκαμε.. Κανονικά έπρεπε αυτό να αλλάξει, να εξοπλιστούμε κατάλληλα για να κάνουμε όσα μάθαμε στη θεωρία τώρα στη πράξη. Μόνο έτσι θα είχε αποτέλεσμα».*

2.1.2 Διδακτικές εφαρμογές

Οι διδακτικές εφαρμογές της πιστοποίησης Β' επιπέδου ποικίλουν. Πρώτα απ' όλα, οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν βιωματική εμπειρία, καθώς οι μαθητές έχουν την

δυνατότητα να βλέπουν την εικόνα μπροστά τους, να συμμετέχουν βιωματικά μέσα στην όλη διαδικασία , να επικοινωνούν , να ανακαλύπτουν. Αυτό περιγράφει ο Σ1 : *«Εγώ τις χρησιμοποιώ σε κάποιες ώρες φυσικής ή σε κάποιες ώρες στην ιστορία. Μπορώ λοιπόν να μπω σε κάποιες σελίδες που δίνουν το μάθημα της ιστορίας σαν βιντεομάθημα ή σαν slideshare με εικόνες και ταυτόχρονα βλέπουν την εικόνα τα παιδιά και εγώ να τους λέω το τι γίνεται. Μπορούμε να μπούμε στα διαδραστικά σχολικά βιβλία που δίνουν και ταυτόχρονα να δούμε και κάποια βίντεο , powerpoint και παραπάνω πληροφορίες που πατάς στο αντίστοιχο εικονίδιο, κάνει κάποιες συνδέσεις και στο αντίστοιχο εικονίδιο συγκεκριμένο θέμα δίνει περισσότερες πληροφορίες. Μπορούμε να μπούμε και στο φωτόδεντρο, που έχει και διαδραστικά online παιχνίδια ή βιωματικά και το χρησιμοποιώ και σε κάποιες ερωτήσεις που παραθέτει το site το σχετικό , ερωτήσεις κατανόησης πάνω στο κείμενο, απαντούν τα παιδιά, βλέπουν ότι η απάντησή τους μπορεί να μην συνάδει με αυτό που βλέπουν εκεί και την ζανακάνουμε την ερώτηση,βλέπουν την σωστή και τους βοηθάει κατά κάποιο τρόπο».*

Ο Σ8 τονίζει τη σπουδαιότητα της εικόνας στην κατανόηση και αναφέρει χαρακτηριστικά : *«Εικόνα βοηθάει πάντοτε τους μαθητές να προσλαμβάνουν αυτό που τους δίνεται και να το κρίνουν κιόλας, γιατί όταν είναι μόνο με λόγια μπορεί κάποιιοι να μην το ακούσουν ή κάποιιοι να μην το καταλάβουν κιόλας. Ενώ η εικόνα είναι πάντοτε εγγυημένη, πάντοτε καταλαβαίνουν και προσλαμβάνουν καλύτερα αυτό που τους δίνεται».*

Αυτό ακριβώς εννοεί και ο Σ3, ο οποίος λέει χαρακτηριστικά : *«πάρα πολλές φορές μέσα από την εικονική πραγματικότητα οι τπε προσφέρουν και μια βιωματική προσέγγιση στη διδασκαλία».* Και ο Σ10, θεωρεί πως η εικόνα είναι εκείνη που τραβάει τους μαθητές περισσότερο: *« η εικόνα, τα χρώματα, η εναλλαγή, ότι είναι κάτι πολύ πιο γρήγορο, δεν το βαριούνται οι μαθητέ,(...) το καταλαβαίνουν, το κατανοούν και αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί έτσι με αυτόν τον τρόπο το θυμούνται».* Ο Σ14 τονίζει την ευκολία κατανόησης και αποτύπωσης πληροφοριών χάρις στις νέες τεχνολογίες: *«ο μαθητής μέσω της εικόνας και του βίντεο μαθαίνει πολύ πιο εύκολα αυτά που θα του έλεγε ο δάσκαλός του . Και επίσης όλα αυτά τα απομνημονεύει ευκολότερα».*

Ο Σ10 δεν διστάζει να μας αναφέρει μια διδακτική εφαρμογή που είχε κάνει με την βοήθεια των τπε στο μάθημα της κοινωνικής και πολιτικής αγωγής : *«στην κοινωνική και πολιτική αγωγή για παράδειγμα στην έκτη δημοτικού είχα κάνει ένα πολύ*

ωραίο μάθημα για την ευρωπαϊκή ένωση. Μόνο μέσω υπολογιστή το είχα κάνει, υπήρχε μέσω ίντερνετ πηγαινες σε μια ιστοσελίδα του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου αν δεν κάνω λάθος, όπου μαθαίναμε, είχε και στοιχεία γεωγραφίας, δηλαδή που είναι κάθε χώρα, τι σημαία έχει κάθε χώρα, πόσο πληθυσμό έχει κάθε χώρα, τι προϊόντα έχει κάθε χώρα, με πόσους αντιπροσώπους αντιπροσωπεύεται στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, πότε μπήκε μέσα η κάθε χώρα. Κι είχε και διάφορα άλλα, είχε και μερικά παιχνίδια, πολλαπλής επιλογής που σηκωνόταν κάθε παιδί και έπαιζε. Ήταν πολύ καλο όλο αυτό κι έμεινε στα παιδιά».

Ο Σ9 αναφέρει πως μέσω ενός λογισμικού που χρησιμοποιείται σε μια διδακτική εφαρμογή, οι μαθητές καθηλώνονται και η απομνημόνευση γίνεται ευκολότερη: «όταν μάθουμε τις πόλεις της Ελλάδας, μέσω του *googleearth* πηγαίνουμε πάνω από αυτές τις πόλεις και βλέπουμε πολλά γεωμορφολογικά στοιχεία τους. Αυτό καθηλώνει θα έλεγα τους μαθητές και θεωρώ πως τα απομνημονεύουν πολλά από αυτά που βλέπουμε, παρά αν τα διάβαζαν από μέσα από το βιβλίο».

Όσον αφορά τη χρήση των νέων λογισμικών, αυτά μπορεί να βοηθήσουν σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, κι αυτό επιβεβαιώνεται και από τον Σ3: «Και στη γλώσσα και στα μαθηματικά και στη μελέτη περιβάλλοντος σε όλα, σε όλα. Η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή μπορεί να κάνει πάρα πολύ εύκολη υπόθεση την κατανόηση του ανάγλυφου της γης, την κατανομή των υδάτων μέσω του *googleearth* ας πούμε ή δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να αποκτήσουν προσανατολισμό κτλ. Ας πούμε στη γεωγραφία, σε θέματα μελέτης περιβάλλοντος, σχετικά με την ανακύκλωση και το τί υλικό που εμείς θεωρούμε άχρηστο στην ουσία μπορεί να ανακυκλωθεί και να γίνει χρήσιμο. Μετρώντας ας πούμε και φτιάχνοντας ραβδογράμματα ή πίτες από τα απορρήματα του σπιτιού τους ή του σχολείου και διάφορα άλλα. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν παντού».

Και ο Σ5 συμφωνεί πως οι νέες τεχνολογίες βοηθούν σε όλα τα μαθήματα λόγω της οπτικοποίησης που προσφέρουν: «Ξέρεις πόσο σημαντική είναι η οπτικοποίηση μιας μάχης στα μάτια των παιδιών.. Δεν την ξεχνάνε ποτέ... Πρώτη φορά έμπαινα σε τάξη και τα παιδιά με ρωτούσαν και ανυπομονούσαν για το πότε θα κάνουμε ιστορία. Αλλά και γενικά, πέρα από το μάθημα της ιστορίας, οι νέες τεχνολογίες βοηθάνε σε όλα τα μαθήματα, π.χ στη γεωγραφία, στο ερευνώ.. παντού».

Αυτό συμπεραίνει και ο Σ11, καθώς τονίζει πως κάθε μάθημα αποτελεί μια ευκαιρία για να χρησιμοποιήσεις τις νέες τεχνολογίες: «ο υπολογιστής ταιριάζει πλέον

σε όλα τα μαθήματα, εννοώ πως σε κάθε μάθημα μπορείς να έχεις την ευκαιρία να τον χρησιμοποιήσεις»

Τέλος, όσον αφορά τις διδακτικές εφαρμογές, μετά από λεπτομερή εξέταση όλων των συνεντεύξεων των συμμετεχόντων, καταλήγουμε πως το μάθημα γίνεται πιο ποιοτικό, με περισσότερες λεπτομέρειες. Αυτό επιβεβαιώνεται από τον Σ7 που υπογραμμίζει το ότι διευρύνεται το πεδίο δραστηριότητας των μαθητών του: *«βλέπουμε και συμπληρωματικές ασκήσεις, άρα διευρύνουμε το πεδίο της δραστηριότητάς μας, αλλά μπορούμε κάλλιστα να έχουμε τη συμμετοχή των περισσότερων μαθητών ταυτόχρονα στο ίδιο αντικείμενο με περισσότερο ζήλο και περισσότερη σπουδή από πλευράς τους».*

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει και ο Σ11 : *« είναι αλλιώς να δείχνουμε σε έναν χάρτη, κι αλλιώς να πάμε να δείχνουμε εικόνες της Ασίας , τα βλέπεις τρισδιάστατα, είναι κάτι διαφορετικό μόνο και οπτικά δηλαδή αλλάζεις».* Ο Σ13 είναι της άποψης πως η χρήση των νέων τεχνολογιών βοηθάει τους μαθητές να ψάχνουν το οτιδήποτε και να λύνουν μόνοι τους οποιαδήποτε απορία τους : *«βλέπεις αυτό που θες να δείξεις στα παιδιά να είναι εστιασμένο και να μαθαίνεις τα πάντα γι αυτό με ένα κλικ. Να ανεβείς να κατεβείς.. Από το googleearth μπορείς να τους το δείξεις ή με προγράμματα που μας δίνει το υπουργείο παιδείας. Τους αρέσει να εξερευνούν τον κόσμο, μόνα τους μου λένε να ψάξουμε κι άλλες πόλεις , να δούμε και κάτι άλλο. Θεωρώ πως η χρήση των νέων τεχνολογιών τα βοηθάει να γίνονται περισσότερο περίεργα και να ψάχνουν τα πάντα... Γιατί οποιαδήποτε απορία τους λύνεται πολύ εύκολα και γρήγορα. Με το πάτημα μόνο ενός κουμπιού».*

2.1.3 Ωφέλειες

Οι εκπαιδευτικοί μέσω αυτής της επιμόρφωσης ωφελούνται, καθώς έρχονται πιο κοντά με την τεχνολογία και την γνωρίζουν εις βάθος. Ο Σ6 θεωρεί πως η επιμόρφωση αυτή ήταν η αιτία περισσότερης ενασχόλησής του με τις νέες τεχνολογίες: *«Η επιμόρφωση πιστεύω ήταν η κατάλληλη ευκαιρία για να μου δώσει το έναυσμα να ασχοληθώ κι εγώ με τις νέες τεχνολογίες».* Ο Σ15 μας αναφέρει πως η επιμόρφωση αυτή αποτέλεσε την αφορμή που περίμενε για να αρχίσει να γνωρίζει τις νέες τεχνολογίες, καθώς προηγουμένως δεν γνώριζε βασικά πράγματα: *«Γύρω στο 2000 έκανα την επιμόρφωση στο πρώτο επίπεδο και τότε άρχισα να εξοικειώνομαι με τους υπολογιστές , έμαθα να τους χειρίζομαι , να χρησιμοποιώ το ποντίκι. Πριν το 2000 , δεν ήξερα να ξεχωρίζω το ποντίκι από το πληκτρολόγιο, τόσο άσχετη φαντάσου».* Αιτία επίσης που

απέκτησε μεγαλύτερη ευχέρια με τις νέες τεχνολογίες θεωρεί και ο Σ11 την επιμόρφωση αυτή, καθώς επισημαίνει τα εξής : « απέκτησα μια ευχέρεια στο να χειρίζομαι όλα αυτά, το πληκτρολόγιο, τον υπολογιστή, το να μπαίνω να ψάχνω πράγματα και ως εκπαιδευτικό με βοήθησε πολύ».

Οι εκπαιδευτικοί, μέσω της βαθιά αυτής σχέσης που δημιούργησαν με την τεχνολογία, μπόρεσαν να γνωρίσουν νέα εκπαιδευτικά λογισμικά και να δημιουργήσουν αρχεία με λογισμικά και σεσνάρια διδασκαλίας. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τις συνεντεύξεις των Σ10, Σ4, Σ6, Σ8 και Σ14.

- Σ10: «Έμαθα 2-3 λογισμικά που δεν τα ήξερα καθόλου»,
- Σ4: «Έμαθα τρόπους για να χρησιμοποιώ διάφορα λογισμικά και άλλα εργαλεία των ΤΠΕ στη διδασκαλία»,
- Σ6: «Μετά την επιμόρφωση έμαθα να χειρίζομαι καλύτερα κάποια λογισμικά και προγράμματα που πριν δεν γνώριζα»,
- Σ8: «Μάθαμε να χειριζόμαστε κάποια λογισμικά και να τα χρησιμοποιούμε στα μαθήματα, στη μελέτη, στη γλώσσα, στα μαθηματικά»,
- Σ14: «Έμαθα καινούρια λογισμικά, να τα χρησιμοποιώ, καινούρια προγράμματα (...), Έμαθα πολλά νέα λογισμικά που όντως με βοηθάνε ακόμα και τώρα (...), Με βοήθησαν όσον αφορά να φτάχνω μόνος μου διδακτικά σεσνάρια και να τα εφαρμόζω στην τάξη μου όπου χρειάζεται...»

Μέσω της επιμόρφωσης, ο συνεντευξιαζόμενος Σ1 γνώρισε εκπαιδευτικά λογισμικά και έμαθε να κατασκευάζει εκπαιδευτικά σεσνάρια που δούλεψε στην τάξη του: «Ήθελα να γνωρίσω τα εκπαιδευτικά λογισμικά και γενικά τα εργαλεία που χρησιμοποιούν οι ΤΠΕ για την εκπαίδευση,(...), Συγκεκριμένα κατασκευάσαμε δέκα εκπαιδευτικά σεσνάρια, τα οποία τα δουλέψαμε μέσα στην τάξη και ήταν πολύ ωραίο, γιατί τότε στο σχολείο που ήμουν τα παιδιά όταν το είδαν αυτό το σεσνάριο συμμετείχαν και τους άρεσε τρομερά, Εντάξει.. αυτό που μου έχει μείνει τώρα ήταν κάποια λογισμικά που μας έδωσαν τότε και τα έχω εγώ στο σπίτι μου σε φλασάκια και σε cd».

Μάλιστα ο Σ15 χρησιμοποιεί καθημερινά στην τάξη του ένα συγκεκριμένο λογισμικό που έμαθε στην επιμόρφωση: «Μετά την επιμόρφωση μάθαμε να χειριζόμαστε να νέα λογισμικά και πολλά από αυτά τα εντάξαμε και στις διδασκαλίες μας.

Το inspiration για παράδειγμα, ήταν έν λογισμικό που πριν δεν το ξέραμε και πλέον τώρα το χρησιμοποιώ εγώ προσωπικά καθημερινά για την τάξη μου. Ήταν δηλαδή λογισμικά που μας βοηθήσανε να κάνουμε το μάθημά μας πιο ευχάριστο και πιο κοντά στα ενδιαφέροντα των μαθητών μας».

Οι γνώσεις που απέκτησαν από την επιμόρφωση αυτή, διευκόλυναν και την διεκπεραίωση της διδασκαλίας τους. Πιο αναλυτικά, ο συνεντευξιαζόμενος Σ1 θεωρεί πως η χρήση των νέων τεχνολογιών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας βοηθά να μην μένει ο εκπαιδευτικός μονάχα στο σχολικό εγχειρίδιο, αλλά να εξελίσσει τη διδασκαλία του με καινοτόμους τρόπους: *«Αν μείνεις στο παραδοσιακό βιβλίο σου δίνει κάποια πράγματα, αλλά αν εσύ θες να φύγεις λίγο παρακάτω και να συνδέσεις αυτά τα πράγματα με άλλες εικόνες, άλλα κείμενα, με περισσότερες πληροφορίες δεν θα το καταφέρεις με το παραδοσιακό βιβλίο. Έστω αυτό το λίγο».*

Ο Σ14 υποστηρίζει πως οι νέες τεχνολογίες έχουν βελτιώσει σε μεγάλο βαθμό την ποιότητα της διδασκαλίας του. Συγκεκριμένα : *«αν διευκολύνει τη δουλειά μου και κάνει το μάθημά μου προσίτο και ενδιαφέρον στους μαθητές μου».*

Και ο Σ4 έχει ίδια άποψη, καθώς θεωρεί πως το εκάστοτε λογισμικό έχει διαμορφωθεί με σκοπό να διευκολύνει το ρόλο του δασκάλου και κατά συνέπεια τη διεκπεραίωση του μαθήματος: *«Η διεκπεραίωση διευκολύνεται σαφώς, γιατί πλέον το ρόλο του δασκάλου τον διαδραματίζει το εκάστοτε λογισμικό, αφού έχει ως στόχο να κατανοήσουν οι μαθητές το γραμματικό ή μαθηματικό φαινόμενο που μελετάμε κάθε φορά».* Στη διευκόλυνση της διεκπεραίωσης μέσω των νέων τεχνολογιών αναφέρθηκαν και οι Σ8 και Σ13:

- Σ8: *«Η διεκπεραίωση και κατανόηση του μαθήματος διευκολύνεται πάρα πολύ μέσω της εικόνας. Η εικόνα βοηθάει πάντοτε τους μαθητές να προσλαμβάνουν αυτό που τους δίνεται και να το κρίνουν κιόλας, γιατί όταν είναι μόνο με λόγια μπορεί κάποιος να μην το ακούσουν ή κάποιος να μην το καταλάβουν κιόλας. Ενώ η εικόνα είναι πάντοτε εγγυημένη, πάντοτε καταλαβαίνουν και προσλαμβάνουν καλύτερα αυτό που τους δίνεται»,*
- Σ13: *«Η διεκπεραίωση γίνεται ενδιαφέρουσα όσον αφορά τους μαθητές. Αποδοτικότεροι γιατί ακόμα και οι αδύναμοι μαθητές μς τη βοήθεια της*

εικόνας κατανοούν βαθύτερα το μάθημα και είναι περισσότερο προσηλωμένοι σε αυτό».

Ο Σ7 υποστήριξε πως η διεκπεραίωση του μαθήματος έχει διευκολυνθεί σε μεγάλο βαθμό χάριν των νέων τεχνολογιών: *«μπορείς να κάνεις μάθημα και να επικοινωνείς και με τους μαθητές σου καλύτερα. σε φέρνει πιο κοντά τους ο νέος αυτός τρόπος διδασκαλίας».* Το ίδιο πιστεύει και ο Σ3, μολονότι η προετοιμασία του εκπαιδευτικού καθίσταται χρονοβόρα, το αποτέλεσμα ωστόσο θα τον δικαιώσει: *«μέσω των ΤΠΕ η προετοιμασία και διεκπεραίωση γίνεται πολύ πιο αποδοτική και εύκολη αλλά και πιο χρονοβόρα. Το σίγουρο όμως είναι πως η κατανόηση των μαθητών έχει γίνει πολύ πιο εύκολη λόγω των νέων λογισμικών και φυσικά μέσω της εικόνας».*

2.2 Αιτίες συμμετοχής

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, οι συνεντευξιαζόμενοι αναφέρθηκαν και στις αιτίες που τους ώθησαν να συμμετάσχουν σε αυτή την επιμόρφωση. Οι αιτίες αυτές σχετίζονται τόσο με την επαγγελματική ανέλιξη, όσο και την διδακτική υποστήριξη.

2.2.1 Επαγγελματική ανέλιξη

Λόγοι επαγγελματικής εξέλιξης ήταν εκείνοι που ώθησαν τους Σ1 και Σ15 να παρακολουθήσουν αυτά τα μαθήματα :

- Σ1 *«ήθελα κι εγώ να είμαι ενημερωμένη για τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν στην παιδαγωγική διαδικασία, ώστε να μπορώ να εξελιχτώ κι εγώ η ίδια ως εκπαιδευτικός και να προσφέρω στα παιδιά γνώσεις χρησιμοποιώντας τα μέσα της εποχής»,*
- Σ15: *«ήταν κάτι που έπρεπε να γίνει. Όταν δουλεύεις πρέπει να εξελίσσεσαι. Άρα ήταν κάτι που έπρεπε να κάνω. Αργότερα είδα ότι όντως είχε ενδιαφέρον και έψαξα και εγώ πράγματα μόνη μου».*

Η επαγγελματική ανέλιξη αφορά την ανάπτυξη του βιογραφικού αλλά και την απόκτηση εφοδίων, ώστε ο εκπαιδευτικός να εξελιχθεί επαγγελματικά.

Βασικός παράγοντας που ώθησε πολλούς από τους εκπαιδευτικούς στην παρακολούθηση αυτής της επιμόρφωσης αποτελεί η απόκτηση του «χαρτιού» , όπως οι ίδιοι υποστηρίζουν. Με άλλα λόγια η απόκτηση αυτής της πιστοποίησης, η οποία

θεωρείται πολύ σημαντική για τον εμπλουτισμό του βιογραφικού τους. Αυτό αναφέρεται τόσο από τον Σ12, όσο και από τον Σ1:

- Σ12 :*«Και φυσικά όπως ο καθένας κάνει π.χ. το μεταπτυχιακό του ή οτιδήποτε, το έκανα για να πάρω ένα χαρτί , το οποίο ίσως μελλοντικά με βοηθήσει»,*
- Σ1: *«για να έχω ένα «χαρτί», το οποίο μπορεί να μου χρειαστεί αργότερα στην εξέλιξή μου, ήθελα να πάρω αυτό το χαρτί που έδιναν, της πιστοποίησης β'επιπέδου για την εξέλιξή μου, μήπως μου χρειαστεί αργότερα».*

Πολύ πιθανόν αυτό το χαρτί να το χρησιμοποιήσουν και σε μια πιθανή αξιολόγηση, όπως αναφέρει ο Σ10. Βέβαια, ο ίδιος αναφέροντας μια προσωπική του εμπειρία, τονίζει πως δεν σημαίνει πως αν δεν έχεις την εκάστοτε πιστοποίηση , δεν γνωρίζεις κιόλας:*«Τώρα της αλήθεια να σου πω; Τοχαρτί για μια ενδεχόμενη αξιολόγηση . Χωρίς αυτό να σημαίνει πως αν δεν πάρεις το χαρτί δεν ξέρεις. Διότι εγώ είχα ένα χαρτί το οποίο δεν πιανότανε, το ecdl, αναγκάστηκα να ξοδέψω εργατοώρες να παρακολουθήσω αυτήν την επιμόρφωση, η οποία δεν μου άφησε και πολλά πράγματα να σου πω την αλήθεια, αλλά πήγα μόνο και μόνο για το χαρτί».*

Ο Σ4 πιστεύει πως ό,τι εφόδιο έχει κάθε άνθρωπος μπορεί στο μέλλον να τον βοηθήσει, ιδιαίτερα όταν πρόκειται να γίνουν οι αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών, οτιδήποτε χαρτί και να έχει κάποιος, μόνο όφελος είναι για τον ίδιο: *«εντάξει μελλοντικά πιστεύω ότι και να κάνεις θα σε βοηθήσει και το βρίσκεις και μπροστά σου. Πόσο μάλλον με τις κρίσεις και την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, είναι ένα πολύτιμο εργαλείο, ό,τι χαρτί και αν πάρεις, ακόμα και κάτι που νομίζεις άχρηστο, μπορεί να σε βοηθήσει».* Εφόδιο θεωρεί αυτό το χαρτί και ο Σ6: *«για να έχω ένα επιπλέον εφόδιο».*

Και η μοριοδότηση της συγκεκριμένης επιμόρφωσης αποτέλεσε καθοριστικό παράγοντα που πολλοί θέλησαν να την παρακολουθήσουν. Όπως αναφέρει ο συνεντευξιζόμενος Σ7:*«Τώρα αν θέλουμε να λέμε την αλήθεια, οι περισσότεροι που πήγαν εκεί ήταν για να αποκτήσουν ένα προσόν παραπάνω και να το προσκομίσουν αύριο μεθαύριο σε κάποιες μελλοντικές κρίσεις (μιλάμε για τους παλιούς δασκάλους), εξαιτίας της μοριοδότησης της συγκεκριμένης επιμόρφωσης. Αυτός ήταν και ο πραγματικός λόγος που ώθησε και τους περισσότερους από τους παλιούς δασκάλους, αυτούς που έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να καταλάβουν διευθυντικές θέσεις».*

Βέβαια, σήμερα έχει μειωθεί σε μεγάλο βαθμό η μοριοδότηση της συγκεκριμένης επιμόρφωσης όπως επισημαίνει ο Σ2: «και φυσικά υπάρχει και η μοριοδότηση της συγκεκριμένης επιμόρφωσης. Βέβαια αυτή τη στιγμή η μοριοδότηση της συγκεκριμένης επιμόρφωσης έχει μειωθεί. Μοριοδοτείται περισσότερο το πρώτο επίπεδο. Το β' επίπεδο υποβαθμίστηκε, αλλά στο μέλλον μπορεί και να αλλάξει αυτό, γιατί συνεχώς όλα αυτά αλλάζουν».

2.2.2 Διδακτική υποστήριξη

Σε ό,τι αφορά την διδακτική υποστήριξη, οι αιτίες συμμετοχής σχετίζονται τόσο με την προσφορά γνώσεων και την γενικότερη εξέλιξη της εκπαίδευσης, όσο και με την ενημέρωση της παιδαγωγικής διδασκαλίας και την εκμάθηση διδακτικών σεναρίων.

Ο Σ12 ισχυρίζεται πως ο βασικός λόγος που έκανε αυτή την επιμόρφωση ήταν η επαγγελματική του βελτίωση: «γιατί ήθελα να κάνω κάτι παραπάνω για τον εαυτό μου, να βελτιωθώ, να μάθω 2-3 πράγματα που δεν τα γνώριζα κι όσο κι αν τα έψαχνα δεν υπήρχε τρόπος να τα μάθω αν δεν έκανα την επιμόρφωση. Ότι ήθελα να βελτιωθώ, ότι πρόκειται να κάνω κάτι για μένα, να μπορέσω να νιώσω ότι προσπαθώ να νιώσω λίγο καλύτερη, να βελτιωθώ πάνω στην δουλειά μου».

Ίδια άποψη φαίνεται να έχει και η Σ4: «Πάντα μ' αρέσει να κάνω πράγματα για τον εαυτό μου, άσχετα αν θα τα χρησιμοποιήσω ή όχι. Το θεωρώ δηλαδή σαν όπλο για μένα, ότι πρέπει να κάνω κάποια πράγματα για μένα, δεν είμαι «Άντε, διορίστηκα, τέλειωσα, μέχρι εδώ, πάω κάνω το μάθημά μου και τέλειωσε». Θέλω να κάνω πράγματα για τον εαυτό μου».

Την ίδια απάντηση μας έδωσε και ο Σ13, αναφερόμενος σε μια προσωπική του ιστορία, θεωρεί πως η επιμόρφωση αυτή ήταν μια ευκαιρία να βελτιώσει την δουλειά του: «Δεν ήθελα να μείνω πίσω σε σχέση με τους υπόλοιπους συναδέλφους μου. Να σου πω την πάσα αλήθεια: Επειδή αγγλικά δεν έμαθα εξαιτίας του ότι μεγάλωσα σε χωριό και όποτε πρέπει να μιλήσω αγγλικά αισθάνομαι σαν να είμαι αγράμματος, δεν ήθελα να το αισθανθώ ξανά το ίδιο και με τους υπολογιστές. Γι' αυτό το λόγο άρπαξα την ευκαιρία και ασχολήθηκα με αυτούς. Ήθελα να μάθω όσα περισσότερα μπορώ ώστε να βελτιώσω και τη δουλειά μου. Κάθετι που μαθαίνουμε μας βελτιώνει, μας κάνει καλύτερους, πόσο μάλλον οι υπολογιστές που μας ωφελούν σε όλους τους τομείς της ζωής μας και είναι

πολύ χρήσιμοι σήμερα». Παρόμοια άποψη έχει και ο Σ5: Μου αρέσει να επιμορφώνομαι, να βελτιώνομαι σε αυτό που κάνω, σε αυτό που σπούδασα, γιατί νιώθω έτσι ολοκληρωμένος. Η γνώση είναι εφόδιο και όπλο..

Ο Σ2 υπογράμμισε το γεγονός πως η επιμόρφωση αυτή αποτελούσε ένα στοίχημα για εκείνον, που για λόγους επιμόρφωσης αλλά και ενδιαφέροντος έπρεπε να το κερδίσει : *«Κυρίως για λόγους ενδιαφέροντος και επιμόρφωσης. Πραγματικά θελω ως εκπαιδευτικός να επιμορφώνομαι συνεχώς για θέματα που είναι χρήσιμα.Κυρίως είχαν να κάνουν σε ατομικό επίπεδο, με την αλλαγή στάσης μου απέναντι στις νέες τεχνολογίες. Ήταν μια πρόκληση για μένα. Ήταν ένας νέος χώρος, ο τομέας των νέων τεχνολογιών που δεν είχα ασχοληθεί σε βάθος, παρά επιφανειακά και σε πολύ αρχικό επίπεδο θα έλεγα. Άρα και επειδή ήταν ένας τομέας που με φόβιζε, ήθελα πραγματικά να ασχοληθώ περισσότερο. Ήταν ένα στοίχημα για μένα, αν θα καταφέρω να εξοικειωθώ με τις νέες τεχνολογίες».*

Η ανάγκη χειρισμού των νέων τεχνολογιων με ευκολία καθώς και η χρήση λογισμικών προγραμμάτων φαίνεται πως οδήγησαν τον Σ13 στο να συμμετάσχει στην επιμόρφωση αυτή : *«Ήθελα να μάθω να χρησιμοποιώ στην τάξη μου τον διαδραστικό πίνακα με περισσότερη ευκολία, να αποβάλλω το άγχος μου και να βρίσκω λογισμικά και προγράμματα που να κεντρίζουν το ενδιαφέρον των μαθητών μου».*

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε προς το πρόσωπο των μαθητών, καθώς βασικός στόχος των εκπαιδευτικών είναι να μαγνητίσουν το ενδιαφέροντους και συνάμα να βελτιώσουν και το μάθημά τους . Πιο αναλυτικά, παρακάτω επισημαίνονται οι απόψεις των συνεντευξιαζομένων Σ9,Σ8 και Σ15 που σχετίζονται με την απόφασή τους να επιμορφωθούν πάνω στις νέες τεχνολογίες έτσι ώστε να γίνει η διδασκαλία τους πιο ενδιαφέρουσα προς τους μαθητές τους.

- Σ9 *«Επειδή ασχολιόμουν και πριν με τις νέες τεχνολογίες ήθελα να μάθω περισσότερα για να μπορώ να τα χρησιμοποιήσω όσο γίνεται καλύτερα για τους μαθητές. Το Β' επίπεδο σιγουρα ήτανε ένα παραπάνω σκαλί στην επιμόρφωση στις νέες τεχνολογίες και γι' αυτό τον λόγο κι έκανα αίτηση για να το παρακολουθήσω».*
- Σ8: *«Οι λόγοι συμμετοχής σε ένα σεμινάριο είναι πάντα λόγοι για μεγαλύτερη γνώση που αποβλέπει στη διευκόλυνση της διδασκαλίας,να*

μπορώ να κάνω ένα μάθημα πιο ενδιαφέρον , πιο αποδοτικό για τους μαθητές μου».

- *Σ15 «πόσο με βοηθάει στο σχολείο η γνώση των υπολογιστών και πόσο μπορείς να μεταμορφώσεις το μάθημά σου με δύο τρία καινοτόμα λογισμικά. Επίσης στις μέρες μας είναι πολύ δύσκολο να κρατήσεις την προσοχή των παιδιών πάνω από 3 λεπτά, τα χάνεις μετά, δύσκολα τα κρατάς. Ο υπολογιστής , αν τον χειριστείς σωστά, μπορεί να γίνεται το όπλο σου πάνω σε αυτό το κομμάτι. Λόγος ενασχόλησης δηλαδή θα έλεγα πως ήταν η μεγάλη μου επιθυμία να κάνω το μάθημά μου περισσότερο αρεστό στους μαθητές μου».*

2.3 Αξιολόγηση

Κλείνοντας την δεύτερη θεματική που αφορούσε το Β' επίπεδο πιστοποίησης ηλεκτρονικών υπολογιστών, ζητήσαμε από τους εκπαιδευτικούς να μας αξιολογήσουν την επιμόρφωση που παρακολούθησαν.

2.3.1 Θετικά

Ο Σ2 αξιολόγησε θετικά την επιμόρφωση που παρακολούθησε. Την χαρακτήρησε ολοκληρωμένη και δομημένη επιμόρφωση με ευρύ θεματικό πεδίο, ενώ μίλησε με θετικούς χαρακτηρισμούς και για τους επιμορφωτές που είχε. Όπως ανέφερε, του εξηγούσαν οποιαδήποτε απορία είχε και τον βοηθούσαν να κατανοήσει δυσνόητα θέματα: *«Θεωρώ πως η συγκεκριμένη επιμόρφωση ήταν μια ολοκληρωμένη επιμόρφωση. Έχει ένα ευρύ θεματικό πεδίο που ο κάθε εκπαιδευτικός μπορεί, ανάλογα και με τις απαιτήσεις της τάξης του και τις υποδομές του σχολείου του, να πάρει και τα ερεθίσματα και να χρησιμοποιήσει αυτό που ταιριάζει και στις συνθήκες της τάξης του. Ήταν ολοκληρωμένα, άρτια, οργανωμένα, πολύ καλά. Πραγματικά οι επιμορφωτές μας τότε ήταν ανοιχτοί και διαθέσιμοι να μας ανοίξουν άλλους ορίζοντες που πραγματικά μας έλυναν τα χέρια και πράγματι συνέβη αυτό. Δηλαδή μας εξηγούσαν με πιο κατανοητό τρόπο ή με μικρά «κολπάκια» δυσνόητα για εμάς θέματα. Μας τα κάνανε να μοιάζουν εύκολα, μας τα απλουστεύανε».*

Ο Σ6 υπογράμμισε το πόσο σημαντικό είναι ο εκπαιδευτικός στις μέρες μας να χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες για να βελτιώσει την ποιότητα του μαθήματός του: *«Σημαντικό που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε δάσκαλος. Ειδικά σήμερα που ο*

υπολογιστής έχει πλέον ενσωματωθεί στο σχολείο. Οι νέοι δάσκαλοι κανονικά πρέπει να υποχρεώνονται να το παρακολουθήσουν. Δεν νοείται κάποιος νέος εκπαιδευτικός κατά την άποψή μου να μην ξέρει να ενσωματώνει τις νέες τεχνολογίες στην διδασκαλία του».

Θετικά αξιολόγησε αυτά τα προγράμματα και ο Σ11, ο οποίος υποστήριξε πως η επιμόρφωση αυτή τον βοήθησε να εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες και να έχει ευχέρεια αλλά και άνεση όταν τις χρησιμοποιεί στη διδασκαλία του: «Προσωπικά εγώ, επειδή δεν είχα μεγάλη επαφή πριν γενικά με τον τομέα, μου έκαναν καλό όχι μόνο όσον αφορά το πρότζεκτ , τα λογισμικά κι αυτά, αλλά απέκτησα μια ευχέρεια στο να τα χειρίζομαι όλα αυτά, το πληκτρολόγιο, τον υπολογιστή, το να μπαίνω να ψάχνω πράγματα . Και ως εκπαιδευτικό με βοήθησε πολύ, δηλαδή μπαίνω στην αίθουσα πλέον της πληροφορικής με μία άνεση , καμία σχέση με παλιά που φοβόμουν ότι άμα κολλήσω κάπου θα έπρεπε να ενοχλήσω τους άλλους , ενώ τώρα έχω ευχέρεια στη χρήση».

Ο Σ9 θεωρεί πως ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα αυτή η επιμόρφωση : «Μπορώ να πω ήταν αρκετά ενδιαφέροντα, δύσκολα ορισμένα γιατί ήταν πρωτόγνωρα για μας, είχε κάποια λογισμικά που τα βλέπαμε για πρώτη φορά αλλά σε γενικές γραμμές ήταν πάρα πολύ ενδιαφέροντα».

Θετικά και χρήσιμα τα χαρακτήρισαν και οι Σ3, Σ10 και Σ12, καθώς αυτά τα προγράμματα τους προσέφεραν νέες γνώσεις αλλά και ιδέες που θα εφαρμόσουν στην τάξη τους:

- Σ3: «Θετικά και χρήσιμα. Αρκετά πράγματα τα έχω κρατήσει. Αρκετά πράγματα σποραδικά και όχι πάντα τα εφάρμοσα μέσα στην τάξη, Θα παρότρυνα οποιονδήποτε εκπαιδευτικό να το παρακολουθήσει»
- Σ10: «Θετικά τα αξιολογώ. Να υπάρχουνε. Κι όποιος θέλει να πηγαίνει, όποιος θέλει να επιμορφώνεται, έστω κάτι θα πάρουν», Σ12: « Πιστεύω είναι χρήσιμα, πιστεύω ότι είναι καλά , θα έπρεπε κατά τη γνώμη μου να είναι υποχρεωτικά, τουλάχιστον το πρώτο επίπεδο».

2.3.2 Αρνητικά

Δεν έλλειψαν όμως και τα αρνητικά σχόλια γι' αυτήν την επιμόρφωση. Ένα από τα βασικά προβλήματα έθιξαν οι συνεντευξιαζόμενοι ήταν η έλλειψη ανατροφοδότησης. Την επιθυμία τους να υπήρχε ανατροφοδότηση για να μην ξεχνάνε

τις νέες αυτές γνώσεις και να τις χρησιμοποιούν στη διδασκαλία τους εξέφρασαν οι Σ1 και Σ14.

- Σ1: *«Θα μπορούσαν να είναι και καλύτερα για εμένα. Και επειδή έχει γίνει και αρκετά χρόνια πριν το σεμινάριο από μένα αυτό, θα ήθελα να υπάρχει και μια ανατροφοδότηση κατά διαστήματα»,*
- Σ14: *«Ικανοποιητικά αλλά περίμενα κάτι περισσότερο.... Ναι έμαθα λογισμικά νέα, προγράμματα νέα, αλλά αν κάποιος δεν τα χρησιμοποιεί τακτικά τα ξεχνάει. Εγώ για παράδειγμα θυμάμαι αυτά που χρησιμοποιούσα στα μαθήματά μου, τα άλλα μπορεί να μου τα δίδαξαν αλλά τα έχω ξεχάσει. Θα έπρεπε κάθε χρόνο να υπήρχε μια νέα επιμόρφωση για ό,τι καινούριο λογισμικό έβγαινε».*

Ο συνεντευξιαζόμενος Σ4, με αφορμή έναν διαγωνισμό ρομποτικής που ήθελε να συμμετάσχει τόνισε την ανάγκη δημιουργίας ενός σεμιναρίου που να επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο, έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να εμποδώνουν καλύτερα τα νέα λογισμικά και τις πληροφορίες: *«Τώρα με τον δάσκαλο της πληροφορικής θέλαμε να πάρουμε μέρος σε έναν διαγωνισμό ρομποτικής. Οπότε εκείνος τους μάθαινε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, που το είχαμε μάθει και εμείς στο Β' επίπεδο, αλλά από τη στιγμή που δεν το χρησιμοποιούσα, το έχω ξεχάσει κιόλας να σας πω την αλήθεια. Ίσως θα έπρεπε να υπάρχει ένα σεμινάριο κάθε χρόνο που να μας τα επαναλαμβάνει, όχι με στυλ εξέτασης γιατί είναι αγχωτικό, αλλά σκοπό να τα εμπεδώσουμε καλύτερα, γιατί κακά τα ψέματα με τον καιρό, όσο και να ξέρεις καλά κάτι το ξεχνάς, αν δεν το επαναλαμβάνεις».*

Εκτός όμως από την ανατροφοδότηση, ο Σ4 αναφέρει πως οβαθμός δυσκολίας στα διδασκόμενα ήταν ιδιαίτερα αυξημένος: *«κάποια πολύ δύσκολα και πρέπει να είσαι πολύ καλός γνώστης για να πας να τα μεταδώσεις και στα παιδιά».*

Οι Σ3 και Σ15 τονίζουν το ότι τα αναλυτικά προγράμματα δεν είναι οργανωμένα έτσι ώστε να επιτρέπεται η χρήση των ΤΠΕ και ίσως αυτό και να οφείλεται στο ότι είναι σχετικά νέα αυτά τα προγράμματα.

- Σ15: *«δεν ήταν οργανωμένα. Λογικό είναι εν μέρει. Όταν ξεκινάει ένα πρόγραμμα ποτέ δεν είναι οργανωμένο. Σιγά σιγα με την τριβή εξελίσσεται»,*

- Σ3: *«λόγω της διάρθρωσης των αναλυτικών προγραμμάτων που δεν επιτρέπουν πάντα να εφαρμόσεις αυτό».*

Πέραν όμως αυτού του προβλήματος παρατηρείται πως αυτά τα προγράμματα δεν ανταποκρίνονται στους στόχους της εκάστοτε ενότητας, με αποτέλεσμα να μπερδεύεται τόσο ο εκπαιδευτικός όσο και ο μαθητής. Ο συνεντευξιαζόμενος Σ5 αναφέρει: *«αυτά δεν ανταποκρίνονται στους εκάστοτε στόχους κάθε διδακτικής ενότητας. Πρέπει να αλλάξει αυτό, να έχει κάθε διδακτική ενότητα κάθε μαθήματος το αντίστοιχο ηλεκτρονικό λογισμικό, γιατί τώρα η κατάσταση είναι χαοτική και όσον αφορά τον δάσκαλο και όσον αφορά τον μαθητή . Τους μπερδεύει αντί να τους διευκολύνει».*

Σχολιάστηκε τόσο από τον Σ1 όσο και από τον Σ7 το ότι υπάρχει περισσότερη θεωρητική προσέγγιση παρά πρακτική. Συγκεκριμένα, ο Σ1 αναφέρει την επιθυμία του να γίνονται περισσότερα σενάρια στην πράξη, έτσι ώστε να ήταν περισσότερο εξοικειωμένοι οι εκπαιδευτικοί με αυτά και να τα εφαρμόζαν συχνότερα στη διδασκαλία τους: *«Θα έπρεπε να έχει περισσότερο πράξη, να είναι πιο πολλές διδασκαλίες γιατί τα σενάρια αυτά για να γίνουν απαιτούν χρόνο από εμάς προσωπικό και χρόνο αρκετό και μέσα στην τάξη. Αν κάναμε περισσότερα σενάρια και χρησιμοποιούσαμε και περισσότερα λογισμικά ίσως ήταν και πιο εύκολο στην πορεία να γίνει πιο σωστά η χρήση τους».*

Στη θεωρία αναφέρθηκε και ο Σ7, που όπως υποστήριξε ήταν «αχανέστατη» και μόνο σύγχυση προκαλούσε στους εκπαιδευτικούς: *«η θεωρία καλό θα ήταν να ήταν μειωμένη ή συμπυκνωμένη γιατί ήταν αχανέστατη και χανόμασταν. Να φανταστείς ενώ την είχαμε μαθει οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί, στις εξετάσεις απαντήσαμε πολλά στην τυχή γιατί πραγματικά δεν μπορούσαμε να τα αποστηθίσουμε όλα».*

Βασικό πρόβλημα αναφέρεται από τον Σ1 η μη παροχή εργαλείων και υλικών για σωστή χρήση. Δηλαδή, θεωρεί πως και να υπάρχει η ανατροφοδότηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα, αν δεν υπάρχουν τα σωστά εργαλεία, τότε είναι αδύνατον να χρησιμοποιήσει σωστά τα σύγχρονα μέσα στη διδασκαλία του: *«αλλά και ανατροφοδότηση να υπάρξει, δεν θα μπορέσω να την κάνω χρήση, γιατί όπως είπα και πιο πριν, δεν μπορώ να την χρησιμοποιήσω γιατί δεν υπάρχουν στο σχολείο μου τα απαραίτητα εργαλεία».*

Την ίδια άποψη εκφράζει και ο Σ10: *«πώς θα χρησιμοποιήσουμε αυτό το κάτι, το πρόβλημά μας είναι εκεί. Γνώσεις υπάρχουν , υποδομές δεν έχουμε. Ωραία πήγα επιμορφώθηκα, αλλά δεν άλλαξε αυτό κάτι στη διδασκαλία μου. Όσους υπολογιστές είχαμε πριν επιμορφωθούμε , έχουμε και τώρα που επιμορφωθήκαμε.. Κανονικά έπρεπε αυτό να αλλάξει, να εξοπλιστούμε κατάλληλα για να κάνουμε όσα μάθαμε στη θεωρία τώρα στη πράξη. Μόνο έτσι θα είχε αποτέλεσμα».*

Τέλος, η έλλειψη κινήτρων για χρήση των γνώσεων είναι κάτι που φαίνεται να απασχολεί τον Σ8. Συγκεκριμένα υποστηρίζει πως οι γνώσεις αυτές εξαρχής ήξερε πως δεν θα τις χρησιμοποιήσει ποτέ πέρα από τις εξετάσεις που έδωσε: *«Μας έδωσαν πολλές πληροφορίες, αλλά είχε και μεγάλη ύλη, δύσκολη και μπορώ να πω άχρηστη , αφού εξαρχής ξέραμε ότι δεν θα την χρησιμοποιήσουμε ποτέ στο μάθημα, αλλά μόνο στις εξετάσεις πολλαπλής επιλογής».*

Γ2.3: 3^η Θεματική: Χρήση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη

Στην τελευταία θεματική θα γίνει λόγος για την χρήση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία. Πιο αναλυτικά, θα τονιστεί το πως εντάσσονται αλλά και πως εφαρμόζονται οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση.

3.1 Τρόπος ένταξης- εφαρμογής

3.1.1 Χρησιμότητα των ΤΠΕ

Πολλοί από τους συνεντευξιζόμενους αναφέρθηκαν στην βοηθητική χρήση των τπε στη διδασκαλία. Συγκεκριμένα, ο Σ7 θεωρεί τις νέες τεχνολογίες «εργαλείο δουλειάς» που βοηθά τον δάσκαλο στο διδακτικό του έργο: *« Ο υπολογιστής εντάσσεται ως εργαλείο δουλειάς, το οποίο έρχεται αυτή τη στιγμή συμπληρωματικά για να χρησιμοποιηθεί στη διδασκαλία, η οποία βεβαίως δεν έχει παρακάμψει το βιβλίο και δίνει μια ευρύτητα και στη γνώση και στις δεξιότητες. Σε βοηθά να πετύχεις αυτό που είναι κατά τη γνώμη μου η αποστολή του δασκάλου».*

Βοηθητικά χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες και ο Σ13 : *«Όσο προλαβαίνω να μέσα στο εργαστήριο . Κάποια πράγματα που βρίσκω και θέλω να τους τα δείξω, πάντα βέβαια χωρίς να τους δίνω κύριο ρόλο. Βοηθητικά δηλαδή χρησιμοποιώ τις νέες τεχνολογίες , ώστε να κατανοήσουν οι μαθητές μου καλύτερα το εκάστοτε μάθημα»*

Ειδικότερα δόθηκε έμφαση στη βοηθητική χρήση των τπε τόσο στη διεκπεραίωση όσο και στη κατανόηση. Ο Σ3 ανέφερε πως η διεκπεραίωση του μαθήματος διευκολύνεται μέσω των νέων τεχνολογιών, ενώ η κατανόηση μέσω των σύγχρονων λογισμικών αλλά και της εικόνας γίνεται πολύ πιο εύκολη στους μαθητές: *«Δηλαδή, μέσω των ΤΠΕ η διεκπεραίωση γίνεται πολύ πιο αποδοτική και εύκολη αλλά και πιο χρονοβόρα. Το σίγουρο όμως είναι πως η κατανόηση των μαθητών έχει γίνει πολύ πιο εύκολη λόγω των νέων λογισμικών και φυσικά μέσω της εικόνας. Μια εικόνα είναι χίλιες λέξεις για ένα παιδί, το αφομοιώνει πολύ πιο εύκολα με μια εικόνα παρά με ένα κείμενο ή έναν ορισμό».*

Στη βοήθεια της εικόνας που συνδέεται με την βαθύτερη κατανόηση μίλησε και ο Σ13. Μάλιστα, όπως ο ίδιος υποστηρίζει, ακόμα και αδύναμοι μαθητές κατανοούν και δείχνουν περισσότερο ενδιαφέρον για το μάθημα.: *«Η διεκπεραίωση γίνεται ενδιαφέρουσα όσον αφορά τους μαθητές. Αποδοτικότεροι γιατί ακόμα και οι αδύναμοι μαθητές με τη βοήθεια της εικόνας κατανοούν βαθύτερα το μάθημα και είναι περισσότερο προσηλωμένοι σε αυτό. Όσον αφορά την κατανόηση, όπως ανέφερα και πριν σαφώς και αυξάνεται το ποσοστό των μαθητών που κατανοούν το μάθημα εξαιτίας της χρήσης των νέων τεχνολογιών».*

Φαίνεται και από τις απαντήσεις των Σ8 και Σ14 πως η εικόνα που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες βοηθά τόσο στη διεκπεραίωση όσο και στη κατανόηση.

- Σ8: *«Η διεκπεραίωση και κατανόηση του μαθήματος διευκολύνεται πάρα πολύ μέσω της εικόνας. Η εικόνα βοηθάει πάντοτε τους μαθητές να προσλαμβάνουν αυτό που τους δίνεται και να το κρίνουν κιόλας, γιατί όταν είναι μόνο με λόγια μπορεί κάποιος να μην το ακούσουν ή κάποιος να μην το καταλάβουν κιόλας. Ενώ η εικόνα είναι πάντοτε εγγυημένη, πάντοτε καταλαβαίνουν και προσλαμβάνουν καλύτερα αυτό που τους δίνεται».*
- Σ14: *«η κατανόηση και η εμπέδωση διευκολύνονται σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας των ΤΠΕ. Η εικόνα και το βίντεο βοηθάει ώστε και οι αδύναμοι μαθητές να κατανοήσουν αυτό που συζητάμε. Το ίδιο ισχύει και για την διεκπεραίωση και κατανόηση καθώς η πρώτη γίνεται πιο αποτελεσματικά ενώ η κατανόηση ενισχύεται επειδή ο μαθητής μέσω της εικόνας και του*

βίντεο μαθαίνει πολύ πιο εύκολα αυτά που θα του έλεγε ο δάσκαλος του. Και επίσης όλα αυτά τα απομνημονεύει ευκολότερα».

Ο Σ2 αναφέρει πως εάν αντιληφθεί πως κάτι δυσκολεύει τους μαθητές του, τότε χρησιμοποιεί τις τπε, για καλύτερη κατανόηση: *«Όταν βλέπω ότι κάτι δυσκολεύει τα παιδιά όσον αφορά την προσέγγισή του, βλέπω ότι χρειάζεται άλλη μέθοδο για να κατανοηθεί από τα παιδιά, τότε τις χρησιμοποιώ».* Οι μαθητές σύμφωνα με τον Σ10 δεν βαριούνται ποτέ τις νέες τεχνολογίες, αντίθετα κατανοούν ευκολότερα μέσω αυτού του νέου τρόπου διδασκαλίας: *«Και στην κατανόηση των μαθητών βοηθάνε, γιατί έχουμε εδώ την εικόνα, τα χρώματα, η εναλλαγή, ότι είναι κάτι πολύ γρήγορο, δεν το βαριούνται οι μαθητές. Το καταλαβαίνουν, το κατανοούν και αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί έτσι με αυτόν τον τρόπο το θυμούνται».*

Την ίδια άποψη φαίνεται να έχει και ο Σ5 καθώς επισημαίνει πως μέσω των νέων τεχνολογιών έννοιες ή φαινόμενα γίνονται πιο «απτά» στους μαθητές: *«η κατανόηση σαφώς και αυξάνεται εκ μέρους των μαθητών, αφού γεγονότα π.χ. της ιστορίας ή γραμματικά φαινόμενα είναι πιο απτά γι' αυτούς, σε σχέση με μια αποστήθιση ενός κειμένου».*

Μέσω του υπολογιστή, δίνεται η αφορμή και στη συνέχεια μέσα από παρατηρήσεις τα παιδιά κατανοούν καλύτερα το εκάστοτε φαινόμενο. Ο συνεντευξιζόμενος Σ6 επισημαίνει: *«Στον τομέα τώρα της κατανόησης, ο υπολογιστής βοηθάει πάρα πολύ γιατί γίνεται κομμάτι, κομμάτι, χτίζεται. Δομείται η γνώση κομμάτι κομμάτι, ξεκινώντας από την αφορμή, προχωράμε στην γραφή των παρατηρήσεων και μετά στην εξαγωγή συμπερασμάτων και έτσι το κατανοούν ευκολότερα».*

Ο Σ1 θεωρεί πως μέσω του νέου αυτού εργαλείου, που δεν είναι άλλο από τον υπολογιστή, οι μαθητές κατανοούν βαθύτερα, χωρίς να αποστηθίζουν: *«Είναι φαινόμενο της εποχής και βλέπω ότι τρέχουν και θέλουν να συμμετέχουν ιδίως άμα δουν ασκησούλες, « να το κάνουμε κυρία αυτό, να συμμετέχουμε, να δούμε τι καταλάβαμε, τι κατανοήσαμε, να δούμε το τάδε βίντεο».* Τους βοηθάει και κατακτούν τη γνώση καλύτερα και μετά μπορούν να σου τα πουν και πιο εύκολα σε σχέση με την αποστήθιση από το βιβλίο».

Ο Σ4 υπογραμμίζει πως το ρόλο του δασκάλου αναλαμβάνει το εκάστοτε λογισμικό όσον αφορά τη διεκπεραίωση του μαθήματος: *«Η διεκπεραίωση*

διευκολύνεται σαφώς, γιατί πλέον το ρόλο του δασκάλου τον διαδραματίζει το εκάστοτε λογισμικό, αφού έχει ως στόχο να κατανοήσουν οι μαθητές το γραμματικό ή μαθηματικό φαινόμενο που μελετάμε κάθε φορά». Παράλληλα, η χρήση των τπε δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να διδάξει με πολλούς τρόπους το εκάστοτε φαινόμενο. Σύμφωνα με τον Σ9 : «το ίδιο γίνεται και με την διεκπεραίωση του μαθήματος. Διευκολύνεται, γιατί αν έχεις προετοιμαστεί καλά, κάνεις το μάθημα πολύ πιο αποδοτικό και κατανοητό στους μαθητές, μαθαίνεις πολλούς τρόπους για να διδάξεις το ίδιο πράγμα στους μαθητές σου για να το καταλάβεις».

Οι συνεντευξιαζόμενοι επίσης ανέφεραν την ανακαλυπτική χρήση των νέων τεχνολογιών. Συγκεκριμένα, ο Σ2 ανέφερε πως οι τπε συμβάλλουν άτομα που δεν γνωρίζουν τις νέες τεχνολογίες να εξοικειωθούν με αυτές ώστε να ανακαλύψουν νέα δεδομένα: «Και στην ανακάλυψη ενός άλλου κόσμου που δεν είναι εξοικειωμένοι οι συγκεκριμένοι μαθητές και στην εξοικειώση με την χρήση του ίδιου του εργαλείου».

Ο Σ13 υπογράμμισε το γεγονός ότι οι νέες τεχνολογίες ωθούν τα παιδιά στην ανακάλυψη της γνώσης, χωρίς καμιά άλλη βοήθεια , αφού μπορούν και μόνο τους με το πάτημα ενός κουμπιού: «Τους αρέσει να εξερευνούν τον κόσμο, μόνο τους μου λένε να ψάξουμε κι άλλες πόλεις , να δούμε και κάτι άλλο. Θεωρώ πως η χρήση των νέων τεχνολογιών τα βοηθάει να γίνονται περισσότερο περίεργα και να ψάχνουν τα πάντα... Γιατί οποιαδήποτε απορία τους λύνεται πολύ εύκολα και γρήγορα. Με το πάτημα μόνο ενός κουμπιού».

Τη δυνατότητα της ανακαλυπτικής μάθησης που προσφέρουν οι τπε στο μαθητή αναφέρει και ο Σ3: «προσφέρουν και την δυνατότητα ανακαλυπτικής μάθησης με την έννοια ότι πάρα πολλές φορές χρειάζεται συνδυαστικά να μπει κάποιος μέσα να δουλέψει κι έπειτα να ανακαλύψει». Με το να ερευνούν, οι μαθητές αναπτύσσουν την αντιληπτική και γνωστική τους ικανότητα σύμφωνα με τον Σ7: «Και οι μαθητές να ερευνούν, να ψάχνουν , να εντοπίζουν τα προβλήματα αλλά και με τη βοήθεια του υπολογιστή και της παρουσίας του δασκάλου να μάθουν τους τρόπους να ξεπερνούν τα προβλήματα και να κατακτούν και τη γνώση και τις δεξιότητες αλλά κυρίως και να βελτιώσουν όχι μόνο την αντιληπτική και γνωστική ικανότητα των μαθητών αλλά και τις προσωπικότητες, τους χαρακτήρες κι όλα αυτά τα στοιχεία που έρχονται εδώ και σμιλεύουν την διαρκή διαδικασία κοινωνικοποίησης στην οποία συμμετέχουν οι μαθητές στο σχολείο».

Ο Σ2 επισημαίνει πως με το να εντάσσονται οι τπε στην εκπαίδευση, δίνεται η ευκαιρία κάλυψης όλων των τύπων μάθησης των παιδιών. Συγκεκριμένα, αναφέρει: «είναι ένας διαφορετικός τρόπος που αν χρησιμοποιηθεί βοηθάει πολύ στην διεκπεραίωση και κατανόηση καθώς συνδυάζει ήχο, εικόνα, πολλές φορές και πρακτική εφαρμογή για την ίδια την επαφή των παιδιών. Άρα, νομίζω ότι καλύπτω και τους τρεις τύπους μάθησης των παιδιών, δηλαδή τους οπτικούς τύπους, τους ακουστικούς αλλά και τους κιναισθητικούς τύπους, που δεν έχω τέτοιους στην τάξη μου φέτος».

Κάτι που ανέφεραν τόσο ο Σ1 όσο και ο Σ3 είναι το ότι οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν εποπτεία, διευκολύνοντας έτσι τη μάθηση.

- Σ1: «χρησιμοποιείται η εικόνα ως εποπτικό μεσο, άρα είναι πιο εύκολη η μάθηση. Βλέπω ότι τα παιδιά απομνημονεύουν κάποια πράγματα πολύ πιο εύκολα από το παραδοσιακό βιβλίο ή την αποστήθιση. Μια εικόνα χίλιες λέξεις. Βιντεάκια πάλι τους βοηθούν, γιατί βλέπουν και κάτι παραπάνω και κατακτούν πιο εύκολα την γνώση που θέλεις να τους δώσεις»,
- Σ3 : «Οι ΤΠΕ προσφέρουν εποπτεία».

Εκτός όμως από την εποπεία, η ένταξη των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση βοηθά τους μαθητές να προσεγγίσουν τη γνώση βιωματικά. Ο Σ6, όπως μας ανέφερε, εντάσσει στη διδασκαλία του βιντεοπρωτόκολλα, καθώς έτσι οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να κατανοήσουν βαθύτερα το εκάστοτε φαινόμενο: «μια εικόνα χίλιες λέξεις και νιώθω πως αυτό τους μένει περισσότερο. Προβάλλω το μάθημα στο βιντεοπρωτόκολλα και στη συνέχεια το συζητάμε μαζί».

Έτοιμα βίντεο χρησιμοποιεί και ο Σ3 στην τάξη του. Σύμφωνα με τον ίδιο, οι μαθητές με τη βοήθεια της εικονικής πραγματικότητας προσεγγίζουν τη γνώση βιωματικά: «χρησιμοποιώ έτοιμα βίντεο με αναπαραστάσεις αρχαιολογικών χώρων ιστορίας, τρισδιάστατες απεικονίσεις και έχουμε επιχειρήσει να συντάξουμε mail , επιστολές, τις οποίες θα στείλουμε μέσω ίντερνετ σε φορείς και να κάνουμε δραστηριότητες σαν τάξη. Πάρα πολλές φορές μέσα από την εικονική πραγματικότητα προσφέρουν και μια βιωματική προσέγγιση».

Βιωματική διδασκαλία επιδιώκει και ο Σ10 στη τάξη του. Με τη βοήθεια μια ιστοσελίδας προσπαθεί να κάνει πιο ενδιαφέρον το μάθημά του και να αποτυπωθεί η

γνώση στους μαθητές: *«πήγαινες σε μια ιστοσελίδα του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου αν δεν κάνω λάθος, όπου μαθαίναμε, είχε και στοιχεία γεωγραφίας, δηλαδή που είναι κάθε χώρα, τι σημαία έχει κάθε χώρα, πόσο πληθυσμό έχει κάθε χώρα, τι προϊόντα έχει κάθε χώρα, με πόσους αντιπροσώπους αντιπροσωπεύεται στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, πότε μπήκε μέσα η κάθε χώρα. Κι είχε και διάφορα άλλα, είχε και μερικά παιχνίδια, πολλαπλής επιλογής που σηκωνόταν κάθε παιδί και έπαιζε. Ήταν πολύ καλο όλο αυτό κι έμεινε στα παιδιά».*

3.1.2 Σύγχρονες απαιτήσεις

Καταληκτικά, πρέπει να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι οι σύγχρονες απαιτήσεις αναγκάζουν το σχολείο να συνδυάσει τη νέα τεχνολογία για να συμβαδίσει με αυτές.

Αυτό επιβεβαιώνεται και από τον Σ7, καθώς υποστηρίζει πως πολύ συχνά ο παραδοσιακός τρόπος διδασκαλίας δεν βοηθά τον εκπαιδευτικό στο να επιτύχει τους εκάστοτε στόχους τους μαθήματος: *«αν πας με τον παραδοσιακό τρόπο ενδεχομένως δεν θα τα οδηγήσεις ποτέ εκεί που θες».*

Ο Σ3 αναφέρει πως τα σύγχρονα μέσα διδασκαλίας κάνουν το μάθημα πιο ενδιαφέρον στους μαθητές: *«Όλα αυτά τα στοιχεία είναι νέα στοιχεία της παιδαγωγικής που ξεφεύγουν από την ρουτίνα του παλιού, του κλασσικού βιβλίου και δίνουν ευχαρίστηση στα παιδιά».* Τέλος, ο Σ14 τονίζει πως λόγω του ότι οι υπολογιστές και γενικότερα οι νέες τεχνολογίες είναι κάτι οικείο για τους μαθητές, η χρήση αυτών βοηθά τον δάσκαλο να τραβήξει την προσοχή τους: *«Πάντα όταν κάνεις κάτι πέρα από τα συνηθισμένα και τα τετριμμένα τους ελκύεις περισσότερο, πόσο μάλλον όταν καταπιάνεσαι με κάτι τόσο οικείο για αυτούς ήδη από την βρεφική τους ηλικία».*

Δ΄ ΜΕΡΟΣ: ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Δ1. Ποιες ήταν οι αιτίες που οδήγησαν τους εκπαιδευτικούς στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης;

Διαφορετικές φαίνεται πως ήταν οι αιτίες που οδήγησαν τους εκπαιδευτικούς στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β΄ επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών. Αν θέλουμε να τις κατηγοριοποιήσουμε, θα λέγαμε πως η μία βασική αιτία αφορά την επιθυμία του εκπαιδευτικού να εξελιχθεί ο ίδιος και να βελτιώσει τη διδασκαλία του και από την άλλη, βασικός λόγος θεωρήθηκε από πολλούς η μοριοδότηση του συγκεκριμένου προγράμματος, που μπορεί να βοηθήσει στις μελλοντικές κρίσεις των εκπαιδευτικών.

Πιο αναλυτικά τώρα, δεν ήταν λίγοι οι εκπαιδευτικοί που παρακολούθησαν αυτό το σεμινάριο καθώς οι νέες τεχνολογίες είναι ένας αρκετά ενδιαφέρον τομέας που τραβάει την προσοχή τους και τους ωθεί στην ανακάλυψη νέων μεθόδων βελτίωσης της διδασκαλίας τους. Το μάθημα μέσω αυτών γίνεται πιο ελκυστικό στα μάτια των μαθητών. Για τους περισσότερους ήταν κάτι που έπρεπε να γίνει, καθώς το πρόγραμμα αυτό θεωρήθηκε ως ένα παραπάνω σκαλί γνώσης. Με άλλα λόγια, οι νέες τεχνολογίες παρουσιάζονται ως ένας νέος κόσμος που είναι στη διάθεση των εκπαιδευτικών για να τον ανακαλύψουν και αν το πετύχουν και δράσουν σωστά τότε θα ωφεληθούν και θα νιώσουν επαγγελματική ολοκλήρωση.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στους νέους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι διακρίνονται από θέληση για διαρκή επιμόρφωση και βελτίωση. Οι ίδιοι έλαβαν συμμετοχή αρχικά για λόγους περιέργειας, καθώς ήταν ένας άγνωστος για εκείνους μέχρι τότε τομέας που τους καλούσε για περαιτέρω ανακάλυψη. Αργότερα αντιλήφθηκαν πως οι νέες τεχνολογίες συνιστούν ένα πολύ σημαντικό εργαλείο της δουλειάς τους, αφού τους δίνει τη δυνατότητα να κάνουν πράγματα που παλιότερα δεν είχαν τις γνώσεις ή τις δυνατότητες να το υλοποιήσουν.

Στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευτικοί που πραγματοποίησαν αυτή την επιμόρφωση κατέληξαν στο ότι οι ΤΠΕ είναι ένας τομέας αρκετά ενδιαφέρων, αφού μέσω αυτού μπορεί να βελτιωθεί αλλά και να διευκολυνθεί η διδασκαλία τους σε μεγάλο ποσοστό. Οι γνώσεις τους σχετικά με τις νέες τεχνολογίες εμπλουτίστηκαν, καθώς γνώρισαν νέα εκπαιδευτικά λογισμικά αλλά και γενικά εργαλεία που τους

έδωσαν τη δυνατότητα να κάνουν το μάθημά τους περισσότερο αποδοτικό προς τους μαθητές.

Μέσω αυτού του προγράμματος επιμόρφωσης, οι εκπαιδευτικοί όχι μόνο γνώρισαν τα εκπαιδευτικά λογισμικά και προγράμματα αλλά προσπάθησαν να τα χρησιμοποιήσουν και να τα εντάξουν στις διδασκαλίες τους. Αυτό επιδιώχθηκε κυρίως για λόγους προσωπικούς, καθώς πολλοί ήταν εκείνοι που ισχυρίστηκαν πως τους αρέσει να επιμορφώνονται διαρκώς, να ενημερώνονται και να κάνουν πράγματα για τον εαυτό τους. Ο διορισμός τους δεν αποτελεί ανασταλτικός παράγοντας βελτίωσής τους, αλλά θεωρούν πως κάθετι που μαθαίνουν τους βελτιώνει σαν προσωπικότητες, πόσο μάλλον εάν πρόκειται για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές που είναι πιο χρήσιμοι από ποτέ στις μέρες μας.

Η θέληση για συνεχή επιμόρφωση και κατάρτιση και η προσωπική προσπάθεια για κάτι τέτοιο θα μπορούσε να εξηγηθεί βάσει της αυτό- αυτοαποτελεσματικότητας. Ο παραπάνω όρος σχετίζεται με την πεποίθηση του ατόμου πως είναι σε θέση να τα καταφέρει και να ανταπεξέρχεται σε νέες μικρές και μεγάλες προκλήσεις και να τα καταφέρει (Bandura, 1977: 191-215). Πρόκληση θεωρείται και η διαρκής επιθυμία του για επιμόρφωση και κατάρτιση. Οι εκπαιδευτικοί, ο καθένας για προσωπικούς του λόγους και σύμφωνα με τα δικά του πρότυπα, θεωρούν τις νέες τεχνολογίες πολύ σημαντικές γενικότερα αλλά και στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η επιμόρφωση και συνεχής γνωριμία με τις νέες τεχνολογίες, όπως υποστήριξαν, μόνο θετικά στοιχεία μπορούν να τους προσφέρουν, ενώ συνιστούν ένα αίτημα προσωπικής ικανοποίησης και βελτίωσης, πέρα από το επιπρόσθετο όφελος επαγγελματικής ανέλιξης.

Οι νέες τεχνολογίες είναι ένα κομμάτι πιο επίκαιρο από ποτέ, καθώς ήρθε και θα μείνει στη ζωή μας και η γνώση αυτών μόνο όπλο αλλά και εφόδιο μπορεί να θεωρηθεί. Κάτι τέτοιο μπορεί να ιδωθεί και υπό το πρίσμα της παγκοσμιοποίησης και της ύπαρξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας, εντός της οποίας οι Νέες Τεχνολογίες και το Διαδίκτυο, παίζουν πολύ σημαντικό, αν όχι κυρίαρχο, ρόλο. Η κατάκτηση, λοιπόν, γνώσεων και δεξιοτήτων πάνω στο συγκεκριμένο κομμάτι είναι κάτι το οποίο συνιστά αναγκαιότητα στη σημερινή εποχή για πρόοδο και εξέλιξη των κοινωνιών

Εφόδιο θεωρήθηκε από πολλούς όχι μόνο για τον εμπλουτισμό των γνώσεών τους αλλά και για λόγους ανάγκης και επαγγελματικής εξέλιξης. Συγκεκριμένα, το

«χαρτί» πιστοποίησης που θα αποκτήσουν από αυτή την επιμόρφωση θα έχουν τη δυνατότητα να το προσκομίσουν στους αρμόδιους φορείς με σκοπό να μοριοδοτηθούν και είτε να το χρησιμοποιήσουν σε μελλοντικές κρίσεις εκπαιδευτικών είτε για να αναλάβουν διευθυντικές θέσεις . Με άλλα λόγια είναι ένα «χαρτί» που μελλοντικά θα τους βοηθήσει αρκετά.

Δ2.Ποια ήταν η σχέση των εκπαιδευτικών με την τεχνολογία πριν την επιμόρφωσή τους στο εκπαιδευτικό τους έργο και στην καθημερινή τους ζωή;

Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών χαρακτήρισε τη σχέση τους με τις νέες τεχνολογίες αρκετά καλή. Ακόμη και πριν την επιμόρφωσή τους χρησιμοποιούσαν τον υπολογιστή ως εργαλείο για να συλλέξουν βοηθητικό υλικό για τις διδασκαλίες τους. Δεν ήταν λίγοι μάλιστα οι εκπαιδευτικοί που είχαν βρει προγράμματα και εκπαιδευτικά λογισμικά, καθώς αυτά τους βοηθούσαν να εξελίσσουν την διδασκαλία τους και να μην μένουν στάσιμοι και κολλημένοι στους παραδοσιακούς τρόπους διδασκαλίας.

Σύμφωνα με τους ίδιους, χρέος κάθε εκπαιδευτικού είναι να ενημερώνεται για τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις, έτσι ώστε να βελτιώνεται στη δουλειά του και στο δύσκολο έργο που έχει αναλάβει. Προτού αρχίσουν την επιμόρφωση αυτή, ορισμένοι εκπαιδευτικοί ήδη γνώριζαν να φτιάχνουν φύλλα εργασίας και χρησιμοποιούσαν διάφορα εκπαιδευτικά λογισμικά. Τους άρεσε να ασχολούνται με τις ΤΠΕ στον ελεύθερο χρόνο τους και παρακολουθούσαν επιμορφώσεις εκτός σχολείου, καθώς σύμφωνα με εκείνους ήθελαν να είναι ακριβώς μέσα στη διαδικασία της ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

Άλλοι πάλι έπαιρναν τους μαθητές τους κάθε εβδομάδα στην αίθουσα υπολογιστών για να πραγματοποιήσουν διδασκαλία με τη βοήθεια διαδραστικού πίνακα ή υπολογιστή εκμεταλλευόμενοι τα νέου τύπου διαδραστικά παιχνίδια γνώσης. Αυτό παρατηρούνταν κυρίως από νέους εκπαιδευτικούς που η επαφή τους με τις νέες τεχνολογίες είναι αρκετά μεγαλύτερη σε σχέση με τους παλιούς δασκάλους.

Και η οικογένεια διαδραμάτισε σε ορισμένους πρωταγωνιστικό ρόλο για να εξοικειωθούν από νωρίς με τις νέες τεχνολογίες. Τα παιδιά τους λόγω του ότι από πολύ μικρή ηλικία είχαν στενή επαφή με την τεχνολογία, τους «κόλλησαν το μικρόβιο» της ενασχόλησής τους με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Βέβαια, αυτό δε συνέβη με όλους καθώς πολλοί ήταν εκείνοι που ισχυρίστηκαν πως η οικογένεια και οι

αυξημένες υποχρεώσεις αποτέλεσαν εμπόδιο στο να γνωρίσουν καλύτερα τις νέες τεχνολογίες.

Πριν από την επιμόρφωση Β' επιπέδου αρκετοί ήταν και εκείνοι που δεν ήξεραν να ξεχωρίζουν βασικούς όρους και έννοιες των νέων τεχνολογιών. Η γνώση τους ήταν βασική και περιοριζόνταν μόνο στην ενημέρωση και πληροφόρηση τους μέσω του υπολογιστή. Αυτό αιτιολογείται από το ότι δεν τους ενδιέφερε να ασχοληθούν, είχαν άγνοια για τις ΤΠΕ και λόγω του ότι δεν ήξεραν να χειρίζονται τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές απέφευγαν να τους εντάξουν στη διδασκαλία τους.

Άλλοι πάλι τόνισαν πως το άγχος και οι αυξημένες δυσκολίες που υπήρχαν ήταν οι βασικές αιτίες που δεν ασχολήθηκαν με τις ΤΠΕ. Το άγχος αυτό δημιουργούνταν από ότι δεν είχαν ενημερωθεί για τους τρόπους ένταξης των ΤΠΕ στη διδασκαλία τους και οι ίδιοι μόνο στο άκουσμα της χρήσης υπολογιστών μέσα στη διδασκαλία πανικοβάλλονταν,γι' αυτό το λόγο ήταν επιφυλακτικοί. Το ίδιο συνέβη και με τις τεχνικές δυσκολίες, την έλλειψη υποδομών και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που παραμένουν άλυτα ζητήματα μέχρι και σήμερα, με τη διαφορά τώρα πως το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών έχει καταρτιστεί και γνωρίζει να εντάσσει τις νέες τεχνολογίες στο σχολείο, όπου αυτό είναι δυνατόν. Άλλωστε, όπως οι ίδιοι κατέληξαν για να πετύχει κάποιος χρειάζεται να πειραματίζεται και να προσαρμόζεται διαρκώς στα νέα δεδομένα και στις εξελίξεις, καθώς η γνώση ποτέ δεν μένει στάσιμη.

Το τελευταίο τμήμα που ουσιαστικά «κλείνει» τη συζήτηση γύρω από το ζήτημα της σχέσης των εκπαιδευτικών, που αποτέλεσαν το δείγμα της έρευνας, με τις νέες τεχνολογίες. Σύμφωνα με τον Young, οι υπολογιστές και η τεχνολογία δεν θα πρέπει να θεωρούνται εργαλεία αντικατάστασης των εκπαιδευτικών, αλλά συμπληρωματικά πρόσθετα έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικότερη η διδασκαλία τους (Young, 2003: 447-461). Εάν λοιπόν η κοινωνία στο σύνολό της επιτάσσει την εξοικείωση και συμμόρφωση των εκπαιδευτικών με τις νέες τεχνολογίες με σκοπό την πρόοδο αυτής, τότε και οι ίδιοι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να πράξουν αναλόγως, υιοθετώντας συνεχώς νέες πρακτικές και τεχνικές διδασκαλίας που να περιλαμβάνουν σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (Blackledge et al., 2004: 206).

Δ3. Η εφαρμογή των ΤΠΕ στην παιδεία ανταποκρίνεται στις προσδοκίες – απαιτήσεις της νέας γενιάς;

Από τις συνεντεύξεις συνάγουμε πως στην παρούσα φάση οι ΤΠΕ δεν ανταποκρίνονται στις προσδοκίες και τις απαιτήσεις της νέας γενιάς και αυτό γιατί είναι κάτι σχετικά καινούριο και ακόμα το εκπαιδευτικό σύστημα παρουσιάζει αρκετές ελλείψεις και κενά. Αυτό με την πάροδο του χρόνου πιθανότατα να διευθετηθεί.

Το γεγονός ότι τα παιδιά από τη βρεφική ηλικία γνωρίζουν να χειρίζονται τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τα κινητά ή τα τάμπλετ και είναι εξοικειωμένα με αυτά, οδηγεί το εκπαιδευτικό σύστημα στο να εντάξει τις ΤΠΕ στα σχολεία για να τραβήξει την προσοχή των μαθητών. Ο δάσκαλος μόνο με έναν πίνακα ή ένα σχολικό εγχειρίδιο δεν αρκεί για να πετύχει τους εκάστοτε στόχους του μαθήματος. Χρειάζεται αναδιαμόρφωση του προγράμματος σπουδών και ένταξη των νέων τεχνολογιών στο σχολείο.

Ωστόσο αυτό δεν είναι κάτι τόσο εύκολο και εφικτό, καθώς πρέπει να δοθούν αρκετά κονδύλια προκειμένου τα σχολεία να εξοπλιστούν με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και διαδραστικούς πίνακες. Με βάση τους ισχυρισμούς των συνεντευξιαζομένων, στην παρούσα φάση τα σχολεία παρουσιάζουν τεράστια κενά από άποψη υποδομών αλλά και από έλλειψη υλικοτεχνικού εξοπλισμού. Επίσης καθίσταται αναγκαία η ανασύνταξη του ημερήσιου σχολικού προγράμματος, καθώς και σε σχολεία που υπάρχουν υπολογιστές και εξοπλισμός, οι εκπαιδευτικοί περιορίζονται από χρονικής απόψεως στο να εντάξουν τις ΤΠΕ στο μαθημά τους.

Ταυτόχρονα πρέπει να δοθεί έμφαση στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πάνω στις νέες τεχνολογίες καθώς για να είναι αποτελεσματικοί στη διδασκαλία τους απαιτείται η βαθύτερη εξοικείωσή τους με το νέο αυτό αντικείμενο. Το γεγονός αυτό προϋποθέτει διαρκή ανατροφοδότηση, καθώς μόνο με μια επιμόρφωση δεν μπορούν να καλυφθούν όλες αυτές οι γνώσεις που απαιτούνται για να χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί τις ΤΠΕ. Επιπλέον, λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών, η ανατροφοδότηση καθίσταται αναγκαία διότι οι νέες τεχνολογίες δεν μένουν στάσιμες, εξελίσσονται συνεχώς με αποτέλεσμα εκπαιδευτικά λογισμικά να φαντάζουν απαρχαιωμένα μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα.

Οι ραγδαίες εξελίξεις εντός της κοινωνίας επιτάσσουν και υιοθέτηση μεθόδων εκσυγχρονισμού στον τομέα της εκπαίδευσης, γεγονός που μπορεί να επιτευχθεί μέσω

της χρήσης νέων τεχνολογιών. Αυτό μπορεί να κατανοηθεί και μέσα από το παράδειγμα της νέας γενιάς που είναι, όπως είπαμε, σε μεγάλο βαθμό εξοικειωμένη με τις νέες τεχνολογίες ήδη από πολύ μικρή ηλικία. Στόχος λοιπόν της εκπαίδευσης, θα πρέπει να είναι η ανάπτυξη και διεύρυνση των γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθητών πάνω στις νέες τεχνολογίες και όχι η διαιώνιση αναχρονιστικών πρακτικών και μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης.

Μόνο όταν δοθούν λύσεις σε αυτά τα καίρια ζητήματα θα μπορέσει η εφαρμογή των ΤΠΕ στα σχολεία να ανταποκριθεί στις προσδοκίες αλλά και στις απαιτήσεις της νέας γενιάς και μόνο τότε θα μπορέσουν να συντελεστούν σοβαρά βήματα προόδου των κοινωνιών

Δ4.Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση διαφοροποιεί τη συμμετοχή των παιδιών και την ανταπόκρισή τους στις ευκαιρίες;

Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση έχει αυξήσει σε μεγάλο ποσοστό τη συμμετοχή των μαθητών στην εκπαιδευτική πράξη. Μάλιστα, μαθητές που στο παρελθόν δεν συμμετείχαν και ήταν απαθείς κατά τη διάρκεια του μαθήματος, μετά την ένταξη των ΤΠΕ στη διδασκαλία συντονίζονται ευκολότερα και τους παρέχεται η ευκαιρία να ανακαλύψουν κλίσεις και δεξιότητές τους που πιθανότατα στο παρελθόν με την παραδοσιακή διδασκαλία να μην ανακάλυπταν ποτέ.

Ενδιαφέρον προκαλούν τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες αλλά και τα παιδιά από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, τα οποία κατά την παραδοσιακή διδασκαλία έμεναν αμέτοχα στην εκπαιδευτική πράξη, τώρα όχι μόνο συμμετέχουν αλλά μπορούν να αντιληφθούν περισσότερα πράγματα σε λιγότερο χρόνο. Το ενδιαφέρον τους μαγνητίζεται ευκολότερα με τη βοήθεια του εποπτικού υλικού, δεν φοβούνται να κάνουν λάθος και μέσω των διαδραστικών παιχνιδιών ενισχύεται η αυτοπεποίθησή τους. Βέβαια πάντοτε οι ΤΠΕ πρέπει να χρησιμοποιούνται επικουρικά, βοηθητικά δηλαδή με τον τρόπο που μόνο ο εκπαιδευτικός κρίνει πως θα λειτουργήσουν προς όφελος των μαθητών.

Παρόλα αυτά, δεν παύουν να υπάρχουν και περιπτώσεις παιδιών που δεν έχουν εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες, λόγω του ότι δεν έχουν υπολογιστή στο σπίτι τους και συχνά περιθωριοποιούνται. Η δημόσια εκπαίδευση παράγει και διαιωνίζει

κοινωνικές ανισότητες στους κόλπους της, ανισότητες που βασίζονται στην ικανότητα της κυρίαρχης τάξης να χρησιμοποιεί τα περιουσιακά της στοιχεία για να επιβάλλεται και να διατηρεί έναντι.

Πιο συγκεκριμένα, ένα σημαντικό χαρακτηριστικό των Νέων Τεχνολογιών, και ταυτόχρονα μειονέκτημά τους, είναι το κόστος αγοράς. Κάτι τέτοιο σημαίνει πως οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, ενδέχεται να δυσκολεύονται αρκετά στην αγορά ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή, τάμπλετ ή κινητού τηλεφώνου για το παιδί τους. Παράλληλα, η πρόσβαση στο Διαδίκτυο που συχνά συνοδεύει τη χρήση υπολογιστή στο σπίτι, συνιστά επίσης πολυτέλεια για πολλά νοικοκυριά. Αντίθετα, οικογένειες ανώτερων κοινωνικών τάξεων με μεγαλύτερο εισόδημα, δεν αντιμετωπίζουν το παραπάνω πρόβλημα, ενώ συχνά χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες ως ένα μέσον επίδειξης δύναμης και πλούτου (Witte et al., 2010: 20, 62 - 81).

Εντούτοις, οι περιπτώσεις αυτές με την πάροδο του χρόνου και με την ολοένα και αυξανόμενη ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών μειώνονται.

Καταληκτικά αναφέρουμε πως η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση αυξάνει τη συμμετοχή όλων των παιδιών στη διδασκαλία, καθώς διαθέτει προγράμματα και ειδικά λογισμικά που είναι σχεδιασμένα για όλους τους τύπους μαθητών και όλα τα επίπεδα. Παύουν δηλαδή να υφίστανται ή τουλάχιστον εξομαλύνονται οι περιπτώσεις μαθητών που εξαιτίας μαθησιακών ή άλλων δυσκολιών παρουσίαζαν μειωμένη συμμετοχή στη τάξη. Σαφώς σε αυτό πρέπει να βοηθήσει και ο εκπαιδευτικός με τον τρόπο που θα χρησιμοποιήσει τις νέες τεχνολογίες και θα τις εντάξει στη διδασκαλία του. Το ίδιο ισχύει και με την ανταπόκρισή τους στις ευκαιρίες, καθώς οι ΤΠΕ πλέον παρέχουν τη δυνατότητα γνώσης αλλά και ενημέρωσης σε όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως οικονομικού στρώματος ή εθνικότητας, «οπλίζοντας» τους με γνώσεις που θα τους βοηθήσουν να ανταποκριθούν στις νέες ευκαιρίες. Έτσι πλέον είναι καθαρά ατομική υπόθεση το αν ο εκάστοτε μαθητής θα αξιοποιήσει τις γνώσεις που διδάχθηκε με σκοπό να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της κοινωνίας στην οποία εντάσσεται και στις ευκαιρίες που θα του προκύψουν μελλοντικά.

Δ5. Ποιο είναι το αποτέλεσμα της χρήσης των ΤΠΕ στα μαθήματα των εκπαιδευτικών μετά την επιμόρφωση;

Αδιαμφισβήτητα, η χρήση των ΤΠΕ έχει διευκολύνει το έργο των εκπαιδευτικών σε μεγάλο βαθμό. Το μάθημα έχει γίνει πιο ενδιαφέρον στους μαθητές, καθώς είναι

κάτι διαφορετικό από τα τετριμμένα, η εικόνα καθώς και ο ήχος κρατάνε αμείωτο το ενδιαφέρον και έτσι ο δάσκαλος πετυχαίνει τους εκάστοτε διδακτικούς του στόχους σε μικρό χρονικό διάστημα.

Η κατανόηση από τους μαθητές αυξάνεται αφού γεγονότα και μάχες οπτικοποιούνται με αποτέλεσμα να τα απομνημονεύονται από αυτούς ήδη από την τάξη. Ακόμα και παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες παρουσιάζουν βελτίωση καθώς μέσω αυτής της διάδρασης μαθαίνουν ευκολότερα και αυξάνεται και η συμμετοχή τους στην τάξη.

Ο δάσκαλος με το πάτημα ενός κουμπιού έχει πλέον τη δυνατότητα να εξετάσει όλους τους μαθητές μέσω διαδραστικών παιχνιδιών που απευθύνονται σε όλα τα επίπεδα μάθησης. Έχοντας ολοκληρώσει αυτή την επιμόρφωση, χειρίζεται τις νέες τεχνολογίες χωρίς φόβο αλλά με άνεση. Παράλληλα αξιοποιεί τις γνώσεις του απέκτησε πάνω στα ειδικά εκπαιδευτικά λογισμικά και προγράμματα και τις εφαρμόζει όπου κρίνει πως είναι σκόπιμο.

Γενικότερα θα λέγαμε πως η χρήση των ΤΠΕ στην τάξη λειτουργεί θετικά για τον εκπαιδευτικό. Βέβαια, αυτό εξαρτάται και από τη χρήση που εκείνος τους κάνει. Σε καμία όμως περίπτωση δεν πρέπει να παραμερίζουν οι ΤΠΕ το έργο του εκπαιδευτικού και η διδασκαλία να βασίζεται αποκλειστικά σε αυτές.

Δ6.Θεωρείτε πως οι ΤΠΕ θα αντικαταστήσουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού στο μέλλον;

Η απάντηση σε αυτήν την ερώτηση ήταν καθολική... σε καμία περίπτωση οι ΤΠΕ μπορούν να αντικαταστήσουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού στο μέλλον. Το γεγονός αυτό αιτιολογείται με το ότι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές πάντα θα θεωρούνται εργαλείο του εκπαιδευτικού και ο ρόλος τους θα είναι καθαρά βοηθητικός. Με άλλα λόγια, θα χρησιμοποιούνται μόνο για εμπέδωση σε κάτι που ήδη έχει διδαχθεί, καθώς ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι αναντικατάστατος και ανεκτίμητος.

Ο ανθρώπινος παράγοντας είναι ο καθοριστικότερος, διότι είναι εκείνος που κινεί τα νήματα και ο δάσκαλος πάντα θα είναι το μέσο και συνάμα χειριστής των νέων τεχνολογιών. Μόνο εκείνος έχει τη δυνατότητα να αποφασίζει πότε θα χρησιμοποιηθεί ο υπολογιστής στο μάθημα, καθώς ο ρόλος του είναι καθαρά συμπληρωματικός.

Σημαντική είναι και η διάσταση του ψυχολογικού παράγοντα, καθώς ένα άψυχο «κουτί», όπως χαρακτηρίστηκε από πολλούς ο υπολογιστής, σε καμία περίπτωση δεν έχει τη δυνατότητα να επικοινωνήσει με κάθε παιδί ξεχωριστά, ανάλογα την ιδιοσυγκρασία του, να του προσφέρει αγάπη, επιβράβευση και να του καλύψει τις μεμονωμένες ανάγκες του. Δεν μπορεί να γνωρίζει τα βιώματα του αλλά ούτε και να είναι δίπλα του σε κάθε δυσκολία ενισχύοντάς του την αυτοπεποίθηση ενίοτε και μαθαίνοντάς του σημαντικές αξίες όπως να σέβεται, να εκτιμά και να συμπεριφέρεται στην κοινωνία. Ο δάσκαλος είναι εκείνος που τον κοινωνικοποιεί και δεν του παρέχει μόνο στεγνές γνώσεις.

Ο εκπαιδευτικός πέρα από την ψυχολογική διάσταση καλείται να ελέγχει τη γνώση που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες, έτσι ώστε να είναι πιστοποιημένη και να διαχειρίζεται την τάξη του ακόμα και όταν οι μαθητές του είναι στους υπολογιστές. Ο ρόλος του είναι διπλός, από τη μια συντονιστικός για να βοηθά τους μαθητές να μην χαθούν εξαιτίας του τεράστιου όγκου των πληροφοριών και από την άλλη θα πρέπει να επιλέγει το κατάλληλο υλικό από τις ΤΠΕ για να εμπλουτίζει τη διδασκαλία του.

Ο ρόλος του δασκάλου αλλάζει και από μεταδότης γνώσεων μετατρέπεται σε συντονιστής και σύμβουλος των μαθητών, όσον αφορά τις ΤΠΕ, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διοργάνωση της όλης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το πως θα χρησιμοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από τον χρήστη (εκπαιδευτικό) και από τον τρόπο που θα τις εντάξει ο ίδιος στη διδασκαλία του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για διαφορετικούς λόγους κάθε εκπαιδευτικός οδηγήθηκε στην παρακολούθηση του προγράμματος επιμόρφωσης Β' επιπέδου. Είτε για λόγους επαγγελματικής ανέλιξης και μοριοδότησης, είτε για προσωπική ευχαρίστηση, οι συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε αυτό το πρόγραμμα, καθώς οι ΤΠΕ είναι ένας νέος κόσμος που τους προσφέρει πολλές δυνατότητες και θεωρείται πλέον εργαλείο της δουλειάς τους. Η γνωριμία με νέα εκπαιδευτικά λογισμικά, σαφώς και αναβαθμίζει τη διδασκαλία τους, ενώ η ενταξή τους στην εκπαίδευση καθίσταται πλέον αναγκαία.

Στο σύνολό τους οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούσαν τις νέες τεχνολογίες προτού επιμορφωθούν διότι ήθελαν να εξελίξουν τη διδασκαλία τους. Μέσω των ΤΠΕ μπορούσαν να συλλέξουν αρκετό βοηθητικό υλικό και να ασχοληθούν στην τάξη τους με νέου τύπου διαδραστικά παιχνίδια γνώσης. Σύμφωνα με τους ίδιους, κάθε εκπαιδευτικός οφείλει να ενημερώνεται συνεχώς για τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και να προσαρμόζει τη διδασκαλία του πάνω σε αυτές. Ωστόσο, τόσο οι τεχνικές δυσκολίες όσο και η έλλειψη υποδομών και εξοπλισμού αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες που αποτρέπουν κάποιον από το να τις εντάξει στο μάθημά του.

Στην παρούσα φάση οι ΤΠΕ δεν ανταποκρίνονται στις προσδοκίες και τις απαιτήσεις της νέας γενιάς, εξαιτίας της έλλειψης κονδυλίων και υλικοτεχνικού εξοπλισμού. Το ημερήσιο σχολικό πρόγραμμα χρήζει αναδιαμόρφωσης και η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών κρίνεται επιτακτική, λόγω της ραγδαίας εξέλιξης των εκπαιδευτικών λογισμικών.

Με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών, οι μαθητές μπορούν να συντονίζονται ευκολότερα και τους δίνεται η ευκαιρία να ανακαλύψουν κλίσεις και δεξιότητες που πιθανότατα μέσω της παραδοσιακής διδασκαλίας να μην ανακάλυπταν ποτε. Ταυτόχρονα, παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες ή άτομα που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες μέσω του εποπτικού υλικού κατανοούν ευκολότερα, γρηγορότερα και παρουσιάζουν αυξημένη συμμετοχή σε σχέση με πριν. Εντούτοις, περιπτώσεις περιθωριοποίησης συνεχίζουν να υπάρχουν, αφού πολλά είναι τα παιδιά που στερούνται τα υλικά μέσα και μένουν αμέτοχα στη διδασκαλία.

Χωρίς καμία αμφιβολία το έργο του εκπαιδευτικού διευκολύνεται μέσω των νέων τεχνολογιών. Το μάθημα γίνεται πιο ενδιαφέρον και κατανοητό στους μαθητές, ενώ μέσω της οπτικοποίησης του μαθήματος πετυχαίνονται ευκολότερα οι διδακτικοί στόχοι του εκάστοτε μαθήματος. Όλα πλέον κινούνται με το πάτημα ενός κουμπιού. Παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες παρουσιάζουν βελτιώση στην επίδοσή τους. Νέα εκπαιδευτικά λογισμικά που απευθύνονται σε κάθε επίπεδο μάθησης κάνουν την εμφάνιση τους.

Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν οι υπολογιστές να αντικαταστήσουν το ρόλο του δασκάλου. Ο ρόλος τους θα είναι πάντοτε βοηθητικός, αφού λειτουργούν ως εργαλείο του εκπαιδευτικού που χρησιμοποιείται για εμπέδωση σε κάτι που έχει ήδη διδαχθεί. Ταυτόχρονα, στον συναισθηματικό τομέα, ο δάσκαλος είναι εκείνος που μπορεί μοναχά να επικοινωνήσει με ένα παιδί, να κατανοήσει τις μεμονωμένες ανάγκες του, να του προσφέρει αγάπη αλλά και να του εμφυσήσει σημαντικές αξίες όπως αυτές του σεβασμού, της εκτίμησης κτλ.. Ο ρόλος του είναι δηλαδή διπλός : συντονιστής αλλά και σύμβουλος τους που διαμορφώνει την εκπαιδευτική διαδικασία με σκοπό όχι μόνο τη μάθηση αλλά και την κοινωνικοποίηση τους.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν μια πραγματικότητα στη σημερινή ζωή. Επηρεάζει όλους τους τομείς αυτής, διευκολύνοντάς τις δραστηριότητες και πρακτικές των ανθρώπων σε μεγάλο βαθμό. Πολλές φορές, φαντάζει αδιανόητο να φανταστεί κανείς την καθημερινότητά του χωρίς ένα σύγχρονο κινητό τηλέφωνο ή δίχως έναν ταχύτατο ηλεκτρονικό υπολογιστή που μπορεί να συνδεθεί στο Διαδίκτυο και να «κατεβάσει» τεράστιο όγκο δεδομένων. Οι νέες τεχνολογίες κυριαρχούν και αναπτύσσονται ραγδαία και η γνώση αυτών συνιστά, δε, μονόδρομο για τα άτομα τόσο σε επίπεδο εργασίας όσο και σε επίπεδο καθημερινής πρακτικής και λειτουργίας (από την ανάληψη χρημάτων σε ΑΤΜ, μέχρι την επίλυση ζητημάτων εργασίας, υγείας κλπ).

Στη σύγχρονη εποχή με την ψηφιοποίηση των πάντων, η χρήση των νέων τεχνολογιών θεωρείται επιτακτική ανάγκη για την προετοιμασία της νέας γενιάς στην είσοδό της στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Παράλληλα, έχει αλλάξει τα δεδομένα όσον αφορά τον ρόλο του δασκάλου, όσο και τον ρόλο του μαθητή. Ο ρόλος του πρώτου έχει αλλάξει, αφού και ο ίδιος γίνεται μαθητής. Ο εκπαιδευτικός δεν είναι πλέον εκείνος που παραδίδει μαθήματα ή που υπαγορεύει, αλλά είναι ένα πρόσωπο που συνδιαλέγεται με τον μαθητή, τον καθοδηγεί και τον συμβουλεύει κατά την προσέγγιση της γνώσης, είναι δε κατανοητό πως ο ρόλος του έχει γίνει περισσότερο δύσκολος και απαιτητικός. Από την άλλη, ο μαθητής έχει ωφεληθεί πολλαπλά από τη χρήση των ΤΠΕ στην τάξη, αφού η εικόνα και ο ήχος έχουν διαφοροποιήσει το μάθημα προς το καλύτερο και του έχουν προσδώσει μεγαλύτερο ενδιαφέρον, έτσι και ο εκπαιδευτικός δύναται να πραγματοποιήσει το μάθημά του με μεγαλύτερη ευκολία και να επιτύχει τους διδακτικούς στόχους που έχει θέσει.

Επίσης, η εισαγωγή τους στην εκπαίδευση, έχει δημιουργήσει την αναγκαιότητα για ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών και των εκπαιδευτικών αναφορικά με την αφομοίωση, επεξεργασία και χρήση των ερεθισμάτων και πληροφοριών. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την οποία γίνεται λόγος στην παρούσα εργασία, αποτελεί σημαντικό κίνητρο για τους εκπαιδευτικούς, ώστε να διαμορφώσουν κατάλληλα τον τρόπο διδασκαλίας τους και να εντάξουν σε αυτήν τις ΤΠΕ, διαμορφώνοντας ένα τελείως διαφορετικό σκηνικό στον χώρο της εκπαίδευσης. (Γιαβρίμης, 2015: 216-217)

Παράλληλα η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πάνω στις νέες τεχνολογίες συνιστά μία παρακαταθήκη για το μέλλον, εφόσον κάτι τέτοιο θα συντελέσει στη δημιουργία γερών βάσεων για την επόμενη γενιά. Η κατάρτιση και επιμόρφωση πάνω στα νέα μέσα αποτελούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός νέου πλαισίου τόσο για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, εντός του οποίου θα μπορέσουν και οι δύο πλευρές να επανατοποθετήσουν τον εαυτό τους και να αναστοχαστούν πάνω στη διδασκαλία τη μάθηση, αντίστοιχα.

Όπως είδαμε από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αλλά και από την ερευνητική διαδικασία, η επιμόρφωση πάνω στις νέες τεχνολογίες κρίθηκαν πολύ σημαντικές και αναγκαίες από τους εκπαιδευτικούς του δείγματος. Άλλοτε για προσωπικούς λόγους (αυτοβελτίωση, πιθανή μελλοντική επαγγελματική ανέλιξη) και άλλοτε επειδή οι συνθήκες το επιβάλλουν, οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να ενστερνίζονται και να διάκεινται θετικά απέναντι στις ΤΠΕ, τις οποίες επιθυμούν να προσαρμόσουν (εάν δε το κάνουν ήδη) και στη διδασκαλία τους. Ωστόσο, πολλές φορές συναντούν διάφορα εμπόδια που εμπίπτουν κυρίως σε ζητήματα ολιγορίας από πλευράς του κράτους με τη μη παροχή επαρκών υλικών και μέσων.

Στη χώρα μας λοιπόν, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη «εκπαιδευτικής επένδυσης» με Νέες Τεχνολογίες, για την οικονομική και την ευρύτερη αναπτυξιακή της πορεία. Το εκπαιδευτικό σύστημα σε μια δημοκρατική κοινωνία, οφείλει να παρέχει ισότητα ευκαιριών μάθησης σε όλους τους πολίτες και να έχουν όλοι οι μαθητές δυνατότητα πρόσβασης στη γνώση μέσω των ΤΠΕ (Αργύρης, κ.α., 2004:26).

Γενικότερα θα λέγαμε πως η χρήση των ΤΠΕ στην τάξη οφελεί πολλαπλά και λειτουργεί θετικά και για τον εκπαιδευτικό αλλά και για τους μαθητές. Βέβαια, αυτό εξαρτάται και από το είδος της χρήσης τους, ενώ είναι βέβαιο πως απαιτείται η προσεκτική μελέτη και επιλογή του ηλεκτρονικού υλικού πριν παρουσιαστεί και αναλυθεί στο επίπεδο της τάξης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Αγγελόπουλος Η., Καραγιάννης Π., Καραντζής Ι., Φραγκούλης Ι. & Φωκάς Ε. (2002), *Η διδασκαλία των μαθημάτων του Δημοτικού σχολείου με ηλεκτρονικό υπολογιστή. Διδακτικές εφαρμογές στο πλαίσιο του Διαθεματικού Προγράμματος Σπουδών*, Αθήνα: Καλειδοσκόπιο
- Ανδρέου, Α., Παπακωνσταντίνου, Γ. (1994) *Εξουσία και οργάνωση-διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος*, Αθήνα :Νέα Σύνορα
- Αντωνάκης Π., DyberkK., Καλαϊτζής Π. (2000). *Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Πληροφορική: Μια συγκριτική μελέτη στις χώρες Ελλάδα, Σουηδία και Ολλανδία*
- Αντωνοπούλου, Μ.Ν. (1991). *Οι κλασικοί της Κοινωνιολογίας: Κοινωνική Θεωρία και νεότερη κοινωνία*. Αθήνα: Σαββάλας
- Αργύρης, Μ. (2004). *Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των επικοινωνιών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση* (επιμ. Δημητρακοπούλου, Α.), Διδακταλική Ομοσπονδία Ελλάδος, Ινστιτούτο Παιδαγωγικών Ερευνών – Μελετών: Αθήνα: Press Line
- Blackledge D., Hunt, B. (2004). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης* (μετάφραση) Αθήνα: Μεταίχμιο
- Βρασίδης Χ., Ζεμπύλας Μ. & Πέτρου Α. (2005), *Σύγχρονα παιδαγωγικά μοντέλα και ο ρόλος της εκπαιδευτικής τεχνολογίας*, Στο Σ. Ρετάλης (επιμ.), *Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης*, 33-58, Αθήνα: Καστανιώτη
- Γιαννακόπουλος, Κ.Ι. (2005). *Εικονικές Κοινότητες: Μια κοινωνιολογική προσέγγιση του Διαδικτύου*. Αθήνα :Παπαζήση
- Ένωση πληροφορικών Ελλάδας (2006). *Η Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια*.
- Hughes, M., Kroehler, C.J. (2007). *Κοινωνιολογία: Οι βασικές έννοιες*. Αθήνα :Κριτική.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα : Κριτική
- Kalantzis, M., Core, B. (2013). *Νέα Μάθηση. Βασικές Αρχές για την Επιστήμη της Εκπαίδευσης*. Αθήνα :Κριτική.

- Κόμης Β. (2005), *Εισαγωγή στη Διδακτική της Πληροφορικής*, Αθήνα: Κλειδάριθμος
- Κοντάκος Α. (2002), *Παιδαγωγική των Μέσων και των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας*, Στο Α. Δημητρακοπούλου (επιμ.), Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση», τόμος Α', 393-401, Ρόδος: Εκδόσεις Καστανιώτη
- Κορδάκη Μ., Κόμης Β., *Αντιλήψεις καθηγητών Πληροφορικής σχετικά με τη φύση του αντικειμένου και τον τρόπο εισαγωγής του στην Εκπαίδευση*, 2 ο Πανελλήνιο Συνέδριο με Διεθνή Συμμετοχή, «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, Οκτώβριος 2000
- Κούρτης Δ. (2005), *Η παιδεία στη σημερινή κοινωνία της πληροφορίας*, *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 39
- Λαφατζή Ι. (2005), *Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη
- Λεούσης Ι. (2006), *Η ηλεκτρονική μάθηση με μαθησιακά αντικείμενα στη δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Έρευνα και προβληματισμοί* (μεταπτυχιακή διατριβή), Πάτρα: ΕΑΠ
- Μακράκης Β., (2000) *Υπερμέσα στην Εκπαίδευση. Μια κοινωνικο-επικοινωνιακή προσέγγιση*, Αθήνα :Μεταίχμιο
- Μάραντος Π. (2001), *Εκπαίδευση και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*. Εκπαιδευτική Τεχνολογία, Αθήνα: Πατάκη
- Mason, J. (2011). *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Πεδίο
- Mason, J. (2003). *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα
- Ματσαγγούρας Η. (2001), *Θεωρία της Διδασκαλίας. Η προσωπική θεωρία ως πλαίσιο στοχαστοκριτικής ανάλυσης*, Αθήνα: Gutenberg
- Ματσαγγούρας Η. (1997). *Στρατηγικές διδασκαλίας : Από την πληροφόρηση στην κριτική σκέψη*. Αθήνα :Guteberg
- Μικρόπουλος, Α. (2000), *Εκπαιδευτικό Λογισμικό. Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων*, Αθήνα : Κλειδάριθμος
- Μπρίκα Ε. (2005), *Κοινωνία, Πληροφορική και Εκπαίδευση: Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*, Θεσσαλονίκη: Τα Τραμάκια
- Παπαδοπούλου Β. (2004), *Κρίση της ανθρωπιστικής παιδείας-κρίση των κλασικών σπουδών: ένα ανακυκλούμενο ζήτημα στο δυτικό εκπαιδευτικό*

παράδειγμα και ο καταλυτικός ρόλος του σχολείου, Παιδαγωγική Επιθεώρηση, 38

- Παπάνης Ευστράτιος, Γιαβρίμης Παναγιώτης, Βίκη Αγνή (2011). *Ερευνα και εκπαιδευτική πράξη στην ειδική αγωγή*. Αθήνα :Ι. Σιδέρης
- Πρέζας Π. (2003), *Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτικό Λογισμικό*, Αθήνα: Κλειδάριθμος
- Ράπτης Α. (2004), *Μάθηση και Διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας-Ολική προσέγγιση*, Τόμος Α΄, Αθήνα: Αυτοέκδοση
- Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου : Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*, Αθήνα : Gutenberg
- Ρόντος Κ., Παπάνης Ε. (2006). *Στατιστική έρευνα: μέθοδοι και εφαρμογές*, Αθήνα : Ι. Σιδέρης
- Σιμάτος Α. (1995), *Τεχνολογία και Εκπαίδευση: Επιλογή και χρήση των εποπτικών μέσων διδασκαλίας*, Αθήνα: Πατάκη
- Τάσση, Ό. (2014). *Οι σχέσεις των εκπαιδευτικών με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στο σχολείο*. Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών–Επιστημονικών Θεμάτων (1)
- Τζιμογιάννης Α. (2001), *Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση: Πραγματικότητα και προοπτικές*, Στο «1ο Συνέδριο για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Εκπαιδευτικό λογισμικό και διαδίκτυο»
- Τζιμογιάννης Α. (2000), *Οι Τεχνολογίες της Πληροφορικής στην Εκπαίδευση*, ΣΕΛΕΤΕ/ΠΑΤΕΣ, Ιωάννινα
- Τζιμόπουλος, Ν. & Καραλής, Θ. (2005) *Εισαγωγική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών: Τα χαρακτηριστικά και οι απόψεις των επιμορφωτών του νομού Κυκλάδων*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.etpe.eu/new/custom/pdf/etpe944.pdf>

Ξενόγλωσση

- Al-Zaidiyeen, N. J., Mei, L. L., & Fook, F. S. (2010, 5). Teachers' Attitudes and Levels of Technology Use in Classrooms: The Case of Jordan Schools. *International Education Studies* , 3 (2)
- Albirini, A. (2006). *Teachers' attitudes toward information and communication technologies: The case of Syrian EFL teachers*. *Computers & Education*, 47(4)

- Anderson, J. (2003). Integrating ICT and Other Technologies in Teacher Education: Trends, Issues and Guiding Principles (With a Focus on the Asia-Pacific Region). Presentation to Experts' Meeting on Teachers/Facilitators Training in Technology-Pedagogy Integration, Bangkok, Thailand. June 18-20.
- Anderson, R. & Dexter, S. (2000). Information technology in U.S. Education: Policies and Practices. In H. Pelgrum & R. Anderson (Eds.), *ICT and the Emerging Paradigm for Life Long Learning: a Worldwide Educational Assessment of Infrastructure, Goals, and Practices* Amsterdam: IEA.
- Association of African Universities. (2000). *Technical experts meeting on the use and application of information and communication technologies in higher education institutions in Africa*. May 17-19, University of Dar-es-Salam, Tanzania.
- Bandura, A. (1977). *Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change*. *Psychological Review*, 84 (2).
- Becker, H. (2001). *How are teachers using computers in instruction? Paper presented at the 2001 meetings of the American educational research association*.
- Bierema, L.L., Merriam, S.B. (2002). *E-mentoring: using computer mediated communication to enhance the mentoring process*. *Innovative Higher Education*, 26.
- Bong, M., Skaalvik, E. (2003). *Academic self-concept and self-efficacy: How different are they really*. *Educational Psychology Review*, 15.
- Cachia, R.; Ferrari, A., Ala-Mutka, K.; & Punie, Y. (2010). *Creative Learning & Innovative Teaching: Final Report on the Study on Creativity and Innovation in Education in the EU Member States* (No. EUR 24675). Seville: European Commission - Joint Research Centre - Institute for Prospective Technological Studies.
- Caprara, G.V., Barbaranelli, C., Steca, P., Malone, P.S. (2006). *Teachers' self-efficacy beliefs as determinants of job satisfaction and students' academic achievement: A study at the school level*. *Journal of School Psychology*, 44(6).
- Castells, M. (2000), *The rise of the network society*, том. А', Oxford: Blackwell Publishers
- Chan, F. M. (2002). *ICT in Malaysian schools: policy and strategies*. Paper presented at a workshop on the promotion of ICT in education to narrow the digital divide, 15-22 October. Tokyo Japan.
- Chigona, A., Chigona, W., Kayongo, P., & Kausa, M. (2010). An empirical survey on domestication of ICT in schools in disadvantaged communities in South Africa. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*, 6 (2).

- Clark, L.D. (2011). *Technology and ethical/moral dilemmas of higher education in the twenty-first century*. *Campus-Wide Information Systems*, 29(5)
- Creemers, B. P. (2002). *From school effectiveness and school improvement to effective school improvement: Background, theoretical analysis, and outline of the empirical study*. *Educational Research and Evaluation*, 8.
- Crow, I. et al (2008). *Researching Criminology*. *Mc Graw Hill*. London : Open University Press
- Comber, A., Wadsworth, R. and Fisher, P, (2006). *Reasoning methods for handling uncertain information in land cover mapping*. In *Fundamentals of Spatial Data Quality*, edited by R.Devillers and R.Jeansoulin, ISTE, London
- Daniels, J. S. (2002). Foreword. In *Information and Communication Technology in Education: A curriculum for schools and programme for teacher development*. Paris, France: UNESCO.
- Davis, F. D. (2003). *Acceptance of Information Technology*. *MIS Quarterly*, 13(3)
- Davis, N., Preston, C., Sahin, I. (2009). Training teachers to use new technologies impacts multiple ecologies: Evidence from a national initiative. *British journal of educational technology*, 40 (5)
- Dawson, C. & Rakes, G. C. (2003). The influence of principals' technology training on the integration of technology into schools. *Journal of Research on Technology in Education*, 36(1)
- Dewey, J. (1884), *The New Psychology*, *Andover Review*, 2, 278-289
 Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα:
<http://psychclassics.yorku.ca/Dewey/newpsych.htm> (19-8-2017)
- Fullan, M. (2005). *Leadership and sustainability: systems thinkers in action*. *California: Corwen Press and Ontario Principals' Council*.
- Gnitetskaya, T.N., Gnitetskiy, P.V. (2013). *Issues in students' computer skills*. *Applied Mechanics and Materials*, 433-435
- Ghavifekr, S., & Rosdy, W. A. (2015). Teaching and Learning with Technology: Effectiveness of ICT Integration in Schools. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)* , 1 (2)
- Ghavifekr, S., Afshari, M., & Amla Salleh. (2012). *Management strategies for E-Learning system as the core component of systemic change: A qualitative analysis*. *Life Science Journal*, 9(3)
- Giavrimis, P. (2011). Informatics and Communication Technologies (ICT). *Review of European Studies* , 3 (1)

- Gobbo, C., & Girardi, M. (2006, 12 20). Teachers' beliefs and integration of information and communications technology in Italian schools. *Journal of Information Technology for Teacher Education* , 10 (1-2)
- Grabe, M., & Grabe, C. (2007). *Integrating technology for meaningful learning (5th ed.)*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Grimus, M. (2000). ICT and multimedia in the primary school. In *16th conference on educational uses of information and communication technologies, Beijing, China*.
- Gronow, M. (2007, August 01). ICT Leadership in School Education. Ανάκτηση August 05,2017, από http://www.researchgate.net/profile/Mark_Gronow
- Groff, J., & Mouza, C. (2008). *A framework for addressing challenges to classroom technology use*. AACE Journal, 16
- Gupta, A. (2011). *Teaching to learn and learning to teach*. *European Early Childhood Education Research Journal*, 19(1).
- Flanagan, L. (2003). *Technology leadership for the twenty-first century principal*. Emerald group publishing – *Journal of Educational Administration*-41(2)
- Hammond, M., Crosson, S., Fragkouli, E., Ingram, J., Johnston-Wilder, P., JohnstonWilder, S., Kingston, Y., Pope, M. and Wray, D. (2009). ‘*Why do some student teachers make very good use of ICT? An exploratory case study*’. *Technology, Pedagogy and Education*, 18
- Hanley, G., & Ruane, M. (2014, 3 31). *ICT IN PRIMARY SCHOOL EDUCATION: OVERALL ADVANTAGES & DISADVANTAGES*. Ανάκτηση 8 03, 2017, από wordpress.com: <https://ghanley3.wordpress.com/2014/03/31/ict-in-primary-school-education-overall-advantages-disadvantages/>
- Hardy, T. and Kirkwood, V. (1994). *Towards creating effective learning environments for science teachers: The role of a science educator in the tertiary setting*. *International Journal of Science Education*, 16(2).
- Hartley, J. (2007). *Teaching, learning and new technology: A review for teachers*. *British Journal of Educational Technology*, 38 (1).
- Hermans, R. Tondeur, J., Braak, J van, Valcke, M. (2008). *The impact of primary school teachers' educational beliefs on the classroom use of computers*, *Computers & Education*, 2008.
- Hess, F. & Kelly, A. (2007) *Learning to lead: What gets taught in principal-preparation programs*. *Teachers College Record*, 109, 1

- Hinostroza, J.E., Ibieta, A.I., Claro, M., Labbé, C. (2016). *Characterisation of teachers' use of computers and Internet inside and outside the classroom: The need to focus on the quality. Education and Information Technologies*, 21(6)
- Hudson, B. (1997). *Group work with multimedia in mathematics: The role of the technology and of the teacher. British Journal of Educational Technology*, 28(4)
- Isleem, M. B. (2003). *Relationships of selected factors and the level of computer use for instructional purposes by technology education teachers in Ohio public schools: A statewide survey*. Unpublished PhD thesis, The Ohio State University.
- Jimoyiannis, A., & Komis, V. (2007, 7). Examining teachers' beliefs about ICT in education: implications of a teacher preparation programme. *Teacher Development*, 11 (2)
- Jones, A. (2004). *A review of the research literature on barriers to the uptake of ICT by teachers*. Coventry, United Kingdom: Becta.
- Jones, A., & Preece, J. (2006). *Online communities for teachers and lifelong learners: A framework for comparing similarities and identifying differences in communities of practice and communities of interest. International Journal of Learning Technology*, 2(2).
- Kearney, G. & McGarr (2009). *The role of the teaching principal in promoting ICT use in small primary schools in Ireland. Technology, Pedagogy and Education*, 18(1)
- Kirkland, K., & Sutch, D. (2009). *Overcoming the barriers to educational innovation. A Literature review*. Futurelab. Retrieved from <https://www.nfer.ac.uk/publications/FUTL61/FUTL61.pdf>
- Klassen, R., Tze, V.M. (2014) *Teachers' self-efficacy, personality, and teaching effectiveness: A meta-analysis. Educational Research Review*, 12
- Kozma, R. (Ed.). (2003). *Technology, innovation, and educational change. A global perspective. A report of the Second Information Technology in Education Study. Module 2*. Amsterdam: International Association for the Evaluation of Educational Achievement.
- Legris, P., Ingham, J., Collerette, P. (2003). *Why do people use information technology? A critical review of the technology acceptance model. Information and Management*, 40(3)
- Levinsen, K.T., Sørensen, B.H. (2015). *Digital literacy and subject matter learning. Proceedings of the European Conference on e-Learning, ECEL 2015*,
- Lim, C. P., Khine, M. S. (2006). *Managing teachers' barriers to ICT integration in Singapore schools. Journal of Technology and Teacher Education*, 14(1)

- Lim, C. P. (2007). Effective integration of ICT in Singapore school: pedagogical and policy implications. *Educational Tech Research*, 55.
- Leithwood, K., Seashore Louis, K., Anderson, S., & Wahlstrom, K. (2004). *How leadership influences student learning: A review of research for the Learning from Leadership project*. New York: The Wallace Foundation.
- McCormick L (1993). *Early Intervention in Natural Environments*. Pacific Grove, CA, Brooks/Cole.
- Nan-Zhao, Z. &. (2003). Building Capacity of Teachers/Facilitators in Technology-Pedagogy Integration for Improved Teaching and Learning. Bangkok: Asia and Pacific Regional Bureau for Education- UNESCO.
- Nyenwe, J., & Ishikaku, E. C. (2012). Integration of Information and Communication Technology (ICT) in Teacher Education for Capacity Building. *Journal of Education and Practice*, 3(10).
- Olaofe, I. A. (2005). Nigerian educational emancipation: roadmap from crisis to resurgence. *Faculty of Education Seminar Series*, No. 1. Ahmadu Bello University, Zaria.
- Özsevgeç, T. (2011). Computer literacy of Turkish preservice teachers in different teacher training programs. *Asia Pacific Education Review*, 12(1)
- Pavlov, I. P. (1927), *Conditioned Reflexes: An Investigation of the Physiological Activity of the Cerebral Cortex* (translated by G. V. Anrep), London: *Oxford University Press* Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://psychclassics.yorku.ca/Pavlov/> (19-8-2017).
- Pegalajar, C. P. (2015). Teacher training in the use of ICT for inclusion: differences between Early Childhood and Primary Education. *7th International Conference on Intercultural Education "Education, Health and ICT for a Transcultural World"*. Almeria, Spain: Procedia - Social and Behavioral Sciences.
- Postholm, M. B. (2006). The teacher's role when pupils work on task using ICT in project work. *Educational Research*, 48(2)
- Preston, C., Wegerif, R. (2005). Introducing computers to teachers: An evaluation of the 'EDCL for educators' computer skills programme. 8th IFIP World Conference on Computers in Education, WCCE 2005.
- Rampersad, C. A. (2011). *Teachers 'perceptions of The Contribution Of Information And Communication Technology To The Teaching of Modern Studies, Using An Integrated System, In An Urban Secondary School* (Doctoral dissertation, The University of the West Indies).
- Rogers, E. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed.). New York, NY: The Free Press.

- Salomon, G. (1990). The computer lab: A bad idea now sanctified. *Educational Technology*, 30
- Scherer, R., Siddiq, F. (2015). Revisiting teachers' computer self-efficacy: A differentiated view on gender differences. *Computers in Human Behavior*
- Schiller, J, (2003) "Working with ICT: Perceptions of Australian principals", *Journal of Educational Administration*, 41(2)
- Shahadat, H. K., Mahbub, H., & Clement, C. K. (2012, 7). Barriers to the introduction of ICT into education in developing countries: The example of Bangladesh. *International Journal of Instruction* , 5 (2)
- Skinner, B. F (1950), Are Theories of Learning Necessary?, *Psychological Review*, 57
- Stern, D. (2009). Expanding policy options for educating teenagers. *Future of Children*, 19(1)
- Tedla, B. A.(2012). Understanding the Importance, Impacts and Barriers of ICT on Teaching and Learning in East African Countries. *International Journal for e-Learning Security (IJeLS)*, 2, (3/4)
- Teo, T. (2011). Factors influencing teachers' intention to use technology: Model development and test. *Computers & Education*, 57
- Thorndike, E. L. (1999), *Education Psychology: briefer course*, New York: Routledge
- Tondeur, J., Van Braak, J., Valcke, M. (2007). Towards a typology of computer use in primary education. *Journal of Computer Assisted Learning*, 23(3)
- Tondeur, J., & van Keer, H. e. (2008). ICT integration in the classroom: Challenging the potential. *Computers & Education*, 51
- Uibu, K. and Kikas, E. (2008). *The roles of a primary school teacher in the information society. Scandinavian Journal of Educational Research*, 52(5)
- Vygotsky, L. (1925), Consciousness as a problem in the psychology of behavior, *European Studies in the History of Science and Ideas*, 8
- Watson, J. B. (1913), Psychology as the behaviorist views it, *Psychological Review*, 20, 158-177 Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα:
<http://psychclassics.yorku.ca/Watson/views.htm> (19-8-2017)
- Winter, G.(2000), *A Comparative Discussion of the Notion of 'Validity' in Qualitative and Quantitative Research*
http://nsuworks.nova.edu/tqr/vol4/iss3/4/?utm_source=nsuworks.nova.edu%2Ftqr%2Fvol4%2Fiss3%2F4&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages

- Witte, J., Mannon, S. E. (2010). *The Internet and social inequalities*, Routledge
- Wong K.T., Teo, T. Russo, S. (2012). *Influence of gender and computer teaching efficacy on computer acceptance among Malaysian student teachers: An extended technology acceptance model. Australasian Journal of Educational Technology*, 28
- Yaghi, H. (1996). *The role of the computer in the school as perceived by computer using teachers and school administrators. Journal of Educational Computing Research*, 15(2)
- Young, S. S. C. (2003). *Integrating ICT into second language education in a vocational high school. Journal of Computer Assisted Learning*, 19(4)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α) Οδηγός συνέντευξης

Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην
εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ

Ηλικία

Έτη υπηρεσίας

Πτυχίο

Μεταπτυχιακό

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας

Οργανικότητα σχολείου

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

- 1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;
- 2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει *(Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους)*;
- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;
- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;
- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;
- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;
- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;
- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;
- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

2η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;
- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;
- 3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β επιπέδου;
- 4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;
- 5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;
- 6) Τι συζητήσατε με τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

3η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

- 1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;
- 2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

- 3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με την χρήση νέων τεχνολογιών;
- 4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;
- 5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;
- 6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείται ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;
- 7) Πως η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;
- 8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;
- 9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Β)Συνεντεύξεις

(1) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
		X

Ηλικία	48
--------	----

Έτη υπηρεσίας	17
---------------	----

Πτυχίο	Παιδαγωγική Ακαδημία Μυτιλήνης- εξομοίωση
--------	---

Μεταπτυχιακό	Ναι (τμήμα Κοινωνιολογίας, ΕΤΚΑΣ)
--------------	-----------------------------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρα
	ΑΕΙ	απόφοιτος Γυμνασίου

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρα
	εκπαιδευτικός	οικιακά

Οργανικότητα σχολείου	60έσιο
-----------------------	--------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Οι νέες τεχνολογίες έχουν εισβάλλει στη ζωή μας, έχουν γίνει απαραίτητες στην καθημερινότητά μας. Τις χρησιμοποιούμε για μάθηση, ενημέρωση, πληροφόρηση, στις δουλειές μας. Εξυπηρετούμαστε με αυτές και είναι κομμάτι της εποχής μας.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Οι νέες τεχνολογίες έχουν μπει και στην εκπαίδευση, γιατί δεν μπορεί να μείνει ανεπηρέαστη από την εξέλιξη της εποχής. Για να χρησιμοποιηθούν σωστά στην εκπαίδευση πρέπει να είναι ενημερωμένος ο εκπαιδευτικός για τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν, ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν προς όφελος των μαθητών.

3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, δεν θα τον υποκαταστήσει, απλώς θα αλλάξει τον ρόλο μου και από μεταδότης γνώσεων θα γίνω συντονιστής και σύμβουλος, που θα είμαι υπεύθυνος για την διοργάνωση της όλης εκπαιδευτικής διαδικασίας.

4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Τείνει, αλλά με ποια μορφή. Τείνει να χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες για να εκτυπώσει κάποιες εργασίες που πρέπει να δοθούν για τα παιδιά στο σπίτι, να εκτυπώσει διαγωνίσματα. Να χρησιμοποιήσει όμως τις νέες τεχνολογίες με την σωστή τους χρήση δεν θα έλεγα ότι το κάνουν όλοι. Γίνεται λοιπόν χρήση, δεν ξέρω με ποια αξία, αν είναι σωστή η διδακτική της χρήση.

5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Εδώ είναι ένα θέμα... Υπάρχουν πάρα πολλές δυσκολίες, υλικές κυρίως. Έχουμε κάνει εμείς τα σεμινάρια, όσοι τα έχουμε κάνει, του β' επιπέδου, αλλά στα δικά μας σχολεία δεν

υπάρχει αίθουσα υπολογιστών, ή εργαστήριο πληροφορικής. Έχουμε έναν υπολογιστή και συγκεκριμένα ένα λάπτοπ, που υστερεί σε σχέση με τους σταθερούς . Είναι συνδεδεμένος με τον διαδραστικό πίνακα, οπότε καταλαβαίνετε πως έχουν πρόσβαση σε αυτόν όλες οι τάξεις του σχολείου σε αυτήν την αίθουσα, μία αίθουσα, ένας υπολογιστής, ένας διαδραστικός πίνακας και έξι δάσκαλοι με έξι τάξεις που πρέπει να δουλέψουν πάνω σε αυτόν και είναι δύσκολο..

6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Ηξερα να χρησιμοποιώ υπολογιστή. Τον κειμενογράφο (word) , επικοινωνία με mail και όλα αυτά τα καινούρια. Αυτή ήταν η σχέση μου. Καλή θα έλεγα.

7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Αποφάσισα να ασχοληθώ και να πάρω την πιστοποίηση Β' επιπέδου, όχι μόνο για να έχω ένα «χαρτί», το οποίο μπορεί να μου χρειαστεί αργότερα στην εξέλιξή μου, αλλά επειδή έχω διεισδύσει, θα ήθελα κι εγώ να είμαι ενημερωμένη για τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν στην παιδαγωγική διαδικασία, ώστε να μπορώ να εξελιχτώ κι εγώ η ίδια ως εκπαιδευτικός και να προσφέρω στα παιδιά γνώσεις χρησιμοποιώντας τα μέσα της εποχής.

8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι, πάρα πολύ τους βοηθούν, τραβάει την προσοχή τους σε σχέση με την παραδοσιακή διδασκαλία, με το συγκεκριμένο σχολικό εγχειρίδιο και τους προσφέρει μια διαφορετική διδασκαλία που είναι πιο ενδιαφέρουσα γι' αυτά, γιατί μπορεί να βλέπουν την εικόνα μπροστά, να συμμετέχουν βιωματικά μέσα στην όλη διαδικασία και να επικοινωνούν, να ανακαλύπτουν... Κι ακόμα και οι μέτριοι μαθητές σε αυτήν την διαδικασία μπορούν να γίνουν καλύτεροι και να ωφεληθούν.

9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Τα παιδιά της εποχής μας είναι τεχνολογικά εναλλάβητα. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αλλάξει και η νοοτροπία της εκπαίδευσης για να μπορέσει να εξελιχτεί μαζί με αυτά τα παιδιά. Οπότε ήταν αναγκαίο και η εκπαίδευση να εξελιχτεί και να εντάξει τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση, για να συμβαδίσει με την εποχή της.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών

1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Όπως είπα και πριν, ήθελα να πάρω αυτό το χαρτί που έδιναν, της πιστοποίησης β' επιπέδου για την εξέλιξή μου, μήπως μου χρειαστεί αργότερα. Ήθελα να γνωρίσω τα εκπαιδευτικά λογισμικά και γενικά τα εργαλεία που χρησιμοποιούν οι ΤΠΕ για την εκπαίδευση, επειδή ήταν γενική η γνώση μου κι όχι ειδική πάνω στην εκπαίδευση και όχι μόνο να γνωρίσω αυτά τα νέα λογισμικά, αλλά και να μπορέσω να τα χρησιμοποιήσω σωστά και να τα εντάξω μέσα στην δική μου διδασκαλία.

2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Οι προσδοκίες ήταν πολλές... (γέλιο), όλες αυτές που είπα πριν, για να καλυτερεύσω εγώ και να γίνει πιο ενδιαφέρον το μάθημα και να αποκτήσω γνώσεις ώστε να βοηθήσω και τα ίδια τα παιδιά, αλλά εντάξει, δεν θα μπορέσω να πω ότι όλες οι προσδοκίες μου αυτές επιβεβαιώθηκαν . Πιστεύω ότι ίσως εκπληρωθούν στην πορεία.

3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Είχανε θεωρία, πάαααα πολύ θεωρία, την οποία θεωρία πρέπει να έχεις εξειδικευμένες γνώσεις. Θυμάμαι ότι όταν δώσαμε για να πάρουμε το χαρτί της πιστοποίησης, ήταν τόσες πολλές ερωτήσεις που σε κάποιες από αυτές απαντούσαμε χωρίς να γνωρίζουμε, τυχαία. Ευτυχώς ήταν πολλαπλής επιλογής. Δεν μπορούσαμε καν να αποκωδικοποιήσουμε την ερώτηση. Αυτό που μου άρεσε εμένα ήτανε το πρακτικό επίπεδο, στο οποίο μάθαμε τα εκπαιδευτικά λογισμικά. Συγκεκριμένα κατασκευάσαμε δέκα εκπαιδευτικά σενάρια, τα οποία τα δουλέψαμε μέσα στην τάξη και ήταν πολύ ωραίο, γιατί τότε στο σχολείο που ήμουν τα παιδιά όταν το είδαν αυτό το σενάριο συμμετείχαν και τους άρεσε τρομερά, μπορούσαν να έχουν βιωματική εμπειρία και ήταν ενθουσιασμένα. Τα μαθήματα αυτά τα κάναμε σε ειδικό χώρο. Ήταν συγκεκριμένα στο σχολείο των Παμφίλων, υπήρχε αίθουσα πληροφορικής εκεί. Ήταν τρεις φορές την εβδομάδα τα σεμινάρια, αρκετές ώρες. Εντάξει.. αυτό που μου έχει μείνει τώρα ήταν κάποια λογισμικά που μας έδωσαν τότε και τα έχω εγώ στο σπίτι μου σε φλασάκια και σε cd.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Θα μπορούσαν να είναι και καλύτερα για εμένα. Και επειδή έχει γίνει και αρκετά χρόνια πριν το σεμινάριο από μένα αυτό, θα ήθελα να υπάρχει και μια ανατροφοδότηση κατά διαστήματα αλλά και ανατροφοδότηση να υπάρξει, δεν θα μπορέσω να την κάνω χρήση, γιατί όπως είπα και πιο πριν, δεν μπορώ να την χρησιμοποιήσω γιατί δεν υπάρχουν στο σχολείο μου τα απαραίτητα εργαλεία. Θα έπρεπε να έχει περισσότερο πράξη, να είναι πιο πολλές διδασκαλίες γιατί τα σενάρια αυτά για να γίνουν απαιτούν χρόνο από εμάς προσωπικό και χρόνο αρκετό και μέσα στην τάξη. Αν κάναμε περισσότερα σενάρια και χρησιμοποιούσαμε και περισσότερα λογισμικά ίσως ήταν και πιο εύκολο στην πορεία να γίνει πιο σωστά η χρήση τους.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Έμαθα να κατασκευάζω διδακτικό σενάριο και έχω κάποια στο αρχείο μου, τα οποία όταν ξαναχρειαστούν και αποφασίσει πια το Υπουργείο να εξοπλίσει με τα σωστά μέσα των νέων τεχνολογιών τα σχολεία, οπότε εγώ θα κάνω μια ανατροφοδότηση από το δικό μου αρχείο και θα μπορέσω να κατασκευάσω σενάριο βάσει αυτών που έχω κρατήσει και με βοήθησαν στο να ενημερωθώ σχετικά με το ποια λογισμικά πρέπει να χρησιμοποιώ ανάλογα το μάθημα .

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Με τους συναδέλφους που έχουν κάνει το συγκεκριμένο σεμινάριο θα σας πω , νομίζω πως και αυτοί λένε το ίδιο, ότι ήταν ένα σεμινάριο που ζητούσε το Υπουργείο από εμάς να το κάνουμε επειδή νομίζει πως εμείς οι εκπαιδευτικοί είμαστε τεχνολογικά αναλφάβητοι αλλά το κάναμε και τελικά καταλήξαμε όλοι στο ίδιο συμπέρασμα : ότι δεν μας προσέφερε τίποτα, παρά μόνο ένα χαρτί και κάποια λογισμικά που έχω στο σπίτι μου, γιατί όλα αυτά που μάθαμε δεν μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε, δεν μας παρέχει την ευκαιρία, το υλικό για να μπορέσουμε να τα χρησιμοποιήσουμε.

Τώρα με αυτούς που δεν έχουν κάνει , δεν ξέρω αν θα τους παρότρυνα να πάνε να το κάνουν. Δεν ξέρω .. γιατί είναι ωραίο μεν να το κάνεις και να μάθεις αυτά που θα μάθεις, γιατί καταβάλαμε μεγάλη προσπάθεια, ήταν ένα δύσκολο σεμινάριο . Έπρεπε να διαθέσουμε προσωπικό χρόνο αρκετό, γιατί είπαμε ότι ήταν κάποιες μέρες μέσα στην εβδομάδα στη διάρκεια τριών μηνών, χωρίς να έχουμε εμείς κάποιο προσωπικό κέρδος, απλώς θέλαμε και το κάναμε για να μάθουμε αυτές τις εξελίξεις και αν μετά από κει και

πέρα πάνε και το μάθουν και πάρουν απλώς ένα χαρτί που είναι άχρηστο , γιατί δεν μας δίνει κάποια κίνητρα με αυτό το χαρτί , να το κάνουν τί; να υπάρχει ένας πίνακας διαδραστικός σε ένα σχολείο χωρίς να υπάρχουν επάνω του φορτωμένα τα λογισμικά, χωρίς να μπορεί να δουλέψει ο δάσκαλος τον χρόνο που θέλει; Έπρεπε κάθε τάξη να έχει το δικό της υπολογιστή, ή να έχει δύο , τρεις υπολογιστές κάθε τάξη, τα παιδιά να μπορούσαν να δουλέψουν πάνω στον υπολογιστή, για να μπορεί και ο δάσκαλος να χρησιμοποιήσει κι όλα αυτά που έμαθε. Εμείς έχουμε έναν καθηγητή πληροφορικής ,επειδή τώρα έβαλαν και το μάθημα της πληροφορικής σε όλες τις τάξεις του δημοτικού και κάνει τα παιδιά μία φορά την εβδομάδα και τα παίρνει η κοπέλα στο εργαστήρι πληροφορικής που υπάρχει στο γυμνάσιο να φανταστείς. Οπότε...

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Εδώ είναι μια μεγάλη ιστορία. Προσπαθώ να τις εντάσω. Χρησιμοποιώ το διαδίκτυο, για να μπω σε κάποιες σελίδες μέσα, να δείξω στα παιδιά κάποια πράγματα, να ενημερωθούν παραπάνω, δεν χρησιμοποιώ τα λογισμικά που έχω και έμαθα, άρα χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ βοηθητικά στην διδασκαλία μου, αυτό θα έλεγα.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Έχουμε φτιάξει ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα εδώ στο σχολείο, όπου κάθε δάσκαλος έχει δηλώσει τρεις φορές την εβδομάδα για να μπορεί να πάει στη συγκεκριμένη αίθουσα, οπότε τις χρησιμοποιώ στο χρόνο που μπορώ και έχω την αίθουσα. Επομένως, τρεις φορές την εβδομάδα και το γιατί είναι το ότι δεν έχουμε την δυνατότητα να τις χρησιμοποιήσουμε περισσότερο και λόγω ότι δεν έχουμε τον εξοπλισμό που θα έπρεπε.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Εγώ τις χρησιμοποιώ σε κάποιες ώρες φυσικής ή σε κάποιες ώρες στην ιστορία. Μπορώ λοιπόν να μπω σε κάποιες σελίδες που δίνουν το μάθημα της ιστορίας σαν βιντεομάθημα ή σαν slideshare με εικόνες και ταυτόχρονα βλέπουν την εικόνα τα παιδιά και εγώ να τους λέω το τι γίνεται. Μπορούμε να μπούμε στα διαδραστικά σχολικά βιβλία που δίνουν και ταυτόχρονα να δούμε και κάποια βίντεο , powerpoint και παραπάνω πληροφορίες που πατάς στο αντίστοιχο εικονίδιο, κάνει κάποιες συνδέσεις και στο αντίστοιχο

εικονίδιο συγκεκριμένο θέμα δίνει περισσότερες πληροφορίες. Μπορούμε να μπούμε και στο φωτόδεντρο, που έχει και διαδραστικά online παιχνίδια ή βιωματικά και το χρησιμοποιώ και σε κάποιες ερωτήσεις που παραθέτει το site το σχετικό, ερωτήσεις κατανόησης πάνω στο κείμενο, απαντούν τα παιδιά, βλέπουν ότι η απάντησή τους μπορεί να μην συνάδει με αυτό που βλέπουν εκεί και την ξανακάνουμε την ερώτηση, βλέπουν την σωστή και τους βοηθάει κατά κάποιο τρόπο.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Βεβαίως και θέλει χρόνο προετοιμασίας, γιατί κι εγώ πριν το κάνω πρέπει να ψάξω στο σπίτι μου, αν αντιστοιχεί, αν είναι σωστή η σελίδα αυτή, τι θα δουν τα παιδιά μέσα. Βέβαια είπαμε ότι δεν το κάνω συχνά σε όλα τα μαθήματα λόγω του χρόνου, οπότε χρόνο παραπάνω να. Με δυσκολεύει ο εξοπλισμός μας, το λαπτοπ θέλει φτιάξιμο, και τώρα να φανταστείς το έχουμε δώσει στο κεπληνιτ, για να το αναβαθμίσουν. Το ίντερνετ είναι τραγικά αργό γιατί το «καημένο» χρησιμοποιείται από πολλούς, «υποφέρει», επόμενο είναι να καθυστερεί. Λογικό είναι. Επίσης ο διαδραστικός που έχουμε έχει επάνω του τα προγράμματα του διαδραστικού, αλλά είναι χαλασμένος. Δεν μπορείς να τα χρησιμοποιήσεις online από κει και να για να ξεκινήσεις τη διαδικασία. Να χρησιμοποιήσεις τον διαδραστικό σαν διαδραστικό, παρουσιάζοντας το βιβλίο σαν μάθημα.

Εγώ πολλές φορές θα ήθελα να πάω να κάνω την γλώσσα εκεί και αντί να έχουν τα παιδιά το σχολικό εγχειρίδιο να έχουμε το μάθημα πάνω στον πίνακα και να μπουν τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν και να υπογραμμίσουν από κάτω αυτό που τους ζητάει η άσκηση, να δουλέψουν πάνω τα ίδια στον διαδραστικό πίνακα. Είναι αδύνατον όλο αυτό. Γιατί είπαμε το λαπτοπ έχει προβλήματα και δεν μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε. Και πέρσυ μας ζήτησε το υπουργείο και κάναμε ένα προσχέδιο για το τι ζητάει κάθε τάξη και βάλαμε η κάθε μια μας το τι θέλει για την τάξη της. Βάλαμε έναν διαδραστικό στην τάξη μας, ένα λαπτοπ με φορτωμένα τα βιβλία επάνω του, αντί να έχω εδώ εγώ το βιβλίο μου και να βλέπουν τα παιδιά από τα βιβλία τους και να μπορεί το παιδί να σηκώνεται, γιατί κάνεις την άσκηση και την βλέπουν όλοι. Την κατασκευή τριγώνου, αντί να χρησιμοποιείς τον κλασσικό πίνακα με την κιμωλία ή το μαρκαδόρο. Ακόμα έχουν μείνει στα χαρτιά όλα αυτά που ζητήσαμε.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Βλέπω ότι τους αρέσει, γιατί όταν πούμε πάμε στον διαδραστικό τρέχουν με το βιβλίο στο χέρι, γιατί έχουμε πάντα και το σχολικό εγχειρίδιο για να κάνουμε ταυτόχρονα. Τρελαίνονται, τρέχουν να πάρουν τις πρώτες θέσεις για να έχουν και θέα στον διαδραστικό πίνακα και συμμετέχουν περισσότερο. Ειδικά όταν παρουσιάζεται και η εικόνα, τους βοηθάει πάρα πολύ και σε παιχνίδια ή σε βιντεάκια που βλέπουμε λένε : «Κυρία να δούμε και το τάδε βίντεο», τους αρέσει να πάρουν περισσότερες πληροφορίες.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Γνωστικούς σίγουρα, γιατί χρησιμοποιείται η εικόνα ως εποπτικό μέσο, άρα είναι πιο εύκολη η μάθηση. Βλέπω ότι τα παιδιά απομνημονεύουν κάποια πράγματα πολύ πιο εύκολα από το παραδοσιακό βιβλίο ή την αποστήθιση. Μια εικόνα χίλιες λέξεις. Βιντεάκια πάλι τους βοηθούν, γιατί βλέπουν και κάτι παραπάνω και κατακτούν πιο εύκολα την γνώση που θέλεις να τους δώσεις.

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Εγώ στο σπίτι ας πούμε βλέπω πριν το συγκεκριμένο μάθημα και εάν έχω δηλώσει πως θα χρησιμοποιήσω τον διαδραστικό εκείνη την ώρα επιλέγω και εγώ να προετοιμαστώ στο σπίτι. Βλέπω το συγκεκριμένο μάθημα από τα διαδραστικά βιβλία πως παρουσιάζεται. Μπαίνω σε άλλα site και βλέπω τα βιντεάκια που προβάλλει, τα slideshare, έτσι το χρησιμοποιώ. Επίσης, για παραπάνω πληροφορίες για μένα, αν με ρωτήσουν τα παιδιά να μπορώ να τους πω και να τους δώσω παραπάνω πληροφορίες, να συνδέσω την συγκεκριμένη πληροφορία με άλλα πράγματα. Με βοηθάει δεν μπορώ να πω.

Όσον αφορά την προετοιμασία , με βοηθούν οι νέες τεχνολογίες σε αυτό τον τομέα μπορώ να πω αν και μου παίρνει περισσότερο χρόνο. Βέβαια αυτο είναι στην ευχέρεια του κάθε εκπαιδευτικού. Αν θέλει να είναι προετοιμασμένος από το σπίτι του για να μπορέσει να κάνει πιο σωστά τη δουλειά του ως προς το σχολείο, να προετοιμαστεί και από το σπίτι του. Εγώ στην προετοιμασία μου χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ. Αν μείνεις στο παραδοσιακό βιβλίο σου δίνει κάποια πράγματα, αλλά αν εσύ θες να φύγεις λίγο παρακάτω και να συνδέσεις αυτά τα πράγματα με άλλες εικόνες, άλλα κείμενα, με περισσότερες πληροφορίες δεν θα το καταφέρεις με το παραδοσιακό βιβλίο. Έστω αυτό το λίγο.

Προχθές λοιπόν θέλαμε να περιγράψουμε τον Λευκό Πύργο της Θεσσαλονίκης, αλλά είναι χαλασμένος τώρα ο υπολογιστής του σχολείου. Κάθησα εγώ και έφτιαξα ένα κείμενο, μέσα από τον υπολογιστή, για να τους δώσω κάποιες πληροφορίες. Θα ήταν πολύ πιο εύκολο για μένα να πάμε στον διαδραστικό , που αυτή την στιγμή δεν τον έχουμε, να δουν και τα παιδιά, γιατί κάποια παιδιά δεν έχουνε άποψη και λένε εμείς δεν τον ξέρουμε τον Λευκό Πύργο , γιατί δεν έχουν πρόσβαση ή δεν έχουν τα ίδια υπολογιστή σπίτι τους. Δεν θα ήταν πολύ πιο ωραίο να μπούμε στο googleearth και να τον δουν από κοντά; Είδα κι εγώ σπίτι μου που έκανα την προετοιμασία πως μπορούσες να μπεις στην ιστοσελίδα του Λευκού Πύργου και μπορούσες να περιηγηθείς στους διάφορους ορόφους. Πως να το κάνω εγώ ; Και τους είπα παιδιά όταν μας φέρουν τον υπολογιστή θα πάμε να το δούμε. Έστω κι αυτό το απλό, χωρίς συγκεκριμένο λογισμικό, μπορείς πιο εύκολα.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;

Συμμετοχή ναι, όταν γίνεται το μάθημα στον διαδραστικό σου είπα και πριν ότι είναι η αγαπημένη τους ώρα. Επίσης είναι η αγαπημένη της ώρα όταν κάνουν πληροφορική. Δεν διαμαρτυρήθηκαν ποτέ, γιατί είναι οι νέες τεχνολογίες μέσα στη ζωή των παιδιών. Τις θέλουν, τους αρέσει να τις μάθουν, να τις χρησιμοποιούν. Ήδη ξέρουν , τους αρέσει όλο αυτό η επαφή μαζί τους. Είναι φαινόμενο της εποχής και βλέπω ότι τρέχουν και θέλουν να συμμετέχουν ιδίως άμα δουν ασκησούλες , « να το κάνουμε κυρία αυτό, να συμμετέχουμε, να δούμε τι καταλάβαμε, τι κατανοήσαμε, να δούμε το τάδε βίντεο». Τους βοηθάει και κατακτούν τη γνώση καλύτερα και μετά μπορούν να σου τα πουν και πιο εύκολα σε σχέση με την αποστήθιση από το βιβλίο.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους

εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Βοηθάει σε κάποια προγράμματα που υπάρχουν είτε περιβαλλοντικά, είτε οτιδήποτε άλλο, αν θες να κάνεις μαζί με μια άλλη τάξη ή με έναν άλλο δάσκαλο, μπορείς να χρησιμοποιείς τους υπολογιστές. Έχω σκεφτεί και με άλλα σχολεία μπορείς να συνεργαστείς αλλά δεν το έχουμε κάνει. Το έχουμε προτείνει, το έχουμε συζητήσει να συνδεθούμε με άλλο σχολείο να δούμε και εκεί πως κάνουν το μάθημα ή να ανταλλάξουμε απόψεις, συζητήσεις . Μας περιορίζει ο χρόνος, ο σχολικός χρόνος; Δεν θα το χρησιμοποιήσω σαν δικαιολογία μου. Εμένα με περιορίζει ο τεχνολογικός εξοπλισμός που δεν υπάρχει στο σχολείο και συγκεκριμένα δεν υπάρχει στην τάξη μου, γιατί θα το

ήθελα στην τάξη μου το εργαλείο αυτό να μπορώ να το χρησιμοποιήσω. Εκεί μπορώ να πω, ότι αυτό με περιορίζει.

(2) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
		X

Ηλικία	33
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	11
----------------------	-----------

Πτυχίο	1. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης 2. Τμήμα Κοινωνιολογίας
---------------	---

Μεταπτυχιακό	Ευρωπαϊκοί θεσμοί και ολοκλήρωση (τμήμα Κοινωνιολογίας)
---------------------	---

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	Μεταλυκειακό-μεταδευτεροβάθμια	τριτοβάθμια

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	Ελεύθερος επαγγελματίας	εκπαιδευτικός

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Θεωρώ ότι οι νέες τεχνολογίες είναι πάρα πολύ χρήσιμες στην εκπαίδευση και η εμφάνισή τους τα τελευταία χρόνια μας βοήθησε πάρα πολύ, καθώς αποτελούν εκπαιδευτικά εργαλεία. Έχουν δώσει μια άλλη νότα στην εκπαίδευση. Μεθοδολογικά έχουν βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς και προσωπικά εμένα με έχουν βοηθήσει στο να μπορώ να επιτυγχάνω τους διδακτικούς στόχους κάθε ενότητας με περισσότερη ευκολία και κάνοντας το μάθημα πιο ελκυστικό στους μαθητές μου.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Σίγουρα οι νέες τεχνολογίες και γενικά η διδασκαλία ενός γνωστικού αντικείμενου μέσω των νέων τεχνολογιών εξελίσσει τη διαδικασία μάθησης των παιδιών. Πιστεύω πως πραγματικά είναι χρήσιμες, αρκεί να χρησιμοποιούνται ως εργαλείο και όχι ως στόχος, γι' αυτό και οι συνάδελφοι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι για να μπορούν να τις χρησιμοποιούν σωστά. Όχι δηλαδή απαραίτητα να βάλω στα παιδιά μπροστά έναν υπολογιστή και να τους αφήσω ή να τους βάλω απλά κάτι να δουν ή να παίζουν. Αυτό που καλούμαι να κάνω είναι μέσω των νέων τεχνολογιών και των προγραμμάτων και λογισμικών που υπάρχουν, να διασυνδέσω και διαθεματικά και τα γνωστικά αντικείμενα, ώστε να είναι πολύ πιο δημιουργική η διαδικασία της μάθησης σε πολλά επίπεδα.

3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Σε καμία περίπτωση.. διότι πραγματικά η χρήση εξαρτάται από τον χρήστη και αυτόν που καθοδηγεί τη διαδικασία. Επομένως, ο ρόλος ο δικός μας είναι ο ρόλος του καθοδηγητή των παιδιών μέσω της χρήσης των υπολογιστών και ομαδικά και συνεργατικά και δεν νομίζω σε καμία περίπτωση αυτόν τον ρόλο να τον υποκαταστήσουν οι νέες τεχνολογίες.

Ένας σκέτος υπολογιστής ακόμα και σε μια πολύ καλή βελτιωμένη έκδοση ενός γνωστικού αντικειμένου, δεν μπορεί να υποκαταστήσει έναν εκπαιδευτικό.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Όχι, δυστυχώς όχι. Και αυτό βέβαια, για τη δική μου σχολική μονάδα έχει να κάνει με δύο πράγματα. Πρώτον, η σχέση με το επίπεδο επιμόρφωσης των συναδέλφων του δικού μου σχολείου, που δεν έχουν επιμορφωθεί, αλλά και λόγω του συγκεκριμένου σχολείου, το οποίο είναι με μειωμένη οργανικότητα, είναι ολιγοθέσιο. Επομένως, πολλές φορές θεωρείται μέσα στην καθημερινότητα πολύ δύσκολο να αφιερώσεις χρόνο σε αυτό. Αυτή είναι η άποψη των συναδέλφων. Διαφωνώ σε αυτό. Ίσα ίσα, πιστεύω ότι στο συγκεκριμένο τύπο σχολείου η χρήση των νέων τεχνολογιών είναι φοβερά χρήσιμη.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Υποδομές το πρώτο. Είναι πάρα πολύ ωραίο να μιλάμε για την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά το βασικό πράγμα είναι να υπάρχει και η κατάλληλη υποδομή. Καλώς ή κακώς, βρισκόμαστε σε ένα νησί που τα περισσότερα σχολεία είναι απομακρυσμένα. Πολλά σχολεία δεν έχουν καν πρόσβαση στο ίντερνετ. Το βασικό, δηλαδή γραμμές κτλ. Σε δεύτερο επίπεδο, οι υποδομές, ο εξοπλισμός των σχολείων είναι σε υποβαθμισμένα επίπεδα. Είναι φοβερό έξοδο και είναι ελλιπής η υποστήριξη της λειτουργίας των τμημάτων πληροφορικής. Αυτά χρειάζονται μια συντήρηση, εξειδικευμένο προσωπικό κτλ. Υπάρχει κέντρο πληροφορικής και νέων τεχνολογιών στο νησί, το οποίο 2-3 άτομα να εξυπηρετήσουν 150-140 σχολικές μονάδες που έχει το νησί είναι πολύ δύσκολο και σε αυτές τις αποστάσεις.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Η αλήθεια είναι ότι ήμουν επιφυλακτική, όχι τόσο για τις νέες τεχνολογίες αλλά για τα προβλήματα που έπρεπε να προσπεράσω σε ατομικό επίπεδο για να χρησιμοποιήσω τις νέες τεχνολογίες μέσα στο μάθημά μου. Το θεωρούσα κάτι μεγάλο και δύσκολο, προσθέτοντας σε αυτά και την άγνοιά μου και την μειωμένη μου γνώση της χρήσης των εκπαιδευτικών λογισμικών. Γι' αυτό το λόγο ήμουν επιφυλακτική. Προφανώς μετά την επιμόρφωση άλλαξα στάση. Θεώρησα φυσικά πως όταν θέλουμε κάτι και είναι πάρα πολύ χρήσιμο, μέσα στην προετοιμασία που θα κάνουμε για την επόμενη μέρα μπορεί να γίνει και αυτό, να ενσωματωθεί και στην πορεία. Υπάρχει και η εξοικείωση που σταδιακά

μας βοηθά για να χρησιμοποιήσουμε και να εντάξουμε στο μάθημά μας τις νέες τεχνολογίες.

7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Είμαι σχετικά νέα εκπαιδευτικός και θέλω συνεχώς να ενημερώνομαι και να ακολουθώ τις εξελίξεις. Θεωρώ ότι οι νέες τεχνολογίες έχουν εισβάλλει στην εκπαίδευση και θα μείνουν. Άρα, έπρεπε να ασχοληθώ περισσότερο με αυτές και να τις εντάξω και εγώ με τη σειρά μου στο μάθημά μου. Επιπλέον παρατηρώ πως αρέσει πολύ στους μαθητές, τους ταιριάζει, τους βοηθά πάρα πολύ, τους δίνει άλλους ορίζοντες και πραγματικά είναι και ένα βοηθητικό εργαλείο και για μένα.

8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι σαφώς.. Ήδη το ανέφερα, το βίωσα και πρακτικά και στην επιμόρφωσή μου και μετά, αφού είχα ολοκληρώσει την επιμόρφωσή μου. Ιδιαίτερα, βοηθά και τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, καθώς η εικόνα που προσφέρουν και τα σύγχρονα λογισμικά μπορούν να βελτιώσουν σε μεγάλο βαθμό το μαθησιακό τους επίπεδο και να ανεβάσουν και την ψυχολογία τους.

9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Σημαντικό αλλά εδώ έχει να κάνει με τη χρήση. Δηλαδή πραγματικά σήμερα βλέπουμε τα παιδιά και ειδικά στα μεγάλα αστικά κέντρα, να ξέρουν να χρησιμοποιούν υπολογιστές γενικά ή άλλα προγράμματα ή ηλεκτρονικά παιχνίδια κτλ. Υπάρχει μια μεγάλη εξοικείωση. Όμως, η ένταξη των νέων τεχνολογιών είναι πραγματικά απαραίτητα, διότι και μέσω αυτής της διαδικασίας, πέρα από το εκπαιδευτικό κομμάτι, το δικό μας που έχει να κάνει με τη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων είτε σε ένα γνωστικό είτε διαθεματικά, νομίζω ότι βάζει τη διαδικασία της κριτικής ανάπτυξης των παιδιών, ώστε να μπορέσουν μέσα σε όλο αυτό το χάος, της υπερπληροφόρησης που υπάρχει, να μπουν στη διαδικασία να κρίνουν πλέον την αξιόλογη πληροφορία που τους είναι απαραίτητη. Νομίζω πως και αυτό βοηθά πολύ.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Κυρίως για λόγους ενδιαφέροντος και επιμόρφωσης. Πραγματικά θελω ως εκπαιδευτικός να επιμορφώνομαι συνεχώς για θέματα που είναι χρήσιμα και φυσικά υπάρχει και η

μοριοδότηση της συγκεκριμένης επιμόρφωσης. Βέβαια αυτή τη στιγμή η μοριοδότηση της συγκεκριμένης επιμόρφωσης έχει μειωθεί. Μοριοδοτείται περισσότερο το πρώτο επίπεδο. Το β' επίπεδο υποβαθμίστηκε, αλλά στο μέλλον μπορεί και να αλλάξει αυτό, γιατί συνεχώς όλα αυτά αλλάζουν..

2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Κυρίως είχαν να κάνουν σε ατομικό επίπεδο, με την αλλαγή στάσης μου απέναντι στις νέες τεχνολογίες. Ήταν μια πρόκληση για μένα. Ήταν ένας νέος χώρος, ο τομέας των νέων τεχνολογιών που δεν είχα ασχοληθεί σε βάθος, παρά επιφανειακά και σε πολύ αρχικό επίπεδο θα έλεγα. Άρα και επειδή ήταν ένας τομέας που με φόβιζε, ήθελα πραγματικά να ασχοληθώ περισσότερο. Ήταν ένα στοίχημα για μένα, αν θα καταφέρω να εξοικειωθώ με τις νέες τεχνολογίες.

3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Καταρχήν είναι μια επιμόρφωση που έχει μεγάλη διάρκεια, τουλάχιστον με τη μέχρι πρότινος υλοποίησή της. Διότι από δω και στο εξής το β' επίπεδο διαχωρίζεται σε Β1 και Β2, οπότε διασπάται. Αυτό που είχα κάνει εγώ, που ήταν ενιαίο το Β' επίπεδο είχε μεγάλη διάρκεια, ήταν γύρω στους 8-9 μήνες με αρκετές ώρες επιμόρφωσης αλλά και διαβάσματος και ελέγχου αλλά και προσπάθειας. Είχε και περίοδο πρακτικής εφαρμογής των εκπαιδευτικών λογισμικών μέσα στην τάξη και στη συνέχεια υπήρχε και η εξέταση μετά από κάποιο χρονικό διάστημα που θα οριζόταν. Το περιεχόμενο της επιμόρφωσης είχε να κάνει με την παρουσίαση, λειτουργία αλλά και τις δυνατότητες χρήσης των εκπαιδευτικών λογισμικών και προγραμμάτων μέσα από πρακτικές εφαρμογές, σενάρια διδασκαλίας. Επίσης, υπήρχαν και τα wikies. Τα προγράμματα Β' επιπέδου είχαν να κάνουν κυρίως με την παρουσίαση των εκπαιδευτικών λογισμικών, με συστήματα διαδραστικά και λειτουργικά, δημιουργία ιστοσελίδων για τα σχολεία, για τη παρουσίαση προγραμμάτων μέσα από ιστότοπους που είναι εγκεκριμένοι από το πανελλήνιο σχολικό δίκτυο. Και μέσα από τα γνωστικά αντικείμενα, είτε εξειδικευμένα για ένα γνωστικό αντικείμενο, είτε διαθεματικά.

Η εξέταση του β' επιπέδου περιελάμβανε κάποιες ερωτήσεις κλειστού τύπου, πολλαπλής επιλογής, που έπρεπε να επιλέξεις τη σωστή απάντηση κυρίως με μεθόδους διδασκαλίας, δηλαδή χρησιμοποιώντας τρόπους και μεθόδους μάθησης και γνωστικής ανάπτυξης. Στη συνέχεια, θα έπρεπε να φτιάξουμε ένα σενάριο διδασκαλίας με βάση το

θεωρητικό υπόβαθρο, να διαμορφώσουμε το σκοπό και τους στόχους της θεματικής που μας δινόταν, αναπτύσσοντας μια διδασκαλία και στήνοντας, δημιουργώντας δραστηριότητες μέσα από τα εκπαιδευτικά λογισμικά για να πετύχουμε τους στόχους της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Θεωρώ πως η συγκεκριμένη επιμόρφωση ήταν μια ολοκληρωμένη επιμόρφωση. Έχει ένα ευρύ θεματικό πεδίο που ο κάθε εκπαιδευτικός μπορεί, ανάλογα και με τις απαιτήσεις της τάξης του και τις υποδομές του σχολείου του, να πάρει και τα ερεθίσματα και να χρησιμοποιήσει αυτό που ταιριάζει και στις συνθήκες της τάξης του. Ήταν ολοκληρωμένα, άρτια, οργανωμένα, πολύ καλά. Πραγματικά οι επιμορφωτές μας τότε ήταν ανοιχτοί και διαθέσιμοι να μας ανοίξουν άλλους ορίζοντες που πραγματικά μας έλυναν τα χέρια και πράγματι συνέβη αυτό. Δηλαδή μας εξηγούσαν με πιο κατανοητό τρόπο ή με μικρά «κολπάκια» δυσνόητα για εμάς θέματα. Μας τα κάνανε να μοιάζουν εύκολα, μας τα απλουστεύανε.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Νομίζω πως έτσι όπως είναι δομημένη η επιμόρφωση και νομίζω πως φαίνεται αυτό, δεν είναι ένα γνωστικό αντικείμενο που σε βοηθάει. Δηλαδή, πραγματικά η χρήση των νέων εκπαιδευτικών λογισμικών μπορεί να βοηθήσει σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα. Είτε διδάσκεις γλώσσα, χρησιμοποιώντας προγράμματα, εννοιολογικούς χάρτες όπως το *inspiration* ή άλλα, παιχνίδια με σταυρόλεξα. Με τον παιγνιώδη τρόπο τα παιδιά αφήνουν την φαντασία τους ελεύθερη ή μέσα από τον παιγνιώδη χαρακτήρα τα παιδιά διασκεδάζουν. Και για τα μαθηματικά που ενδεχομένως είναι πιο δύσκολα, κάποιες έννοιες που δυσκολεύουν ακόμα και εμάς να τις εισάγουμε, τα ΤΠΕ έχουν πολλά τέτοια λογισμικά που βοηθούν αλλά και σε διαθεματικά προγράμματα και στη πρόσβαση σε έτοιμο υλικό που έχει κάποια εκπαιδευτικά λογισμικά που μας βοηθούν πάρα πολύ. Σε όλα, δεν μπορώ να το διαχωρίσω.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Πραγματικά, με τους συναδέλφους που κάναμε μαζί την επιμόρφωση νομίζω ότι βιώσαμε τα ίδια συναισθήματα, τουλάχιστον αυτή είναι η δική μου εικόνα. Στην αρχή υπάρχει το άγνωστο, η επιφύλαξη, ο φόβος, η δυσκολία στο καινούριο και η προσαρμογή σε κάτι έτσι «ξένο». Εντάξει, τώρα το διαβάζουμε αλλά δεν ξέρουμε πόσο εύκολο είναι να το

χρησιμοποιήσουμε. Νομίζω ότι στην πορεία και με τη χρήση κάποια πράγματα άλλαξαν. Νομίζω και οι περισσότεροι επιμορφούμενοι το ίδιο πιστεύουν, τουλάχιστον αυτοί που έτυχε να επιμορφωνόμαστε την ίδια περίοδο. Υπήρξε από την μεριά μας ευδιαθεσία για ουσιαστική χρήση, ανάλογα βέβαια ο καθένας μας και με τις ανάγκες των παιδιών του το προσαρμόζει και διαφορετικά. Και είδαμε ειδικά σε περιπτώσεις που δυσκολευόμασταν, μαθητές με αυξημένες δυσκολίες και ανάγκες, νομίζω ότι βοήθησε πάρα πολύ. Και διαπιστώθηκε αυτό από συζητήσεις.

Με τους συναδέλφους μου την τότε περίοδο στο σχολείο που υπηρετούσα, δεν υπήρχε κάποιος που να παρακολουθούσε ή να είχε παρακολουθήσει αυτή την επιμόρφωση. Στις συζητήσεις μου εγώ ήμουν πάρα πολύ θετική κατά την διάρκεια της επιμόρφωσης, αφού είχα μια εικόνα σε ένα καλό επίπεδο. Οι συνάδελφοί μου είχαν την ίδια επιφύλαξη που είχα και εγώ στην αρχή, δεν είχανε την διάθεση να αφιερώσουν χρόνο, γιατί απαιτείται πάρα πολύ προσωπικός χρόνος για να οργανώσεις ένα σενάριο διδασκαλίας με τη χρήση των εκπαιδευτικών λογισμικών. Τους πρόετρεψα να το παρακολουθήσουν, φυσικά. Κάποιοι εξ' αυτών στην πορεία νομίζω έκαναν αίτηση.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Καταρχήν ιδανικά, θα ήθελα να τις χρησιμοποιώ πάρα πολύ συχνά. Όταν βλέπω ότι κάτι δυσκολεύει τα παιδιά όσον αφορά την προσέγγισή του, βλέπω ότι χρειάζεται άλλη μέθοδο για να κατανοηθεί από τα παιδιά, τότε τις χρησιμοποιώ.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Στο συγκεκριμένο τύπο σχολείου που υπηρετώ φέτος, επειδή την ίδια ώρα πρέπει να γίνει μάθημα με διαφορετικές τάξεις και με διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα είναι πιο δύσκολη η συνδιδασκαλία διαφορετικών τάξεων είναι πιο δύσκολο να χρησιμοποιηθούν. Κυρίως χρησιμοποιούνται σε θέματα που καλύπτουν όλα τα ενδιαφέροντα όλων των παιδιών. Συνδυάζει διαθεματικά αντικείμενα ή δραστηριότητες που θα καλύψουν όλα τα παιδιά. Και για να είμαι πιο σαφής στην ερώτηση, 1 με 2 φορές την εβδομάδα πια. Είναι λίγο το ξέρω, αλλά δεν είναι εφικτό στο συγκεκριμένο τύπο σχολείου να χρησιμοποιείς ένα εκπαιδευτικό λογισμικό, από άποψη χρόνου. Το απόγευμα δεν επαρκεί για να χρησιμοποιήσεις στα γνωστικά αντικείμενα το κατάλληλο εκπαιδευτικό λογισμικό.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Συνήθως υπάρχει κάποια αφόρμηση για το θέμα το οποίο θα ασχοληθούμε. Γίνεται μια συζήτηση καταγράφοντας τις θέσεις μας, όχι για το τι περιμένουμε να δούμε. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ανακαλυπτικά για ένα ζήτημα. Και στη συνέχεια να χρησιμοποιήσουμε το βιβλίο για να επανέλθουμε μετά για μια εμπεδωτική δραστηριότητα ή ενδεχομένως και για μια αξιολόγηση του μαθήματος. Το χρησιμοποιώ εξίσου για όλα τα μαθήματα. Ειδικά στη γλώσσα τα μαθηματικά, την ιστορία και τη γεωγραφία.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Το προβληματικό στοιχείο στο συγκεκριμένο σχολείο είναι ότι το ίντερνετ είναι αργό, πολλές φορές μπορεί να μην υπάρχει κιόλας. Οι γραμμές δεν είναι καλές. Επομένως μπορεί κάποια στιγμή να έχω οργανώσει ένα μάθημα που να απαιτεί τη χρήση του ίντερνετ και ξαφνικά να μην έχουμε ίντερνετ. Επομένως, είναι πάρα πολύ δύσκολο να χρησιμοποιηθεί. Επίσης, δεν έχουμε υπολογιστές. Υπάρχει ένας υπολογιστής. Υπάρχει γωνία υπολογιστή που πάνε οι μαθητές. Επομένως αυτό δυσκολεύει τους μαθητές εξαιτίας της μειωμένης επαφής τους στο εκπαιδευτικό εργαλείο.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Πάρα πολύ θετικά, με μεγάλο ενδιαφέρον, με ενθουσιασμό. Δεν τους είχε ξανασυμβεί μέχρι τώρα. Επομένως, έχουν τεράστιο ενδιαφέρον αγωνία και ίσα ίσα το ζητούν κιόλας.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Και στην ανακάλυψη ενός άλλου κόσμου που δεν είναι εξοικειωμένοι οι συγκεκριμένοι μαθητές και στην εξοικειώση με την χρήση του ίδιου του εργαλείου. Διότι οι συγκεκριμένες συνθήκες δεν ευνοούν τη χρήση και το οικονομικό υπόβαθρο των οικογενειών, ώστε να έχουν επαφή. Και φυσικά στην ανάπτυξη της κριτικής αντίληψης. Έχει φανεί πως η κριτική αντίληψη βελτιώνεται πάρα πολύ.

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Ναι, σίγουρα είναι ένας διαφορετικός τρόπος που αν χρησιμοποιηθεί βοηθάει πολύ στην διεκπεραίωση και κατανόηση καθώς συνδυάζει ήχο, εικόνα, πολλές φορές και πρακτική εφαρμογή για την ίδια την επαφή των παιδιών. Άρα, νομίζω ότι καλύπτω και τους τρεις τύπους μάθησης των παιδιών, δηλαδή τους οπτικούς τύπους, τους ακουστικούς αλλά και τους κιναισθητικούς τύπους, που δεν έχω τέτοιους στην τάξη μου φέτος. Βέβαια η προετοιμασία που κάνω είναι περισσότερη, ο χρόνος που απαιτείται εκ μέρους μου για την προετοιμασία μιας διδακτικής ώρας για κάποιο γνωστικό αντικείμενο είναι

διπλάσιος, μπορεί και παραπάνω. Επομένως, οι ΤΠΕ βοηθούν τόσο εμένα όσον αφορά την προετοιμασία μου αλλά και την διεκπεραίωση του μαθήματός μου , όσο και τους ίδιους τους μαθητές στο να κατανοήσουν το εκάστοτε φαινόμενο, γραμματικό , μαθηματικό κτλ. Πραγματικά θεωρώ τις ΤΠΕ το όπλο μου , τους βλέπω σαν συμμάχους απέναντι στο δύσκολο μου έργο να παρουσιάσω κάτι καινούριο στην τάξη μου.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;
Ναι φυσικά εννοείται. Τα παιδιά έχουν πολύ μεγαλύτερη διάθεση να συμμετάσχουν. Μέσω αυτής της διαδικασίας, ακόμα και τύποι μαθητών που μπορεί να είναι πιο κλειστοί ή να έχουν μια δυσκολία στη συμμετοχή δείχνουν θέληση για να πάρουν και αυτοί μέρος. Υπάρχει μια γενική ευδιαθεσία για συμμετοχή και φαίνεται αυτό φυσικά και στις επιδόσεις γιατί υπάρχει κάποια αλλαγή.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;
Για το συγκεκριμένο σχολείο που βρίσκομαι τώρα δεν μπορώ να μιλήσω για συνεργασία γιατί δεν υπάρχει και αντίστοιχη γνώση από τους συναδέλφους. Κανένας δεν έχει το επίπεδο β' επιμόρφωσης. Όμως σε παλαιότερα σχολεία, εκπαιδευτικοί που είχαν το β' επίπεδο πραγματικά ήταν σαν να μιλούσαμε μια άλλη γλώσσα μεταξύ μας. Συνεργαστήκαμε σε προγράμματα για να υλοποιήσουμε κάποιες δραστηριότητες από κοινού ή να ανταλλάξουμε πληροφορίες, κάτι που ενδεχομένως είχε εστιάσει περισσότερο κάποιος άλλος συναδέλφος. Οι εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν σε κοιτούν με περισσότερη συμπάθεια, οι υπόλοιποι σε κοιτούν και λίγο με μία καχυποψία, ότι θα κάνεις κάτι διαφορετικό από αυτούς και γιατί το κάνεις . Δηλαδή υπάρχει μια γενική καχυποψία με διάφορες ερμηνείες.

(3) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
	X	

Ηλικία	56
--------	----

Έτη υπηρεσίας	33
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικής Ακαδημίας- Εξομείωσης & Μαράσλειος
---------------	--

Μεταπτυχιακό	Μαράσλειο
---------------------	------------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	ΑΕΙ	δημοτικό

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	εκπαιδευτικός	οικιακά

Οργανικότητα σχολείου	6θέσιο
------------------------------	---------------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Είναι χρήσιμες χωρίς όμως να χρειάζεται να τις θεοποιήσουμε κιόλας. Ο παράγοντας δάσκαλος έχει τη δική του ξεχωριστή σημασία στο πώς θα τις χρησιμοποιήσει σαν εργαλεία στην εκπαιδευτική πράξη. Σαφώς και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν βελτιώσει την ανθρώπινη ζωή, αλλά όλα θεωρώ πρέπει να γίνονται με μέτρο. Σήμερα παρατηρώ τεράστια τεχνολογική εξάρτηση των ανθρώπων με το διαδίκτυο που θεωρώ θα έχει πολλές αρνητικές συνέπειες, τόσο στην υγεία του όσο και στην ψυχολογία του. Καλλιεργείται η αποξένωση και η αποχαύνωση.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Πάρα πολλά αντικείμενα και έννοιες μπορούν να περαστούν μέσα από τη χρήση των ΤΠΕ. Αυτό που χρειάζεται είναι στοχοθεσία και σκοποθεσία. Δηλαδή οι ΤΠΕ στην ουσία λειτουργούν ως το μέσο για να προσεγγίσει ο μαθητής τα αντικείμενα που του προσφέρονται κάθε φορά, είτε αυτά αφορούν θετικές, είτε θεωρητικές επιστήμες. Δηλαδή, με τον ίδιο τρόπο που μπορεί να προσεγγιστεί η ανακύκλωση μέσα από τις ΤΠΕ, κάνοντας ραβδογράμματα, πίτες ή χρησιμοποιώντας ένα αντίστοιχο πρόγραμμα, με τον ίδιο τρόπο μπορεί να προσεγγιστούν τα μαθηματικά με τη χελωνίτσα. Θεωρώ δηλαδή πως η χρήση των ΤΠΕ μπορεί να βοηθήσει στη κατανόηση σύνθετων φαινομένων που δυσκολεύουν τους μαθητές.

- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Ο ρόλος του δασκάλου δεν μπορεί να υποκατασταθεί από καμία τεχνολογία, ούτε από τις νέες τεχνολογίες. Βοηθητικά, συμπληρωματικά και σαν μέσο μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Η παιδαγωγική σχέση ανάμεσα στο μαθητή και τον δάσκαλο δεν μπορεί να γίνει ανάμεσα στον υπολογιστή και τον μαθητή. Δεν μπορούν να λειτουργούν οι μαθητές πάντα μέσα από οθόνες και πληκτρολόγια. Η ανθρώπινη επαφή με τα παιδαγωγικά τρίγωνα μαθητή-δάσκαλου και γονιού πολλές φορές είναι αναντικατάστατη. Και δεν το λέω για να υποστηρίξω τη δουλειά μου, το λέω γιατί είναι ένα πολύ ουσιαστικό κομμάτι που αφορά τη διαπαιδαγώγηση και το ανθρώπινο πλησίασμα των παιδιών.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Καθώς τα χρόνια περνούν όλο και περισσότεροι νέοι συνάδελφοι και γνωρίζουν και χρησιμοποιούν στη δουλειά τους τις νέες τεχνολογίες. Στο σχολείο που βρίσκομαι λίγο δύσκολο, λόγω έλλειψης τεχνολογικού εξοπλισμού. Μόνο αν κάποιος εκπαιδευτικός φέρει από το σπίτι του το προσωπικό του λαπτοπ μπορεί να δείξει κάτι στους μαθητές του, διαφορετικά όχι. Βέβαια, μπορώ να πω πως το σχολείο μου έχει νέους σχετικά εκπαιδευτικούς που τα κυνηγάνε αυτά και επιδιώκουν να εκσυγχρονίζουν το μάθημά τους και να ακολουθούν τις νέες απαιτήσεις.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Στα σχολεία της επαρχίας πιθανόν να μην υπάρχουν εργαστήρια, το ίντερνετ είναι αρκετά αργό και η υλικοτεχνική υποδομή για τις ΤΠΕ δεν είναι πάντα αυτή που θα βοηθούσε. Στην Αθήνα, υπήρχαν εξοπλισμένα εργαστήρια, τα οποία πάρα πολλές φορές όμως ήταν

ασυντήρητα και δεν είχαν υπεύθυνο εκπαιδευτικό για να τα ενημερώνει με προγράμματα και να τα έχει έτοιμα για χρήση κάθε φορά. Αναφέρομαι στην Αθήνα επειδή πάρα πολλά χρόνια της ζωής μου δούλεψα εκεί και έχω μια μεγαλύτερη εμπειρία. Συνήθως η διδακτική ώρα των 45 λεπτών δεν επαρκούσε στο να ετοιμάσεις το εργαστήριο, να βάλεις τα παιδιά και να δουλέψεις στη συγκεκριμένη ενότητα που ήθελες μετά.

6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Είχα μια αρκετά καλή σχέση με τις νέες τεχνολογίες και πριν την επιμόρφωσή μου. Ήξερα να δουλεύω με τους υπολογιστές στην τάξη μου σε επίπεδο χρήσης προγραμμάτων, όχι προγραμματισμού. Ναι, τον χρησιμοποιούσα και είχα βρει πολλά προγράμματα που μπορούσαν να με βοηθήσουν στη δουλειά μου στο σχολείο. Ήθελα να τις συνδυάζω στα μαθήματα που έκανα στην τάξη μου, να μην μένω στάσιμος πίσω από την έδρα, κολλημένος σε ένα παραδοσιακό και πολλές φορές κακογραμμένο σχολικό εγχειρίδιο.

7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Αρχικά πήγα από περιέργεια. Μετά το πρώτο επίπεδο, είμαι από τους πρώτους που έκαναν ΤΠΕ τότε που ξεκίνησε το πρόγραμμα στην Αθήνα. Ενδιαφέρον πρόγραμμα, χωρίς όμως πρακτικά να γίνεται να εφαρμοστεί στη διδακτική πράξη σε όλα τα επίπεδα και λόγω υποδομής και λόγω χρόνου. Ουσιαστικά αδύνατον να εφαρμοστεί σε ορισμένα σχολεία της επαρχίας που στερούνται βασικών πραγμάτων, που δεν έχουν ούτε έναν υπολογιστή.

8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ούτως ή άλλως τα παιδιά είναι εξεικονωμένα με τη χρήση των ΤΠΕ. Είναι κάτι που εμείς κάναμε προσπάθεια για να το κατακτήσουμε, τα παιδιά όμως εξαρχής είναι τεχνολογικά εγγράμματα. Από πολύ μικρή ηλικία γνωρίζουν πως να χρησιμοποιούν ένα τάμπλετ ή έναν υπολογιστή. Πάρα πολύ εύκολα χειρίζονται ένα κινητό τηλέφωνο και ανταλλάσσουν μηνύματα και εξίσου εύκολα ξέρουν να χρησιμοποιούν έναν υπολογιστή. Το θέμα είναι να μπορούν να τον χρησιμοποιήσουν όχι μόνο για το παιχνίδι και για διασκέδαση αλλά και για τις ευρύτερες δυνατότητες που τους δίνει στη ζωή τους, όπως ενημέρωση, πληροφόρηση και γενικότερα διεύρυνση των γνωστικών και πνευματικών οριζόντων τους. Επομένως να μπορούν οι ΤΠΕ να βοηθήσουν τους μαθητές, αρκεί να γίνεται με τον σωστό τρόπο.

9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Καθιστά τις νέες τεχνολογίες σαν μέσο και περισσότερο αναγκαίο από παλιά. Αυτό δεν μπορούμε να πούμε πως θα υποκαταστήσει την παιδαγωγική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ στο δάσκαλο και στο μαθητή, η οποία είναι ανθρώπινη σχέση και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αντικατασθεί από τα μηχανήματα. Απλά καλώς ή κακώς οι σύγχρονες απαιτήσεις αναγκάζουν το σχολείο να συνδυάσει την νέα τεχνολογία για να συμβαδίσει με τις σύγχρονες απαιτήσεις.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Είπα και πριν ότι αρχικά πήγα από περιέργεια. Στην πορεία και με ορισμένα αντικείμενα που με ενδιέφεραν ασχολήθηκα λίγο περισσότερο, δηλαδή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και το πώς εντάσσονται μέσα σε σχέδια διδασκαλίας. Σενάρια τα λέγαμε τότε..

2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Να δω πώς ο υπολογιστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί μέσα στη σχολική τάξη και ποιες είναι η δυνατότητές του. Αν δηλαδή μετά την επιμόρφωσή μου μπορώ να βελτιώσω το μάθημά μου και να ελκύω περισσότερο τους μαθητές μου. Ξέρετε η ποιότητα της διδασκαλίας μου ήταν κάτι που με ωθούσε να κάνω όλο και περισσότερες επιμορφώσεις και σεμινάρια. Έτσι πρέπει να είναι κάθε εκπαιδευτικός που δεν θέλει να κάνει τα τετριμμένα με τους μαθητές του.

3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Είχαν θεωρητικό αλλά και πρακτικό κομμάτι και εξετάσεις που δίναμε στο τέλος. Συγκεκριμένα, μαθαίναμε εκπαιδευτικά λογισμικά και μετά έπρεπε να τα εντάξουμε αυτά μέσα σε μια διδασκαλία που θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε μια σχολική τάξη. Έπειτα εξεταζόμασταν σε ένα σενάριο διδασκαλίας, ανάλογα την τάξη που είχαμε τότε. Ήταν δύσκολες και απαιτητικές εξετάσεις. Και φυσικά απαιτούσε να αφιερώσεις αρκετό προσωπικό χρόνο και διάβασμα.

4) Πώς αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Θετικά και χρήσιμα. Αρκετά πράγματα τα έχω κρατήσει. Αρκετά πράγματα σποραδικά και όχι πάντα τα εφάρμοσα μέσα στην τάξη, κάποια άλλα ήταν πολύ δύσκολο να τα εφαρμόσω είτε λόγω έλλειψης υλικοτεχνικής υποδομής είτε λόγω της διάρθρωσης των

αναλυτικών προγραμμάτων που δεν επιτρέπουν πάντα να εφαρμόσεις αυτό. Θα παρότρυνα οποιονδήποτε εκπαιδευτικό να το παρακολουθήσει.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Και στη γλώσσα και στα μαθηματικά και στη μελέτη περιβάλλοντος σε όλα, σε όλα. Η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή μπορεί να κάνει πάρα πολύ εύκολη υπόθεση την κατανόηση του ανάγλυφου της γης, την κατανομή των υδάτων μέσω του googleearth ας πούμε ή δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να αποκτήσουν προσανατολισμό κτλ. Ας πούμε στη γεωγραφία, σε θέματα μελέτης περιβάλλοντος, σχετικά με την ανακύκλωση και το τί υλικό που εμείς θεωρούμε άχρηστο στην ουσία μπορεί να ανακυκλωθεί και να γίνει χρήσιμο. Μετρώντας ας πούμε και φτιάχνοντας ραβδογράμματα ή πίτες από τα απορρήματα του σπιτιού τους ή του σχολείου και διάφορα άλλα. Μπορεί να χρησιμοποιηθούν παντού αλλά αυτό δε σημαίνει ότι από μόνα τους πετυχαίνουν το διδακτικό στόχο που βάζεις.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Είναι καλό να αντιλαμβάνεσαι το καινούριο και να το προσεγγίζεις. Με τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς που παρακολουθούσαμε τότε αυτά τα σεμινάρια δεν μπορώ να πω πως είχαμε και ιδιαίτερη σχέση. Δεν γνωριζόμασταν, βλέπεις και η Αθήνα είναι μεγάλη. Οπότε δεν έτυχε ποτέ να συζητήσω κάτι μαζί τους.

Για τους παλιότερους συναδέλφους που θεωρούσανε τον υπολογιστή «άβατο» και καθώς αυτός γινόταν καθημερινότητα μέσα στο σχολείο και έπρεπε να αρχίσουν να χρησιμοποιούν και να μάθουν υπολογιστές. Η προσωπική μου θέση ήταν να παροτρύνω να μάθουν να τους χρησιμοποιούν καθώς είναι αναγκαίοι αλλά και απαραίτητοι γιατί θα το βρουν μπροστά τους έτσι και αλλιώς. Και φυσικά θα τους διευκολύνει στις δουλειές τους. Μία εικόνα είναι χίλιες λέξεις.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Τώρα πλέον, ως διευθυντής του σχολείου, έχω λιγότερες ώρες σε σχέση με όταν είχα κανονική τάξη. Πάρα πολλές φορές όμως χρησιμοποιώ τον φορητό υπολογιστή μέσα στην τάξη, χρησιμοποιώ έτοιμα βίντεο με αναπαραστάσεις αρχαιολογικών χώρων ιστορίας, τρισδιάστατες απεικονίσεις και έχουμε επιχειρήσει να συντάξουμε mail , επιστολές, τις

οποίες θα στείλουμε μέσω ίντερνετ σε φορείς και να κάνουμε δραστηριότητες σαν τάξη. Στο μάθημα της ευέλικτης ζώνης που έκανα πέρσυ, τις χρησιμοποιήσαμε κατά κόρον για να αντλήσουμε πληροφορίες σε σχέση με προγράμματα που κάναμε εδώ, όπως περιβαλλοντικά προγράμματα κτλ.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Ανάλογα με το κεφάλαιο και την ενότητα, μπορεί να είναι και αναγκαίο γιατί μας λύνουν τα χέρια από το να ψάχνουμε βιβλιογραφία που πιθανόν να μην έχει και το σχολείο μας. Και επίσης να επεξεργαζόμαστε όλα αυτά τα στοιχεία που μαζεύουμε με έναν γρήγορο και εύκολο τρόπο και να τα απεικονίζουμε με αναπαραστάσεις πια στα παιδιά και να παρουσιάζουν εν τέλει τη δουλειά τους με όλο αυτόν τον τρόπο.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Είπα και πριν για την ανακύκλωση, όπου μπορούν να μετρήσουν τα σκουπίδια που βρίσκονται στον κάδο της τάξης τους, να δουν πόσα από αυτά έχουν το σήμα της ανακύκλωσης και να κάνουν μια μικρή στατιστική έρευνα για να την παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους και μετά από αυτό να προκύψει η ανάγκη να μπουν κάδοι στο σχολείο, να ενισχυθεί η λογική ανάγκη της ανακύκλωσης του χαρτιού και του βιβλίου κτλ. Ένα μάθημα είναι αυτό. Τώρα τι να πούμε; Για φύλλα εργασίας και πρότζεκτ; Πάρα πολλά σε κάθε μάθημα και διαφορετικά. Ας πούμε ότι εδώ το νησί που έχει ελιές, οι ΤΠΕ θα μπορούσαν να βοηθήσουν στη θεματική ελιά, με φύλλα εργασίας με σωστό λάθος, με σταυρόλεξα τα οποία θα έφτιαχνες μέσα από hotpotatoes και άλλα εκπαιδευτικά λογισμικά. Πάρα πολλά πράγματα.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Οι υπολογιστές που έχουμε δεν ανταποκρίνονται πάντα στα προγράμματα που διατίθενται. Συνήθως είναι παλιοί, τα προγράμματα αρκετές φορές είναι βαριά και οι υπολογιστές κολλάνε. Για παράδειγμα, πας σε έναν υπολογιστή του 2000 να βάλεις τις σύγχρονες απαιτήσεις μιας googleearth, η οποία κολλάει συνεχώς. Έτσι, να πούμε το πιο απλό. Τα προγράμματα δεν είναι μόνο ο κειμενογράφος ή ένα excelaki, μπορεί να είναι τρισδιάστατες απεικονίσεις, το ίντερνετ να μη βοηθάει και ο υπολογιστής επίσης έχει έναν επεξεργαστή που να κρεμάει συνέχεια.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Όσο κι αν φαίνεται περίεργο είναι εξεικονωμένοι. Τους αρέσει όχι απλά να το δουν, αλλά και να το διαχειριστούν και οι ίδιοι. Δυστυχώς, να το πούμε αυτό, το σχολείο δεν έχει

εργαστήριο και κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει. Κι ο καθηγητής πληροφορικής που έρχεται στο σχολείο με βάση τις δικές μας φιλότιμες προσπάθειες και κάποια λάπτοπ, τα οποία έχουμε πάρει προσπαθεί να κάνει τη δουλειά του.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ; *Οι ΤΠΕ προσφέρουν εποπτεία. Πάρα πολλές φορές μέσα από την εικονική πραγματικότητα προσφέρουν και μια βιωματική προσέγγιση και προσφέρουν και την δυνατότητα ανακαλυπτικής μάθησης με την έννοια ότι πάρα πολλές φορές χρειάζεται συνδυαστικά να μπει κάποιος μέσα να δουλέψει κι έπειτα να ανακαλύψει. Όλα αυτά τα στοιχεία είναι νέα στοιχεία της παιδαγωγικής που ξεφεύγουν από την ρουτίνα του παλιού, του κλασσικού βιβλίου και δίνουν ευχαρίστηση στα παιδιά.*

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Η προετοιμασία χρειάζεται. Όση προετοιμασία χρειάζονται με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας ίσως και περισσότερο να θες αν χρειαστεί να παρουσιάσεις μια ενότητα χρησιμοποιώντας τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας. Ανάλογα με το βαθμό εξεικονίωσής σου ο χρόνος μπορεί να ποικίλλει. Μπορεί να είναι πολύς ή λίγος. Το σίγουρο είναι ότι στην αρχή θα είναι πολύς και μετά μπορεί να γίνει λιγότερος και όσα τεχνολογικά μέσα διαθέτεις στην τάξη σου, επίσης αφορούν αυτό. Αν ας πούμε έχεις τον διαδραστικό πίνακα και έχεις κάνει και σεμινάριο για να τον διαχειριστείς και να τον δουλέψεις, μπορείς πολύ εύκολα αν εκείνη τη μέρα έχεις κάνει στο σπίτι μια προετοιμασία να κάνεις όλο το μάθημα μέσα από τον διαδραστικό πίνακα. Με αυτήν την έννοια το λέω. Αυτό αφορά και τη διεκπεραίωση. Δηλαδή, μέσω των ΤΠΕ η προετοιμασία και διεκπεραίωση γίνεται πολύ πιο αποδοτική και εύκολη αλλά και πιο χρονοβόρα. Το σίγουρο όμως είναι πως η κατανόηση των μαθητών έχει γίνει πολύ πιο εύκολη λόγω των νέων λογισμικών και φυσικά μέσω της εικόνας. Μια εικόνα είναι χίλιες λέξεις για ένα παιδί, το αφομοιώνει πολύ πιο εύκολα με μια εικόνα παρά με ένα κείμενο ή έναν ορισμό.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;

Ναι τραβάει το ενδιαφέρον των παιδιών η χρήση των τεχνολογιών κι όχι μόνο η εικόνα αλλά και η δυνατότητα να παρεμβαίνουν οι ίδιοι μέσα σε αυτήν την τεχνολογία και να διαμορφώνουν ελεγχόμενα πάντα με καθοδηγητή και εμπνευστή τον δάσκαλο της τάξης το αντικείμενο το οποίο θέλουν να προσεγγίσουν. Ένας παράγοντας που όντως μπορούν οι επιδόσεις των μαθητών να βελτιωθούν λόγω των ΤΠΕ είναι αυτός. Δεν είναι μόνον

αυτός όμως, καθώς η επίδοση κάθε μαθητή επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες. Είναι ένα πολυσύνθετο φαινόμενο.

- 9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Όσον αφορά την διοικητική δουλειά του σχολείου μας έχουν διευκολύνει διότι δεν χρειάζεται να χαλάμε απεριόριστα χαρτί. Μπορούμε να στείλουμε όλη την ενημέρωση που μας έρχεται και αφορά τους εκπαιδευτικούς του σχολείου μέσω ενός email, στο email των συναδέλφων και να ενημερωθούν. Μέσω μέσων κοινωνικής δικτύωσης μπορούμε να επικοινωνούμε για διάφορα ζητήματα. Όλα αυτά βέβαια δεν υποκαθιστούν σε καμία περίπτωση την ανθρώπινη συναδελφική επαφή που πρέπει να υπάρχει σε ένα σχολείο. Δεν μπορούμε να λειτουργούμε μόνο μέσω του διαδικτύου σε καμία περίπτωση.

(4) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
		X

Ηλικία	50
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	21
----------------------	-----------

Πτυχίο	1. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης 2. Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας
---------------	--

Μεταπτυχιακό	Σπουδές στην Εκπαίδευση (Ανοιχτό Πανεπιστήμιο)
---------------------	---

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	Απόφοιτος δημοτικού	Απόφοιτος δημοτικού

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	Εργάτης εργοστασίου	οικιακά

Οργανικότητα σχολείου	6^θέσιο αλλά λειτουργεί χρόνια ως 7^θέσιο
------------------------------	--

1^η Θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Πλέον είναι τελείως απαραίτητες και στην εκπαιδευτική διαδικασία. Γενικά, στην ανθρώπινη ζωή, δεν το συζητώ. Την έχουν αλλάξει τελείως τη ζωή μας. Βέβαια, προς το καλό, προς το κακό, οι γνώμες δίστανται.. Ο χρόνος θα δείξει. Ξέρεις και η τόσο μεγάλη εξάρτηση που υπάρχει από τους ανθρώπους στο διαδίκτυο με τρομάζει.. Δεν είναι και πολύ καλό. Βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνάμε και τα θετικά των νέων τεχνολογιών... μαθαίνουμε τόσα πολλά, έχουν διευρύνει τους ορίζοντές μας , αν ξέρεις και τις χρησιμοποιείς σωστά.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Είναι απαραίτητες, γιατί πλέον ζούμε σε έναν κόσμο που είναι απαραίτητη η τεχνολογία. Κάνουν την διδασκαλία πιο ελκυστική και το βλέπω καθημερινά. Εγώ κυρίως δουλεύω στο τμήμα ένταξης, αλλά παράλληλα έχουμε και κάποια λογισμικά πάνω σε αυτά τα παιδάκια που έχουν μαθησιακές δυσκολίες. Βλέπω ότι τους ζητάνε πολλές φορές: «Πότε κυρία θα κάνουμε το παιχνίδι με τους υπολογιστές», το βλέπουν ως παιχνίδι και έτσι γίνεται πιο ελκυστική η μάθηση και το παιδί μέσα από την εικόνα και τον ήχο μαθαίνει πιο εύκολα.

- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, όχι. Γιατί ο ρόλος του δασκάλου είναι πάντα συντονιστικός, πάντα χρειάζεται να υπάρχει και το ανθρώπινο στοιχείο και το μάθημα όμως μέσω των νέων τεχνολογιών. Πάντα θα χρειάζεται ο δάσκαλος να κατευθύνει το παιδί, ο υπολογιστής από μόνος του δεν μπορεί να του προσφέρει τίποτα. Είναι ένα χάος πληροφοριών, που αν δεν έχεις κάποιον να σε κατευθύνει, χάνεσαι..

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Στο συγκεκριμένο σχολείο που είμαι ναι, θα έλεγα οι περισσότεροι ναι, προσπαθούν σε ικανοποιητικό βαθμό να εντάξουν τις νέες τεχνολογίες στο μάθημά τους. Βέβαια, είναι αρκετά δύσκολο γιατί υπολογιστές έχουμε ελάχιστους, αλλά βλέπω μια διαρκή προσπάθεια εκ μέρους τους και αυτό με χαροποιεί ιδιαίτερα.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Λογισμικά υπάρχουν πάρα πολλά και από το παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Το θέμα είναι όμως πως δεν υπάρχει η τεχνική υποστήριξη (γέλιο)... Δηλαδή, καλό θα ήταν κάθε τάξη να έχει τον δικό της υπολογιστή, ώστε να μπορεί ανά πάσα στιγμή ο δάσκαλος να αναζητάει στο διαδίκτυο, σε συγκεκριμένα αλλά και εγγεγραμμένα sites, εκπαιδευτικά λογισμικά και να συμπληρώνει τη διαδικασία της μάθησης. Εμείς τώρα προσπαθούμε να στήσουμε ένα εργαστήριο πληροφορικής, αλλά δεν υπάρχει η κατάλληλη τεχνική υποστήριξη. Ό, τι γίνεται, γίνεται καθαρά από προσωπική μας προσπάθεια.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Όχι πολύ καλές, αλλά πιστεύω ότι στη συνέχεια βελτιώθηκαν και με την επιμόρφωση αλλά και στην πορεία δηλαδή, με την συνεχή χρήση. Στην αρχή μόνο που τους άκουγα με άγχωναν, πως θα τα καταφέρω, μην αποσπασθεί η προσοχή των μαθητών μου, πς θα τις εντάξω στη διδακτική ώρα των 45 λεπτών, αλλά τελικά δεν ήταν τίποτα όλο αυτό. Απλά αν δεν δοκιμάσεις να πειραματιστείς δεν καταφέρνεις τίποτα. Και η διδασκαλία χρειάζεται λοιπόν συνεχή πειραματισμό.

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Να σας πω την αλήθεια; Θα πω την αλήθεια, εξάλλου ανώνυμο είναι.... Επειδή μέσα σε εισαγωγικά θεωρώ τον εαυτό μου λίγο εγωιστικό άτομο, με την έννοια ότι δε θέλω κάτι

να ξέρει κάποιος άλλος και να μην ξέρω εγώ, με αυτήν την έννοια. Οπότε, εφόσον είχε μπει πλέον ο υπολογιστής μέσα και στην εκπαιδευτική διαδικασία, δεν ένιωθα εντάξει με τον εαυτό μου, δηλαδή να ξέρει κάποιος άλλος και να μην ξέρω εγώ. Δηλαδή η ανάγκη της εποχής ήταν ο λόγος που ενασχολήθηκα περισσότερο με τους υπολογιστές, όχι τόσο η δική μου ανάγκη, αλλά της γενικότερης εποχής και κατάστασης, αλλά πλέον έγινε και δική μου ανάγκη.

8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι βοηθούν... και σε γνωστικό επίπεδο και σε μαθηματικό επίπεδο και σε επίπεδο διαπροσωπικών σχέσεων, γιατί αν βάλεις σε μία ομάδα 3-4 μαθητών σ'έναν υπολογιστή, μαθαίνουν την σειρά τους, μαθαίνουν να συνεργάζονται, να ανταλλάσσουν γνώμες.

9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Πολλές φορές πάμε να δείξουμε κάτι στα παιδιά και ήδη το ξέρουν (γέλιο). Δηλαδή, από φέτος μπήκε για πρώτη φορά στο ωρολόγιο πρόγραμμα των σχολείων το μάθημα των νέων τεχνολογιών, δηλαδή το μάθημα πληροφορικής και υπήρχαν πάρα πολλά παιδιά που ξέρανε και πως να χειρίζονται και γενικά πώς να λειτουργούν έναν υπολογιστή. Δηλαδή σε σχέση με κάποιους εκπαιδευτικούς που δεν έχουν καλή σχέση με υπολογιστές μπορώ να πω ότι κάποια παιδιά τα καταφέρνουν καλύτερα. Επομένως ήταν καιρός να φέρουμε αυτές τις καινοτομίες και στο σχολείο. Τώρα ο μαθητής μπορεί να έρχεται σε επαφή με τους υπολογιστές, όχι μόνο σπίτι του αλλά και στο σχολείο. Αυτό από μόνο του κάνει το σχολείο στα μάτια του μαθητή πιο θελκτικό.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Πάντα μ' αρέσει να κάνω πράγματα για τον εαυτό μου, άσχετα αν θα τα χρησιμοποιήσω ή όχι. Το θεωρώ δηλαδή σας όπλο για μένα, ότι πρέπει να κάνω κάποια πράγματα για μένα, δεν είμαι «Άντε, διορίστηκα, τέλειωσα, μέχρι εδώ, πάω κάνω το μάθημά μου και τέλειωσε». Θέλω να κάνω πράγματα για τον εαυτό μου.

2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Εεε, αυτό ακριβώς που είπα, δεν ήταν οι προσδοκίες τόσο, όσο ότι ήθελα να κάνω κάτι για τον εαυτό μου ε και εντάξει μελλοντικά πιστεύω ότι και να κάνεις θα σε βοηθήσει και

το βρίσκεις και μπροστά σου. Πόσο μάλλον με τις κρίσεις και την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, είναι ένα πολύτιμο εργαλείο, ό,τι χαρτί και αν πάρεις, ακόμα και κάτι που νομίζεις άχρηστο, μπορεί να σε βοηθήσει.

3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Εγώ ήμουν από τους πρώτους πρώτους, το πρώτο γκρουπάκι που ξεκίνησε. Έγινε το πρώτο πρώτο πιο πολύ για στελέχη της εκπαίδευσης και μετά για εκπαιδευτικούς, ήταν το πρώτο που παρακολούθησα, ήταν το 2009-2010 στη Λέσβο. Είχαμε 3 φορές αν θυμάμαι καλά την εβδομάδα, διά ζώσης παρακολουθήσεις. Είχαμε τον εκπαιδευτή που μας έδειχνε κάποια λογισμικά, προσπαθούσαμε κάθε φορά στην πράξη να δοκιμάζουμε το πόσο κατανοήσαμε το λογισμικό. Ήταν πολλά βέβαια τα λογισμικά, πάρα πολλά. Δεν μπορούσαμε να τα αφομοιώσουμε όλα. Κι αν δεν κάνεις άμεση χρήση, αν δεν τα χρησιμοποιήσεις να τα δεις, τα ξεχνάς, κακά τα ψέματα δηλαδή. Και στο τέλος είχαμε να παρουσιάσουμε λίγες μικροδιδασκαλίες με βάση κάποια λογισμικά που είχαμε μάθει και μετά δώσαμε τις εξετάσεις Β' επιπέδου.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Σας είπα κάποια είναι πολύ εύχρηστα και κάποια πολύ δύσκολα και πρέπει να είσαι πολύ καλός γνώστης για να πας να τα μεταδώσεις και στα παιδιά. Το καθένα έχει τη δική του χρηστική αξία. Τώρα με τον δάσκαλο της πληροφορικής θέλαμε να πάρουμε μέρος σε έναν διαγωνισμό ρομποτικής. Οπότε εκείνος τους μάθαινε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, που το είχαμε μάθει και εμείς στο Β' επίπεδο, αλλά από τη στιγμή που δεν το χρησιμοποιούσα, το έχω ξεχάσει κιόλας να σας πω την αλήθεια. Ίσως θα έπρεπε να υπάρχει ένα σεμινάριο κάθε χρόνο που να μας τα επαναλαμβάνει, όχι με στυλ εξέτασης γιατί είναι αγχωτικό, αλλά σκοπό να τα εμπεδώσουμε καλύτερα, γιατί κακά τα ψέματα με τον καιρό, όσο και να ξέρεις καλά κάτι το ξεχνάς, αν δεν το επαναλαμβάνεις.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Πιο πολύ στη γλώσσα και στα μαθηματικά, αλλά και σε αυτό που σας είπα, στις κοινωνικές δεξιότητες, να συνεργάζονται τα παιδιά. Βέβαια για να είμαι ειλικρινής, σε όλα τα μαθήματα αν έχεις το κατάλληλο εποπτικό υλικό μπορεί να βοηθηθούν τα παιδιά. Στο χέρι σου είναι λοιπόν πόσο χρόνο θα ξοδέψεις και τι υλικό θα χρησιμοποιήσεις.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Με αυτούς που είχαμε κάνει την επιμόρφωση άργησαν να χρησιμοποιήσουν κι αυτοί τις τεχνολογίες στην εκπαιδευτική πράξη. Πάνω κάτω όλοι λόγω του φόβου και άγχους που είχαμε, επειδή ήταν κάτι ξένο για μας. Φανταστείτε, την εποχή που σπουδάσαμε δεν υπήρχαν καν τα κινητά στους περισσότερους, όχι το ίντερνετ.

Τώρα με αυτούς τους δασκάλους του σχολείου μου κάποιοι τις χρησιμοποιούν και κάποιοι όχι. Εγώ πάντα τους παροτρύνω να παρακολουθούν τέτοιες επιμορφώσεις αν γίνονται, γιατί είμαι ανοιχτή σε κάθετι νέο, που έχει να μου προσφέρει πολλά και να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας μου.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Πολλές φορές άλλοτε σαν αφόρμηση, άλλοτε για εμπέδωση, άλλοτε παράλληλα με την εκπαιδευτική διαδικασία. Αλλάζω κάθε φορά ανάλογα τον στόχο που έχω.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Συχνά. Βέβαια φέτος είμαι σε τμήμα ένταξης και μου είναι πιο εύκολο να τις χρησιμοποιήσω. Παλιότερα, που δεν είχα τμήμα ένταξης και είχα τάξη, δεν είχαμε υπολογιστή. Δηλαδή και να ήθελα, δεν μπορούσα. Αλλά δεν μπορείς σε καθημερινή βάση το μάθημα να βασίζεται αποκλειστικά στον υπολογιστή, σε καμία περίπτωση. Γιατί έχει πολλά προβλήματα και αυτό, δεν μπορούν να συμμετέχουν παράλληλα πολλά παιδιά, πρέπει κάθε παιδί να έχει το δικό του υπολογιστή, το καθένα πρέπει να περιμένει την σειρά του για να κάνει μια άσκηση εμπέδωσης ή οτιδήποτε άλλο.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Στην γλώσσα όταν είχα κάνει την μικροδιδασκαλία θα σας πω. Αφού παραδώσαμε το μάθημα μέσα από το έντυπο υλικό, για εμπέδωση είχα φτιάξει δικές μου ασκησούλες σε ένα word και παρακίνησα τα παιδιά να πάνε και να μπουν, να συμπληρώσουν οτιδήποτε, να αντιστοιχίσουνε. Άλλοτε πάλι, χρησιμοποιού έτοιμα εκπαιδευτικά λογισμικά που έχει το παιδαγωγικό ινστιτούτο. Υπάρχουν σε όλα τα μαθήματα καταρχήν, έχουνε βγάλει σε όλα τα μαθήματα. Πάλι για εμπέδωση. Σε ένα γραμματικό φαινόμενο που έχουμε διδάξει, πάλι χρησιμοποιείται ως μέσο εμπέδωσης.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Το τεχνικό κομμάτι... η χρήση δεν με δυσκολεύει. Το τεχνικό κομμάτι, αν πάθει κάτι ο υπολογιστής, έχουμε άλλους συναδέλφους... που οι καημένοι τρέχουν κάθε φορά να μας βοηθήσουν όποτε βρεθούμε σε αδιέξοδο.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Το θέλουν, το ζητάνε κάθε φορά. «Κυρία σήμερα δεν θα κάνουμε υπολογιστές», με ρωτάνε. Το βλέπουν με πολύ θετικό μάτι, σαν παιχνίδι... Τρέχουν όταν τους λέω πως πάμε να δούμε κάτι στον υπολογιστή, δεν διστάζουν να χάσουν και το διάλειμμά τους για να συνεχίσουν την άσκηση που κάνουμε.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ; Και στο γλωσσικό επίπεδο και στο μαθηματικό, αλλά σας είπα και στο κοινωνικό κομμάτι, στις κοινωνικές δεξιότητες, να συνεργάζονται τα παιδιά..

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Την προετοιμασία την κάνουν μεν χρονοβόρα αλλά θεωρώ πως την βοηθούν γιατί γίνεται πιο ποιοτικό μάθημα, με περισσότερες λεπτομέρειες. Βέβαια, με τα έτοιμα λογισμικά ούτε χρονοβόρα προετοιμασία χρειάζεται. Το έχω πανέτοιμο στον υπολογιστή. Σίγουρα πρέπει να δουλέψεις και από το σπίτι, γι' αυτό και τις περισσότερες φορές επειδή λείπει ο χρόνος τις χρησιμοποιώ ως μέσο εμπέδωσης με έτοιμα λογισμικά. Η διεκπεραίωση διευκολύνεται σαφώς, γιατί πλέον το ρόλο του δασκάλου τον διαδραματίζει το εκάστοτε λογισμικό, αφού έχει ως στόχο να κατανοήσουν οι μαθητές το γραμματικό ή μαθηματικό φαινόμενο που μελετάμε κάθε φορά. Η κατανόηση σαφώς και διευκολύνεται εκ μέρους των μαθητών επειδή είναι πιο οπτικό, βλέπουν πιο οπτικά και ακουστικά το όλο θέμα.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;

Συμμετοχή παρατηρώ, ναι θέλουν να συμμετέχουν όλοι, στις επιδόσεις τους όχι και τόσο, δεν μπορώ να πω. Το ζητάνε ναι, αλλά πολλές φορές επειδή το βλέπουν και σαν παιχνίδι άλλοτε τους περνάει αβίαστα αυτό που θέλουμε να τους διδάξουμε και άλλοτε δίνουν περισσότερο σημασία στη συμμετοχή τους και μπορεί να μην το μαθαίνουν, να απαντάνε λάθος και να μην το έχουν κατανοήσει καθόλου.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Σε συνεργασία με τους άλλους εκπαιδευτικούς δεν θα το έλεγα, δουλεύω από μόνη μου στην τάξη. Μόνο με τον καθηγητή πληροφορικής συνεργάζομαι θα έλεγα, αν χρειαστώ

την βοήθειά του σε κάτι . Με τους υπολοίπους όχι, δεν μπορώ να πω πως οι νέες τεχνολογίες αύξησαν την συνεργασία μου με τους άλλους εκπαιδευτικούς. Ό, τι κάνω το κάνω στα πλαίσια της δικής μου τάξης, μεμονωμένα.

(5) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
	X	

Ηλικία	51
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	22
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης & Πολιτικών επιστημών και δημόσιας διοίκησης
---------------	---

Μεταπτυχιακό	Τμήμα Κοινωνιολογίας
---------------------	-----------------------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	γυμνάσιο	γυμνάσιο

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	ναυτικός	οικιακά

Οργανικότητα σχολείου	6θέσιο
------------------------------	---------------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Είναι ένα πολύ καλό εργαλείο. Μπορεί και βοηθά στον συντονισμό της παρουσίασης και τραβάει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να κρατήσει την προσοχή των παιδιών. Για παράδειγμα, σε ένα πολύ καλά οργανωμένο και στοχευμένο πρόγραμμα μπορεί ο μαθητής την ίδια ώρα που εσύ κάνεις την παρουσίασή σου στον πίνακα μέσω του διαδραστικού, ο μαθητής να είναι απόλυτα συντονισμένος και να ακολουθεί ακριβώς γιατί το μάθημα και η γενική παράδοση του μαθήματος στον πίνακα, οπτικοποιείται. Πέραν δηλαδή των δραστηριοτήτων, ως εφόρμηση είναι πολύ καλό, κρατάει δηλαδή την προσοχή τους πολύ δυνατά.

Όσον αφορά τώρα στη γενικότερη χρήση τους στη ζωή μας, θα έλεγα πως έχουν βελτιώσει κατά πολύ την ανθρώπινη ζωή, αφού ενημερωνόμαστε πλέον πιο εύκολα, επικοινωνούμε πιο εύκολα και γρήγορα και έχουν σαφώς εκμηδενιστεί οι αποστάσεις.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Τους μαθητές στη διδασκαλία όχι, τους μαθητές στην αποκωδικοποίηση των θεματικών ενοτήτων και στην ταξινόμηση της γνώσης μπορεί να τους βοηθήσει πολύ, διότι στην ουσία από τη μια έχεις την προσοχή τους, την ελέγχεις και τα παιδιά τα οποία είναι λίγο πίσω, μπορούν να σε παρακολουθήσουν γιατί ταυτόχρονα βλέπουν και το βιβλίο τους, βλέπουν όμως και τον πίνακά τους. Έτσι με αυτόν τον τρόπο μπορούν και συντονίζονται. Ειδικά στην αγγλική γλώσσα και σε μαθήματα γλώσσας είναι πολύ αποτελεσματικό.

3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, ποτέ. Γιατί μπαίνει μέσα η διάσταση του ψυχολογικού παράγοντα, όπου εκεί δεν μπορεί να βοηθήσει ένας άψυχος υπολογιστής την όλη διαδικασία. Θα πρέπει να είναι εκεί ο δάσκαλος, που ανάλογα την ιδιοσυγκρασία του κάθε παιδιού, κάνει και τους κατάλληλους χειρισμούς και ενισχύει, κατευνάζει τον μαθητή. Έρχεται κοντά στους μαθητές, τους βοηθά σε ό,τι προβληματισμούς έχουν και με αυτόν τον τρόπο και οι ίδιοι οι μαθητές νιώθουν πως ο δάσκαλος είναι δίπλα τους.

4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Καθόλου, γιατί δεν έχουμε υποδομές. Μόνοι μας προσπαθούμε, «ζητιανέψαμε» για 8 υπολογιστές, που είναι παμπάλαιοι και στις αίθουσες μέσα δεν υπάρχει ούτε προτζέκτορας, ούτε υπολογιστής, ούτε τίποτα. Αν εγώ είχα στο χέρι μου ή στο γραφείο μου έναν υπολογιστή θα ήταν ολημερίς ανοιχτός και έτοιμος προς χρήση.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Δεν υπάρχουν λεφτά ώστε τα σχολεία να εξοπλιστούν κατάλληλα. Με άλλα λόγια, πως εμείς οι εκπαιδευτικοί να εντάξουμε τις ΤΠΕ στην τάξη μας αν δεν έχουμε καν υπολογιστή. Έχουμε όλη την καλή διάθεση να το κάνουμε και επιμορφωνόμαστε γι' αυτό με τα απαραίτητα σεμινάρια, αλλά αυτό από μόνο του δεν μπορεί να κάνει κάτι. Το παν είναι ο σωστός εξοπλισμός. Το σχολείο μας υστερεί σε μεγάλο βαθμό σε αυτόν τον τομέα. Μόνοι μας μόνο ό τι κάνουμε, αν θέλουμε να φέρουμε τους δικούς μας υπολογιστές. Αλλά από έναν ατομικό υπολογιστή, 17 ιντσών τι μπορείς να κάνεις σε μια τάξη με 22 παιδιά; Τίποτα..... Χρειάζεται ολική αναδιαμόρφωση... αλλιώς τι νόημα έχουν όλα αυτά τα σεμινάρια που κάνουμε...

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Πολύ βαθιά. Έχω ξεκινήσει από το «dos», για να καταλάβεις...1986 πήρα τον πρώτο μου υπολογιστή, ο οποίος είχε σκληρό δίσκο 256mb και ήμουν περήφανος γι' αυτό.. (γέλιο). Γενικά μου αρέσουν πολύ οι νέες τεχνολογίες, ασχολούμαι με αυτές στον ελεύθερο χρόνο μου, φτιάχνω δικά μου φύλλα εργασίας, βλέπω διάφορα λογισμικά.. ενημερώνομαι. Πιστεύω πως είναι απαραίτητο για κάθε εκπαιδευτικό να ενημερώνεται πάνω σε τέτοια θέματα ώστε να είναι καλός στη δουλειά του.

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Να οργανωθεί καλύτερα η τάξη μου και τα παιδιά να αποκτήσουν κοινωνικές δεξιότητες, γιατί αναγκαστικά θα πρέπει να συνεργαστούν, οπότε έχοντας την οργάνωση με στόχο την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ταυτόχρονα και την προσοχή, γίνεται μια αλληλεπίδραση, η οποία στην ουσία παίρνει το παιδί από την αίσθηση «παρακολουθώ μια ομιλία» και ταυτόχρονα οπτικοποιεί το μάθημα και το βοηθάει σε μεγάλο βαθμό. Στην ιστορία για παράδειγμα, κάποια γεγονότα, μέσα από το «inspiration» για παράδειγμα, μπορείς να τα χρησιμοποιήσεις για να κάνουν τα παιδιά μια απεικόνιση τιτλοποιημένη και να κάνει και εμπέδωση.

- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι, όπως ανέφερα και προηγουμένως βοηθούν σε τεράστιο βαθμό. Ο μαθητής πλέον ούτε χρειάζεται να αποστηθίσει γιατί δυσκολεύεται να κατανοήσει ούτε τίποτα. Όλα οπτικοποιούνται και μαθαίνονται με τη μορφή παιχνιδιού και με αυτόν τον τρόπο η μάθηση φαντάζει στα μάτια των παιδιών διασκεδαστική και σαν ένα παιχνίδι. Δεν βαριούνται πια οι μαθητές το βιβλίο.

- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Τα βοηθάει πολύ.. Τι γίνεται... μετατρέπει τον υπολογιστή από παιχνίδι σε εργαλείο, γιατί στην πραγματικότητα ο υπολογιστής είναι εργαλείο, το παιδί όμως με την κατάλληλη καθοδήγηση θα το χρησιμοποιεί πάντα ως παιχνίδι. Πρέπει κάποιος λοιπόν μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία να του δείξει ότι μπορεί και να είναι ένα εργαλείο εργασίας και αυτό είναι και το μεγαλύτερο πλεονέκτημα που μπορεί να έχει .

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Δεν ξέρω... Έτσι επειδή έκανα το μεταπτυχιακό, έτσι επειδή σπούδασα κάτι άλλο , έτσι επειδή κάνω διδακτορικό.... εε για όλα αυτά... Μου αρέσει να επιμορφώνομαι, να βελτιώνομαι σε αυτό που κάνω, σε αυτό που σπούδασα, γιατί νιώθω έτσι ολοκληρωμένος. Η γνώση είναι εφόδιο και όπλο..

- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Ήθελα πολύ να δω ποια αντίληψη κυριαρχεί στην δημόσια εκπαίδευση σχετικά με τις νέες τεχνολογίες, γιατί στην ιδιωτική εκπαίδευση από το 2009 έχουν αρχίσει και χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά και ήθελα να δω σε τι επίπεδο θέλει να κινηθεί το Υπουργείο Παιδείας και ομολογώ ότι είναι πολύ πολύ πρόχειρο. Και ο λόγος γιατί είναι πρόχειρο...γιατί σημαντικό εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού είναι να έχει το λογισμικό έτοιμο, όχι γιατί θα αφιερώσει πολύ χρόνο να το φτιάξει στο σπίτι του, αλλά κυρίως γιατί δεν μπορεί ο καθένας να κάνει τα δικά του, πρέπει να υπάρχει κάτι δομημένο.

- 3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Εφτιαχτες σχέδια μαθήματος, στην ουσία βοηθά τον εκπαιδευτικό να καταλάβει πώς πρέπει να είναι δομημένη η διδακτική του προσέγγιση και μαζί με αυτό είναι και εργαλείο.

Τώρα, στην εφαρμογή, ήσουν υποχρεωμένος να κάνεις παρουσιάσεις, συγκεκριμένων μαθημάτων και να μάθεις τη χρήση κάποιων προγραμμάτων, εκ των οποίων, πολλά από το παιδαγωγικό ινστιτούτο δεν λειτουργούν στους σύγχρονους υπολογιστές αλλά τα «σπασμένα» που έχουμε κατεβάσει λειτουργούν, για παράδειγμα το «inspiration», που συγκεκριμένα εγώ το έχω «σπασμένο», λειτουργεί μια χαρά και το χρησιμοποιώ ακόμα και τώρα στο μαθημά μου.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Πρόχειρα.. καθόλου ολοκληρωμένα και θεωρώ πως πολλά από αυτά δεν ανταποκρίνονται στους εκάστοτε στόχους κάθε διδακτικής ενότητας. Πρέπει να αλλάξει αυτό, να έχει κάθε διδακτική ενότητα κάθε μαθήματος το αντίστοιχο ηλεκτρονικό λογισμικό, γιατί τώρα η κατάσταση είναι χαοτική και όσον αφορά τον δάσκαλο και όσον αφορά τον μαθητή . Τους μπερδεύει αντί να τους διευκολύνει.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Στην κατανόηση της χρήσης του υπολογιστή μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία, μέσα δηλαδή στο μάθημα. Και γενικά σε όλους τους γνωστικούς τομείς. Οι μαθητές κατανοούν πολύ περισσότερο ένα γραμματικό φαινόμενο ή μαθηματικό με τ χρήση διαδραστικών δραστηριοτήτων παρά σε έναν ασπρόμαυρο πίνακα.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Τίποτα, οι περισσότεροι διαφωνούν με αυτό ή έχουν δικές τους απόψεις. Οι περισσότεροι από το σχολείο μου δεν έχουν κάνει αυτήν την επιμόρφωση και ενώ προσπάθησα να τους αλλάξω γνώμη, εμμένουν στην αρχική τους απόφαση , για δικούς τους προσωπικούς λόγους και αντιλήψεις. Νομίζουν πως με αυτόν τον τρόπο ο υπολογιστής θα τους αντικαταστήσει, τελείως λάθος κατά την άποψή μου.

Όσον αφορά τώρα τους συναδέλφους που παρακολούθησαν μαζί μου το σεμινάριο η γενική τους άποψη είναι πως υπολογιστής και δάσκαλος πρέπει να συνεργάζονται με σκοπό μια επιτυχημένη διδασκαλία. Γι' αυτό το λόγο συμμετείχαν για να εμπλουτίσουν τρόπους με τους οποίους η διδασκαλία τους θα είναι περισσότερο αποδοτική.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Δεν τις εντάσσω, γιατί πολύ απλά δεν τις χρησιμοποιώ, δεν έχω εργαλεία. Δυστυχώς, η δημόσια εκπαίδευση υστερεί πολύ σε αυτό το κομμάτι.. Ενώ επιμορφώνει τους εκπαιδευτικούς, ώστε να γίνουν τεχνολογικά εγγράμματοι δεν τους παρέχει τα απαραίτητα εργαλεία για να μπορούμε και εμείς να εφαρμόσουμε αυτά που διδαχθήκαμε. Η τάξη μου δεν έχει ούτε καν έναν υπολογιστή, ούτε προτζέκτορα, ούτε τίποτα...και αυτό μου απαγορεύει ρητά και μου δένει τα χέρια... μου είναι αδύνατο να συνδυάσω το μάθημά μου με τις νέες τεχνολογίες.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Ποτέ...όπως σου ανέφερα και προηγουμένως για να τις χρησιμοποιήσω θα έπρεπε να υπάρχουν στο σχολείο μου και στην τάξη που διδάσκω. Αφού δεν τις έχω, δεν μπορώ να τις χρησιμοποιήσω..

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Στη παρούσα φάση, αν με ρωτάς δεν γίνεται να σου απαντήσω την ερώτηση καθώς δεν χρησιμοποιώ τις νέες τεχνολογίες καθόλου στο σχολείο που βρίσκομαι. Παλαιότερα όμως, σε άλλα σχολεία που είχα υπηρετήσει στην Αθήνα κυρίως, είχα την ευκαιρία να έρθω κοντά με τις νέες τεχνολογίες και να τις χρησιμοποιήσω ως εποπτικό υλικό στις διδασκαλίες μου. Με βοήθησαν πάρα πολύ στο μάθημα της ιστορίας, όπου λόγω του ότι τα σχολικά εγχειρίδια είναι κακογραμμένα με πάρα πολλές λεπτομέρειες, οι μαθητές μου αντιμετώπιζαν δυσκολία στην κατανόηση του μαθήματος. Εκεί, ήρθε να βοηθήσει ο υπολογιστής. Με κατάλληλα βίντεο, οι μαθητές κατανοούσαν το μάθημα καθώς τους παρουσιαζόταν όλο μέσω του υπολογιστή. Ξέρεις πόσο σημαντική είναι η οπτικοποίηση μιας μάχης στα μάτια των παιδιών.. Δεν την ξεχνάνε ποτέ... Πρώτη φορά έμπαινα σε τάξη και τα παιδιά με ρωτούσαν και ανυπομονούσαν για το πότε θα κάνουμε ιστορία. Αλλά και γενικά, πέρα από το μάθημα της ιστορίας, οι νέες τεχνολογίες βοηθάνε σε όλα τα μαθήματα, π.χ στη γεωγραφία, στο ερευνώ.. παντού. Άσε που είναι και ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για τον δάσκαλο, θησαυρός θα έλεγα γιατί βρίσκει φύλλα εργασίας για όλα τα επίπεδα, διαδραστικά παιχνίδια, λογισμικά που δεν μπορεί ο καθένας να κάνει.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Θα θέλαμε να υπάρχουν προγράμματα που θα μπορούν να ανταποκριθούν και να ακολουθούν την ύλη, κάθε δηλαδή θεματική θα έπρεπε να έχει και ένα κομμάτι

λογισμικού. Αλλά αυτό που με δυσκολεύει να σου πω ειλικρινά είναι το ότι δεν έχουμε υπολογιστές.. το λέω και το ξαναλέω... πως να χρησιμοποιήσω τις νέες τεχνολογίες έχοντας όλους και όλους 3-4 υπολογιστές , παμπάλαιους, που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις και στα σύγχρονα λογισμικά.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Οι μαθητές, λογικό είναι, σαν παιδιά να ξετρελαθούν όποτε χρησιμοποιεί ο δάσκαλός τους κάτι διαφορετικό από την τετριμμένη παραδοσιακή διδασκαλία. Γίνεται μάχη με το ποιος θα παίξει πρώτος σε διαδραστικές δραστηριότητες και μάλιστα μόνοι τους οι μαθητές προετοιμάζαν την αίθουσα, τραβούσαν τις κουρτίνες, ένωσαν τα θρανία για να δούμε κάτι στο προτζέκτορα. Αυτά δεν στα λέω για το τωρινό σχολείο που υπηρετώ, αλλά για τα προηγούμενα που βρισκόμουν και είχαν την κατάλληλη τεχνολογική υποδομή.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Η οργάνωση της μελέτης και αυτό πάει σε όλα τα μαθήματα, πάει στα μαθηματικά, πάει στη μελέτη, πάει στη γλώσσα, πάει στη γεωγραφία, πάει στη διαθεματική προσέγγιση, δηλαδή μπορείς να κάνεις πολλά πράγματα...Ο γνωστικός τομέας θεωρώ πως υπερτερεί έναντι των άλλων. Όλοι ευεργετούνται αλλά θεωρώ περισσότερο αυτός. Ο μαθητής μέσω της εικόνας ή ενός βίντεο μαθαίνει πολύ περισσότερα από το βιβλίο και την αποστήθιση και επειδή είναι και σχετικά ξένο όλο αυτό για εκείνον θεωρώ πως συγκεντώνεται και περισσότερο. Επίσης, και ο ψυχολογικός τομέας υποβοηθείται, καθώς σε διαδραστικά παιχνίδια που παίζει επιβραβεύεται και χαιρέται.. έχει στόχο να κάνει «σκορ» π.χ για να πάρει το εκάστοτε έπαθλο του παιχνιδιού. Ξέρεις σε πόσα διαλείμματα έχω κάτσει μέσα με όλη την τάξη γιατί ήθελαν να ολοκληρώσουν το παιχνίδι για να βγει το έπαθλο που θα κερδίσουν; (γέλιο)

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Πάρα πολύ, γιατί στην ουσία αποφεύγουμε την κλασική διαδικασία του μάθε απ' έξω και τους ωθούμε σ το«δημιούργησε μόνος σου».Και ο δάσκαλος όσον αφορά την προετοιμασία, προετοιμάζεται έχοντας διαβάσει περισσότερα από το διαδίκτυο, που είναι μια πολύ σημαντική πηγή γνώσης και πολύ εύκολη, την βρίσκεις πατώντας απλά ένα κουμπί.

Όσον αφορά τώρα η διεκπεραίωση, σαφώς και το μάθημα πραγματοποιείται με μεγαλύτερη επιτυχία αλλά κάτι που πρέπει να τονιστεί είναι πως καλές οι νέες τεχνολογίες

αλλά δεν μπορείς να τις χρησιμοποιείς κάθε μέρα σε κάθε μάθημα. Από άποψη χρόνου αυτό είναι αδύνατο. Καθυστερείς πάρα πολύ. Και θεωρώ πως χάνει και το ενδιαφέρον του αν χρησιμοποιείται και συνέχεια. Το βαριούνται και οι μαθητές. 3-4 φορές την εβδομάδα είναι υπεραρκετό.

Τέλος, η κατανόηση όπως προανέφερα σε άλλη ερώτηση, σαφώς και αυξάνεται εκ μέρους των μαθητών, αφού γεγονότα π.χ. της ιστορίας ή γραμματικά φαινόμενα είναι πιο απτά γι' αυτούς, σε σχέση με μια αποστήθιση ενός κειμένου.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;

Ναι γιατί το ενδιαφέρον αυξάνεται και κυρίως στους αδύναμους μαθητές. Συγκεντρώνονται πολύ γρήγορα, τους έχεις όλους μαζί σου. Ούτε μιλάει κανείς εν ώρα μαθήματος, ούτε τίποτα. Σηκώνουν σχεδόν όλοι το χέρι τους, υπάρχει μια μεγάλη προθυμία όλης της τάξης να συμμετέχει στο μάθημα. Σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις, αν τους δείξεις κάποιο βίντεο που έχεις συζητήσει προηγουμένως μαζί τους, παρατηρώ πως το παρακολουθούν κυριολεκτικά με ανοιχτό στόμα.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους

εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Καθόλου. Δεν μπορώ να πω πως συνεργάστηκα με κάποια ειδικότητα ή κάποιον άλλον δάσκαλο εξαιτίας των ΤΠΕ. Ο καθένας χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη του, ατομικά γιατί είναι πολύ δύσκολο κάποιο μάθημα να συμπίει με μάθημα άλλης τάξης για να γίνει κοινή προβολή. Άσε που είναι και δύσκολο να βρείς και ώρες για να παρακολουθήσουν δύο ξεχωριστά τμήματα κάτι μαζί, καταλαβαίνεις... Βέβαια, για να είμαι και ειλικρινής δεν παρατηρώ και ιδιαίτερη θέληση από τους συναδέλφους για κάτι τέτοιο... δεν ήρθε ποτέ κανείς να μου προτείνει μια κοινή προβολή.... εγώ το είχα κάνει μια φορά αλλά δεν παρατήρησα να υπάρχει διάθεση συνεργασίας.

**(6) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ
στην εκπαίδευση**

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
		X

Ηλικία	48
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	23
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικής Ακαδημίας Μυτιλήνης
---------------	---

Μεταπτυχιακό	ΕΤΚΑΣ τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου
---------------------	---

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	δημοτικό	δημοτικό

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	Γενικός γραμματέας λιμενεργατών	οικιακά

Οργανικότητα σχολείου	120έσιο
------------------------------	----------------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Οι νέες τεχνολογίες έχουν βοηθήσει πάρα πολύ τη ζωή μας και την εκπαίδευση, γιατί διά μέσω αυτών των τεχνολογιών ανοίγουν οι ορίζοντές μας, ενημερωνόμαστε ταχύτερα, αποκτούμε φίλους, μειώνεται η κατάθλιψη κάποιων ανθρώπων .Γενικά, γινόμαστε καλύτεροι άνθρωποι.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Πιστεύω ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση έχει βοηθήσει τα παιδιά τα ευάλωτα, με μαθησιακές δυσκολίες, που κατά την παραδοσιακή διδασκαλία δεν εμπιστεύονταν τον δάσκαλό τους ή φοβούνταν να ρωτήσουν επειδή ήταν ένα σκαλοπάτι κατώτερο από τα άλλα παιδιά. Με τη βοήθεια των υπολογιστών ανταποκρίνονται, τα αποτελέσματα είναι καλύτερα, δείχνουν τις δεξιότητές τους, δεν φοβούνται να κάνουν λάθος κι όταν έχουμε κάποια τεστάκια με σωστό και λάθος, όταν το κάνουν λάθος ξαναπροσπαθούν, δεν φοβούνται, δεν απογοητεύονται.

- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, γιατί ο ανθρώπινος παράγοντας πάντα θα είναι ο καθοριστικότερος. Σαφώς και ο υπολογιστής βοηθά τους μαθητές αλλά πάντα θα είναι το μέσο... ο δάσκαλος είναι ο χειριστής του, ο ανθρώπινος παράγοντας είναι αυτός που κινεί τα νήματα. Εξάλλου είναι αδύνατον σε όλο το μάθημα να χρησιμοποιείται υπολογιστής. Ο δάσκαλος είναι εκείνος που αποφασίζει πότε θα χρησιμοποιηθούν οι ΤΠΕ στο μάθημα.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Δεν θα έλεγα η πλειονότητα, αλλά ένα μεγάλο ποσοστό κατευθύνεται. Κυρίως οι νέοι εκπαιδευτικοί, κι αυτό εν μέρει είναι φυσικό. Οι παλιοί έχουν βαρεθεί λίγο πολύ άσε που αποφεύγουν να μπλεχτούν με αυτά γιατί δεν τα γνωρίζουν. Ενώ οι περισσότεροι νέοι δάσκαλοι, όχι όμως όλοι, καταπιάνονται με αυτά, γιατί λογικό σε αυτή την ηλικία να θέλουν να είναι και περισσότερο δημιουργικοί.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή και υποστήριξη. Περιοριζόμαστε σε μια απλή αίθουσα, δεν έχει κάθε τάξη τον δικό της υπολογιστή. Δεν υπάρχει δίκτυο δηλαδή για να καλύψει όλες τις τάξεις, ειδικά στα πολυθέσια σχολεία.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Απλά σερφάραμε στο διαδίκτυο και ενημερωνόμασταν. Μόνο δηλαδή για πληροφόρηση και ενημέρωση. Τίποτα παραπάνω. Για να πω την αλήθεια ποτέ μου δεν έκατσα να ενδιαφερθώ περισσότερο για τις χρήσεις του υπολογιστή, ξέρετε η οικογένεια πολλές φορές σε πάει πίσω, λόγω των αυξημένων υποχρεώσεων. Αλλά η επιμόρφωση πιστεύω

ήταν η κατάλληλη ευκαιρία για να μου δώσει το έναυσμα να ασχοληθώ κι εγώ με τις νέες τεχνολογίες.

7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Οι ανάγκες της εποχής και κυρίως η ταχύτερη γνώση. Είχα ακούσει πολύ θετικά σχόλια για τους υπολογιστές από άλλους συναδέλφους που πραγματικά με εντρίγκαραν και ήθελα πολύ να καταπιαστώ με αυτούς. Είχα περιέργεια.

8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι τους βοηθούν πάρα πολύ, γιατί κάποια παιδιά εξατομικεύονται περισσότερο. Ειδικά τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Επιπλέον, μέσα από τις νέες τεχνολογίες τα παιδιά επιβραβεύονται εικονικά, ανεβαίνει η αυτοπεποίθησή τους έτσι. Ταυτόχρονα, η εικόνα πολλές φορές είναι χίλιες λέξεις. Τα παιδιά αποτυπώνουν πολύ πιο εύκολα κάτι αν τους το δείξεις με εικόνα, παρά με ένα ξερό και ανιαρό κείμενο. Κι αυτό μπορώ να στο επιβεβαιώσω αν θες.

Στο μάθημα της ιστορίας το έδειξα μια χρονιά σε βίντεο τη μάχη των Θερμοπυλών και οι μαθητές επί ένα μήνα έλεγαν και σχολίαζαν τα γεγονότα που συνέβησαν σε αυτή τη μάχη. Πράγμα που ποτέ άλλοτε δεν είχε συμβεί όταν χρησιμοποιούσα μόνο το σχολικό εγχειρίδιο για την παράδοση του ίδιου μαθήματος. Μη σου πω πως αν τους ρωτούσα την επόμενη βδομάδα τι γνωρίζουν για την μάχη των θερμοπυλών ελάχιστοι θα ήξερα τι συνέβη.. Βλέπεις εδώ την τεράστια υπεροχή του οπτικοακουστικού υλικού σε σχέση με το βιβλίο... είναι ολοφάνερη η διαφορά τους πιστεύω...

9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Πάρα πολύ σημαντικό ρόλο. Οι μαθητές πια στην πλειονότητά τους γνωρίζουν πολύ καλά τις νέες τεχνολογίες, χρησιμοποιούν τα κινητά. Οποιαδήποτε εργασία κι αν τους βάλω δεν χρησιμοποιούν τόσο πολύ το τετράδιό τους τώρα, αλλά κάνουν εκτυπώσεις από τον υπολογιστή και η γνώση έτσι γίνεται ταχύτερη. Τα παιδιά έχουν με τον υπολογιστή μεγαλύτερη εξοικείωση σε σχέση με το παρελθόν. Κι αυτό σαφώς και βοηθά τους δασκάλους γιατί σήμερα οι μαθητές έχουν από το σπίτι τους αυτή την βάση, την βασική σχέση με τους υπολογιστές. Δεν πας εσύ για να τους παρουσιάσεις κάτι τελείως ξένο.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Αυτό θα έλεγα ότι έγινε για λόγους ανάγκης, για να έχω ένα επιπλέον εφόδιο αλλά και όσον αφορά τον εμπλουτισμό του επιπέδου των γνώσεών μου. Όμως για να είμαι ειλικρινής κυρίως για να έχω ένα καλύτερο εφόδιο, να πάρω το «χαρτί» που λένε.

2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Νομίζω πως είναι αυτό που είπα στην προηγούμενη ερώτηση, και για την απόκτηση εφοδίων και την καλύτερη γνώση των πραγμάτων.

3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Πάνε και πολλά χρόνια που το έχω κάνει... Δεν τα πολυθυμάμαι . Αν θυμάμαι καλά είχαμε πολύωρη εκπαίδευση 3-4 φορές την εβδομάδα, όπου οι επιμορφωτές μας παρουσίαζαν διαφορετικά λογισμικά. Ήταν πάρα πολλά λογισμικά με αποτέλεσμα να δυσκολεύεσαι να τα απομνημονεύσεις όλα. Στη συνέχεια καλούμασταν να εξετασθούμε σε γραπτές εξετάσεις πολλαπλής επιλογής αλλά και να φτιάζουμε κι εμείς ένα δικό μας λογισμικό ανάλογα με το ποια τάξη έχουμε. Ήταν αρκετά απαιτικές εξετάσεις, είχα διαβάσει πάρα πολύ..και ειδικά για μας τους πιο μεγάλους μας δυσκόλεψε ιδιαίτερα γιατί όπως σου ανέφερα δεν είχα και άριστη σχέση με τους υπολογιστές.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Σημαντικό που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε δάσκαλος. Ειδικά σήμερα που ο υπολογιστής έχει πλέον ενσωματωθεί στο σχολείο. Οι νέοι δάσκαλοι κανονικά πρέπει να υποχρεώνονται να το παρακολουθήσουν. Δεν νοείται κάποιος νέος εκπαιδευτικός κατά την άποψή μου να μην ξέρει να ενσωματώνει τις νέες τεχνολογίες στην διδασκαλία του.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Με βοήθησαν πάρα πολύ στο μάθημα της γλώσσας, όπου παίρνουμε κάποιες εικόνες και τις εναρμονίζουμε με κάποιες παρατηρήσεις μας μετά τις βάζουμε στο διαδίκτυο και επικοινωνούν κάποια παιδιά από άλλα σχολεία μαζί μας. Επίσης, σημαντικό είναι ότι τα παιδιά λειτουργούν σε ομάδες και έτσι υπάρχει συλλογική ανάπτυξη της γνώσης, δεν είναι μεμονωμένη, εξατομικευμένη. Στα προφορικά μαθήματα πλέον τις περισσότερες φορές χρησιμοποιώ τις νέες τεχνολογίες... Γενικά σε όλα τα θέματα θεωρώ πως βοηθούν. Είναι καλό να τις γνωρίζουμε.

- 6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Ήταν πολύ κουραστικό, απαιτητικό, αλλά άξιζε τον κόπο. Σε αυτό ακριβώς καταλήξαμε όταν ολοκληρώσαμε την επιμόρφωσή μας με τους συναδέλφους. Παρότρυνα τους συναδέλφους μου να το παρακολουθήσουν, όσους ήξερα τέλος πάντων στο σχολείο που υπηρετούσα τότε. Ειδικά η νέα γενιά δασκάλων επηρεάστηκε πάρα πολύ, σε αντίθεση με αυτούς τους δασκάλους που είχαν 20 χρόνια και εργασίας, που δεν ασχολήθηκαν καθόλου, ούτε που το συζήτησαν. Μια αδικαιολόγητη απάθεια βρε παιδί μου. Τους ήταν κάτι τόσο μακρινό... Άρνηση για γνώση που πραγματικά δεν δικαιολογείται.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

- 1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Δυστυχώς λόγω πίεσης χρόνου δεν μπορώ να τις εντάσσω σε όλα τα μαθήματα και καθημερινά. Κυρίως προσπαθώ να τις εντάσσω στα προφορικά μαθήματα, ιστορία, θρησκευτικά, μελέτη περιβάλλοντος, γιατί μια εικόνα χίλιες λέξεις και νιώθω πως αυτό τους μένει περισσότερο. Προβάλλω το μάθημα στο βιντεοπροτζέκτορα και στη συνέχεια το συζητάμε μαζί.

Επίσης υπάρχουν πολύ καλές διαδραστικές ασκησούλες αλλά και φύλλα εργασίας σε γλώσσα και μαθηματικά πολύ αποδοτικές και καλύπτουν όλη την ύλη όλων των τάξεων... Κυρίως λοιπόν σε αυτά τα μαθήματα τις χρησιμοποιώ και με αυτόν τον τρόπο.

- 2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Εκτός από την καθηγήτρια πληροφορικής που ασχολείται, σε συνδυασμό με το μάθημα αυτό εκπονούμε κάποιες εργασίες και στο θέμα σχολικών δραστηριοτήτων που έχουμε αναλάβει κάποια προγράμματα, μετά τα Χριστούγεννα ασχολούμαστε τουλάχιστον 3 φορές την εβδομάδα.

- 3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Με μια εικόνα γίνεται η αφόρμηση μέσα από διαδίκτυο και αρχίζουν τα παιδιά ανά δύο, σε ομάδες, να γράφουν τις παρατηρήσεις τους, τα σχόλιά τους. Μετά, διαβάζει κάθε παιδί, κάθε ομάδα, ο εκπρόσωπος της ομάδας συγκεκριμένα, τι σχόλια και παρατηρήσεις έχει κάνει και κρατάμε στο τέλος τα καλύτερα στοιχεία από τις παρατηρήσεις και στο τέλος βγάζουμε ένα συμπέρασμα.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Ότι δεν έχουμε υπολογιστές σε όλες τις τάξεις και δεν μπορώ εγώ τουλάχιστον ή κάποιοι άλλοι συνάδελφοι να χρησιμοποιούμε κατ' αποκλειστικότητα την αίθουσα υπολογιστών.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Με πάρα πολύ κέφι, χαλαρώνουν και αποδίδουν περισσότερο. Το βλέπουν περισσότερο σαν παιχνίδι και έτσι ούτε αγχώνονται ούτε τίποτα... Ανυπομονούν να τον φέρνω στην τάξη για να τον χρησιμοποιήσουμε. Μάλιστα πολύ μπαίνουν και στο σπίτι τους και βρίσκουν αυτά που κάναμε για να τα παίζουν ξανά μόνοι τους.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Το γνωστικό κομμάτι, το κομμάτι των δεξιοτήτων και της επικοινωνίας. Όλους τους μαθησιακούς τομείς θεωρώ πως βοηθούν καθώς γενικά μέσω της κατάλληλης χρήσης βελτιώνεται το μαθησιακό τους επίπεδο. Προάγεται η συνεργασία, αλλά και η επικοινωνία μεταξύ τους προκειμένου να παίζουν όλοι μαζί ένα διαδραστικό παιχνίδι στο διαδίκτυο

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Για την προετοιμασία δεν το συζητώ, προφανώς και βοηθούν τον εκπαιδευτικό σε τεράστιο βαθμό. Του τα δίνουν όλα έτοιμα και αυτός απλά τα χρησιμοποιεί όπως θέλει. Προτού διδάξω κάτι, από την προηγούμενη μέρα μπαίνω στο διαδίκτυο και μελετώ όσα υπάρχουν σχετικά με τη συγκεκριμένη θεματική και ό,τι συμβαδίζει με την τάξη μου το εφαρμόζω στην διδασκαλία μου. Συνεχώς δηλαδή θεωρώ πως εξελίσσω την διδασκαλία μου και δεν μένω στα ίδια, ανάλογα φυσικά και το επίπεδο των μαθητών μου. Έτσι, αυτό έχει ως συνέπεια να διευκολύνεται σαφώς και η διεκπεραίωση του μαθήματός μου μέσω των νέων γνώσεων που έχω αποκομίσει από τις νέες τεχνολογίες. Μάλιστα πολλές φορές στη διεκπεραίωση του μαθήματος συμβάλλει και ο υπολογιστής αυτός καθαυτός, με την προβολή βίντεο ή άλλων διαδραστικών ασκήσεων.

Στον τομέα τώρα της κατανόησης, ο υπολογιστής βοηθάει πάρα πολύ γιατί γίνεται κομμάτι, κομμάτι, χτίζεται. Δομείται η γνώση κομμάτι κομμάτι, ξεκινώντας από την αφορμή, προχωράμε στην γραφή των παρατηρήσεων και μετά στην εξαγωγή συμπερασμάτων και έτσι το κατανοούν ευκολότερα.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;
Ναι γιατί το σημαντικότερο είναι ότι το κάνουν με μεγάλη χαρά και δεν έχουν και προσδοκίες για βαθμό εκεί, δεν υπάρχει βαθμοθηρία σε αυτά. Πολύ σημαντικό αυτό και γι' αυτό και έχουμε και αποτελέσματα.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;
Έχουμε συνάψει κάποιες φιλίες ανταλλάσσουμε υλικό, πληροφορίες, γνώσεις . Ενημερωνόμαστε για κάποιες εγκυκλίους, για κάποια νέα δεδομένα και λογισμικά .Δεν μπορώ να πω πως συνεργαζόμαστε, αλλά ίσως γίνει και αυτό στο μέλλον...

(7) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
	X	

Ηλικία	51
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	24
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγική Ακαδημία Μυτιλήνης
---------------	---------------------------------------

Μεταπτυχιακό	(υπό εκπόνηση) Οργάνωση & διοίκηση σχολικών μονάδων
---------------------	--

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	δημοτικό	δημοτικό

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	αγρότης	αγρότισσα

Οργανικότητα σχολείου	120έσιο
-----------------------	---------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Οι νέες τεχνολογίες είναι εργαλείο το οποίο κατά την άποψή μου οφείλει κανείς να το γνωρίζει σε επαρκές επίπεδο και επιπλέον να το χρησιμοποιεί όσο περισσότερο μπορεί. Διευκολύνει πολύ την ζωή των ανθρώπων, αν βέβαια ξέρεις να το χρησιμοποιείς, αλλά και το μάθημα σε μεγάλο βαθμό και επειδή τα παιδιά μαθαίνουν πολύ γρήγορα κάθε τι καινούριο θεωρώ ότι αυτή η ιδιαιτερότητα που έχουν τα παιδιά σε σχέση με τους μεγαλύτερους νομίζω ότι κάνει την γνώση των νέων τεχνολογιών κάτι παραπάνω από απαραίτητη.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Μπορεί να τους κεντρίσει αφενός μεν το ενδιαφέρον τους για γνώσεις, μάθηση κι ό,τι συνεπάγεται αυτό αλλά μπορεί να τους οδηγήσει σε κάποιες δεξιότητες που πολύ πιθανόν δεν θα μπορούσαν να τις έχουν στο βαθμό που θα έπρεπε αν δεν υπήρχαν οι νέες τεχνολογίες.

3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, δεν κινδυνεύει ο ρόλος του δασκάλου (γέλιο). Ο δάσκαλος είναι κάτι που δεν θα μπορέσει να αντικατασταθεί από τις τεχνολογίες πλήρως ποτέ. Και χρησιμοποιώ την λέξη πλήρως γιατί σε μερικές περιπτώσεις ίσως π.χ η τηλεδιάσκεψη είναι μια μορφή όπου ο διδάσκων θεωρητικά είναι μακριά και ίσως θεωρηθεί αντικατάσταση. Βέβαια και σε αυτή την περίπτωση ο διδάσκων δεν είναι ο υπολογιστής αλλά ανθρώπινο υπαρκτό πρόσωπο. Όπως και στο μεταπτυχιακό μου χρησιμοποιούμε αυτό το μέσο επικοινωνίας,

αλλά αυτό δεν σημαίνει πως δεν υπάρχει ο ανθρώπινος παράγοντας στη διδασκαλία. Φυσικά και υπάρχει, είναι αυτός που κινεί τα νήματα στη διδασκαλία.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Όχι, τουλάχιστον για την πλειονότητα όχι ακόμα. Θα έλεγα ότι οι παλαιότεροι δάσκαλοι και το λέω αυτό γιατί αυτοί κατά κύριο λόγο υπηρετούν στα σχολεία της πόλης της Μυτιλήνης, στο κέντρο, κινούνται βάσει του νόμου της αδράνειας (γέλιο). Δεν θέλω να πω τίποτα παραπάνω γι' αυτό...

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Αρκετές δυσκολίες, έχουν περισσότερο σχέση με τα οικονομικά και με αυτό που είπα και προηγουμένως με τον νόμο της αδράνειας. Θεωρώ ότι και να είχαν κατάλληλες υποδομές τα σχολεία, ήταν εξοπλισμένα δηλαδή με υπολογιστές κτλ. Ορισμένοι εκπαιδευτικοί και πάλι θα αρνούσαν να τις χρησιμοποιήσουν γιατί πολύ απλά δεν θέλουν ή βαριούνται να μάθουν κάτι καινούριο. Το μόνο που θέλουν είναι να βγουν στην σύνταξη και δεν νοιάζονται για κάτι παραπάνω.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Μικρή γιατί τις χρησιμοποίησα τις νέες τεχνολογίες σε ένα άλλο επίπεδο στο οποίο βρισκόμουν πολύ περισσότερο χρόνο πριν την επανένταξή μου στο χώρο της εκπαίδευσης και μιλάμε για το χώρο της αυτοδιοίκησης. Εκεί τις είχα χρησιμοποιήσει τις νέες τεχνολογίες αλλά όχι σε μεγάλο βαθμό και όχι με τη μορφή και τη φοβερή εξέλιξη που έχουν τα τελευταία χρόνια.

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Ήθελα να κάνω τη ζωή μου ευκολότερη και το γεγονός ότι υπάρχει ένας απέραντος κόσμος, ο οποίος έρχεται πολύ κοντά σου μέσα από την χρήση των νέων τεχνολογιών. Γενικότερα θεωρώ με ιντρίγκαρε πολύ η ιδέα να συνδιάσω τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας με νέες σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας. Είμαι της άποψης πως «Όσο ζω θέλω να μαθαίνω και να εξελίσσομαι», οπότε μπορείς να πεις πως κυρίως και γι' αυτό το λόγο ήθελα να ενασχοληθώ περισσότερο με τις ΤΠΕ.

- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Βεβαίως, και οι δεξιότητές τους και οι γνώσεις τους εμπλουτίζονται. Ακόμα θεωρώ πως οι ΤΠΕ βοηθούν και στην κοινωνικοποίηση των μαθητών, εξαιτίας του γεγονότος ότι

χρησιμοποιούν τα μέσα αυτά και συζητάνε μεταξύ τους για τα προβλήματά τους και επειδή δεν υπάρχει και πληθώρα τέτοιων μέσων καταλαβαίνουμε ότι όλα τα πράγματα που μπορεί να γίνουν πρέπει να γίνουν κατόπιν συμφωνίας και συγκεκριμένων οδηγιών οπότε όπως καταλαβαίνουμε αυτό μπορεί να λειτουργεί και ως μοχλός κοινωνικοποίησης ορισμένων παιδιών.

- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Σημαντικότερο ρόλο. Η εξέλιξη των παιδιών θα έλεγα ότι πολλές φορές ωθεί προς αυτή την κατεύθυνση ακόμη και εμάς, προς την κατεύθυνση όσο το δυνατόν καλύτερης γνώσης και εξοικείωσης με τον χώρο αυτόν. Επηρεάζονται ακόμα και οι εκπαιδευτικοί δηλαδή από τον τεχνολογικό εγγραμματισμό των μαθητών και γι' αυτό επιδιώκουν να γνωρίζουν όλο και περισσότερες πληροφορίες για τις νέες τεχνολογίες.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Τώρα αν θέλουμε να λέμε την αλήθεια, οι περισσότεροι που πήγαν εκεί ήταν για να αποκτήσουν ένα προσόν παραπάνω και να το προσκομίσουν αύριο μεθαύριο σε κάποιες μελλοντικές κρίσεις (μιλάμε για τους παλιούς δασκάλους), εξαιτίας της μοριοδότησης της συγκεκριμένης επιμόρφωσης. Αυτός ήταν και ο πραγματικός λόγος που ώθησε και τους περισσότερους από τους παλιούς δασκάλους, αυτούς που έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να καταλάβουν διευθυντικές θέσεις. Οι νεώτεροι όμως δεν πήγαν γι' αυτόν τον λόγο. Οι νεώτεροι δάσκαλοι θεωρώ ότι πήγαν γιατί πραγματικά τους ενδιαφέρει και πραγματικά τους βοηθά στο να κάνουν κάποια πράγματα που ενδεχομένως δεν μπορούσαν να τα κάνουν πριν.

Εγώ είχα και τους δύο λόγους οφείλω να πω. Πρώτον είμαι κάπου στη μέση, ούτε πάρα πολύ παλιός, ούτε και καινούριος. Κι αυτό που έχω γνωρίσει μέσα από αυτήν την ενασχόληση είναι ένας νέος άλλος κόσμος. Ένας κόσμος που πραγματικά θα ωφελήσει κάθε εκπαιδευτικό και θα κάνει την διδασκαλία του περισσότερο ενδιαφέρουσα προς τους μαθητές, αλλά ακόμα και για τον ίδιο.

- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Αυτά ακριβώς που πήρα. Τίποτα περισσότερο, τίποτα λιγότερο. Ήθελα να μάθω να χρησιμοποιώ τον υπολογιστή στην τάξη χωρίς να έχω άγχος, να μάθω να λειτουργώ λογισμικά, να βρω νέα λογισμικά. Όλα αυτά μετά το πέρας της επιμόρφωσής μου τα κατέκτησα και θεωρώ και με το παραπάνω.

- 3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Νομίζω πως πάνω κάτω θα στα έχουν πει και οι προηγούμενοι συνάδελφοι αυτά. Επιμορφωνόμασταν 3 φορές νομίζω την εβδομάδα, πολλές ώρες κι αυτό να ξέρεις ήταν πολύ κουραστικό μερικές φορές. Μάθαμε να σχεδιάσουμε νέα λογισμικά για τα μαθήματά μας, ανάλογα την ενότητα και το μάθημα κάθε φορά, και οπωδήποτε είχαμε και θεωρία. Ήταν τεράστια η ύλη της θεωρία, αυτό ήταν που δεν μου άρεσε καθόλου μπορώ να πω, και στις εξετάσεις ήταν αυτό που μας δυσκόλεψε περισσότερο, γιατί όπως καταλαβαίνεις ήταν όροι που ήταν παντελώς άγνωστοι σε εμάς τους σχετικά παλιούς δασκάλους.

- 4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Ικανοποιητικότητα. Μια μόνο παρατήρηση να κάνω, αν μου επιτρέπεις, η θεωρία καλό θα ήταν να ήταν μειωμένη ή συμπυκνωμένη γιατί ήταν αχανέσταση και χανόμασταν. Να φανταστείς ενώ την είχαμε μαθει οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί, στις εξετάσεις απαντήσαμε πολλά στην τυχή γιατί πραγματικά δεν μπορούσαμε να τα αποστηθίσουμε όλα.

- 5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Βελτίωσαν τις ήδη αποκτηθείσες από το πρώτο επίπεδο γνώσεις μας. Τόσο η πρώτη επιμόρφωση, όσο και η δεύτερη είναι όπλα για κάθε δάσκαλο. Αν δεν ξέρεις να χρησιμοποιείς τον υπολογιστή και αγχώνεσαι μην κάτι πάει στραβά και γελιοποιηθείς μέσα στην τάξη, τότε αυτά τα μαθήματα τολμώ να πω πως και γνώσεις θα σου δώσουν αλλά και θα ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή σου. Θα μπορείς να κάνεις μάθημα και να επικοινωνείς και με τους μαθητές σου καλύτερα. Θα σε φέρει πιο κοντά τους ο νέος αυτός τρόπος διδασκαλίας.

- 6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Εκεί που συναντάς τους συναδέλφους υπάρχουνε διάφορα πεδία που βρίσκεις μπροστά σου και κουβεντιάζεις. Πρώτα από όλα ο τρόπος που έγινε η επιλογή των συμμετεχόντων, υπήρχαν θετικά και αρνητικά σχόλια. Θα έλεγα ότι θα πρέπει να βρεθεί μια φόρμουλα ενδεχομένως να καταστεί αυτό υποχρεωτικό για όλους τους συναδέλφους να παρακολουθήσουν αυτήν την επιμόρφωση. Οι πάντες, αναπληρωτές και διορισμένοι, διότι είναι πλέον ένα εργαλείο δουλείας που δεν μπορείς να το παρακάμψεις και η έλλειψη γνώσης σε συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν την κοινωνία της επικοινωνίας θεωρώ σε καθιστά πλέον αγράμματο.

Όσον αφορά τους συναδέλφους που δεν το έχουν παρακολουθήσει, φυσικά και τους πρότεινα να το παρακολουθήσουν . Αλλά για μένα, αν είναι κάποιος να το παρακολουθήσει θα πάει, είτε του το προτείνεις είτε όχι... όπως έκανα εγώ. Αυτοί οι παλιοί δάσκαλοι που είναι στο σχολείο μου, μολονότι τους το προτείναμε όσοι το παρακολουθήσαμε και οι ίδιοι βλέπουν πόσο καλό κάνουν οι νέες τεχνολογίες στη διδασκαλία, εμμένουν στον παραδοσιακό τρόπο και απέχουν από τέτοιες επιμορφώσεις. Ο άνθρωπος πρέπει να το θέλει από μόνος του να το παρακαλουθήσει, δεν πρέπει να τον πιέζεις να το κάνει χωρίς τη θέλησή του.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Ο υπολογιστής εντάσσεται ως εργαλείο δουλείας, το οποίο έρχεται αυτή τη στιγμή συμπληρωματικά για να χρησιμοποιηθεί στη διδασκαλία, η οποία βεβαίως δεν έχει παρακάμψει το βιβλίο και δίνει μια ευρύτητα και στη γνώση και στις δεξιότητες. Σε βοηθά να πετύχεις αυτό που είναι κατά τη γνώμη μου η αποστολή του δασκάλου. Και οι μαθητές να ερευνούν, να ψάχνουν, να εντοπίζουν τα προβλήματα αλλά και με τη βοήθεια του υπολογιστή και της παρουσίας του δασκάλου να μάθουν τους τρόπους να ξεπερνούν τα προβλήματα και να κατακτούν και τη γνώση και τις δεξιότητες αλλά κυρίως και να βελτιώσουν όχι μόνο την αντιληπτική και γνωστική ικανότητα των μαθητών αλλά και τις προσωπικότητες, τους χαρακτήρες κι όλα αυτά τα στοιχεία που έρχονται εδώ και σμιλεύουν την διαρκή διαδικασία κοινωνικοποίησης στην οποία συμμετέχουν οι μαθητές στο σχολείο.

Τις εντάσσω κυρίως βέβαια συμπληρωματικά ώστε να εξασκηθούν στην ήδη αποκτηθείσα γνώση τους. Επίσης χρησιμοποιώ πολλά φύλλα εργασίας για να τεστάρω αν όντως έχουν κατανοήσει το εκάστοτε γραμματικό ή μαθηματικό φαινόμενο.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Σχεδόν καθημερινά, τις χρησιμοποιώ γιατί μου κάνουν εύκολη και τη δική μου ζωή και τη ζωή των παιδιών και κυρίως τους κεντρίζουν το ενδιαφέρον τους και τους οδηγούν σε δρόμους τέτοιους που αν πας με τον παραδοσιακό τρόπο ενδεχομένως δεν θα τα οδηγήσεις ποτέ εκεί που θες.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Παίρνω την ενότητα την καθημερινή και μέσα από τον υπολογιστή με κομμάτια που βρίσκω εκεί που έχουν συνάφεια με το μάθημα βλέπουμε και συμπληρωματικές ασκήσεις, άρα διευρύνουμε το πεδίο της δραστηριότητάς μας, αλλά μπορούμε κάλλιστα να έχουμε τη συμμετοχή των περισσότερων μαθητών ταυτόχρονα στο ίδιο αντικείμενο με περισσότερο ζήλο και περισσότερη σπουδή από πλευράς τους.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Το γεγονός ότι οι τεχνολογίες είναι σε ένα συγκεκριμένο χώρο κυρίως και εκεί υπάρχει ένας διαγωνισμός με το ποια τάξη θα πρωτοπάει για να τις χρησιμοποιήσει. Δεν υπάρχουν υπολογιστές σε κάθε τάξη, σε κάθε θρανίο και μπροστά σε κάθε καρέκλα, οπότε δεν μπορείς να έχεις την χρήση όλων αυτών των δυνατοτήτων που έχει ο υπολογιστής ανά πάσα ώρα και στιγμή αλλά μόνο κάποιες συγκεκριμένες ώρες.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Οι μαθητές γοητεύονται από την χρήση των υπολογιστών και το θέλουν πολύ. Ανταποκρίνονται πολύ θετικά, ενθουσιάζονται πάρα πολύ και γενικά υπάρχει πολύ ενθαρρυντικό κλίμα μέσα στην τάξη. Έτσι με αυτή τη στάση τους με κάνουν συνεχώς να ψάχνω κάτι καθημερινά να κάνουμε με την χρήση των νέων τεχνολογιών, δηλαδή πως να στο πω τα ίδια τα παιδιά ενθαρρύνουν ακόμα και μένα να χρησιμοποιώ τον υπολογιστή στην τάξη.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Σε όλους τους μαθησιακούς τομείς, και στη γλώσσα και στα μαθηματικά και στις μεγαλύτερες τάξεις από τη φυσική τη γεωγραφία τα πάντα δεν υπάρχει ένας τομέας που υστερούν.

- 7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Σαφώς και τις βοηθούν . Η προετοιμασία του δασκάλου εμπλουτίζεται και γίνεται καλύτερη, η διεκπεραίωση γίνεται αποτελεσματικότερη γιατί ο στόχος του εκάστοτε μαθήματος κατακτάται ευκολότερα από τους μαθητές και φυσικά η κατανόηση πραγματοποιείται με θετικά αποτελέσματα.

- 8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας; Πάντοτε υπάρχει αλλαγή και στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών μετά τη χρήση τους . Τα αποτελέσματα θα είχαν μείνει πίσω αν δεν υπήρχε αλλαγή επί τα βελτίω.

- 9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Η βοήθειά τους ήταν σημαντική αλλά ήταν κάτι που αφορά κυρίως συναδέλφους που βρίσκονται εκτός αυτού του σχολείου, η ανταλλαγή απόψεων, θέσεων, είτε είναι για σχολικά θέματα είτε για τις νέες τεχνολογίες είτε ό,τι άλλο μας προβληματίζει στο σχολείο τώρα σε ό,τι αφορά την καθημερινότητα στη σχολική ζωή καταλαβαίνετε πως και ζητήματα γύρω από τη διοίκηση της εκπαίδευσης και τα θέματα της ίδιας της εκπαίδευσης καθεαυτού και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζονται καθημερινά .

Φυσικά και συνεργάζομαι αφού με τον υπολογιστή έχεις όλον τον κόσμο ανοιχτό μπροστά σου με οποιονδήποτε άνθρωπο σε οποιοδήποτε μήκος και πλάτος. Άρα ανταλλάσσεις πληροφορίες, σκέψεις προβληματισμούς και λύσεις για ό,τι πρόβλημα συναντάς.

(8) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
		X

Ηλικία	46
--------	----

Έτη υπηρεσίας	17
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου
---------------	--

Μεταπτυχιακό	όχι
---------------------	------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	Δημοτικό	Δημοτικό

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	αγρότης	αγρότισσα

Οργανικότητα σχολείου	120έσιο
------------------------------	----------------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Οι νέες τεχνολογίες είναι θετικές σε όλες τις πτυχές της ανθρώπινης ζωής. Είναι κάτι που έχει φτιαχτεί αποκλειστικά και μόνο τον άνθρωπο και γι' αυτό πρέπει να τις ακολουθούμε με μέτρο βέβαια, όπου εμείς κρίνουμε πως μας βοηθούν, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ενέχουν και πολλούς κινδύνους.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Μπορεί να βοηθήσει κατά πολύ στη διδασκαλία, τα παιδιά να αντληθούν περισσότερα πράγματα σε λιγότερο χρόνο. Όπως όλοι ξέρουμε η εικόνα διαδραματίζει καταλυτικό

ρόλο στις νέες τεχνολογίες και γι' αυτό ίσως πολλές φορές να μαγνητίζουν περισσότερο το ενδιαφέρον των μαθητών και να έχουν μεγαλύτερα θετικά αποτελέσματα.

- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, γιατί καταρχήν πρέπει να ελέγχεται η γνώση, να είναι πιστοποιημένη, άρα αυτό πρέπει να το κάνει ο εκπαιδευτικός πριν και φυσικά πάντα θα υπάρχει η ανάγκη της διαχείρισης μιας τάξης και αυτό θα το κάνει ο εκπαιδευτικός ακόμα κι αν είναι στους υπολογιστές.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Εδώ μάλλον έπρεπε να πούμε, να ορίσουμε από πριν, τι είναι η χρήση των νέων τεχνολογιών. Όσον αφορά την προετοιμασία της διδασκαλίας, πιστεύω πως όλοι χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες. Στη διδασκαλία, όχι δεν χρησιμοποιούν οι περισσότεροι.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Η έλλειψη υπολογιστών. Επειδή το εργαστήριο είναι μόνο για ένα μάθημα, το μάθημα πληροφορικής, δεν μπορούμε δηλαδή να πάμε όποια ώρα θέλουμε στο εργαστήριο, δεν είναι κοινής χρήσης και είναι για το συγκεκριμένο μάθημα, θέλουμε υπολογιστή στην τάξη.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Καλή σχέση, τις χρησιμοποιούσα στην διδασκαλία μου, όχι βέβαια στο βαθμό που τις χρησιμοποιώ τώρα, ούτε με τα λογισμικά που χρησιμοποιώ τώρα, αλλά γενικά αρκετά καλή. 2 -4 φορές το μήνα τις χρησιμοποιούσα.

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Αυτή η καλή σχέση που ανέφερα πριν να γίνει καλύτερη. Τίποτα λιγότερο, τίποτα περισσότερο. Ήθελα να εξοικειωθώ μαζί τους, γιατί καλώς ή κακώς είναι εργαλείο της δουλειάς μου.

- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι τους βοηθούν πολύ. Ειδικά παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα όρασης, ακοής κτλ. Γιατί προσφέρουν ήχο, εικόνα που είναι πολύ σημαντικά για τα παιδιά. Γοητεύονται κι έτσι τα παρακολοθούν με μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Εδώ, δεν μπορούμε να εντάξουμε όλα τα παιδιά σε μια ομάδα. Ότι και καλά όλα τα παιδιά έχουν την ίδια εξέλιξη. Δεν την έχουν την ίδια εξέλιξη όλα τα παιδιά δυστυχώς. Υπάρχουν και παιδιά που δεν έχουν καμία σχέση με τους υπολογιστές και παιδιά που έχουν πάρα πολύ καλή σχέση. Οπότε, η απάντηση είναι διαφορετική. Τα παιδιά που δεν έχουν την εξέλιξη από το σπίτι δεν βοηθούνται ενώ τα παιδιά που έχουν αυτήν την εξέλιξη βοηθούνται εξαιτίας της ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Οι λόγοι συμμετοχής σε ένα σεμινάριο είναι πάντα λόγοι για μεγαλύτερη γνώση που αποβλέπει στη διευκόλυνση της διδασκαλίας.

- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Οι προσδοκίες μου ήταν να μπορώ να κάνω ένα μάθημα πιο ενδιαφέρον , πιο αποδοτικό για τους μαθητές μου.

- 3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Μάθαμε να χειριζόμαστε κάποια έτοιμα λογισμικά και να τα χρησιμοποιούμε στα μαθήματα, στη μελέτη, στη γλώσσα, στα μαθηματικά. Έπειτα εξεταστήκαμε γραπτώς και online μέσω υπολογιστή.

- 4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Πολύ καλά προγράμματα, ικανοποιητικά. Μας έδωσαν πολλές πληροφορίες, αλλά είχε και μεγάλη ύλη, δύσκολη και μπορώ να πω άχρηστη , αφού εξαρχής ξέραμε ότι δεν θα την χρησιμοποιήσουμε ποτέ στο μάθημα, αλλά μόνο στις εξετάσεις πολλαπλής επιλογής.

- 5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Δεν μπορώ να πω πως βοηθήθηκα. Οι προσδοκίες αυτές που μου είχαν δημιουργηθεί, ότι θα μπορώ να κάνω ένα πιο αποδοτικό και καλύτερο μάθημα , όπως είπα και

παραπάνω δεν ανταποκρίθηκαν καθόλου στην πραγματικότητα γιατί δεν διαθέτω υπολογιστή στην τάξη μου. Στο σπίτι μου έχω, αλλά αυτό το πράγμα που έμαθα για τα λογισμικά δεν μπορώ να το χρησιμοποιήσω στην προετοιμασία. Μπορώ να το χρησιμοποιήσω στη διδασκαλία, αλλά δεν γίνεται γιατί δεν έχω υπολογιστή.

- 6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Με τους συναδέλφους που κάναμε τα προγράμματα μαζί κάναμε πολύ ωραίες συζητήσεις. Είπαμε πόσο ωραία είναι τα προγράμματα και τι ωραία που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στο σχολείο. Με τους συναδέλφους που δεν είχαν κάνει τα προγράμματα στο σχολείο, τους περισσότερους, ας μην πω και όλους, δεν τους πολυενδιαφέρει το θέμα, γιατί από πριν ξέρουμε ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην πραγματικότητα.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

- 1) Πώς εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Στην προετοιμασία, ψάχνω πληροφορίες και δημιουργώ φύλλα εργασίας.

- 2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Κάθε μέρα για να προετοιμάσω το μάθημά μου, αλλά ποτέ στην διδασκαλία μου αφού η τάξη μου δεν διαθέτει ηλεκτρονικό υπολογιστή.

- 3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Χρησιμοποιούμε υπολογιστή συνήθως τα τελευταία χρόνια μόνο για να κάνουμε μια προβολή στα παιδιά. Να ψάξουμε κάτι από το διαδίκτυο και να το προβάλλουμε στα παιδιά. Αυτό το έχουμε κάνει στην ιστορία και με άλλους συναδέλφους που είναι πάρα πολύ χρήσιμο, στην μελέτη...

- 4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Με δυσκολεύει η έλλειψη υπολογιστών..

- 5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Φυσικά τους αρέσει πάρα πολύ...

- 6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Τον γνωστικό τομέα, τον συναισθηματικό τομέα γιατί μαθαίνουν κάτι χωρίς να κουράζονται κι έτσι αισθάνονται καλύτερα ..

- 7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Η διεκπεραίωση και κατανόηση του μαθήματος διευκολύνεται πάρα πολύ μέσω της εικόνας. Η εικόνα βοηθάει πάντοτε τους μαθητές να προσλαμβάνουν αυτό που τους δίνεται και να το κρίνουν κιάλας, γιατί όταν είναι μόνο με λόγια μπορεί κάποιιοι να μην το ακούσουν ή κάποιιοι να μην το καταλάβουν κιάλας. Ενώ η εικόνα είναι πάντοτε εγγυημένη, πάντοτε καταλαβαίνουν και προσλαμβάνουν καλύτερα αυτό που τους δίνεται.

Τέλος, η προετοιμασία σαφώς και υποβοηθείται από τις νέες τεχνολογίες καθώς αυτές προσφέρουν πολλές πηγές πληροφόρησης, άπειρες θα έλεγα, με αποτέλεσμα ο εκπαιδευτικός να μορφώνεται και να μαθαίνει πολλά προτού διδάξει την εκάστοτε ενότητα.

- 8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;

Ναι έχει φυσικά κάποια αλλαγή και στην επίδοση. Θυμούνται καλύτερα κάτι που τους έχουμε δείξει απ' ότι κάτι που τους έχουμε πει.

- 9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Δεν νομίζω ότι έχει αλλάξει , έχει διαφορά. Όπως θα συνεργαζόμασταν πριν, συνεργαζόμαστε και τώρα. Είναι πολύ μικρό το ποσοστό για να το αναφέρω , μπορεί κάποια στιγμή π.χ. με τον καθηγητή της πληροφορικής έχουμε κάνει μια ωραία συνεργασία, αλλά δεν μπορώ να το γενικεύσω...

(9) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
	X	

Ηλικία	53
--------	----

Έτη υπηρεσίας	30
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικής Ακαδημίας Μυτιλήνης - εξομείωση
---------------	---

Μεταπτυχιακό	όχι
---------------------	------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	δημοτικό	δημοτικό

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	αγρότης	οικιακά

Οργανικότητα σχολείου	110έσιο
------------------------------	----------------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Είναι κομμάτι πια της ζωής μας και τις βρίσκουμε καθημερινά σε κάθε σημείο μπροστά μας. Όλα πλέον κινούνται με βάση αυτές... οπότε δεν έχουμε πια τίποτα άλλο να κάνουμε από ότι να συνεργαστούμε με αυτές και να πάρουμε τα θετικά τους στοιχεία.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Οι νέες τεχνολογίες σίγουρα είναι κομμάτι της ζωής μας, όπως προανέφερα, πρέπει να χρησιμοποιούνται και στο σχολείο και είναι σίγουρό ότι θα βοηθήσει τους μαθητές στο να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις με πιο εποπτικό υλικό ρόλο, που έχουν οι νέες τεχνολογίες. Φυσικά και βοηθάει δηλαδή στη διδασκαλία και γι'αυτό πρέπει να τις εντάξουμε και στο σχολείο.

- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Σε καμία περίπτωση. Δεν υπάρχει περίπτωση τέτοια, να υποκατασταθεί ο ρόλος του δασκάλου από την χρήση των νέων τεχνολογιών. Ο ρόλος του δασκάλου είναι αναντικατάστατος. Οι νέες τεχνολογίες είναι βοηθητικές. Το μόνο που κάνουν είναι να εμπλουτίζουν το μάθημα, ο δάσκαλος είναι εκείνος που το κάνει.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες άλλοι περισσότερο κι άλλοι λιγότεροι. Ναι θεωρώ πως η πλειονότητα τείνει στην χρήση των νέων τεχνολογιών.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Δεν υπάρχει υλικοτεχνική υποδομή. Για να ενταχθούν οι ΤΠΕ στην διδακτική πράξη θα έπρεπε να έχουμε είτε ένα υπερσύγχρονο εργαστήριο που δεν το έχουμε ή να έχουμε σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας έναν υπολογιστή ή λαπτοπ είτε σταθερό, μαζί με έναν προτζέκτορα, έτσι ώστε να μπορείς να τον χρησιμοποιήσεις και να γίνει καλύτερη, να βελτιωθεί η διδασκαλία και η ευρύτερη διδακτική πράξη. Με ένα εργαστήριο παλιό και με λίγους παλιούς υπολογιστές είναι σίγουρο ότι είναι δύσκολο να ενταχθούν έτσι όπως θέλουμε οι ΤΠΕ στην διδακτική πράξη.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Μπορώ να πω αρκετά καλή. Είχα σχέση με τις νέες τεχνολογίες και πριν την επιμόρφωσή μου στο Β' επίπεδο, έχοντας παρακολουθήσει κι άλλες επιμορφώσεις έξω από το σχολείο, θέλοντας ακριβώς να είμαι μέσα στη διαδικασία της ένταξης των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση.

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Ακριβώς αυτό που είπα και πριν. Επειδή ασχολιόμουν και πριν με τις νέες τεχνολογίες ήθελα να μάθω περισσότερα για να μπορώ να τα χρησιμοποιήσω όσο γίνεται καλύτερα για τους μαθητές.

- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι βοηθούν τους μαθητές, ειδικά σε ορισμένα μαθήματα σε επίπεδο εικόνας και πληροφοριών. Μαθαίνουν ευκολότερα και αποδοτικότερα. Τα θυμούνται καλύτερα και γενικά θεωρώ πως η μάθηση μετατρέπεται σε παιχνίδι.

- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Όλοι το ξέρουμε ότι τα παιδιά σήμερα έχουν μια τεράστια τεχνολογική εξέλιξη από την βρεφική μπορούμε να πούμε ηλικία, οπότε πολύ εύκολα εντάσσονται στο σχολείο στις νέες τεχνολογίες και αν υπάρχει η θέληση από τον δάσκαλο σίγουρα τα αποτελέσματα θα είναι πολύ ενθαρρυντικά. Παίζει οπότε ρόλο η τεχνολογική γνώση των μαθητών, αλλά πιο πολύ ρόλο παίζει και ο τρόπος που θα το χειριστεί και ο ίδιος ο δάσκαλος.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Το Β' επίπεδο σίγουρα ήταν ένα παραπάνω σκαλί στην επιμόρφωση στις νέες τεχνολογίες και γι' αυτό τον λόγο κι έκανα αίτηση για να το παρακολουθήσω.

- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Ακριβώς αυτό. Να μάθω τρόπους πως να χρησιμοποιώ διάφορα λογισμικά και άλλα εργαλεία των ΤΠΕ στην διδασκαλία, γιατί ακριβώς το δεύτερο επίπεδο σαν σκοπό επιμόρφωσης είχε αυτό.

- 3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Ήταν εργαστηριακού τύπου, σε εργαστήριο πληροφορικής. Αφού τέλειωσε η επιμόρφωση, μετά υπήρχαν οι εξετάσεις για να γίνει η πιστοποίηση.

- 4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Μπορώ να πω ήταν αρκετά ενδιαφέροντα, δύσκολα ορισμένα γιατί ήταν πρωτόγνωρα για μας, είχε κάποια λογισμικά που τα βλέπαμε για πρώτη φορά αλλά σε γενικές γραμμές ήταν πάρα πολύ ενδιαφέροντα.

- 5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Στη γνώση έτσι ώστε να μπορέσω μετά να χρησιμοποιήσω κάποια νέα λογισμικά.

- 6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Ένα ήτανε ότι ήταν δύσκολο γιατί εργαζόμασταν και έπρεπε κάποια απογεύματα να αφιερώνουμε σε αυτό. Ήταν αρκετά δύσκολο. Ένα άλλο ήτανε το «άγνωστο» των θεμάτων, γιατί το β' επίπεδο σίγουρα ήταν αρκετά απαιτητικό, αλλά από κει και πέρα υπήρχε πολύ ενδιαφέρον, υπήρχε συνεργασία με τους υπόλοιπους συναδέλφους που ήμασταν στην ομάδα και από κει και πέρα σε όλους τους συναδέλφους του σχολείου, που δεν είχαν παρακολουθήσει την επιμόρφωση πρότεινα να το παρακολουθήσουν κι αυτοί.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

- 1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Συμπληρωματικά θα έλεγα, όχι ως βασικό μάθημα. Και έτσι θεωρώ ότι πρέπει να γίνεται. Ποτέ δεν πρέπει να τις χρησιμοποιούμε σαν κύριες πηγές γνώσεις. Θα πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά για να ενισχύουν την ήδη υπάρχουσα γνώση. Η εικόνα σε αυτό το σημείο θα πρέπει να πω πως παίζει καθοριστικό ρόλο στην αφομοίωση του διδακτικού υλικού από τους μαθητές.

- 2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Προσπαθώ όποτε μου δίνεται η ευκαιρία να τις χρησιμοποιώ.. Τώρα αυτό δεν είναι σταθερό. Πότε 3 φορές το μήνα και πότε 5... εξαρτάται από πολλούς παράγοντες αλλά κυρίως από τη διαθεσιμότητα του εργαστηρίου.

- 3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Μ αρέσει το πως μπορώ να μεταμορφώσω το μάθημα της γεωγραφίας μέσω των νέων τεχνολογιών. Για παράδειγμα, όταν μάθουμε τις πόλεις της Ελλάδας, μέσω του googleearth πηγαίνουμε πάνω από αυτές τις πόλεις και βλέπουμε πολλά γεωμορφολογικά στοιχεία τους. Αυτό καθηλώνει θα έλεγα τους μαθητές και θεωρώ πως τα απομνημονεύουν πολλά από αυτά που βλέπουμε, παρά αν τα διάβαζαν από μέσα από το βιβλίο.

- 4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Οι υπολογιστές που έχουμε είναι παλιοί, δυσκολέονται με τα νέα λογισμικά επειδή είναι και βαριά προγράμματα, είναι αργοί, θέλεις γρήγορο ίντερνετ. Δεν έχουμε υπολογιστες μέσα στις τάξεις έτσι ώστε να μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε την ώρα που γίνεται το μάθημα .

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Εξαιρετικά, οι μαθητές , όπως ανέφερα και πριν, επειδή είναι πολύ κατατοπισμένοι και γνωρίζουν πάρα πολλά για τους υπολογιστές αυτό τους βοηθά πάρα πολύ γιατί όσες φορές χρησιμοποιήσαμε τις νέες τεχνολογίες ανταποκρίνονται πολύ θετικά , πάντα θέλουν να συμμετέχουν όλοι κι αυτό βλέπεις εκεί πέρα με τις νέες τεχνολογίες. συμμετέχουν όλοι οι μαθητές. Υπάρχει συμμετοχή μαθητών που μέσα σε εισαγωγικά δεν θεωρούνται καλοί μαθητές.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Σε ορισμένα μαθήματα βοηθάνε πάρα πολύ, όπως ας πούμε στη γεωγραφία ή στη μελέτη περιβάλλοντος, όπου εκεί μπορούνε μέσα από διάφορες τεχνικές που έχουν οι ΤΠΕ και μέσα από διάφορα βίντεο άλλα που θα δούνε στον υπολογιστή και μέσα από διάφορα λογισμικά που θα χρησιμοποιήσουνε θα τους βοηθήσουν πάρα πολύ στην απόκτηση γνώσεων, στην βελτίωση μετά της συνεργασίας τους, γιατί είπαμε μετά ότι συνεργάζονται σε ορισμένα λογισμικά και σε εργασίες που θα τους ανατεθούν με τα φύλλα εργασίας .

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Βεβαίως και βοηθούν οι ΤΠΕ και στην προετοιμασία του μαθήματος με καινούριους τρόπους διδασκαλίας πάρα πολλές φορές πέρα από την κλασική μετωπική διδασκαλία μπορεί να σε βοηθήσουνε σε έναν άλλον τρόπο. Δεν χρειάζεται να είναι κάθε μέρα, αλλά και σε ορισμένα μαθήματα, να προετοιμάσεις και εσύ το μάθημά σου καλύτερα με τα φύλλα εργασίας μετά που θα δώσεις αλλά και με την εργασία που θα κάνουν τα παιδιά. Σίγουρα το μάθημα θα γίνει καλύτερα και πιο κατανοητό στους μαθητές αλλά και σε μας τους ίδιους, να το κατανοήσουμε καλύτερα , πώς μπορούμε να κάνουμε το μάθημα καλύτερο. Εννοείται πως το ίδιο γίνεται και με την διεκπεραίωση του μαθήματος. Διευκολύνεται, γιατί αν έχεις προετοιμαστεί καλά, κάνεις το μάθημα πολύ πιο αποδοτικό και κατανοητό στους μαθητές, μαθαίνεις πολλούς τρόπους για να διδάξεις το ίδιο πράγμα στους μαθητές σου για να το καταλάβεις.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;

Ναι, η συμμετοχή των μαθητών όποτε χρησιμοποιούνται οι ΤΠΕ είναι καθολική. Και το ανέφερα και πριν, βλέπουμε πως και μαθητές που θεωρούμε ότι είναι σε εισαγωγικά όχι καλοί, έχουν πολύ μεγάλη βελτίωση και αυτό είναι πολύ σημαντικό στο πως χρησιμοποιούμε και πως λειτουργούν οι ΤΠΕ στην διδακτική πράξη.

- 9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Ναι βεβαιως και βοηθούνε και το βλέπουμε πάρα πολύ εμείς εδώ που έχουμε ένα εργαστήριο που θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν όλοι, ότι υπάρχει συνεργασία και των δασκάλων δύο τμημάτων της ίδιας ταξης, έτσι ώστε να συνεργαστούνε σε κάποιο ίδιο μάθημα να το κάνουν στο εργαστήριο με κάποιο διαφορετικό τρόπο. Άρα λοιπόν έχουμε συνεργασίες στην καθημερινή μας σχολική ζωή στις συνεργασίες μεταξύ των εκπαιδευτικών και στις συζητήσεις μας και σε διάφορα λογισμικά που πιθανόν χρησιμοποιεί ο καθένας και κάποια φύλλα εργασίας που συνεργάζονται οι εκπαιδευτικοί μεταξύ τους.

(10) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ

στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
	X	

Ηλικία	53
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	26
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγική Ακαδημία Μυτιλήνης - εξομείωση
---------------	---

Μεταπτυχιακό	όχι
---------------------	------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
--------------------------	---------------	----------------

	T.E.I	Απόφοιτη Λυκείου
--	-------	------------------

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρα
	ιερέας	οικιακά

Οργανικότητα σχολείου	11θέσιο
-----------------------	---------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Θετική, αλλά δεν χρειάζεται τόσο πολύ να την χρησιμοποιούμε στο σχολείο. Δεν είμαι της άποψης ότι όλα πρέπει να γίνονται βάσει της τεχνολογίας. Γενικά στην ζωή μου χρησιμοποιώ τους υπολογιστές, είμαι υπέρ. Απλά στην εκπαίδευση θέλω να χρησιμοποιούνται με μέτρο.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Επικουρικά, δεν είναι το άλφα και το ωμέγα. Θεωρώ ότι ναι μεν πρέπει να τις χρησιμοποιούμε, αλλά όχι στο βαθμό που πολλοί συνάδελφοι το κάνουν. Εγώ δεν το κάνω τόσο πολύ. Είμαι πιο πολύ υπέρ της παραδοσιακής διδασκαλίας, θεωρώ ότι έχει καλύτερα αποτελέσματα ειδικά σε μικρές τάξεις.

3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, δεν το φοβάμαι καθόλου αυτό. Γιατί θεωρώ ότι ο δάσκαλος είναι δάσκαλος, το ανθρώπινο στοιχείο είναι το βασικό πράγμα στην επικοινωνία παιδιού και δασκάλου. Θα υπάρχει πάντα ο δάσκαλος.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Θεωρώ πως ναι , όχι όλοι βέβαια. Οι μισοί τουλάχιστον σίγουρα. Δεν ξέρω τι κάνουν οι συνάδελφοι .. αλλά απ' ότι βλέπω...

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Υλικοτεχνική υποδομή περισσότερο. Δεν βλέπεις εδώ τι γίνεται. Δηλαδή υπάρχει ένας διαδραστικός πίνακας που πήραμε, όπου με τον που το πήραμε το λογισμικό μέσα ήταν χαλασμένο, δηλαδή δεν μπορούμε να τον χρησιμοποιούμε σαν διαδραστικό, τον χρησιμοποιούμε μόνο σαν οθόνη και μέσω cd δείχνουμε ό,τι θέλουμε στους μαθητές μας. Δεν τον έχουμε χρησιμοποιήσει ποτέ σαν διαδραστικό, γιατί το λογισμικό ήταν κινέζικο και χάλασε, δεν αντικαταστάθηκε το λογισμικό και γι' αυτό ποτέ και δεν τον χρησιμοποιήσαμε ως διαδραστικό.. Εξαρχής είχε πρόβλημα.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Είχα πάρει το ecdl εγώ προτού κάνω την επιμόρφωση του β' επιπέδου. Καλό επίπεδο γνώσεων είχα, βλέπεις έχω και παιδιά, τα οποία χωρίς να το θέλω με οδηγούν προς αυτήν την κατεύθυνση.

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Τώρα θες αλήθεια να σου πω; Το χαρτί για μια ενδεχόμενη αξιολόγηση . Χωρίς αυτό να σημαίνει πως αν δεν πάρεις το χαρτί δεν ξέρεις. Διότι εγώ είχα ένα χαρτί το οποίο δεν πιανότανε, το ecdl, αναγκάστηκα να ξοδέψω εργατοώρες να παρακολουθήσω αυτήν την επιμόρφωση, η οποία δεν μου άφησε και πολλά πράγματα να σου πω την αλήθεια, αλλά πήγα μόνο και μόνο για το χαρτί.

- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι μέχρι ένα σημείο τους βοηθούν, αλλά τους αποπροσανατολίζουν κιόλας, διότι πρώτη και δεύτερα δημοτικού για μένα δεν πρέπει να χρησιμοποιείται υπολογιστής στο σχολείο. Πρέπει το παιδί να μάθει να γράφει, να διαβάζει, να σκέφτεται, να ενεργεί, να είναι δηλαδή χωρίς εικονική πραγματικότητα. Για μένα αυτό το πράγμα είναι μια μορφή εικονικής πραγματικότητας. Πρέπει να είναι βοηθητικό, συμφωνώ, αλλά όχι στην πρώτη, δεύτερα δημοτικού. Να πάρεις μια πληροφορία ναι, αυτο που λέμε πρόσβαση στη γνώση ναι. Να πατήσεις το κουμπί να σου βγάλει την πληροφορία, αντί να ανοίξεις το βιβλίο, σε αυτό ναι συμφωνώ.

- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Είναι απαραίτητη. Εγώ έχω δύο αγόρια, ο ένας είναι 18 χρονών και ο άλλος είναι 12, δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς κινητό τηλέφωνο με ίντερνετ μέσα αυτό εννοείται (γέλιο), και ο γιος μου π.χ. τώρα που διαβάζει για πανελλήνιες σταματάει το διάβασμα για ένα τέταρτο για να πάει στον υπολογιστή για να ακούσει μουσική. Όλα γίνονται πια ηλεκτρονικά. Είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής τους και γι' αυτό και πρέπει να εντάξουμε τους υπολογιστές και γενικότερα τις νέες τεχνολογίες στο σχολείο. Πρέπει να υπάρχει πρόσβαση στη γνώση, να μάθουν τα παιδιά α χρησιμοποιούν υπολογιστές αλλά όχι από το δημοτικό. Αυτή είναι η άποψή μου. Εγώ μπροστά στα παιδιά μου είμαι ηλεκτρονικά αναλφάβητος.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Για το χαρτί κυρίως, αλλά και για να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου στο κομμάτι των νέων τεχνολογιών που θεωρώ ότι είναι πολύ επίκαιρο στις μέρες μας και σίγουρα ήρθε και θα μείνει για πάντα.

- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Η αλήθεια είναι ότι κάποια στοιχεία τα πήρα. Με βοήθησε δηλαδή σε δύο, τρία πραγματάκια. Δηλαδή κάποια λογισμικά ακόμα και τώρα τα χρησιμοποιώ. Οι προσδοκίες μου από αυτά που πήρα στην πραγματικότητα ήταν παραπάνω. Όχι σε θέμα γνώσεων κυρίως, αλλά να χρησιμοποιώ τον υπολογιστή προς βοήθεια της εκπαιδευτικής μου διαδικασίας. Δεν με βοήθησε εκεί μπορώ να πω.

- 3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Καταρχάς είχα καλό δάσκαλο. Τον ήξερα καλά αυτόν τον άνθρωπο, είναι και δάσκαλος, είναι και φίλος μου και με βοήθησε πάρα πολύ. Τώρα, το περιεχόμενο ήταν πάρα πολύ μεγάλο. Γι' αυτό και τώρα το έσπασαν μου φαίνεται σε Β1 και Β2. Ήταν πολλά λογισμικά, πολλές τάξεις, ήταν πολύ κουραστικό. Ήταν και μετωπική διδασκαλία αλλά και ηλεκτρονική. Και στο τέλος υπήρχαν εξετάσεις στη θεωρία που ήταν πολλαπλής επιλογής αν θυμάμαι καλά.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Θετικά τα αξιολογώ. Να υπάρχουνε. Κι όποιος θέλει να πηγαίνει, όποιος θέλει να επιμορφώνεται, έστω κάτι θα πάρουν.. τώρα το θέμα είναι πώς θα χρησιμοποιήσουμε αυτό το κάτι, το πρόβλημά μας είναι εκεί. Γνώσεις υπάρχουν , υποδομές δεν έχουμε. Ωραία πήγα επιμορφώθηκα, αλλά δεν άλλαξε αυτό κατι στη διδασκαλία μου. Όσους υπολογιστές είχαμε πριν επιμορφωθούμε , έχουμε και τώρα που επιμορφωθήκαμε.. Κανονικά έπρεπε αυτό να αλλάζει, να εξοπλιστούμε κατάλληλα για να κάνουμε όσα μάθαμε στη θεωρία τώρα στη πράξη. Μόνο έτσι θα είχε αποτέλεσμα.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Έμαθα 2-3 λογισμικά που δεν τα ήξερα καθόλου. Προσπάθησα να τα εντάξω στα μαθήματά μου, εκτός από μαθηματικά και φυσική, που πιστεύω ότι δεν υπάρχουν λογισμικά μαθηματικών και φυσικής που με βοηθάνε εμένα προσωπικά. Αλλά ιστορία με βοήθησε, γλώσσα με βοήθησε. Μαθηματικά σε μικρές τάξεις , να σχεδιάζουν μια γωνία , να την δουν τα παιδιά οπτικά πως είναι π.χ. μια ορθή γωνία , πως είναι η αμβλεία γωνία...κτλ ναι με βοήθησε. Αλλά μέχρι εκεί.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Και μένα η αλήθεια είναι πως με παροτρύνανε να πάω, αυτοί που το είχαν παρακολουθήσει. Μου είπαν « Πηγαίνε, καλό είναι , θα πάρεις κάποια πράγματα ένα χαρτί». Εγώ δεν το συζήτησα να πω την αλήθεια. Θα παρότρυνα τους συναδέλφους μου να πάνε αλλά να μην έχουν πολλές προσδοκίες. Απλά για να πάρουν το χαρτί. Με αυτούς που παρακολουθούσα το σεμινάριο, γίναμε φιλαράκια. Κάναμε συζητήσεις μαζί, κάναμε μαζί εργασίες . Δεν μπορώ να πω πως δεν ήταν ικανοποιημένοι όσον αφορά την επιμόρφωση, απλά όλοι λέγαμε πως μακάρι όλο αυτό να μπορώ κάποτε να γίνει και στην πράξη.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Εντάσσω τους υπολογιστές στα μαθήματα που κάνω αλλά όχι και σε όλα. Δηλαδή ιστορία έχω κάνει πάρα πολλά μαθήματα , ειδικά και πέρυσι που είχα Τρίτη δημοτικού αλλά και φέτος που έχω Τετάρτη , με βοηθητικό ρόλο βέβαια, ποτέ κύριο ρόλο.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Λοιπόν θα σου πω. Τετάρτη και Παρασκευή δεν μπορεί κανένας να χρησιμοποιήσει τους υπολογιστές γιατί υπάρχει εδώ δάσκαλος που κάνει μάθημα, ο δάσκαλος της πληροφορικής. Οπότε εκ των πραγμάτων η αίθουσα αυτή είναι καλυμμένη. Οπότε μας μένει Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη. Από Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη να εντάξει, μια φορά στις 15 μέρες κάνω μάθημα εκεί. Και να θέλω κάτι να κάνω δεν υπάρχει χώρος. Πρέπει να το συννενοηθώ με άλλους δέκα συναδέλφους που είναι εκ των πραγμάτων πολύ δύσκολο.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Λοιπόν στην κοινωνική και πολιτική αγωγή για παράδειγμα στην έκτη δημοτικού είχα κάνει ένα πολύ ωραίο μάθημα για την ευρωπαϊκή ένωση. Μόνο μέσω υπολογιστή το είχα κάνει, υπήρχε μέσω ίντερνετ πήγαινες σε μια ιστοσελίδα του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου αν δεν κάνω λάθος, όπου μαθαίναμε, είχε και στοιχεία γεωγραφίας, δηλαδή που είναι κάθε χώρα, τι σημαία έχει κάθε χώρα, πόσο πληθυσμό έχει κάθε χώρα, τι προϊόντα έχει κάθε χώρα, με πόσους αντιπροσώπους αντιπροσωπεύεται στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, πότε μπήκε μέσα η κάθε χώρα. Κι είχε και διάφορα άλλα, είχε και μερικά παιχνίδια, πολλαπλής επιλογής που σηκωνόταν κάθε παιδί και έπαιζε. Ήταν πολύ καλό όλο αυτό κι έμεινε στα παιδιά.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Όσον αφορά την εγκατάσταση κι όλο αυτό το χειρίζομαι μια χαρά, δεν έχω κάποιο πρόβλημα. Εξάλλου έχουμε εδώ και τον γυμναστή που είναι γνώστης αυτών των πραγμάτων, ηλεκτρονικών, οπότε δεν έχουμε πρόβλημα. Άμα κολλήσουμε πουθενά μας το φτιάχνει. Στις αίθουσες έχουμε δυσκολίες, στο πως θα διαμοιραστούν οι τάξεις για να κάνουμε μάθημα με υπολογιστή.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Αααα..., είναι πολύ θετικοί. Τους αρέσει πολύ. Νομίζω η εικόνα είναι αυτή που τους τραβάει περισσότερο.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Τις λεγόμενες ανθρωπιστικές επιστήμες τις βοηθάνε. Δηλαδή, ιστορία, γλώσσα, κοινωνική και πολιτική αγωγή τις βοηθάνε. Σε τέτοια πράγματα βοηθούν πολύ. Αλλά π.χ. να κάνουμε πείραμα φυσικής διαδραστικά δεν θεωρώ ότι μπορεί να γίνει. Μπορεί; Κι όμως υπάρχουν λογισμικά που βγάζουν πειράματα φυσικής ας πούμε, τα οποία τα βλέπεις, π.χ λέει ποια υλικά θα χρησιμοποιήσεις, σε τι δοσολογία, τι θα κάνεις πρώτο,

μετά, άλλο όμως να κάνεις το πείραμα. Να πάρεις το οξύ να το ρίξεις μέσα. Γνωστικούς τομείς βοηθούν πολύ... όσο δεν μπορείς να φανταστείς. Σαν παραμύθι τα μαθαίνουν τα παιδιά.

- 7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Καταρχάς πρέπει να έχω ώρα από πριν. Ο υπολογιστής με βοηθά πολύ να προετοιμαστώ, αλλά σπαταλώ και πολύ περισσότερο χρόνο έτσι. Βγάζω σχέδια μαθημάτων , φωτοτυπίες , φύλλα εργασίας , όλα από τον υπολογιστή τα βγάζω. Όσον αφορά τη διεκπεραίωση του μαθήματος, στις ώρες που χρησιμοποιώ υπολογιστή, ναι με βοηθάνε πολύ. Και στην κατανόηση των μαθητών βοηθάνε, γιατί έχουμε εδώ την εικόνα , τα χρώματα , η εναλλαγή, ότι είναι κάτι πολύ γρήγορο , δεν το βαριούνται οι μαθητές.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας; Ναι, και στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών. Το καταλαβαίνουν , το κατανοούν και αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί έτσι με αυτόν τον τρόπο το θυμούνται.

- 9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Έχουμε κάνει 1-2 φορές με μια δασκάλα , συνδιδασκαλία, πριν από 4-5 χρόνια , ιστορία και γλώσσα. Είχε ένα κείμενο, του Ηλία Βενέζη, από το ανθολόγιο , αν δεν κάνω λάθος, για τη μικρασιατική γη και το κάναμε στην έκτη δημοτικού ιστορία προσφυγικό του 22 και το κάναμε στον υπολογιστή. Βρήκαμε από το διαδίκτυο ποιος ήταν ο Ηλίας Βενέζης , που γεννήθηκε, από που ήρθε, γιατί ήρθε εδώ και μπλέξαμε μικρασιατικές καταστροφές είχε κάνει και μια πολύ καλή δουλειά με σχέδια μαθήματος . Δυο ώρες κάναμε συνδιδασκαλία μεταξύ γλώσσα και ιστορίας. Εγώ προσωπικά δεν συνεργάζομαι με άλλα σχολεία μέσω υπολογιστή, αλλά θα ήθελα στο μέλλον να γίνει κάτι τέτοιο στο σχολείο που εργάζομαι.

(11) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
		X

Ηλικία	49
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	20
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγική Ακαδημία Μυτιλήνης
---------------	---------------------------------------

Μεταπτυχιακό	όχι
---------------------	------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	Δημοτικό	δημοτικό

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	αγρότης	αγρότισσα

Οργανικότητα σχολείου	110έσιο
------------------------------	----------------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Βοηθητικές κάποιες φορές , όταν η χρήση τους είναι υπερβολική κάνουν και κακό.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Είναι περιορισμένη γενικά, κρίνοντας από μένα, από το πόσο την χρησιμοποιώ εγώ. Μπορεί να βοηθήσει γιατί η εποχή μας, είναι η εποχή των ηλεκτρονικών υπολογιστών.Είναι περιορισμένη πολύ βέβαια, γιατί κρίνοντας από το σχολείο μας, λείπει

το υλικό , είναι ακατάλληλη η αίθουσα, μέσα στην τάξη δεν έχουμε υπολογιστή , δεν έχουμε διαδραστικό, δεν έχουμε κάτι.

- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, γιατί αυτό εξαρτάται από εμένα, κατά πόσο θα τις εντάξω μέσα στη διδασκαλία μου.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Όχι, κρίνοντας και από μένα σου μιλάω. Και αυτό οφείλεται τόσο στις φτωχές υποδομές, αλλά όσο και στο ότι εμείς δεν είμαστε τόσο εξοικειωμένοι όπως εσείς. Άλλο στα 49, άλλο στα 25.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Είναι οι υποδομές που είπαμε. Είναι κάποια ανασφάλεια που νιώθουμε εμείς οι εκπαιδευτικοί όσο κι αν έχουμε επιμορφωθεί, πάντα θα έχουμε μια ανασφάλεια. Ανασφάλεια γιατί δεν νιώθω σιγουριά, παρόλο που έχω κάνει και τα δύο προγράμματα, μια ανασφάλεια την έχω, το λέω δεν ντρέπομαι γι' αυτό. Ανασφάλεια ως προς το αν κολλήσω κάπου δεν θα μπορώ να ξεκολλήσω από εκεί. Επίσης άλλη δυσκολία είναι και ο χρόνος. Ο χρόνος είναι ήδη λίγος και δεν μας επαρκεί. Για να εντάξω την πληροφορική στην διδασκαλία μου χρειάζομαι ακόμα περισσότερο χρόνο και πολύ περισσότερη προετοιμασία. Ήδη στο σπίτι για να κάνω τη δουλειά που θέλω χρειάζεται αρκετή προετοιμασία , αν κάνω κι αυτή την προετοιμασία για να εντάξω τις ΤΠΕ, ο χρόνος θα είναι υπερβολικός.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Όχι πολύ καλή (γέλιο), βασική θα έλεγα.

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Ενιωθα ανεπαρκής επειδή δεν ήξερα κάτι γι' αυτές. Ήθελα να δω πώς μπορείς να δουλέψεις με αυτόν τον τρόπο και πίστευα ότι θα μπορούσαν να με βοηθήσουν σε αυτόν τον τρόπο, όπως και με βοήθησαν.

- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι βοηθούν σε κάποια πράγματα πολύ. Δηλαδή, όταν θέλω να διδάξω κάποια πράγματα στα μαθηματικά για παράδειγμα, είναι τελείως διαφορετικό να τους δώσω κάποια όργανα και να τους πω κάντε αυτό κι άλλο να το δουν πως γίνεται στην πράξη, έστω και στον διαδραστικό, πώς τοποθετούνται π.χ οι αριθμοί. Αλλιώς δείχνω εγώ σε έναν έναν κι αλλιώς να το παρακολουθούν στον διαδραστικό. Έτσι κερδίζω και χρόνο.

- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Είναι ένας απο τους λόγους που πρέπει να ενταχθούν... γιατί τα παιδιά ζώντας καθημερινά στο σπίτι με την τεχνολογία, περιμένουν και στο σχολείο κάτι πιο ενδιαφέρον, αν δεν τους δώσουμε αυτό ...θα νιώθουν πολύ μεγάλη πλήξη, θα χάσουν το ενδιαφέρον τους για το σχολείο.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Έπρεπε και εγώ να ενημερωθώ, έπρεπε με κάποιον τρόπο να βάλω κι εγώ αυτές τις μεθόδους στη διδασκαλία μου και με παρακίνησαν και κάποιοι από εδώ συνάδελφοι νεώτεροι. Δεν μπορώ να πω πως είχα δέλεαρ τότε το χαρτί της επιμόρφωσης, βέβαια τώρα με αυτά που ακούγονται ίσως χρειαστεί.

- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Θα εκανα το μάθημά μου κάπως καλύτερο και με πιο ενδιαφέρον τρόπο για τους μαθητές μου.

- 3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Στο Β' επίπεδο μάθαμε πως μπορούμε να φτιάξουμε ένα πρότζεκτ για τη διδασκαλία κάποιου μαθήματος. Δηλαδή ποια λογισμικά θα χρησιμοποιήσουμε, πώς θα φτιάξουμε μια δικιά μας εργασία για να την δώσουμε στα παιδιά. Αυτό. Δώσαμε εξετάσεις κανονικά και υπήρχε κάποια στάνταρ βαθμολογία για να περάσεις . Είχαν δύο μορφές, ήταν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής θεωρητικές , όλες τις απαντούσαμε στον υπολογιστή και έπρεπε μέσα σε μια ώρα νομίζω, μας έδιναν έναν τίτλο μαθήματος και το βιβλίο και έπρεπε εκείνη την ώρα να φτιαζουμε το πρόγραμμα. Ανάλογα με το που διδάσκαμε, εγώ

δηλαδή που είχα τότε Β΄τάξη, είχα τα μαθήματα Α΄και Β΄τάξης δημοτικού. Μου έδωσαν έναν τίτλο μαθηματικών και έπρεπε να φτιάξω εκείνη την ώρα , τους σκοπούς μου, τις επιδιώξεις μου, ποια λογισμικά θα χρησιμοποιήσω και έπρεπε να φτιάξω και ένα μίνι σχέδιο λογισμικού , σε ποιο λογισμικό θα στηριχτώ και γιατί. Για μένα ήταν δύσκολο...γιατί έπρεπε να έχεις ευχέρεια με αυτό το αντικείμενο. Επίσης όλη αυτή η επιμόρφωση αν δεν κάνω λάθος κράτησε πάνω από χρόνο, ήταν δύο 3ωρα την εβδομάδα.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Προσωπικά εγώ, επειδή δεν είχα μεγάλη επαφή πριν γενικά με τον τομέα, μου έκαναν καλό όχι μόνο όσον αφορά το πρότζεκτ , τα λογισμικά κι αυτά, αλλά απέκτησα μια ευχέρεια στο να τα χειρίζομαι όλα αυτά , το πληκτρολόγιο, τον υπολογιστή, το να μπαίνω να ψάχνω πράγματα . Και ως εκπαιδευτικό με βοήθησε πολύ, δηλαδή μπαίνω στην αίθουσα πλέον της πληροφορικής με μία άνεση , καμία σχέση με παλιά που φοβόμουν ότι άμα κολλήσω κάπου θα έπρεπε να ενοχλήσω τους άλλους , ενώ τώρα έχω ευχέρεια στη χρήση. Δεν χρησιμοποιώ αυτό που έμαθα σε όλα τα μαθήματα βέβαια, γιατί είναι και ο χρόνος , το να μαζέψω τα παιδιά μου, δεν έχω στην αίθουσά μου κάτι , να τα φέρω εδώ, αφού έχω προετοιμάσει την αίθουσα , να δείξω αυτό που θέλω και ξανά πίσω στην τάξη, φαντάζει και είναι πολύ χρονοβόρο. Πρέπει να ξέρω πως θα κάνω μόνο αυτό εκεί πέρα στο συγκεκριμένο. Πιο πολύ εδώ μπαίνει ο χρόνος.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Γενικά στην χρήση. Πιο πολύ χρησιμοποιώ τον διαδραστικό για παράδειγμα στην ιστορία σε κάποιες σελίδες διάφορα ιστορικά ντοκουμέντα, στα μαθηματικά η χρήση των οργάνων. Δεν μπορώ να πω ότι σε καθημερινή χρήση έχουμε να κάνουμε κάτι.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Με αυτούς που παρακολουθούσαμε συγχρόνως μιλούσαμε για τα προβλήματα που συναντούσαμε, γιατί έπρεπε να δουλεύουμε και στο σπίτι ...για να πάμε στις εξετάσεις έπρεπε να δώσουμε ένα πρότζεκτ στον υπεύθυνο εκεί πέρα και να το εγκρίνει, άρα κάναμε δουλειά στο σπίτι για να τα φτιάξουμε αυτά. Δουλέψαμε γι αυτό το πράγμα, οπότε συζητούσαμε γι' αυτό , τι χρησιμοποίησες εσύ; Σε ποιο μάθημα δουλεύεις και στο σχολείο λέγαμε και τα προβλήματα γιατί τα δύο απογεύματα της εβδομάδας πήγαιναν εκεί πέρα άρα είχαμε άλλα προβλήματα χρόνου κτλ.

Με τους συναδέλφους τώρα που δεν το είχαν κάνει φυσικά και τους παρακίνησα, γιατί θεωρώ πως αξίζει να το κάνουν από πολλές πλευρές . Πρώτα απ'όλα , η ενασχόληση με κάτι καινούριο για την ηλικία μας σε ανανεώνει κιόλας, τώρα μιλάω για μένα , για την δικιά μου ηλικία. Νιώθεις πιο κοντά με τους συναδέλφους που είναι πιο νέοι , μπορείς να συζητήσεις κάτι με αυτούς πέρα από τα συνηθισμένα , ακόμα κι από αυτήν την πλευρά κάτι κερδίζεις. Και στα παιδιά φαίνεσαι και πιο ελκυστικός. Μια λέξη που θα πεις στα παιδιά σχετικά με την τεχνολογία τους ξυπνάς εκείνη την ώρα.

3^η θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Πιο πολύ χρησιμοποιώ τον διαδραστικό , το λέω... Τώρα, ζητώντας από τα παιδιά να κάνουν κάποια προεργασία στο σπίτι, να μπουν σε κάποιες ιστοσελίδες να βρουν πληροφορίες, μπορούμε να έρθουμε εδώ (στην αίθουσα της πληροφορικής) να τις συγκεντρώσουμε, να πουν δικές τους ιδέες , να φτιάξουμε έναν εννοιολογικό χάρτη, να συγκεντρώσουμε όλα τα στοιχεία του μαθήματος με αυτόν τον τρόπο. Δεν έχουν βέβαια όλα τα παιδιά την ίδια ευχέρεια με τους υπολογιστές. Από τα 17 παιδιά 2-3 να μην έχουν πρόσβαση σε ίντερνετ. Υπολογιστή έχουν όλα.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Κατά μέσο όρο αν χρησιμοποιήσω μια φορά την εβδομάδα στο κάθε μάθημα είμαι ευχαριστημένη, λόγω των δυσκολιών που ανέφερα προηγουμένως.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Συνήθως όταν είναι να πάμε στην αίθουσα υπολογιστών ξεκινάμε το μάθημα στην τάξη. Δηλαδή, θα δούμε τι αφορά στη γλώσσα για παράδειγμα ένα κείμενο , μπορούμε να μιλήσουμε για τις ιδέες που μας δίνει ο συγγραφέας, να βρούμε στοιχεία στον υπολογιστή γι' αυτό, να φτιάξουμε έναν εννοιολογικό πίνακα , να δούμε άλλα του έργα και μετά να συνεχίσουμε στην τάξη με το κείμενο. Δυστυχώς ή ευτυχώς ο υπολογιστής ταιριάζει πλέον σε όλα τα μαθήματα, εννοώ πως σε κάθε μάθημα μπορείς να έχεις την ευκαιρία να τον χρησιμοποιήσεις.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Είναι πολύ μικρός ο αριθμός των υπολογιστών, δηλαδή αν κατεβάσω στην αίθουσα υπολογιστών 17 παιδιά να πρέπει 4 να δουλεύουν και οι άλλοι να παρακολουθούν. Πρώτον αυτό. Δεύτερον, πρέπει να προετοιμάσεις το χώρο από πριν να τα έχεις όλα έτοιμα γιατί είναι λίγο αργό το σύστημα, δεν είναι τελευταίας τεχνολογίας. Πιο πολύ αυτό, ο χώρος και τα μηχανήματα.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Τους αρέσει πολύ. Ίσως να φταίει το ότι βγαίνουμε από την τάξη αλλά έχουν και την ευχέρεια στους υπολογιστές.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Όλους. Δηλαδή, και ψυχολογικούς γιατί είναι κάτι που το ξέρουν και εντάζει η συνεργασία μπροστά σε μια οθόνη είναι διαφορετική. Μπορεί να κάθονται δυο δυο, τρεις τρεις, φιλομαλώνουν τα βρίσκουν... Γνωστικούς σίγουρα, γιατί είναι αλλιώς να δείχνουμε σε έναν χάρτη, κι αλλιώς να πάμε να δείχνουμε εικόνες της Ασίας, τα βλέπεις τρισδιάστατα, είναι κάτι διαφορετικό μόνο και οπτικά δηλαδή αλλάζεις.

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Πάρα πολύ εδώ με βοηθάει γιατί κάτι που δεν έκανα παλιά, όταν θέλω να προετοιμάσω το μάθημά μου πάω και ανοίγω τον υπολογιστή γιατί πάντα κάτι καινούριο θα βρω εκεί πέρα. Ένα βίντεο, μια μουσική, μια εργασία έτοιμη για να μην την φτιάξω εγώ, σίγουρα αυτό με βοήθησε πάρα πολύ... Η προετοιμασία έχει γίνει πιο χρονοβόρα απ' ότι στο παρελθόν γιατί έχει ανοίξει η γνώση, αλλά είναι και πιο βολικό. Είναι κάτι που σ'αρέσει, επειδή θέλω να βρω και να ψάξω κάτι διαφορετικό για τη διδασκαλία μου.

Στη διεκπεραίωση του μαθημάτος με έχει εξίσου βοηθήσει πολύ, απλά αν το παρακάνεις δεν θα σου φτάνει ο χρόνος μετά. Πρέπει να επιλέξεις, αλλά θέλει και καλή προετοιμασία.

Όσον αφορά την κατανόηση των μαθητών, εδώ πέρα θα σε γελάσω... (γέλιο). Κάποιες φορές πιστεύω βοηθάει πάρα πολύ, κάποιες άλλες θεωρώ πως ανοιγόμαστε πάρα πολύ και χανόμαστε από το σκοπό που έχω βάλει εγώ και πάμε αλλού.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;

Δεν βλέπω κάτι ιδιαίτερο. Το ενδιαφέρον κάποιες φορές εντείνεται, αλλά ίσως επειδή έτσι κι αλλιώς από μόνοι τους χρησιμοποιούν στο σπίτι ίσως να μην έχει σχέση η χρήση

που έχουν στο σπίτι με τα μαθήματα , αλλά το βλέπουν ως κάτι οικείο, δεν βλέπω να επηρεάζει τόσο πολύ τις επιδόσεις τους.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Με τους άλλους εκπαιδευτικούς όχι ιδιαίτερα... δεν θα το λεγα... Δεν συνεργάζομαι σχεδόν ποτέ, ίσως επειδή η δουλειά στην τάξη είναι σε ατομικό επίπεδο . Τώρα αν έρθει η ώρα να κάνουμε κάποια γιορτή ή κάποιο πρόγραμμα περιβαλλοντικής , τότε ναι, συνεργαζόμαστε δυο δυο, τρεις τρεις.

(12) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
		X

Ηλικία	36
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	14
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
---------------	--

Μεταπτυχιακό	όχι
---------------------	------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	Απόφοιτος Λυκείου	Απόφοιτη Λυκείου

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	Αστυνομικός	οικιακά

1η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ χρήσιμες, ότι είναι ένα εργαλείο πολύ σημαντικό. Η τεχνολογία έχει μπει μέσα στη ζωή μας, είναι πολύ «προκλητικό», ενδιαφέρον δηλαδή για τα παιδιά και επίσης μπορείς να περάσεις πάρα πολλά πράγματα στα παιδιά με αυτό. Έχει πολύ μεγάλες δυνατότητες και πιστεύω ότι καλώς έχει μπει στα σχολεία.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Μπορεί να βοηθήσει και τα παιδιά που έχουν μαθησιακές δυσκολίες και φυσικά τα παιδιά που δεν παρουσιάζουν κάποιο πρόβλημα. Μπορεί να βοηθήσει και η αναζήτηση, ότι αναζητούν κάτι και το βρίσκουν και η εικόνα που προσφέρει κι όλα τα άλλα που έχει, δηλαδή και ακουστικά μπορεί να τους βοηθήσει και με βάση την εικόνα και γράφοντας .

3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, βέβαια δεν ξέρω αν τείνει να προσπαθήσει να κάνει κάτι τέτοιο. Όχι όμως, γιατί δεν μπορεί να αντικαταστήσει την αγάπη, την αγκαλιά, αυτό που προσφέρεις στο παιδί, την επιβράβευση που γίνεται πρόσωπο με πρόσωπο, με πνευματική επαφή. Τα παιδιά έχουν μια ανάγκη από επιβράβευση και πιστεύω ότι δεν τους καλύπτει ένα μπράβο που θα δείξει μια οθόνη, έχουν ανάγκη να ρωτήσουν κάτι. Επίσης, όσο καλά και να ναι τα προγράμματα στον υπολογιστή δεν μπορούν να καλύψουν τις μεμονωμένες ανάγκες του κάθε παιδιού, αυτά που εστιάζουμε στην καθημερινότητα. Δεν μπορούν να γνωρίζουν τα βιώματα του κάθε παιδιού. Ένας δάσκαλος μέσα στην τάξη μοιράζεται στιγμές και δέχεται και τις στιγμές των παιδιών. Αυτά δεν μπορεί να τα καλύψει κάτι τόσο άψυχο, η οθόνη ενός υπολογιστή.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Πιστεύω ότι οι νεώτεροι χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες αρκετά, οι παλιοί είναι πιο παραδοσιακό το στυλ τους. Βέβαια εξαρτάται από τον κάθε άνθρωπο ξεχωριστά, πιστεύω όμως ότι υπάρχει ένα ρεύμα που τείνει να χρησιμοποιεί τις τεχνολογίες στα σχολεία .

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Δεν υπάρχει κατάλληλος εξοπλισμός. Το να υπάρχει μια αίθουσα που να χει έναν υπολογιστή ή έναν διαδραστικό πίνακα . Το ξέρεις...οι υπολογιστές των σχολειων είναι παλιοι και η απουσία νέων κάνουν πολύ δύσκολο τον εκσυγχρονισμό του σχολείου . Σε κάποια άλλα σχολεία υπάρχει καλύτερη στήριξη πάνω σε αυτόν τον τομέα, αλλά αν πάρουμε παράδειγμα από το συγκεκριμένο σχολείο , ακόμα και αν ο εκπαιδευτικός φέρει τον δικό του υπολογιστή, πάλι δεν καλύπτει ..το όλο πρόβλημα. Χρειάζονται διαδραστικοί πίνακες, χρειάζεται υλικό....

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Ασχολιόμουν αρκετά ... είμαι και νέα εκπαιδευτικός. Το χρησιμοποιούσα σαν υλικό. Δηλαδή έπαιρνα τα παιδιά να πάμε να δούμε κάτι, να πάμε να φτιάξουμε κάτι. Μετά την επιμόρφωση έμαθα να χειρίζομαι καλύτερα κάποια λογισμικά και προγράμματα που πριν δεν γνώριζα.

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Παρατήρησα ότι τα παιδιά που έχουν κάποια μαθησιακή δυσκολία τους βοηθάει αρκετά. Είναι τόσο δελεαστική η οθόνη του υπολογιστή που όπως ένα παιδί που δεν έχει κάποια μαθησιακή δυσκολία κολλάει στην οθόνη του υπολογιστή , έτσι και ένα παιδί που έχει κάποια μαθησιακή δυσκολία κολλάει πάνω στον υπολογιστή. Και παρατηρήσα ότι μπορεί να εκτελέσει κάποια πράγματα πολύ πιο εύκολα, απ' ότι όταν τα δει σε κάποιο τετράδιο ή σε κάποια φωτοτυπία. Αυτό με έκανε να προσπαθήσω να τις εντάξω. Βέβαια, μέσα στη σχολική τάξη δεν είναι και τόσο εύκολο. Δηλαδή όταν έχεις να κάνεις με ένα τμήμα υπεράριθμο, με ένα τμήμα με 25 παιδιά, κι αν δεν υπάρχει κατάλληλος εξοπλισμός, είναι πολύ δύσκολο να το κάνεις.

- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι ναι το πιστεύω. Μα αν δεν τους βοηθούσαν ποιος ο λόγος άλλωστε να γίνεται τόσος χαμός για να επιμορφωθούμε και να έχουμε τόσο ακριβό εξοπλισμό στα σχολεία. Σαφώς και δρουν επικουρικά στη διδασκαλία.

- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Σίγουρα μπορούν τα παιδιά να χειρίζονται καλύτερα τους υπολογιστές και πόσο μάλιστα μερικές φορές ξέρουν να τους χειρίζονται και καλύτερα από εμάς (γέλιο).. Πιστεύω πως για να μπορούμε να τους καλύψουμε πρέπει να πηγαίνουμε μαζί τους .. δηλαδή χρειαζόμαστε ανατροφοδότηση συνεχώς. Σίγουρα είναι ένα πολύ ενδιαφέρον μάθημα για εκείνα και σαν μάθημα που έχει μπει στα σχολεία, γιατί φέτος έχει μπει στα σχολεία και το κάνουν σαν μάθημα .

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Υπολογιστές γνώριζα. Ήξερα γιατί ήταν ένα εργαλείο που το χρησιμοποιούσα. Οι λόγοι για την επιμόρφωση ήταν πρώτον γιατί ήθελα να κάνω κάτι παραπάνω για τον εαυτό μου, να βελτιωθώ, να μάθω 2-3 πράγματα που δεν τα γνώριζα κι όσο κι αν τα έβγαζα δεν υπήρχε τρόπος να τα μάθω αν δεν έκανα την επιμόρφωση. Και φυσικά όπως ο καθένας κάνει π.χ. το μεταπτυχιακό του ή οτιδήποτε, το έκανα για να πάρω ένα χαρτί , το οποίο ίσως μελλοντικά με βοηθήσει.

- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Ότι ήθελα να βελτιωθώ, ότι πρόκειται να κάνω κάτι για μένα , να μπορέσω να νιώσω ότι προσπαθώ να νιώσω λίγο καλύτερη, να βελτιωθώ πάνω στην δουλειά μου.

- 3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Τα σεμινάρια ήταν πολύωρα, αν θυμάμαι καλά 2 ή 3 τρίαωρα την εβδομάδα. Μέσα σε αυτά μαθαίναμε, εκτός από τα προγράμματα , που ήταν κάποια ειδικά λογισμικά που τα χρησιμοποιούσες είτε για ζωγραφική, είτε για βίντεο , είτε για να διδάξεις την γεωγραφία, την ιστορία κι ότι ήταν αυτά και να φτιάξεις φύλλα εργασία ή να κάνεις φύλλα εργασίας στην οθόνη του υπολογιστή . Ένας βασικό στόχος ήταν η ένταξη των πληροφοριών που μάθαμε μέσα στην διδασκαλία μας. Ήτανε δηλαδή τόσο να κάνουμε σχέδια εργασίας αλλά

τόσο να διδάξεις με τη βοήθεια του υπολογιστή που εγώ στο πανεπιστήμιο προσωπικά δεν είχα κάνει ποτέ.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Πιστεύω είναι χρήσιμα, πιστεύω ότι είναι καλά , θα έπρεπε κατά τη γνώμη μου να είναι υποχρεωτικά, τουλάχιστον το πρώτο επίπεδο.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Στα προγράμματα, στα ειδικά προγράμματα που μας έδωσαν και στον τρόπο που θα μπορώ να τρέξω να βρω υλικό κι ό,τι άλλο θέλω. Επίσης να δεις και με διαφορετικό τρόπο το μάθημα, να καταλάβεις πόσο διαφορετικά μπορείς να διδάξεις.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Φυσικά και ενθάρρυνα τους συναδέλφους μου να το κάνουν. Δεν έπαινε όμως να είναι ένα σεμινάριο με πολλές ώρες κι είναι και απογευματινές ώρες , για μένα που έχω οικογένεια και παιδιά ήταν πάρα πολύ δύσκολο. Και οι εργασίες που έδωσα ήτα πολύ δύσκολες. Θυμάμαι για τις εξετάσεις διάβαζα από τις 11 το βράδυ μέχρι τις 3 και από τις 5 μέχρι τις 7. Μου άρεσε όμως.

Με τους συναδέλφους που το κάναμε μου άρεσε που υπήρχε και μεταξύ μας μια ανατροφοδότηση ..Μέσα στο μάθημα έλεγε ο ένας «Ααα, έψαξα και βρήκα αυτό», κι έλεγε ο άλλος «Εγώ το έκανα έτσι», οπότε και μεταξύ μας σαν ομάδα λειτουργούσαμε. Έτυχε γιατί αυτό δεν συμβαίνει πάντα ... Έτυχε και οι τρεις που ήμασταν πιο κοντά στο σχολείο να κάνουμε μαζί την επιμόρφωση. Οπότε ερχόμασταν εδώ και συζητούσαμε με τους υπόλοιπους τους προβληματισμούς μας κτλ.

3^η Θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Εντάσσονται μέσα στα μαθήματα με τα φύλλα εργασίας που μπορείς να κάνεις για να μπορέσεις να τους τα δώσεις σε ένθετη μορφή, να έχουν συμπληρωματική τη γνώση από το διαδίκτυο. Το κακό που είπα πριν με τις νέες τεχνολογίες είναι ότι πρέπει να πάρεις την τάξη σου και να την μετακινήσεις. Οπότε , ανάλογα με το μάθημα, αφιέρωνες ένα τέταρτο ή δεκάλεπτο, γι αυτό που ήθελες να τους δείξεις. Μέσα στην διδασκαλία, κάποιο κομμάτι που είχε ενδιαφέρον για το μαθητή. Πήγαινες στο διαδραστικό πίνακα και

ανάλογα έκανε. Προετοιμασμένος βέβαια, αυτό είναι αυτονόητο. Δεν μπορείς έτσι ξαφνικά, χωρίς καμία προετοιμασία, να πεις ελάτε πάμε και να τους πας εκεί. Θα πρέπει να είναι στοχευμένη η προετοιμασία σου. Φέτος που κάνω τμήμα ένταξης χρησιμοποίησά πολύ ωραία cd που έχει το παιδαγωγικό ινστιτούτο, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνταν κάλλιστα και στην τάξη.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Αυτό εξαρτάται, φέτος π.χ. στο τμήμα ένταξης τις χρησιμοποίησά αρκετά, μπορεί και κάθε μέρα. Γιατί βοηθάει πάρα πολύ. Αν έχεις όμως ολόκληρη τάξη, αυτό μειώνεται.. 2-3 φορές το μήνα θεωρώ πως οι υπόλοιποι συνάδελφοι χρησιμοποιούν την αίθουσα πληροφορικής.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Πες ότι διδάσκουμε την κάθετη πρόσθεση ή τον πολλαπλασιασμό με δύο ψηφία. Γίνεται η ανατροφοδότηση πριν, σε ποιο σημείο έχουμε φτάσει, Μπορούμε να διορθώσουμε τις ασκήσεις μέσα από το βιβλίο ή το τετράδιο και να διδάξουμε το μάθημα στον διαδραστικό, να βάλουμε δηλαδή το μάθημα που έχουμε να κάνουμε στον διαδραστικό πίνακα. Το καλό του διαδραστικού πίνακα είναι ότι μπορεί να γράφουν και τα παιδιά, οπότε μπορούμε να βιντεοσκοπήσουμε, να δείξεις που υπάρχουν τα λάθη π.χ. τη πρόσθεση, επειδή έχει κάτι τέτοια περίεργα συστήματα ο διαδραστικός. Και μετά με ανάλογα προγράμματα, όπως αυτά που ανέφερα πριν, όπως π.χ. αυτά που έχει το παιδαγωγικό ινστιτούτο για τα μαθηματικά, μπορούν να κάνουν ασκήσεις πάνω σε αυτά.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα υλικά. Τα σχολεία είναι φτωχά από υλικά που αφορούν τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Τρελαίνονται οι μαθητές και μόνο που ακούν ότι θα πάμε στους υπολογιστές. Νομίζω ότι το βλέπουν και σαν παιχνίδι.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Βοηθάνε σε όλα τα μαθήματα. Βοηθάνε στην ανατροφοδότηση, στην εμπέδωση, στην ανακάλυψη, στην εξάσκηση, στην επανάληψη... Σε πάρα πολλά πράγματα βοηθάνε. Τους βοηθάνε να μάθουνε χωρίς να καταλάβουνε, πολύ σημαντικό αυτό.

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Διευκολύνουν φυσικά την προετοιμασία του μαθήματος, δεν το συζητώ καν... έχω μεγάλη εμπειρία πάνω σε αυτό. Θέλει πιο πολλή δουλειά εκ μέρους μας όμως αν τον χρησιμοποιείς συχνά έχεις το κατάλληλο υλικό και όλα μετά σου είναι πιο εύκολα. Τα ξέρεις, δεν χρειάζεσαι ιδιαίτερη προετοιμασία. Μικρά πράγματα αλλάζεις.

Στη διεκπεραίωση επίσης βοηθάνε. Πιστεύω πως αν είχαμε στην τάξη μας διαδραστικό πίνακα θα βοηθούσε πάρα πολύ. Έχουνε την εικόνα απέναντι, έχουνε το βιβλίο απέναντι, μπορούν να σημειώνουν, θα συμμετέχουν διαφορετικά.

Και φυσικά την κατανόηση γιατί μέσα από μια εικόνα ή ένα ήχο κατανοούν καλύτερα, παράλληλα όμως με την παραδοσιακή διδασκαλία όλα αυτά. Δεν πρέπει να την αφήνουμε στην άκρη.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;
Βελτιώνονται με τη χρήση, η συμμετοχή είναι μεγαλύτερη επειδή είναι κάτι το διαφορετικό.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;
Μεταξύ μας, δεν το νομίζω . Συνεργασία γίνεται μόνο στα προγράμματα της περιβαλλοντικής, πουθενά αλλού... Και σ' αυτό δεν φταίει η έλλειψη εξοπλισμού, αλλά γενικά η παθητική στάση κυρίως των παλιών δασκάλων.

(13) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
	X	

Ηλικία	52
--------	----

Έτη υπηρεσίας	25
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
---------------	--

Μεταπτυχιακό	όχι
---------------------	------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	Απόφοιτος δημοτικού	Απόφοιτη δημοτικού

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	αγρότης	αγρότισσα

Οργανικότητα σχολείου	11θέσιο
------------------------------	----------------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Βοηθάνε αλλά θέλουν και πολύ χρόνο για να τις μάθεις. Βοηθάνε σε πολλά σημεία της καθημερινότητας. Γενικά είναι καλό να ακολουθούμε την τεχνολογία, μόνο πόρτες μας ανοίγει, διευρύνουμε τους ορίζοντές μας και γενικά ενημερωνόμαστε.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Αν προσαρμοστούν τα βιβλία στις νέες τεχνολογίες θα βοηθήσει πάρα πολύ, τώρα όμως, όπως είναι, δεν προλαβαίνεις να τις χρησιμοποιήσεις γιατί σε κυνηγάει η ύλη. Πρέπει να διδάξεις συγκεκριμένη ύλη σε συγκεκριμένο χρόνο κι αυτό πολλές φορές σε αγχώνει, αν

είσαι εκπαιδευτικός και να είμαι ειλικρινής , θεωρώ πως το άγχος σε κάνει να χάνεις την δημιουργικότητά σου... Σε πάει πίσω...

- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, νομίζω πως δεν μπορεί να το κάνει αυτό γιατί πρέπει να γίνεται παράλληλα η διδασκαλία του υπολογιστή μαζί με την παραδοσιακή διδασκαλία. Ο εκπαιδευτικός είναι ο χρήστης της τεχνολογίας, ο υπολογιστής δηλαδή είναι απλά το εργαλείο. Ο δάσκαλος με άλλα λόγια είναι αυτός που κινεί τα νήματα.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Σε μικρό βαθμό βέβαια, αλλά όλοι χρησιμοποιούν. Σε μικρό βαθμό γιατί δεν επαρκεί ο χρόνος. Όλοι λέμε θα το κάνουμε κι αυτό, πολύ ενδιαφέρον ακούγεται, αλλά μετά μόλις βγάλουμε την ύλη και έρχεται το τέλος της σχολικής χρονιάς κι ούτε ακόμα το ιβλίο δεν έχουμε τελειώσει, πως να προλάβουμε να κάνουμε τα επιπλέον..

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Η υποδομή κυρίως. Έχουμε ένα εργαστήριο μόνο που δεν λειτουργεί τέλεια, υπολειτουργεί, κι αν θες κάτι πρέπει να ναι άδειο το εργαστήριο, πράγμα σπάνιο... Οι υπολογιστές είναι παλιοί, δεν σηκώνουν τα νέα λογισμικά και προγράμματα, ακόμα και το ίντερνετ χάνεται ή σέρνεται πολλές φορές. Όλα αυτά σε απωθούν απο το να χρησιμοποιήσεις και να εντάξεις τις τεχνολογίες την διδασκαλία σου.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Ασχολούμουν κι εγώ με το διαδίκτυο, όχι πάρα πολύ όμως. Μου άρεσε να είμαι «μέσα στα πράγματα» , μέσα στις εξελίξεις δηλαδή. Ωραίο πράγμα να μην μένεις πίσω να εξελίσσεσαι και πόσο μάλλον αν αυτό το εργαλείο κάνει πιο ενδιαφέρουσα τη διδασκαλία μου. Βέβαια , όλα με μέτρο...

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Δεν ήθελα να μείνω πίσω σε σχέση με τους υπόλοιπους συναδέλφους μου. Να σου πω την πάσα αλήθεια ; Επειδή αγγλικά δεν έμαθα εξαιτίας του ότι μεγάλωσα σε χωριό και όποτε πρέπει να μιλήσω αγγλικά αισθάνομαι σαν να είμαι αγράμματος, δεν ήθελα να το αισθανθώ ξανά το ίδιο και με τους υπολογιστές. Γι' αυτό το λόγο άρπαξα την ευκαιρία και ασχολήθηκα με αυτούς.

8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι τους βοηθούν, άμα υπάρχει οργανωμένη χρήση και να έχεις ένα μπούσουλα, έναν οδηγό σχετικά με το τι θα τους διδάξεις, τι θα τους προβάλεις, να έχεις προετοιμαστεί κατάλληλα. Όχι να το βλέπουν ως « Πάμε στο εργαστήριο να δούμε» , κι ό,τι δουν. Ανάλογα τη χρήση που τους κάνεις δηλαδή.

9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Παίζει πολύ σημαντικό ρόλο που πλέον οι μαθητές είναι ενημερωμένοι και έχουν μεγαλώσει χρησιμοποιώντας από μωρά τις νέες τεχνολογίες. Απλά για μένα υπάρχει ένας προβληματισμός σε όλο αυτό. Επειδή στο σπίτι οι μαθητές χρησιμοποιούν τις υπολογιστές κατά κύριο λόγο για ψυχαγωγία και παιχνίδι, θεωρώ πως αυτό προσδοκούν να γίνεται και στο σχολείο. Αυτό είναι λάθος. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές μόνο για παιχνίδι. Κι αυτό καλούμαστε ως εκπαιδευτικοί να τους διδάξουμε, δηλαδή να τους φανερώσουμε τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα που κρύβουν ουσιαστικά οι υπολογιστές. Να τους δείξουμε δηλαδή και μια άλλη όψη σε αυτό που μέχρι πρότινος εκείνοι το χρησιμοποιούσαν για παιχνίδι αποκλειστικά και μόνο.

2^η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Ήθελα να μάθω όσα περισσότερα μπορώ ώστε να βελτιώσω και τη δουλειά μου. Κάθετι που μαθαίνουμε μας βελτιώνει , μας κάνει καλύτερους, πόσο μάλλον οι υπολογιστές που μας ωφελούν σε όλους τους τομείς της ζωής μας και είναι πολύ χρήσιμοι σήμερα.

2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Ήθελα να μάθω να χρησιμοποιώ στην τάξη μου τον διαδραστικό πίνακα με περισσότερη ευκολία, να αποβάλλω το άγχος μου και να βρίσκω λογισμικά και προγράμματα που να κεντρίζουν το ενδιαφέρον των μαθητών μου.

3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Όταν το έκανα εγώ σενάρια κάναμε ελάχιστα και προγράμματα ελαχιστα. Την δεύτερη χρονιά που είχε γίνει στη Λέσβο το είχα κάνει. Πολλά χρόνια πριν. Πιο πολλά πράγματα

κάναμε για το πώς θα εξετασθούμε, να πάρουμε την επάρκεια παρά να μάθουμε τα ίδια τα προγράμματα. Δεν θυμάμαι πολλά για τη μορφή, ένα σενάριο νομίζω έπρεπε να σχεδιάσουμε ανάλαγο την τάξη και το μάθημα που είχαμε να κάνουμε.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Ήταν πιεστικά, θα μπορούσαν να ήταν καλύτερα. Πιεστικά διότι ήταν 4ωρο , δύο φορές την εβδομάδα, που δεν είναι και εύκολο όταν έχεις και άλλες υποχρεώσεις. Έφευγες από το σχολείο, πήγαινες να φας και μετά τέλειωνες από κει 8-9 το βράδυ.

Επίσης, δεν θεωρώ πως μου έμεινε και κάτι πέρα από το τίτλο, ότι δηλαδή είμαι δάσκαλος με επιμόρφωση Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών. Μόνο κάτι λογισμικά σίτιτι έχω που τώρα αν μου πεις να σου δείξω πως λειτουργούν ούτε εγώ θα ξέρω να σου εξηγήσω.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Τα λογισμικά, μόνο αυτό. Να αποκτήσω δωρεάν λογισμικά, τίποτα παραπάνω. Δεν άλλαξα τίποτα στη διδασκαλία μου, μολονότι έκανα την επιμόρφωση. Όλα παρέμειναν ίδια. Αυτό σημαίνει για μένα πως θέλει δουλειά ακόμη η επιμόρφωση..... θέλει αναδιαμόρφωση, ίσως φταίει βέβαια πως δεν έχουμε και αίθουσες υπολογιστών για να κάνουμε εξάσκηση όσα μάθαμε και λογικό ύστερα από τόσα χρόνια να τα έχουμε ξεχάσει.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Εφόσον κάποια πράγματα θα μάθουν , φυσικά και θα τους προέτρεπα να το παρακολουθήσουν. Θα κάνουν και πιο εύκολη τη δουλειά τους. Οφείλουν κατά την γνώμη μου να ενημερώνονται και να παρακολουθούν τα νέα προγράμματα και τις επιμορφώσεις που βγαίνουν, έστω για την εμπειρία κι ας μην είναι και κάτι ιδιαίτερο.

Με τους συναδέλφους που κάναμε μαζί την επιμόρφωση ήμασταν από διαφορετικά σχολεία, κάναμε το τετράωρο, χανόμασταν φεύγαμε. Δεν είχαμε σχέσεις. Οπότε δεν είχαμε συζητήσει κάτι... Δεν τους ήξερα ούτε αυτοί με ξέρανε.

3^η Θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Όσο προλαβαίνω να μέσα στο εργαστήριο . Κάποια πράγματα που βρίσκω και θέλω να τους τα δείξω, πάντα βέβαια χωρίς να τους δίνω κύριο ρόλο. Βοηθητικά δηλαδή

χρησιμοποιώ τις νέες τεχνολογίες , ώστε να κατανοήσουν οι μαθητές μου καλύτερα το εκάστοτε μάθημα.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Μια φορά την εβδομάδα, όταν πηγαίνουμε στο εργαστήριο. Κι αυτό με δυσκολία γιατί όπως προανέφερα η αίθουσα υπολογιστών είναι πολυπόθητη σε πολλούς δασκάλους και αν δεν κάνουμε ένα υποτυπώδες πρόγραμμα ποιος θα την χρησιμοποιήσει και σε ποια ώρα, επικρατεί χάος. Να σου πω την αλήθεια θα ήθελα να τις χρησιμοποιώ περισσότερο.

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Πιο πολύ στη γεωγραφία. Γιατι βλέπεις αυτό που θες να δείξεις στα παιδιά να είναι εστιασμένο και να μαθαίνουν τα πάντα γι αυτό με ένα κλικ. Να ανεβείς να κατεβείς.. Από το googleearth μπορείς να τους το δείξεις ή με προγράμματα που μας δίνει το υπουργείο παιδείας. Τους αρέσει να εξερευνούν τον κόσμο, μόνα τους μου λένε να ψάξουμε κι άλλες πόλεις , να δούμε και κάτι άλλο. Θεωρώ πως η χρήση των νέων τεχνολογιών τα βοηθάει να γίνονται περισσότερο περίεργα και να ψάχνουν τα πάντα... Γιατί οποιαδήποτε απορία τους λύνεται πολύ εύκολα και γρήγορα. Με το πάτημα μόνο ενός κουμπιού.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Πιο πολύ το εργαστήριο. Το να βρεις των ώρα που θες να κάνεις αυτό που θες και να μην είναι κατειλημμένο το εργαστήριο από άλλον συνάδελφο. Αν το πετύχεις αυτό τότε νιώθεις αλήθεια πολύ τυχερός. Έπρεπε τουλάχιστον να υπήρχε ακόμα μια αίθουσα υπολογιστών που θα μπορούσαμε να τη χρησιμοποιήσουμε.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Είναι καλύτερα για τους μαθητές. Άλλο να λες κάτι με λόγια κι άλλο με εικόνα τους μένει πιο εύκολα στο μυαλό τους. Ας πούμε σε μερικά μαθήματα θα έπρεπε να χρησιμοποιούνται περισσότερο οι ΤΠΕ. Στην ιστορία για παράδειγμα, στη γεωγραφία, στα θρησκευτικά θα ήταν ωραίο να γινότανε το μάθημα παράλληλα με τον υπολογιστή γιατί και θα το καταλάβαιναν το μάθημα πιο εύκολα και γρήγορα αλλά και δεν θα είχαν απορίες... Μια εικόνα είναι χίλιες λέξεις και τα παιδιά είναι σφουγγάρια. Θα μάθαιναν το μάθημα σαν παραμύθι...

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Τους γνωστικούς φυσικά γιατί συνδέουν την διδασκαλία με την εικόνα και έτσι μαθαίνουν πράγματα γρήγορα και εύκολα, χωρίς παπαγαλία. Επίσης συναισθηματικούς τομείς, καθώς παρακολουθώ ότι χαίρονται περισσότερο αν τους πω πως αντί να τους πω

εγώ το μάθημα θα τους το δείξει ο υπολογιστής ή θα κάνουμε αυτή την άσκηση στον διαδραστικό... Τέλος και στον τομέα της συνεργασίας υπάρχει πολύ μεγάλη ανάπτυξη... Κάνουν ομάδες μόνοι τους, μαθαίνουν την σειρά τους, συνεργάζονται από μόνοι τους. Είναι πολύ ενθαρρυντικό όλο αυτό.

- 7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Κοίταξε τώρα να δεις όλα διευκολύνονται θεωρώ και όλα είναι υπέρ για να χρησιμοποιήσει ένας εκπαιδευτικός τις νέες τεχνολογίες. Μπορεί η προετοιμασία να μας παίρνει τώρα περισσότερο χρόνο, αλλά η διδασκαλία μας σε καμία περίπτωση δεν είναι ίδια σε σχέση με το παρελθόν. Είναι υψηλότερου επιπέδου, ολοκληρωμένη πλήρης και απευθύνεται σε όλα τα επίπεδα μαθητών. Δεν έχει κενά και ακόμα και ο δάσκαλος μαθαίνει κάτι διαφορετικό κάθε φορά . Προσαρμόζεται η διδασκαλία κάθε φορά σε νέα πράγματα.

Η διεκπεραίωση γίνεται ενδιαφέρουσα όσον αφορά τους μαθητές. Αποδοτικότεροι γιατί ακόμα και οι αδύναμοι μαθητές με τη βοήθεια της εικόνας κατανοούν βαθύτερα το μάθημα και είναι περισσότερο προσηλωμένοι σε αυτό. Όσον αφορά την κατανόηση, όπως ανέφερα και πριν σαφώς και αυξάνεται το ποσοστό των μαθητών που κατανοούν το μάθημα εξαιτίας της χρήσης των νέων τεχνολογιών.

- 8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας; Αλλαγή στη συμμετοχή φυσικά, τεράστια θα έλεγα.... Μαθητές που δεν έχεις ακούσει τη φωνή τους όλοι τη βδομάδα θα δεις πόσο θα συμμετέχουν θα σηκώσουν το χέρι τους, θα κάνουν ομάδες, θα συνεργαστούν. Θα έλεγα θεαματικό αποτέλεσμα.

Στην επίδοση τώρα οι γνώμες διαφέρουν . Επειδή το χω συζητήσει αυτό και με τους συναδέλφους, θεωρώ πως η επίδοση δεν αλλάζει τόσο πολύ. Μπορεί να συμμετάσχουν αλλά αυτό δεν σημαίνει πως τα έχουν κατανοήσει και όλα άψογα. Το βλέπουν σαν παιχνίδι θεωρώ. Βέβαια αυτό εξαρτάται και από τον τρόπο που ο κάθε εκπαιδευτικός θα κάνει το μάθημά του και ανάλογα το μάθημα. Ιστορία ίσως βελτιωθεί η επίδοσή τους μέσω χρήσης ΤΠΕ , γλώσσα όμως ή μαθηματικά μπορεί όχι..Εξαρτάται ξαναλέω από το πως κάνει το μάθημα ο δάσκαλος..

- 9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Δεν μπορώ να πω πως με βοήθησαν οι ΤΠΕ ιδιαίτερα. Αν ήθελα να συνεργαστώ θα το έκανα είτε με αυτές είτε χωρίς αυτές. Σαφώς όμως αποτελούν αυτές ένα βοηθητικό και χρήσιμο εργαλείο που κάνει τη συνεργασία σου πιο εύκολη και γρήγορη. Είχαμε επικοινωνήσει πρόσφατα με την τάξη μου με ένα σχολείο ελληνικό στην Αυστραλία μέσω skype , κι αυτό ήταν κάτι που άρεσε πολύ στα παιδιά. Επίσης και στις γιορτές εμείς οι εκπαιδευτικοί μεταξύ μας μπορεί να συνεργαζόμαστε όσον αφορά να ανταλλάσσουμε υλικό, να λέμε τη γνώμη μας για το πως μας φαίνεται μια παρουσίαση ενός συναδέλφου κτλ. Αυτά πιστεύω θα γίνονταν είτε είχαμε υπολογιστές, είτε όχι απλά ο υπολογιστής διευκόλυνε και επιτάχυνε την όλη διαδικασία.

(14) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
	X	

Ηλικία	53
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	32
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
---------------	--

Μεταπτυχιακό	όχι
---------------------	------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	απόφοιτος δημοτικού	απόφοιτη δημοτικού

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	ψαράς	οικιακά

1η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Διευκολύνουν πολύ τη ζωή μας σε όλους τους τομείς. Ενημερωνόμαστε πιο εύκολα. Απλά δεν πρέπει να εθιζόμαστε σε αυτήν, γιατί σήμερα παρατηρείται αυτό το φαινόμενο. Να 'ναι όλοι χωμένοι στα κινητά και στα τάμπλετ τους και να μην σηκώνουν το κεφάλι τους να δουν τι γίνεται γύρω τους.

2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Κοίτα για να γίνεται τόση προσπάθεια ένταξης των ΤΠΕ στα σχολεία, σίγουρα θα έχουν δει πως βοηθάει στη μάθηση. Δεν γίνεται κάτι έτσι τυχαία. Φυσικά και βοηθάνε στην εκπαίδευση, γιατί η εικόνα τραβάει το παιδί, του αποσπά την προσοχή και γενικά κάνει το μάθημα διαφορετικό από τα συνηθισμένα. Αυτό είναι το πιο σημαντικό. Να νιώσει ο μαθητής πως αυτό που κάνει είναι κάτι διαφορετικό. Επίσης βοηθά πολύ και στα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες ή αυτά που έχουν κάποια αναπηρία, δίνει ήχο, εικόνα πο σαφώς και λειτουργούν βοηθητικά στη μάθηση.

3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Όχι, αυτό δεν πρόκειται να συμβεί, τουλάχιστον στα επόμενα χρόνια. Για μετά δεν μπορώ να σου απαντήσω, γιατί δεν ξέρω τι μπορεί να ανακαλυφθεί.... Αλλά τώρα μέχρι στιγμής όχι διότι ο δάσκαλος δεν παρέχει στεγνές γνώσεις μόνο, παρέχει αγάπη, κοινωνικοποίηση, μαθαίνει στους μαθητές του πως να συμπεριφέρονται μέσα και έξω από το σχολείο, τους μαθαίνει να σέβονται, τους επιβραβεύει και γενικά τους δίνει πολλά που ο υπολογιστής μέχρι στιγμής υστερεί, αδυνατεί να τους τα παράσχει. Ο υπολογιστής λειτουργεί ως εργαλείου του δασκάλου και μόνο.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Οι νέοι σίγουρα και προσπαθούν να εντάξουν διαφορετικά πράγματα, όπως τις νέες τεχνολογίες στο μάθημά τους, τους βλέπεις ψάχνονται περισσότερο, γιατί κακά τα ψέματα είναι πολύ δύσκολο σήμερα να κρατήσεις αμείωτο το ενδιαφέρον των μαθητών. Γι' αυτό και προσπαθούμε να βρούμε κάτι που θα τους αρέσει και θα τους κάνει να προσέξουν περισσότερο στο μάθημα. Για τους παλιούς δασκάλους, το να χρησιμοποιήσουν υπολογιστή φαντάζει κάτι πολυσύνδετο και ακατόρθωτο, που αγχώνονται μόνο στη σκέψη.

- 5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Ας αρχίσουμε από τα βασικά. Δεν έχουμε υπολογιστές καινούριους που να μπορούν να συνδεθούν στο διαδίκτυο και να μπουν στις σελίδες που θέλουμε. Αν δεν έχεις λοιπόν αυτό που είναι βασικό πως να σκεφτείς να εντάξεις τις ΤΠΕ στο μάθημά σου. Φαντάζει κάτι μακρινό και άγνωστο.... Δεν γίνεται να εντάξεις τις ΤΠΕ χωρίς κατάλληλο εξοπλισμό. Ούτε θεωρώ πως οι δάσκαλοι είναι κατάλληλα καταρτισμένοι στο να κάνουν κάτι τέτοιο.

- 6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Σε γενικές γραμμές πολύ καλές.. Αυτό οφείλεται βέβαια στο ότι οι δύο γιοι μου είναι μέσα στις νέες τεχνολογίες, ο ένας ασχολείται και επαγγελματικά με αυτό... Και μου κόλλησαν και μένα αυτό το μικρόβιο. Από πολύ παλιά, ασχολήθηκα με τον υπολογιστή και πως θα τον εντάξω στο μάθημά μου. Μοίραζα φύλλα εργασίας, τους έδειχνα βίντεο... Γενικά είχα καλές σχέσεις θεωρώ. Και το βλέπω και συγκριτικά με τους άλλους συναδέλφους μου....που αυτοί δεν έχουν και τόσο καλές σχέσεις, πάνατα εμένα φωνάζουν όταν έχουν κάποιο πρόβλημα

- 7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Ήθελα να ακολουθήσω τις τεχνολογικές εξελίξεις αφού είναι και κάτι που μου αρέσει πολύ... Πόσο μάλλον αν διευκολύνει τη δουλειά μου και κάνει το μάθημά μου προσίτο και ενδιαφέρον στους μαθητές μου. Το κανα καθαρά για μένα , να ανεβάσω το επίπεδο της δουλειάς μου.

- 8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Ναι αρκετά θα έλεγα αλλά όχι να το πάμε και στο άλλο άκρο... πάντα με μέτρο. Γιατί παρατηρείται και το άλλο άκρο να χρησιμοποιούμε τους υπολογιστές άσκοπα, μόνο και μόνο για να πούμε ότι τους εντάσσουμε στη διδασκαλία μας. Και όταν εννοώ άσκοπα εννοώ χωρίς να συσχετίζεται με αυτό που μελετάμε και με τη στοχοθεσία του εκάστοτε μαθήματος. Πάντα χρησιμοποιώ την παραδοσιακή διδασκαλία απλά προσπαθώ να εντάσσω βοηθητικά και συμπληρωματικά τις ΤΠΕ. Βοηθούν για εξάσκηση και καλύτερη εμπέδωση οι ΤΠΕ τους μαθητές.

- 9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Τον πιο βασικό θα έλεγα. Αυτό έπαιξε θεωρώ τον πιο σημαντικό ρόλο που εντάξαμε τις ΤΠΕ και στο σχολείο. Γιατί δεν γίνεται από μικρό ένα παιδί να ξέρει να χειρίζεται έναν υπολογιστή και εμείς να εμμένουμε στην κλασσική διδασκαλία. Τα ενδιαφέροντά του σαφώς και επηρεάζουν την παιδαγωγική που θα ακολουθήσουμε. Δεν γίνεται σίτι του να έχει τόσο έντονα ερεθίσματα και εμείς στο σχολείο να χρησιμοποιούμε πάντα ένα βιβλίο για να του τραβήξουμε την προσοχή. Είναι αδύνατον όσο καλός δάσκαλος και να είσαι. Πάντα προσαρμόζεις τη διδασκαλία σου στα νέα δεδομένα. Αν θες να έχεις αποτέλεσμα δεν πρέπει να μένεις στάσιμος και αυτό το λέω όχι μόνο για το επάγγελμα του δασκάλου, κάθε επάγγελμα χρειάζεται εξέλιξη..

2η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

- 1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Σου το ξανάπα..ήταν ένας τομέας που με ενδιέφερε πολυ και με τραβούσε να τον ανακαλύψω.. Με επέλεξαν κιόλας για να συμμετάσχω και φυσικά δεν έχασα αυτή την ευκαιρία...

- 2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Οι προσδοκίες μου πάρα πολλές... Ξέρεις όταν συμμετέχεις κάπου, πριν πας νομίζεις πως θα τα κάνεις όλα, θα μάθεις τα πάντα...πλήρως ουτοπικά όλα αυτά. Έτσι και εγώ, νόμιζα ότι θα μάθω τα πάντα κι όμως έμαθα το πολύ 30% από αυτά που πίστευα ότι θα μάθω μετά από την επιμόρφωση. Έμαθα καινούρια λογισμικά, να τα χρησιμοποιώ, καινούρια

προγράμματα αλλά εντάζει περίμενα να μάθαινα κι άλλα... δεν ξέρω να σου πω τι άλλα... αλλά περίμενα κι άλλα πολλά... δεν έμεινα 100% ικανοποιημένος.

Προτού αρχίσω την επιμόρφωση πίστευα πως μετά το πέρας αυτής θα ξέρω να συνδυάζω σχεδόν κάθε μέρα τις νέες τεχνολογίες με το μαθημά μου αποτελεσματικά. Έμαθα πολλά νέα λογισμικά που όντως με βοηθάνε ακόμα και τώρα, αλλά και πάλι δεν νιώθω πως πήρα αυτό που πίστευα ότι θα εισεπραττα από αυτό το σεμινάριο. Ίσως και εγώ να είχα υψηλές προσδοκίες.

3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Έπρεπε να μάθουμε να κάνουμε διδακτικά σενάρια, αναλόγως την τάξη που έχουμε. Θα έπρεπε να σχεδιάσουμε το κατάλληλο διδακτικό σενάριο της ενότητας που μας δινόταν. Και στο τέλος δίναμε και εξετάσεις στον υπολογιστή πολλαπλής επιλογής. Πάνε και χρόνια που έδωσα αυτές τις εξετάσεις και δεν θυμάμαι πολύ καλά να σου πω.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Ικανοποιητικά αλλά περίμενα κάτι περισσότερο... Ναι έμαθα λογισμικά νέα, προγράμματα νέα, αλλά αν κάποιος δεν τα χρησιμοποιεί τακτικά τα ξεχνάει. Εγώ για παράδειγμα θυμάμαι αυτά που χρησιμοποιώ στα μαθήματά μου, τα άλλα μπορεί να μου τα δίδαξαν αλλά τα έχω ξεχάσει. Θα έπρεπε κάθε χρόνο να υπήρχε μια νέα επιμόρφωση για ό,τι καινούριο λογισμικό έβγαινε.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Με βοήθησαν όσον αφορά να φτάχνω μόνος μου διδακτικά σενάρια και να τα εφαρμόζω στην τάξη μου όπου χρειάζεται... Να χρησιμοποιώ με λιγότερο άγχος τον υπολογιστή, να έχω πρόσθετο υλικό στο αρχείο μου και γενικά να βρίσκω πληθώρα φύλλων εργασίας που να με βοηθάνε στο διδακτικό μου έργο.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Πολλά ειπώθηκαν με τους συναδέλφους που παρακολούθησαμε αυτήν την επιμόρφωση. Καταρχήν εντυπωσιαστήκαμε όλοι από την πληθώρα των λογισμικών που γνωρίσαμε και που πριν οι περισσότεροι από μας, αν όχι όλοι, είχαμε πλήρη άγνοια. Το θέμα που μας προβλημάτισε ήταν αν ήταν εφικτό όλα αυτά να εφαρμοστούν από θέμα σχολικού χρόνου αλλά κυρίως από θέμα υποδομών... αφού τα πιο πολλά σχολεία υστερούν πολύ σε αυτόν τον τομέα.

Τώρα με τους δασκάλους που δε το είχαν παρακολουθήσει τους πρότεινα να το παρακολουθήσουν γιατί κυρίως πιστεύω πως πρέπει να ενημερωνόμαστε σε αυτό το επάγγελμα, να μαθαίνουμε συνεχώς νέα πράγματα με σκοπό να εκσυγχρονίζουμε την διδασκαλία μας. Να βελτιωνόμαστε . Ποτέ καμιά επιπλέον γνώση δεν μας έβλαψε... Βέβαια η επιλογή για το αν θα παρακολουθήσει κάποιος αυτή την επιμόρφωση είναι καθαρά ατομική και δεν πρέπει να γίνεται υπό πίεση.

3^η Θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Εγώ προσωπικά τις εντάσσω επιπρόσθετα . Αφού ολοκληρώσω την διδασκαλία μου, δείχνω στα παιδιά βίντεο, εικόνες με σκοπό την εμπέδωση της ενότητας που συζητήσαμε. Βέβαια αυτό είναι αδύνατον να συμβαίνει κάθε μέρα ...

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Όσο μπορώ περισσότερο και με παίρνει ο χρόνος τις χρησιμοποιώ... Σίγουρα μια με δύο φορές την εβδομάδα ... γιατί πιστεύω πως η εικόνα ή ένα βίντεο είναι πολύ πιο αποτελεσματικά από ότι αν τους πω εγώ το ίδιο με λόγια.. τους μένει περισσότερο..

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Αφού για παράδειγμα μιλήσουμε στην τάξη για τις μετοχές και την ορθογραφία τους, στη συνέχεια παίζουμε στον διαδραστικό πίνακα παιχνίδια ορθογραφίας ή πολλαπλής επιλογής που διαλέγουν το σωστό. Ή στην ιστορία μπορεί μερικές φορές να μην παραδώσω το μάθημα με δικά μου λόγια αλλά να προβάλλω βίντεο γι' αυτήν την ενότητα. Γενικά μπορείς να κάνεις πάρα πολλά με τις νέες τεχνολογίες, σου δίνουν πολλές ευκαιρίες.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Όπως είπα και πριν, οι ανύπαρκτες υποδομές... Δεν έχουμε νέους υπολογιστές ούτε αίθουσα υπολογιστών που θα μπορέσει να φιλοξενήσει τους μαθητές και να κάνω ένα αξιοπρεπές μάθημα..

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Φυσικά και χαίρονται και λογικό είναι αυτό. Πάντα όταν κάνεις κάτι πέρα από τα συνηθισμένα και τα τετριμμένα τους ελκύεις περισσότερο, πόσο μάλλον όταν καταπιάνεσαι με κάτι τόσο οικείο για αυτούς ήδη από την βρεφική τους ηλικία.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;
Όλους ... κυρίως θεωρώ βοηθούν τους γνωστικούς καθώς η κατανόηση και η εμπέδωση διευκολύνονται σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας των ΤΠΕ. Η εικόνα και το βίντεο βοηθάει ώστε και οι αδύναμοι μαθητές να κατανοήσουν αυτό που συζητάμε.

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Ναι φυσικά.... Μολονότι αυξάνεται η προετοιμασία των εκπαιδευτικών, εντούτοις το αποτέλεσμα μας χαροποιεί ιδιαίτερα καθώς το μάθημα γίνεται πολύ πιο ενδιαφέρον για τους μικρούς μας φίλους. Το ίδιο ισχύει και για την διεκπεραίωση και κατανόηση καθώς η πρώτη γίνεται πιο αποτελεσματικά ενώ η κατανόηση ενισχύεται επειδή ο μαθητής μέσω της εικόνας και του βίντεο μαθαίνει πολύ πιο εύκολα αυτά που θα του έλεγε ο δάσκαλος του. Και επίσης όλα αυτά τα απομνημονεύει ευκολότερα.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;
Κοίταξε να δεις αλλαγή στη συμμετοχή και σαφώς και βλέπω και γι' αυτό και τις χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ, αλλιώς αν δεν έβλεπα αλλαγή ποιος ο λόγος να μπαίνω σε αυτήν την διαδικασία. Στις επιδόσεις δεν μπορώ να πω πως έχω δει μεγάλη αλλαγή για να είμαι ειλικρινής. Το θεωρούν πιο πολύ παιχνίδι αυτό που κάνουμε και γι' αυτό... δεν ξέρω, μόνο υποθέσεις μπορώ να κάνω.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Για να είμαι ειλικρινής δεν μπορώ να πω πως τώρα εξαιτίας των ΤΠΕ συνεργάζομαι περισσότερο με τους συναδέλφους μου... Όπως συνεργαζόμουν παλιά συνεργάζομαι και τώρα.

Απλά τώρα το διαδίκτυο μου δίνει τη δυνατότητα να επικοινωνήσω με άλλα σχολεία και οι μαθητές να αλληλογραφούν με μαθητές από όλο τον κόσμο που το θεωρώ πολύ σημαντικό, καθώς διευρύνουν τους ορίζοντές τους. Δεν το χω κάνει ακόμα αυτό αλλά στο εγγύς μέλλον θέλω με την τάξη μου να συνάψουμε σχέσεις με άλλα σχολεία του εξωτερικού και να επικοινωνούμε και μάλιστα είναι και κάτι που μου το πρότειναν και οι ίδιοι...

(15) Οδηγός συνέντευξης για έρευνα επίδρασης πιστοποίησης Β' επιπέδου ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Φύλο	Άρρεν	Θήλυ
		X

Ηλικία	52
---------------	-----------

Έτη υπηρεσίας	28
----------------------	-----------

Πτυχίο	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
---------------	--

Μεταπτυχιακό	όχι
---------------------	------------

Μορφωτικό επίπεδο	πατέρα	μητέρας
	απόφοιτος γυμνασίου	απόφοιτη δημοτικού

Επάγγελμα	πατέρα	μητέρας
	καταστηματάρχης	οικιακά

Οργανικότητα σχολείου	10 θέσιο
------------------------------	-----------------

1^η θεματική: Ποιες είναι οι γνώσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες

1) Ποια είναι η άποψη σας για τις νέες τεχνολογίες;

Θεωρώ ότι εξυπηρετούν απόλυτα τη ζωή μας. Φτιάχτηκαν για να διευκολύνουν τη ζωή μας και η γνώση και η χρήση τους είναι απαραίτητη προκειμένουτο έργο μας, μιλάω για

εμάς τους εκπαιδευτικούς να είναι αποδοτικότερο και να προσαρμόζεται στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις.

- 2) Τι πιστεύετε για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση και σε τι μπορεί να βοηθήσει (Η απάντηση πρέπει να σχετίζεται με τις συνέπειες στους μαθητές στη διδασκαλία στους ίδιους);

Τα παιδιά είτε το θέλουμε ,είτε όχι, έχουν γεννηθεί με τις νέες τεχνολογίες, ζέρουν άπταιστα να τις χειρίζονται και αυτό εμένα προσωπικά με κάνει να το θαυμάζω. Έχω εγγόني 3,5 ετών και του έδειξα μία φορά πως ανοίγουν το τάμπλετ, μία φορά μόνο και από τότε δεν σταματάει να το χρησιμοποιεί. Μόνο του έμαθε να παίζει παιχνίδια, να το χειρίζεται. Εγώ το έπιασα στα 40 μου, άντε 38 και δεν μπόρεσα να προσαρμοστώ όσο το εγγόني μου.

Σίγουρα βοηθούν την εκπαίδευση οι νέες τεχνολογίες, βέβαια εξαρτάται και τη χρήση που τους κάνουμε. Μπορεί να βοηθήσουν περισσότερο στην κατανόηση των παιδιών, γιατί η εικόνα όσο και να το κάνεις είναι αυτό που τους μένει.. Το εμποδώνουν καλύτερα, αλλά και ο ήχος και ένα βίντεο για παράδειγμα. Αρκεί όλα αυτά να μην οδηγούν το παιδί στην αποχαύνωση, να μην το αλλοιώνουν.

- 3) Πιστεύετε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση θα υποκαταστήσει το ρόλο σας σε αυτή;

Σίγουρα όχι. Δεν είναι δυνατόν τα παιδιά να διδάσκονται μέσα από τον υπολογιστή τα πάντα. Απλά είναι βοήθεια ο υπολογιστής. Γίνεται να μάθουν να φέρονται , να συμπεριφέρονται από ένα άψυχο κουτί; Αποκλείεται.. Για επιπλέον εμπέδωση σε κάτι που ειπώθηκε στο μάθημα, ή την προβολή ενός βίντεο ναι, φυσικά και βοηθά ο υπολογιστής. Απλά ο δάσκαλος δεν γίνεται ποτέ να αντικατασταθεί, ο ρόλος του είναι αναντικατάστατος και ανεκτίμητος.

- 4) Θεωρείτε ότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που υπηρετείτε τείνει στη χρήση των νέων τεχνολογιών;

Οι καινούριοι πιστεύω ναι, οι παλιοί όχι , οι περισσότεροι τουλάχιστον... Και αυτό ίσως οφείλεται στο ότι συνήθισαν να δουλεύουν με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και τώρα αρνούνται να προσαρμοστούν σε κάτι τόσο ξένο γι' αυτούς. Άσε που να σου πω την αλήθεια αυτοί το μόνο που σκέφτονται πια, τόσο κουρασμένοι που είναι , είναι πότε θα πάρουν σύνταξη...

5) Τι δυσκολίες υπάρχουν στα σχολεία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη;

Καταρχάς ακόμα δεν είναι εξολισμένα τα σχολεία με υπολογιστές. Χρειάζεται οπωσδήποτε ένας υπολογιστής ανά τάξη και μάλιστα ένας καλός υπολογιστής που να μπορεί να σηκώσει τα καινούρια προγράμματα και να έχει, επίσης πολύ σημαντικό ,γρήγορο ίντερνετ.

6) Ποια ήταν η σχέση σας με τις νέες τεχνολογίες πριν την επιμόρφωσή σας;

Δεν ήξερα καθόλου, όταν λέμε τίποτα, τίποτα... και δεν με ενδιέφερε να σου πω την αλήθεια. Γύρω στο 2000 έκανα την επιμόρφωση στο πρώτο επίπεδο και τότε άρχισα να εξοικειώνομαι με τους υπολογιστές , έμαθα να τους χειρίζομαι , να χρησιμοποιώ το ποντίκι. Πριν το 2000 , δεν ήξερα να ξεχωρίζω το ποντίκι από το πληκτρολόγιο, τόσο άσχετη φαντάσου.

7) Ποιοι ήταν λόγοι περισσότερης ενασχόλησης σας με τις ΤΠΕ;

Πρώτα από όλα, είδα πόσο με βοηθάει στο σχολείο η γνώση των υπολογιστών και πόσο μπορείς να μεταμορφώσεις το μάθημά σου με δύο τρία καινοτόμα λογισμικά. Δείχνοντας κάτι πολύ απλό στα παιδιά, όταν βλέπεις ότι αυτό τους κερδίζει και τραβάς την προσοχή τους, τότε χαίρεσαι και ψάχνεις όλο και περισσότερα τέτοια προγράμματα. Νιώθεις ικανοποίηση. Επίσης στις μέρες μας είναι πολύ δύσκολο να κρατήσεις την προσοχή των παιδιών πάνω από 3 λεπτα, τα χάνεις μετά, δύσκολα τα κρατάς. Ο υπολογιστής , αν τον χειριστείς σωστά, μπορεί να γίνεται το όπλο σου πάνω σε αυτό το κομμάτι. Λόγος ενασχόλησης δηλαδή θα έλεγα πως ήταν η μεγάλη μου επιθυμία να κάνω το μάθημά μου περισσότερο αρεστό στους μαθητές μου.

8) Πιστεύετε ότι οι ΤΠΕ βοηθούν τους μαθητές;

Είπαμε ξανά, ανάλογα με τη χρήση. Όχι κάθε μέρα, όλη την ώρα στον υπολογιστή. Όχι και ο υπολογιστής όμως έξω από τη ζωή μας. Όλα με μέτρο, όπου τηρείται το μέτρο πιστεύω πως ο υπολογιστής βοηθά.

9) Τι ρόλο διαδραματίζει η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη των παιδιών στην ένταξη νέων τεχνολογιών στην Εκπαίδευση;

Από κούνια πια τα παιδιά ξέρουν να χειρίζονται το τάμπλετ. Εφόσον το παιδί ενδιαφέρεται για τον υπολογιστή περισσότερο, οφείλω και εγώ σαν εκπαιδευτικός να προσαρμόσω την διδασκαλία μου πάνω στα ενδιαφέροντά του ώστε να κάνω το μάθημα περισσότερο θελκτικό για το ίδιο. Προσπαθώ δηλαδή, βάζω σαν στόχο μου, να διδάξω

κομμάτια της εκπαίδευσης μέσω του υπολογιστή. Όσο προχωράει η τεχνολογία, τόσο πολύ χρέος του σχολείου είναι να προσαρμόζεται σε αυτές, αλλιώς θα γίνει κάτι παλιομοδίτικο που θα απωθεί τα παιδιά. Πρέπει όμως ο τρόπος που θα εντάσσεται το σχολείο με τις νέες τεχνολογίες να είναι αποτελεσματικός και να ωφελεί τα παιδιά. Αυτό είναι το πιο σημαντικό.

2η θεματική : Ποιες αιτίες σας οδήγησαν στην παρακολούθηση της επιμόρφωσης Β' επιπέδου ηλεκτρονικών υπολογιστών;

1) Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στην επιμόρφωση Β επιπέδου στις ΤΠΕ;

Καταρχάς το ότι ήταν κάτι που έπρεπε να γίνει. Όταν δουλεύεις πρέπει να εξελίσσεσαι. Άρα ήταν κάτι που έπρεπε να κάνω. Αργότερα είδα ότι όντως είχε ενδιαφέρον και έμαζα και εγώ πράγματα μόνη μου.

2) Ποιες ήταν οι προσδοκίες που σας οδήγησαν στην παρακολούθηση του προγράμματος;

Οι προσδοκίες μου ήταν μεγαλύτερες από αυτό που τελικά έλαβα. Ο λόγος ήταν πως ήταν οι πρώτες επιμορφώσεις που είχαν γίνει εδώ και συνεπώς τα πράγματα δεν είχαν οργανωθεί και τόσο καλά. Αργότερα έμαθα πως οι επόμενοι συνάδελφοι που έκαναν αυτό το σεμινάριο , έκαναν διδακτικά σενάρια, εγώ δεν είχα κάνει κάτι τέτοιο. Εμείς δώσαμε ως εξετάσεις το σενάριο, το οποίο όμως δεν είχαμε κάνει ποτέ πράξη. Βέβαια εμείς το παλέψαμε από εδώ από κει και κάπως τα καταφέραμε. Ρωτήσαμε κιόλας. Άμα θες κάτι ψάχνεις , ρωτάς... είχαμε θέληση όλοι οι συνάδελφοι.

3) Ποια μορφή και περιεχόμενο είχαν τα προγράμματα Β' επιπέδου;

Υπήρχε το κομμάτι της θεωρίας και το κομμάτι το πρακτικό. Στο τέλος φυσικά και δώσαμε εξετάσεις και στη θεωρία και στο σενάριο. Δεν κάναμε το σενάριο εμείς κατά την επιμόρφωσή μας, ήταν πολύ πρόωμη η κατάσταση τότε . Μπερδεμένη θα έλεγα. Ίσως αυτό τώρα έχει βελτιωθεί, απ' ότι ακούω από συναδέλφους που το κάνανε μετά από μένα , έχουν αλλάξει σχεδόν τα πάντα. Να σου πω την αλήθεια δεν θυμάμαι ακριβώς τότε το περιεχόμενο να σου πω ακριβώς, θυμάμαι ότι είχαμε αρκετή δύσκολη, ακαταλαβίστικη θεωρία και πως δίναμε εξετάσεις πολλαπλής επιλογής και έπρεπε να κάνουμε και ένα διδακτικό σενάριο. Τίποτα παραπάνω.

4) Πως αξιολογείται τα προγράμματα Β επιπέδου;

Αυτό που σου είπα και πριν. Ήταν πρώιμα, δεν ήταν οργανωμένα. Λογικό είναι εν μέρει. Όταν ξεκινάει ένα πρόγραμμα ποτέ δεν είναι οργανωμένο. Σιγά σιγά με την τριβή εξελίσσεται.

5) Σε ποια θέματα σχετικά με τις ΤΠΕ σας βοήθησαν;

Κοίτα τα βασικά πράγματα σχετικά με την χρήση του υπολογιστή τα είχαμε μάθει ήδη από την επιμόρφωση του πρώτου επιπέδου. Σε αυτή την επιμόρφωση μάθαμε να χειριζόμαστε να νέα λογισμικά και πολλά από αυτά τα εντάξαμε και στις διδασκαλίες μας. Το inspiration για παράδειγμα, ήταν έν λογισμικό που πριν δεν το ξέραμε και πλέον τώρα το χρησιμοποιώ εγώ προσωπικά καθημερινά για την τάξη μου. Ήταν δηλαδή λογισμικά που μας βοηθήσανε να κάνουμε το μάθημά μας πιο ευχάριστο και πιο κοντά στα ενδιαφέροντα των μαθητών μας.

6) Τι συζητήσατε με τους τους συναδέλφους σας σχετικά με τη συμμετοχή στα προγράμματα Β επιπέδου;

Με τους τότε συναδέλφους, που τότε ουσιαστικά εμείς ήμασταν και πρωτοπόροι που το κάναμε, δεν το είχαν κάνει πολλοί ήμασταν ευχριστημένοι. Όλα καλά. Όταν αργότερα μάθαμε άλλα πράγματα, ότι έχει αλλάξει άρδην η επιμόρφωση, έχει γίνει πιο οργανωμένη, η γνώση μας θεωρήσαμε ότι ήταν ελλιπής. Θεωρώ ότι πρέπει να υπάρχει ανατροφοδότηση σε αυτό συνεχώς γιατί η τεχνολογία αλλάζει, εξελίσσεται συνεχώς. Και πάλι, ακόμα και αυτοί που το κάνανε ύστερα από εμάς, πάλι θα υστερούν σε αυτούς που θα το κάνουν μετέπειτα. Αυτό όντως το συζητούσαμε με τους συναδέλφους που παρακολουθήσαμε την επιμόρφωση.

Τώρα με αυτούς που δεν το κάνανε τους προτρέψαμε να το κάνουν. Άλλοι το κάνανε και άλλοι όχι. Αυτό εξαρτάται και η φύση του κάθε εκπαιδευτικού. Αυτός που γενικά ψάχνεται με την δουλειά τους, είτε του το προτείνω εγώ να το κάνει, είτε όχι θα το κάνει γιατί θέλει να προχωρήσει. Ο άλλος που απλά περιμένει απλά να συνταξιοδοτηθεί ή να κάνει τις ώρες του και να φύγει δεν θα το κάνει.. Έτσι απλά.

3^η Θεματική: Ποια είναι η επίδραση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη από τους εκπαιδευτικούς με πιστοποίηση Β επιπέδου;

1) Πως εντάσσετε τις ΤΠΕ στα μαθήματά σας;

Με διάφορους τρόπους. Είτε για να εισάγω το θέμα που θα ασχοληθούμε σε κάθε ενότητα, είτε να ελέγξω αν όντως κατανόησε το γραμματικό ή μαθηματικό φαινόμενο που μάθαμε... Είτε για επιπλέον εξάσκηση με τα φύλλα εργασίας, που δόξα το θεό

αφθονούν στο διαδίκτυο... Έχει πάρα πολλά πράγματα...ειδικά λογισμικά.. Νομίζω ένας δάσκαλος από το ειδικό σχολείο της Βέροιας, Παυλίδης στο επώνυμο νομίζω , έχει κάνει καταπληκτική δουλειά. Έχει φτιάξει φοβερά λογισμικά που είναι ειδικά στο να παίζουν τα παιδιά και να μαθαίνουν πολλά χρήσιμα πράγματα, τους προσφέρουν γνώσεις. Και αυτό είναι πολύ καλό . Να έχεις δηλαδή ας πούμε μια γωνιά υπολογιστή στην τάξη σου και να πηγαίνουν τα παιδιά να παίζουν τέτοιου είδους λογισμικά.

2) Πόσο συχνά τις χρησιμοποιείτε; Γιατί;

Εγώ προσωπικά ναι.. καθημερινά ενημερώνομαι για το τι καινούριο βγαίνει... Πλέον, προτιμώ να ανοίξω τον υπολογιστή να ενημερωθώ από το να ανοίξω εφημερίδα ή τηλεόραση. Στο σχολείο όποτε μου δίνεται ο χρόνος και το κατάλληλο έναυσμα σίγουρα. Γύρω στις 5-6 φορές το μήνα, ανάλογα και τι τάξη έχω..

3) Περιγράψτε ένα καθημερινό μάθημα με τη χρήση νέων τεχνολογιών;

Ας πούμε ότι έχουμε μια θεματική ενότητα τα απειλούμενα είδη στον πλανήτη , στη μελέτη. Θα τους βάλεις στην αρχή ένα βίντεο να δουν ποια είναι τα απειλούμενα είδη, θα τους βάλεις μετά να δουν άλλα βίντεο για την οικολογική καταστροφή. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις λογισμικό ειδικό , να φτιάξουμε ας πούμε παζλ με τα ζώα κτλ. Μπορείς να φτιάξεις σταυρόλεξα και διάφορα φύλλα εργασίας με τα hotpotatoes. Αν θέλεις να χρησιμοποιήσεις τις τπε, μπορείς να το κάνεις σε όλα τα μαθήματα σου εξ' ολοκλήρου , αλλά εγώ δεν είμαι υπέρ πρέπει να υπάρχει επαφή και με τον δάσκαλο.Είναι καλό να υπάρχει ανθρώπινη διάδραση.

4) Τι σας δυσκολεύει στη χρήση νέων τεχνολογιών στο σχολείο; Γιατί;

Η έλλειψη υλικού και η μη εκπαίδευση συναδέλφων. Η κάποιοι που είναι εκπαιδευμένοι να εξακολουθούν να κάνουν μάθημα με τον παλιό παραδοσιακό τρόπο, γιατί κακά τα ψέματα από τη συνήθειά μας δεν φεύγουμε εύκολα.

5) Πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές σας;

Τους αρέσει εννοείται...Δηλαδή αν τους αφήνες εξ' ολοκλήρου θα γίνονταν το μάθημα με τις ΤΠΕ... Άσε που σε νοιώθουν και πιο κοντά τους, ότι έχετε κοινά ενδιαφέροντα. Χαίρονται που ο δάσκαλος τους τους αφήνει να χρησιμοποιούν το αγαπημένο τους παιχνίδι.

6) Ποιους μαθησιακούς τομείς θεωρείτε ότι βοηθούν τους μαθητές σας οι ΤΠΕ;

Θεωρώ όλους.. μα όλους από γνωστικούς μέχρι συναισθηματικούς. Το μόνο που δεν βοηθούν είναι η κοινωνικότητα, γιατί απομονώνονται καλώς ή κακώς και η προσοχή τους είναι σε μια οθόνη υπολογιστή.

7) Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνουν την προετοιμασία, διεκπεραίωση και κατανόηση;

Και στα τρία βοηθάει.. πολύ σημαντικά.. Εννοείται όμως πως όταν εντάσσεις κάτι καινούριο αυξάνεται ο χρόνος προετοιμασίας . Αυτό που θα τους έλεγε με το στόμα τους τα λέει τώρα μια εικόνα και είναι τελείως διαφορετικά.

8) Παρατηρείτε αλλαγή στη συμμετοχή και στις επιδόσεις των μαθητών σας;
Φυσικά γιατί είναι κάτι που τους αρέσει, ενδιαφέρονται παραπάνω. Οπότε κάτι που μας αρέσει και μας τραβάει το ενδιαφέρον , μας κάνει και το προσέχουμε και λίγο παραπάνω άρα ανεβαίνει και η επίδοσή μας.

9) Πως σας βοήθησαν οι ΤΠΕ στις συνεργασίες σας με τους άλλους εκπαιδευτικούς και στην καθημερινή σας σχολική ζωή;

Θα μπορούσε αλλά δεν το έχω δοκιμάσει ακόμα να σου πω την αλήθεια. Άνετα βοηθάει, μπορείς να συνεργαστείς με κάποιο άλλο σχολείο, μέσω από skype να μιλήσεις με άλλο σχολείο , να γνωριστούν τα παιδιά, να ανταλλάξουν με email πληροφορίες , ζωγραφιές... Εμείς σα σχολείο δεν το έχουμε δοκιμάσει ακόμα, δεν έτυχε.

Γ) Πίνακας κωδικοποίησης

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΥΠΟ-ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΥΠΟ- ΥΠΟ ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΛΕΞΕΙΣ -ΚΛΕΙΔΙΑ
1.ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΠΕ	Μαθησιακά χαρακτηριστικά	<ol style="list-style-type: none"> 1. Αλλάζει ο τρόπος επικοινωνίας μαθητή- δασκάλου 2. Βοηθά στην προσοχή των μαθητών 3. Μπορούν να βελτιώσουν σε μεγάλο βαθμό το μαθησιακό τους επίπεδο και να ανεβάσουν την ψυχολογία τους, 4. Αναπτύσσεται η κριτική σκέψη των μαθητών 	<ul style="list-style-type: none"> • συμμετοχή βιωματική, • επικοινωνία, • ελκυστικό μάθημα, • βοηθά τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες • μπορεί να βοηθήσει στη κατανόηση σύνθετων φαινομένων που δυσκολεύουν τους μαθητές, • το παιδί μέσα από την εικόνα και τον ήχο μαθαίνει πιο εύκολα, • τραβάει την προσοχή των μαθητών, • βοηθούν τους μαθητές στην αποκωδικοποίηση των θεματικών εννοιών

			<p>5. όλα οπτικοποιούνται,</p>	<p>και στην ταξινόμηση της γνώσης,</p> <ul style="list-style-type: none"> • μπορούν να συντονίζονται • έχει βοηθήσει τα ευάλωτα παιδιά, • δείχνουν τις δεξιότητές τους, • δεν φοβούνται να κάνουν λάθος, • τα παιδιά αντιλαμβάνονται περισσότερα πράγματα σε λιγότερο χρόνο, • μαγνητίζεται το ενδιαφέρον των μαθητών • θα χάσουν το ενδιαφέρον τους για το σχολείο, •
		<p>Διδακτικά χαρακτηριστικά</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η διδασκαλία είναι βιωματική 2. Αλλάζει ο τρόπος διδασκαλίας 3. τεράστια υπεροχή του οπτικοακουστικού υλικού σε σχέση με το βιβλίο, 	<ul style="list-style-type: none"> • πιο ενδιαφεροσα – διαφορετική διδασκαλία • είναι πολύ αποτελεσματικό στην αγγλική γλώσσα, • χρήσιμες • αποτελούν εκπαιδευτικά εργαλεία, • ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τα παιδιά, • είναι βοηθητικό εργαλείο και για μένα, • είναι τελείως απαραίτητες και στην εκπαιδευτική διαδικασία, • βοηθά στον συντονισμό της παρουσίασης, • κάθε επάγγελμα χρειάζεται εξέλιξη, όσο προχωράει η τεχνολογία, τόσο πολύ χρέος του σχολείου είναι να προσαρμόζεσαι σε αυτές, αλλιώς θα γίνει κάτι παλιομοδίτικο που θα απωθεί τα παιδιά,
		<p>Κοινωνικά χαρακτηριστικά</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Αλλαγή του τρόπου επικοινωνίας και μάθησης, 2. Ανάγκη εποχής είναι η ταχύτερη γνώση, 3. όλα γίνονται πια ηλεκτρονικά, 4. όλα πλέον κινούνται βάσει των νέων τεχνολογιών, 	<ul style="list-style-type: none"> • τα παιδιά είναι εξαρχής τεχνολογικά εγγράμματα, • τα παιδιά σήμερα έχουν μια τεράστια τεχνολογική εξέλιξη από την βρεφική ηλικία, • τα παιδιά ζώντας καθημερινά στο σπίτι με την τεχνολογία, περιμένουν και στο σχολείο κάτι πιο ενδιαφέρον, αν δεν τους δώσουμε αυτό... θα νιώθουν πολύ μεγάλη πλήξη,
		<p>ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Έλλειψη υλικοτεχνικού εξοπλισμού, 2. Ανύπαρκτες τεχνολογικές υποδομές στα δυσπρόσιτα μέρη, 3. Τεχνολογικός εθισμός, 4. Έλλειψη κονδυλίων για εξόπλιση και 	<ul style="list-style-type: none"> • απομακρυσμένα σχολεία, • δεν έχουν πρόσβαση στο ίντερνετ, • ελλιπής η υποστήριξη της λειτουργίας των τμημάτων πληροφορικής, • τεχνολογική εξάρτηση, • έλλειψη τεχνολογικού εξοπλισμού

			<p>5. συντήρηση σχολείων, Μειωμένη επαφή των μαθητών με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, 6. Το ημερήσιο σχολικό πρόγραμμα δεν επιτρέπει από χρονικής απόψεως την ένταξη των ΤΠΕ στο μάθημα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • φτωχή υλικοτεχνική υποδομή, • δεν υπάρχει η τεχνική υποστήριξη, • ό,τι γίνεται, γίνεται καθαρά από προσωπική μας προσπάθεια, • «ζητιανέψαμε» 8 υπολογιστές, • παλιοί υπολογιστές, • δεν υπάρχουν λεφτά, • χρειάζεται ολική αναδιαμόρφωση, • δεν υπάρχει δίκτυο, • περιοριζόμαστε σε μια απλή αίθουσα, • δεν μπορούν να καλύψουν τις μεμονωμένες ανάγκες του κάθε παιδιού, • έχουμε ένα εργαστήριο που υπολειτουργεί, • δεν σηκώνουν τα νέα λογισμικά προγράμματα, • ακόμα και το ίντερνετ χάνεται ή σέρνεται πολλές φορές, • απωθούν από το να εντάξεις τις τεχνολογίες την διδασκαλία σου, • Δεν έχουμε εξοπλισμό για συχνή χρήση, • Δεν είναι εφικτό σε όλα τα σχολεία ούτε από άποψη χρόνου, • Ίντερνετ μη αξιόπιστο, αργό ή ανύπαρκτο, • Δεν έχουμε υπολογιστές, • Δυσκολεύει τους μαθητές εξαιτίας της μειωμένης επαφής τους στο εργαλείο
	Ψηφιακό χάσμα	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΜΕ ΤΠΕ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Οι εκπαιδευτικοί ενημερώνονται ταχύτερα και ευκολότερα. 2. Διδάσκοντες με τεχνολογική εμπειρία συνεργάζονται πιο αποτελεσματικά. 3. Έχει βελτιωθεί η απόδοση του έργου των εκπαιδευτικών. 	<ul style="list-style-type: none"> • Μπορείς να συνεργαστείς με άλλα σχολεία, • Ανταλλαγή απόψεων/συζητήσεων, • Όσοι έχουν το β' επίπεδο, μιλάμε την ίδια γλώσσα, • Αυτοί που γνωρίζουν πτε σε κοιτούν με συμπάθεια, • Οι εκπαιδευτικοί ενημερώνονται μέσω ενός email (ευκολία ενημέρωσης), • Η διδασκαλία τους έγινε πιο αποδοτική, • αν θες να έχεις αποτελέσματα δεν πρέπει να μένεις στάσιμος και αυτό το λέω όχι μόνο για το επάγγελμα του δασκάλου, • δε γίνεται σπίτι του να έχει τόσο έντονα ερεθίσματα και εμείς στο σχολείο να χρησιμοποιούμε πάντα ένα βιβλίο για να του τραβήξουμε την

				προσοχή, είναι αδύνατον όσο καλός δάσκαλος και να είσαι . Πάντα να προσαρμόζεις τη διδασκαλία σου στα νέα δεδομένα
		ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΧΩΡΙΣ ΤΠΕ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Καχύποπτη αντιμετώπιση των νέων εργαλείων, 2. Αντιμέτωπιση με φόβο 	<ul style="list-style-type: none"> • Αυτοί που δεν γνωρίζουν πτε σε κοιτούν με καχυποψία με διάφορες ερμηνείες, • Θεωρούν τον υπολογιστή «άβατο», • Νομίζουν πως ο υπολογιστής θα τους αντικαταστήσει, • Χαρακτηρίζονται από απάθεια για τις νέες τεχνολογίες
2.Β' ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ Η/Υ	Χαρακτηριστικά πιστοποίησης	ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δυσνόητη και εκτενής θεωρία, 2. Άχρηστος όγκος πληροφορίας 3. Μη εφαρμόσιμες 4. Ελλιπής ή μη σύγχρονος υλικοτεχνικός εξοπλισμός 5. Ανεπαρκείς υποδομές 6. Η δημόσια εκπαίδευση υστερεί τεχνολογικά. 	<ul style="list-style-type: none"> • Θεωρία πολλή, • Τεράστιος όγκος, • Πρέπει να έχεις εξειδικευμένες γνώσεις, • Απαιτούσε να αφιερώσεις αρκετό προσωπικό χρόνο και διάβασμα, • Δύσκολες και απαιτητικές εξετάσεις πάνω στη θεωρία, • Άγνωστοι όροι • Οι υπολογιστές που έχουμε δεν ανταποκρίνονται πάντα στα προγράμματα που διατίθενται, είναι παλιού, • Τα προγράμματα αρκετές φορές είναι βαριά και οι υπολογιστές κολλάνε, • Δεν έχω εργαλεία,
		Διδακτικές εφαρμογές	<ol style="list-style-type: none"> 1. Έχουν βιωματική εμπειρία, 2. η χρήση των νέων εκπαιδευτικών λογισμικών μπορεί να σε βοηθήσει σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, 3. το μάθημα γίνεται πιο ποιοτικό, με περισσότερες λεπτομέρειες, 	<ul style="list-style-type: none"> • γιατί μπορεί να βλέπουν την εικόνα μπροστά, να συμμετέχουν βιωματικά μέσα στην όλη διαδικασία και να επικοινωνούν, να ανακαλύπτουν... Κι ακόμα και οι μέτριοι μαθητές σε αυτήν την διαδικασία μπορούν να γίνουν καλύτεροι και να ωφεληθούν. • Ειδικά όταν παρουσιάζεται και η εικόνα, τους βοηθάει πάρα πολύ και σε παιχνίδια ή σε βιντεάκια που βλέπουμε • γιατί χρησιμοποιείται η εικόνα ως εποπτικό μέσο, άρα είναι πιο εύκολη η μάθηση. Βλέπω ότι τα παιδιά απομνημονεύουν κάποια πράγματα πολύ πιο εύκολα από το παραδοσιακό βιβλίο ή την αποστήθιση. Μια εικόνα χίλιες λέξεις. Βιντεάκια πάλι τους βοηθούν, γιατί βλέπουν και κάτι παραπάνω και κατακτούν

				<p>πιο εύκολα την γνώση που θέλεις να τους δώσεις.</p>
		ωφέλειες	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γνωριμία με νέα εκπαιδευτικά λογισμικά 2. Δημιουργία αρχείου με λογισμικά και σεναρία διδασκαλίας, 3. γνωριμία σε βάθος με τη τεχνολογία 4. διευκολύνεται η διεκπεραίωση 	<ul style="list-style-type: none"> • Έμαθα να κατασκευάζω διδακτικό σενάριο και έχω κάποια στο αρχείο μου • εγώ θα κάνω μια ανατροφοδότηση από το δικό μου αρχείο και θα μπορέσω να κατασκευάσω σενάριο βάσει αυτών που έχω κρατήσει και με βοήθησαν στο να ενημερωθώ σχετικά με το ποια λογισμικά πρέπει να χρησιμοποιώ ανάλογα το μάθημα • Επίσης, για παραπάνω πληροφορίες για μένα, αν με ρωτήσουν τα παιδιά να μπορώ να τους πω και να τους δώσω παραπάνω πληροφορίες, να συνδέσω την συγκεκριμένη πληροφορία με άλλα πράγματα. Με βοηθάει δεν μπορώ να πω. • Αν μείνεις στο παραδοσιακό βιβλίο σου δίνει κάποια πράγματα, αλλά αν εσύ θες να φύγεις λίγο παρακάτω και να συνδέσεις αυτά τα πράγματα με άλλες εικόνες, άλλα κείμενα, με περισσότερες πληροφορίες δεν θα το καταφέρεις με το παραδοσιακό βιβλίο. Έστω αυτό το λίγο.
ΑΙΤΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΕΛΙΞΗ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ανάπτυξη βιογραφικού, 2. Απόκτηση εφοδίων 	<ul style="list-style-type: none"> • Είναι ένα «χαρτί», • Βοηθά στην εξέλιξη του εκπαιδευτικού, • Γνωριμία με εκπαιδευτικά λογισμικά, • Λόγοι ανάγκης για να έχω ένα επιπλέον εφόδιο, • Είναι εργαλεία ένταξης διδασκαλίας, • Μοριοδότηση, • Ό,τι χαρτί κι αν πάρεις μπορεί να σε βοηθήσει • Δημιουργία αρχείου με λογισμικά, • Χρήση λογισμικών στο μάθημα, • Είναι ωραίο να κάνεις σεμινάριο και να μάθεις, • Να βελτιώσω το μάθημά μου και να ελκύω περισσότερο τους μαθητές μου, • Εμπλουτισμός επιπέδου γνώσεών μου 	
	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	<ol style="list-style-type: none"> 1. προσφορά γνώσεων, 2. ενημέρωση παιδαγωγικής διδασκαλίας, 3. Εκμάθηση διδακτικού σεναρίου, 4. εξέλιξη εκπαίδευσης, 	<ul style="list-style-type: none"> • Είναι ωραίο να κάνεις σεμινάριο και να μάθεις, • Να βελτιώσω το μάθημά μου και να ελκύω περισσότερο τους μαθητές μου, • Εμπλουτισμός επιπέδου γνώσεών μου 	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΘΕΤΙΚΑ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Απόκτηση γνώσεων, 2. Βελτίωση ποιότητας μαθήματος, 	<ul style="list-style-type: none"> • Πιο ενδιαφέρον το μάθημα, • Ολοκληρωμένα, άρτια • Δομημένη επιμόρφωση, 	

			3. Ολοκληρωμένη και δομημένη επιμόρφωση	<ul style="list-style-type: none"> • Θετικά και χρήσιμα, • Αξίζει τον κόπο
		ΑΡΝΗΤΙΚΑ	<ol style="list-style-type: none"> 1. δεν ανταποκρίνονται στους εκάστοτε στόχους κάθε διδακτικής ενότητας, 2. Δεν υπάρχει ανατροφοδότηση στην αξιολόγηση, 3. Μη παροχή εργαλείων και υλικών για σωστή χρήση, 4. Αυξημένος βαθμός δυσκολίας στα διδασκόμενα, 5. Περισσότερη θεωρητική προσέγγιση παρά πρακτική, 6. Έλλειψη κινήτρων για χρήση των γνώσεων, 7. Μη οργανωμένα αναλυτικά προγράμματα με χρήση των πτε 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν υπάρχουν τα εργαλεία που έδειξαν • Έπρεπε να χουν περισσότερη πράξη, • Δεν έγιναν πολλά πρακτικά σενάρια, • Δεν έγινε πολύ χρήση λογισμικών, • Δεν προσέφερε τίποτα, • Ένα χαρτί μόνο και λογισμικό για αρχείο, • Αυτά που μάθαμε δεν μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε • Δύσκολο σεμινάριο, • Έπρεπε να διαθέσουμε αρκετό προσωπικό χρόνο χωρίς προσωπικό κέρδος, • «άχρηστο» χαρτί, • Δεν δίνει κίνητρα με αυτό το χαρτί, • Τρόπος διάρθρωσης αναλυτικών προγραμμάτων που δεν επιτρέπουν πάντα να εφαρμοσείς αυτά που έμαθες, • όσο καλά και να ξέρεις κάτι το ξεχνάς αν δεν το επαναλάβεις, • είναι πολύ πολύ πρόχειρο, • τους μπερδεύει αντί να τους διευκολύνει

<p>3.ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ</p>	<p>ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ - ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βοηθητική χρήση στη διδασκαλία, 2. Ανακαλυπτική χρήση, 3. οι σύγχρονες απαιτήσεις αναγκάζουν το σχολείο να συνδυάσει τη νέα τεχνολογία για να συμβαδίσει με αυτές. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βοηθά στη διεκπεραίωση και κατανόηση, 2. Κάλυψη όλων των τύπων μάθησης των παιδιών, 3. Βιωματική προσέγγιση, 4. Προσφέρουν εποπτεία, 	<ul style="list-style-type: none"> • Ιδανική ένταξη τπε, • Καλύπτουν όλα τα ενδιαφέροντα των παιδιών, • Άλλη μέθοδος κατανόησης, • Συνδυάζει διαθεματικά αντικείμενα και δραστηριότητες, • Διαδραστικά σχολικά βιβλία/ παιχνίδια ή βιωματικά, • Μεγάλο ενδιαφέρον,ενθουσιασμό, αγωνία, • Το ζητούν, • Τρέχουν να πάρουν τις πρώτες θέσεις , • Συνδυάζει ήχο, εικόνα και πρακτική εφαρμογή, • Σύμμαχος απέναντι στο δύσκολο έργο του εκπαιδευτικού, • Διάθεση για συμμετοχή, • Ακόμα και κλειστοί τύποι μαθητών δείχνουν θέληση, • Γενική ευδιαθεσία για συμμετοχή, • Αγαπημένη ώρα παιδιών η πληροφορική, • Βοηθάει να κατακτούν την γνώση καλύτερα, • Μας λύνουν τα χέρια, • Δυνατότητα ανακαλυπτικής μάθησης, • Ξεφεύγουν οι μαθητές από τη ρουτίνα του κλασσικού βιβλίου, • Σηκώνουν σχεδόν όλοι το χέρι τους, • Συγκεντρώνονται πολύ γρήγορα, • Τους έχεις όλους μαζί σου, • πρέπει όμως ο τρόπος που θα εντάσσεται το σχολείο με τις νέες τεχνολογίες να είναι αποτελεσματικός και να ωφελεί τα παιδιά, αυτό είναι το πιο σημαντικό, • οι νέες τεχνολογίες έχουν εισβάλλει στην εκπαίδευση και θα μείνουν, • είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής των μαθητών και γι' αυτό πρέπει να εντάξουμε τους υπολογιστές και γενικότερα τις νέες τεχνολογίες στο σχολείο,
---	--	---	--	---